

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

- ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดช่วงชั้นเป็นเป้าหมาย
- ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้แนวคิด *Backward Design* สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
- ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้
- มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

วัฒนาพานิช สารานุกรม

๒๑๖-๒๒๐ ถนนบำรุงเมือง แขวงสาราณราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

โทร. ๐๒ ๒๒๒ ๙๓๙๙ • ๐๒ ๒๒๒ ๕๓๗๑-๒ FAX ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๖ • ๐๒ ๒๒๕ ๖๕๕๗

email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย

ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง เผยแพร่

ส่วนหนึ่งส่วนใด เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาต

คณะผู้เขียน

สุระ คามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

ทัศนีย์ ล้วนสละ ศศ.บ.

สรวางสมร ใจเที่ยง ศศ.บ. (เกียรติคุณิยม)

คณะบรรณาธิการ

ศุมาลี มีปลอด ศศ.บ. (เกียรติคุณิยม)

ปีพามา จันทร์จำ ศศ.บ.

ISBN 978-974-18-5933-7

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒน์สุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

• หนังสือเรียน (ศร. อนุญาต) • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๑ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๒ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๓ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๑เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๓เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๕ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ภาษาไทย ม. ๖ เล่ม ๑-๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัตินวนคดีไทย ๑ สมัยสุโขทัยและอยุธยา.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัตินวนคดีไทย ๒ สมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้น...เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) ประวัตินวนคดีไทย ๓ สมัยรัตนโกสินทร์ตอนกลาง-ปัจจุบัน...เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๑เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) การเขียน ๒เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ
- หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • ฉบับสมบูรณ์แบบ • แผนฯ (CD) หลักการใช้ภาษาไทย ม. ๔-๖.....เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบความสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี และด้านทักษะและกระบวนการ นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น ๓ ตอน คือ **ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้** ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD) เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดช่วงชั้นกับหน่วยการเรียนรู้ และ โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ ในหนังสือเรียน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

ตอนที่ ๑ คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้	๑
๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้.....	๒
๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	๕
๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD)	๗
๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล	๒๐
๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดช่วงชั้นกับหน่วยการเรียนรู้	๒๓
๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้	๒๔

ตอนที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้	๒๕
แผนปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน.....	๒๖

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะของภาษา	๓๐
★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน	๓๐
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๓๑
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา.....	๓๔
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ ลักษณะของภาษาไทย	๓๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร	๔๔
---	-----------

★ ฟังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน.....	๔๔
★ ฟังการออกแบบการจัดการเรียนรู้	๔๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร	๔๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ	๕๕
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสม	
ตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ	๖๐
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน	
และการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพ	
หรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ	๖๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย.....๓๐

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๓๐
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๓๑
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การออกเสียงคำ.....๓๔
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การสะกดคำ.....๓๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล๔๔

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๔๔
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๔๕
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ หลักการฟังและการดู๔๗
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การฟังให้สัมฤทธิ์ผล๕๒
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑ มารยาทในการฟังและการดู๕๗

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพูดให้สัมฤทธิ์ผล๑๐๒

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๐๒
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๐๓
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ หลักทั่วไปของการพูด๑๐๕
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓ การพูดในโอกาสต่าง ๆ๑๑๐
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ การพูดในโอกาสต่าง ๆ (ต่อ)๑๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การรับและส่งสารด้วยการอ่าน๑๒๐

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๒๐
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๒๑
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ การรับสารด้วยการอ่าน๑๒๔
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ การส่งสารด้วยการอ่าน๑๒๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง๑๓๔

- ★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๓๔
- ★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๓๕
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗ ประเภทการอ่าน๑๓๕
 - แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘ การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ๑๔๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่าน

เพื่อการศึกษาค้นคว้า และมารยาทในการใช้ห้องสมุด๑๕๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์๑๕๕

★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๕๕

★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๕๖

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ หลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์๑๕๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ๑๖๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ การส่งสารด้วยการเขียน๑๖๕

★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๑๖๕

★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๑๗๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด๑๗๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การเขียนเพื่อกิจธุระ๑๘๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การเขียนเชิงวิชาการ๑๘๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การเขียนเชิงสร้างสรรค์๑๘๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๑๘๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๒๐๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๒๐๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๒๑๐

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๒๑๔

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)๒๑๕

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา๒๒๔

★ ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน๒๒๔

★ ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้๒๒๕

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒ ภูมิปัญญาไทยในภาษา๒๒๘

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ วรรณกรรมพื้นบ้าน๒๓๓

ตอนที่ ๓ เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู	๒๓๕
ตอนที่ ๓.๑ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	๒๔๐
ตอนที่ ๓.๒ กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงการ และเพิ่มสะสมผลงาน.....	๒๔๕
ตอนที่ ๓.๓ ฝั้งการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้	
รายชั่วโมง	๒๕๔
ตอนที่ ๓.๔ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้.....	๒๕๖
ตอนที่ ๓.๕ แบบทดสอบกลางภาคเรียน	๒๘๓
ตอนที่ ๓.๖ ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน	๒๕๕

ตอนที่ ๑

คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๑. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๑๐ หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การรับและส่งสารด้วยการอ่าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ การส่งสารด้วยการเขียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ให้ละเอียด เพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมง ซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

๑. ฝั่งมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ทักษะและกระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

๒. กรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๓ ชั้น ได้แก่

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

๓. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด **Backward Design** ประกอบด้วย

๓.๑ ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ ความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา เวลา ๑ ชั่วโมง

๓.๒ สารสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

๓.๓ ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

๓.๔ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะและกระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดช่วงชั้นและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

๓.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การประเมินพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๓.๖ สารการเรียนรู้ เป็นหัวข้อย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

๓.๗ แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สุขศึกษาและพลศึกษา การงานอาชีพ และเทคโนโลยี เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

๓.๘ กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๓.๙ กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี ๒ ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าในเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

๓.๑๐ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครื่องถ่ายอินเทอร์เนต วิกิทัศน์ ปรากฏ์ชาวบ้าน

๓.๑๑ บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก่ ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

๑) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖

๒) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

๓) โครงการงาน (Project Work)

๔) แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

๕) ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

- ๖) รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design
- ๗) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๘) แบบทดสอบกลางภาคเรียน
- ๙) ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว

นอกจากนี้ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียนและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการเรียนรู้แบบ Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

๒. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย เล่มนี้สามารถใช้คู่กับแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ซึ่งทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ที่กิจกรรมนั้นมีจุดมุ่งหมายและจุดเน้นที่แตกต่างกันตามลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งมีความสอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และจุดเน้นของหลักสูตร ดังนั้น สัญลักษณ์จึงเป็นแนวทางที่เอื้อประโยชน์ต่อนักเรียนที่จะศึกษาหาความรู้ตามรายละเอียดของกิจกรรม สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ได้กำหนดไว้เป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

สัญลักษณ์หลักของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางภาษาต่อไป

ทักษะการฟัง/การดู เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการฟังและการดูต่าง ๆ

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการอ่าน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการอ่านประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาการเขียนประเภทต่าง ๆ

สัญลักษณ์เสริมของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โครงการ เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิด เพื่อเพิ่มพูนทักษะการคิดด้านต่าง ๆ ของตนเอง

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้หรือใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงของชีวิตประจำวัน

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปปฏิบัติเพื่อให้ตระหนักในการทำประโยชน์ให้สังคม

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวคงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ หาสาเหตุ หาผลลัพธ์ ฝึกความเป็นผู้รอบรู้

การสังเกต เป็นกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักสังเกตสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จนสร้างองค์ความรู้ได้อย่างเป็นระบบและมีเหตุผล

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนเสริม เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดช่วงชั้น

๓. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (BwD)

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูกาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้

ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีต การออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละบุคคล

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไทท์ (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยเขาทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกนักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิดของ Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กรอบความคิดที่เป็นเหตุเป็นผล มีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบความคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยวิธี Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

๑. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำอะไรได้บ้าง

๒. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียน และความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understandings) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหาในระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น

การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับ จะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ ขั้นที่ ๑ ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งเป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทน หมายถึง สารสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสารสำคัญ หมายถึงอะไร คำว่า **สารสำคัญ** มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สารสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนคติ และสังกัป แต่การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สารสำคัญ

สารสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสารสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสารสำคัญ

๑. ระดับกว้าง (Broad Concept)

๒. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสารสำคัญระดับกว้าง

- การอ่านเป็นการฝึกทักษะการออกเสียง
- เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด

ตัวอย่างสารสำคัญระดับการนำไปใช้

- การอ่านที่ดีผู้อ่านจะต้องออกเสียงคำให้ถูกต้อง เข้าใจคำศัพท์ จับใจความสำคัญ และบอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้

- เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ เสียงสระ เสียงพยัญชนะ และเสียงวรรณยุกต์

แนวทางการเขียนสารสำคัญ

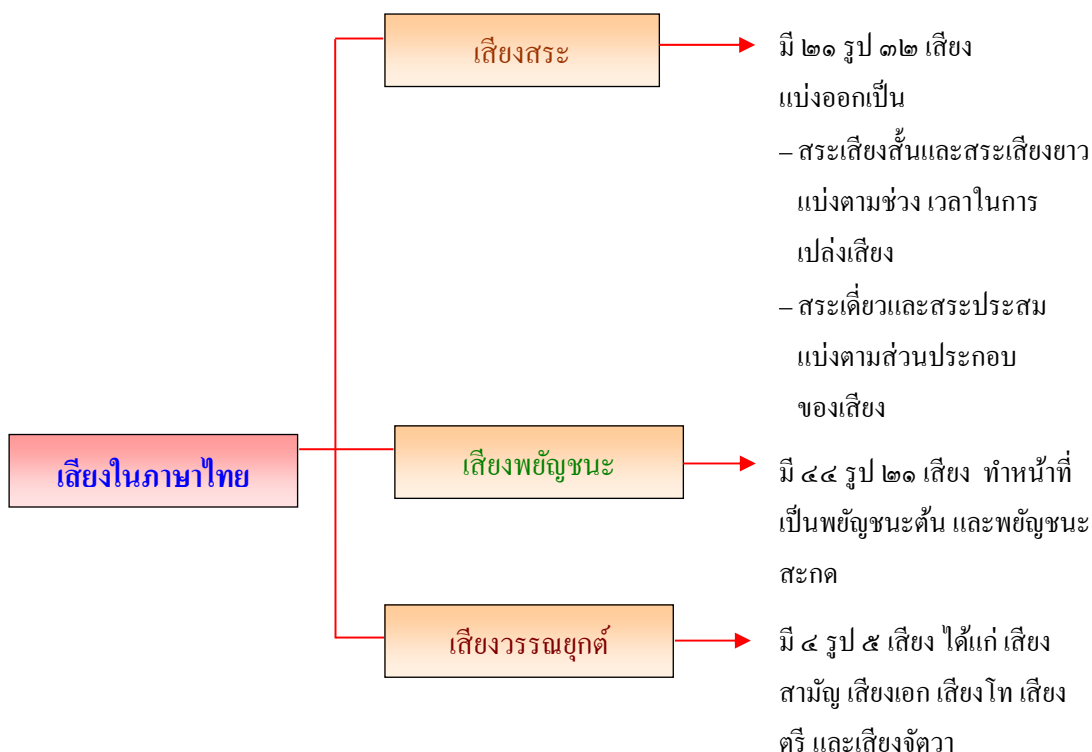
๑. ให้เขียนสารสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสารสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

๒. การเขียนสารสำคัญที่ดีควรเป็นสารสำคัญระดับการนำไปใช้

๓. สารสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้ นักเรียนรับสารสำคัญที่ผิดไปทันที

๔. การเขียนสารสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่งคือ การเขียนแผนผังสารสำคัญ

ตัวอย่าง การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของเสียงในภาษาไทย: เสียงในภาษาไทยแบ่งออกเป็นเสียงสระ เสียงพยัญชนะ เสียงวรรณยุกต์ แต่ละเสียงจะมีลักษณะและหน้าที่แตกต่างกันไป

๕. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด ควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

๖. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญควรใช้ภาษาที่มีการจัดกล่าอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่าง การเขียนสาระสำคัญของ ประโยค

ประโยค	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
มีประธาน	✓	-
มีกริยา	✓	-
มีกรรม	-	✓
มีส่วนขยายประธาน	-	✓
มีส่วนขยายกริยา	-	✓
มีส่วนขยายกรรม	-	✓

สาระสำคัญของประโยค: ประโยคประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๒ ส่วน คือ ประธานและกริยากรรมและส่วนขยายต่าง ๆ จะมีหรือไม่มีก็ได้

ขั้นที่ ๒ กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

- นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

- ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของ Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้

ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูลองล่วงหน้าว่าครูควรกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า *สอนไปวัดผลไป*

จึงกล่าวได้ว่า ชั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดช่วงชั้น/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้ งานหรือกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดช่วงชั้น/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ผลงาน/ ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
<p>๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน</p> <p>๒. ท่องจำและบอกคุณค่า บทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ และนำไปใช้อ้างอิง</p>	การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ	<p>๑. ทำแบบทดสอบ</p> <p>๒. ฟีกอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองธรรมชาติ และทำนองเสนาะ</p> <p>๓. อภิปรายแสดงความคิดเห็น</p> <p>๔. ฟีกอ่านและฟีกท่องบทอาขยานบทหลัก</p> <p>๕. ท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ</p> <p>๖. ทำใบงาน</p>	<p>๑. ชักถาม</p> <p>๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็น</p> <p>๓. สังเกตการอ่านทำนองเสนาะ และการท่องจำคำประพันธ์</p>	<p>๑. แบบชักถาม</p> <p>๒. ตรวจสอบผลงาน</p> <p>๓. แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>๔. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง</p> <p>๕. แบบประเมินการท่องจำคำประพันธ์</p>	<p>๑. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ</p> <p>๒. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ</p> <p>๓. เกณฑ์คุณภาพ ๔ ระดับ</p>	<p>๑. ฟังแถบบันทึกเสียง การอ่านโคลงสี่สุภาพฉันท และร่าย แล้วฟีกอ่านตาม</p> <p>๒. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำประพันธ์ที่อ่าน</p> <p>๓. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอาขยานบทหลัก</p> <p>๔. ฟีกอ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทอาขยานบทหลัก</p>	<p>๑. แถบบันทึกเสียง</p> <p>๒. ใบความรู้</p> <p>๓. บทอาขยานบทหลัก</p> <p>๔. แบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง</p> <p>๕. แบบประเมินการท่องจำคำประพันธ์</p>

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ ๖ ประการ ได้แก่

๑. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ

๒. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระชับ และทะลุปรุโปร่ง

๓. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และคล่องแคล่ว

๔. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือ เป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

๕. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

๖. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ ๕ ประการ ดังนี้

๑. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถของนักเรียนในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกที่จะรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

๒. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถของนักเรียนในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงคุณธรรม และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถของนักเรียนในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถของนักเรียนในด้านการนำ

กระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

๕. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถของนักเรียนในการเลือกใช้เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

๑. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

๒. ซื่อสัตย์สุจริต

๓. มีวินัย

๔. ใฝ่เรียนรู้

๕. อยู่อย่างพอเพียง

๖. มุ่งมั่นในการทำงาน

๗. รักความเป็นไทย

๘. มีจิตสาธารณะ

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน ๖ ประการ ตามแนวคิดของ Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design ในขั้นที่ ๒ นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ ๓ วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียน

เกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขึ้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่ นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

– ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถจะใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง

– กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง

– สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง

– กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใด ภายหลัง

– กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิดของ Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERE TO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้างช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรดึงดูดความสนใจนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่น่าสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

○ แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้ เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐาน และวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ชั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและเจตคติที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

Backward Design Template

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	
๑. _____	
๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
๑. _____	๑. _____
๒. _____	๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
๑. _____	๑. _____
๒. _____	๒. _____
๓. _____	๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
๑.๑ _____	
๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
๑) _____	๑) _____
๒) _____	๒) _____
๓. สิ่งที่มีงประเมิน	
๓.๑ _____	
๓.๒ _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงได้โดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ...(ระบุกลุ่มสาระที่จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวข้อเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดช่วงชั้น...(ระบุตัวชี้วัดช่วงชั้นที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ซึ่งประกอบด้วย

ด้านความรู้ (Knowledge: K)

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A)

ด้านทักษะและกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวข้อเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ให้ครูเขียนโดยนำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษา

เป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในชั้น การจัดการเรียนรู้ โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของ Backward Design จะช่วยให้ ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

๔. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้-การวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๔ (๒) และ (๓) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจาก แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริงและการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ใน **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย** ชุดนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-Centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสาน เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการ พัฒนาในองค์รวมอย่างเป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการ เป็นผู้ชี้แนะหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ **คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ภาษาไทย** ชุดนี้จึงได้นำเสนอทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนการสอนต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เช่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning-BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning - PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียน ร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของครู ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการ ค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหา ครั้งต่อไปสำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นการพัฒนางานของนักเรียน ทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวาบนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้อิทธิพลของวัฒนธรรม หรือสภาพแวดล้อม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นการ จัดสถานการณ์และบรรยากาศ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัด ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และร่วมกันศึกษาค้นคว้า

การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด ๖ ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบ หรือวิเคราะห์ห้วิจารณ์ได้

การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นการฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงานและรู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นแผนผัง

การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นการ จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

การจัดการเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นการ จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

การจัดการเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริง

มาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา และเงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้นักเรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องจับคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะและกระบวนการ และเน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงาน และผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

๕. ตารางวิเคราะห์สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดช่วงชั้นกับหน่วยการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี หน่วยการเรียนรู้	สาระที่ ๑ การอ่าน									สาระที่ ๒ การเขียน								สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด						สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย							สาระที่ ๕ วรรณคดี และวรรณกรรม					
	มฐ. ท ๑.๑									มฐ. ท ๒.๑								มฐ. ท ๓.๑						มฐ. ท ๔.๑							มฐ. ท ๕.๑					
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๑	๒	๓	๔	๕	๖
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะ ของภาษา		✓																						✓	✓			✓	✓							
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร		✓																✓	✓		✓	✓				✓			✓							
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย	✓									✓															✓	✓		✓	✓							
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การฟังและการดู ให้สัมฤทธิ์ผล																	✓	✓	✓	✓		✓														
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพูดให้สัมฤทธิ์ผล																					✓	✓			✓		✓									
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การรับและการส่งสาร ด้วยการอ่าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																												
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓																												
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์	✓	✓																															✓	✓	✓	
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ การส่งสารด้วยการเขียน										✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓										✓										
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา			✓	✓																										✓	✓	✓	✓	✓		

๖. โครงสร้างการแบ่งเวลารายชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	เวลา/ จำนวนชั่วโมง
แผนปฐมนิเทศ	ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑	ธรรมชาติและลักษณะของภาษา	๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒	การใช้ภาษาในการสื่อสาร	๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓	การสื่อสารด้วยภาษาไทย	๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔	การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล	๓
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕	การพูดให้สัมฤทธิ์ผล	๕
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖	การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน	๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗	การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง	๔
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘	การท่องจำคำประพันธ์	๒
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙	การส่งสารด้วยการเขียน	๑๐
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐	ภูมิปัญญาทางภาษา	๓
ทดสอบกลางภาคเรียน		๑
รวม		๔๐

ตอนที่ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

แผนปฐมนิเทศ

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน

๑. สาระสำคัญ

การปฐมนิเทศเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างครูกับนักเรียน เป็นการตกลงกัน
 ในเบื้องต้น ก่อนที่จะเริ่มการเรียนการสอน ทำให้ครูได้รู้จักนักเรียนดียิ่งขึ้น ได้รู้ถึงความต้องการ ความรู้สึก และเจต
 คติที่มีต่อวิชาที่เรียน ในขณะเดียวกันนักเรียนก็จะ ได้รู้และเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง
 ในการจัดการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว จะนำไปสู่การเรียน
 การสอนที่มีประสิทธิภาพ ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้นักเรียนคลายความวิตก
 กังวล สามารถเรียนได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะมีผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จ
 บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

-

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับข้อตกลงและแนวทางในการเรียนวิชาภาษาไทยได้ถูกต้อง (K)
๒. มีทักษะและนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน (P)
๓. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดง ความคิดเห็น	๑. สังเกตการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายด้วยความกระตือรือร้น และความขยันหมั่นเพียร	๑. สังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติ กิจกรรม
๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบประเมิน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	๒. ประเมินพฤติกรรมตามแบบ ประเมินด้านทักษะและ กระบวนการ

๕. สารการเรียนรู้

๑. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๒. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
๓. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดช่วงชั้นกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้
๔. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑
๕. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑
๖. โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑

๖. แนวทางบูรณาการ

สังคมศึกษา	➡	การปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม
ภาษาต่างประเทศ	➡	ฟัง อ่าน เขียน คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑

๑. ครูแนะนำตนเองและให้นักเรียนแนะนำตนเองทีละกลุ่มตัวอักษรหรือตามหมายเลขประจำตัวหรือตามแถวที่นั่งตามความเหมาะสม
๒. ครูถามคำถาม ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นตามประเด็นคำถามต่อไปนี้
 - ๑) นักเรียนคิดว่าทำไมเราจึงต้องเรียนภาษาไทย
 - ๒) วิชาภาษาไทยมีความสำคัญหรือจำเป็นต่อเราหรือไม่ อย่างไร
๓. ครูสรุปความรู้ แล้วแนะนำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูระบุสิ่งที่ต้องเรียนในรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ และอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้
 - ๑) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑
 - ๒) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑
 - ๓) โครงสร้างเวลาเรียนรายชั่วโมง รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑
๒. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ว่ามีเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้อะไรบ้าง เช่น
 - ครูบรรยายให้ฟัง
 - การนำเรื่องราว บทความ ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ ให้อ่าน แล้วร่วมแสดงความคิดเห็น และหาข้อสรุป
 - การปฏิบัติงานหรือทำใบงาน
 - การศึกษาค้นคว้านอกสถานที่

– การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

๓. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ เช่น
 - ๑) รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ มีเวลาเรียนเท่าไร
 - ๒) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร และเท่าไร
 - ๓) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร
๔. ครูแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ ครูควรแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูล เพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนไปใช้ ประโยชน์ในการเรียนได้
๕. ครูสนทนากับนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - ๑) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ กรณีป่วย ต้องส่งใบลา โดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา
 - ๒) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน
 - ๓) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียนจบ แต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้ว จะมีการทดสอบหลังเรียน
 - ๔) ในช่วงโม่งที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า
 - ๕) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด
 - ๖) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้งานทุกครั้ง

ขั้นที่ ๑ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. ให้นักเรียนดูหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ แล้วซักถามข้อสงสัย
๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้น ความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับแนวทางการเรียนและข้อตกลงในการเรียนไปปฏิบัติเมื่อเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้ และการปฏิบัติ กิจกรรม

ขั้นที่ ๕ สรุป

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม. ๔ เล่ม ๑ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนภาพความคิด หรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม
- ครูให้นักเรียนศึกษาเรื่อง ทำร้ายทางนาฏศิลป์ (นาฏยศัพท์) เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นว่าทำร้ายสามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้หรือไม่ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนควรศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายมาล่วงหน้า เพื่อประกอบการเรียนในครั้งต่อไป

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

- หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
- แบบฝึกหัด รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
- คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
- สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

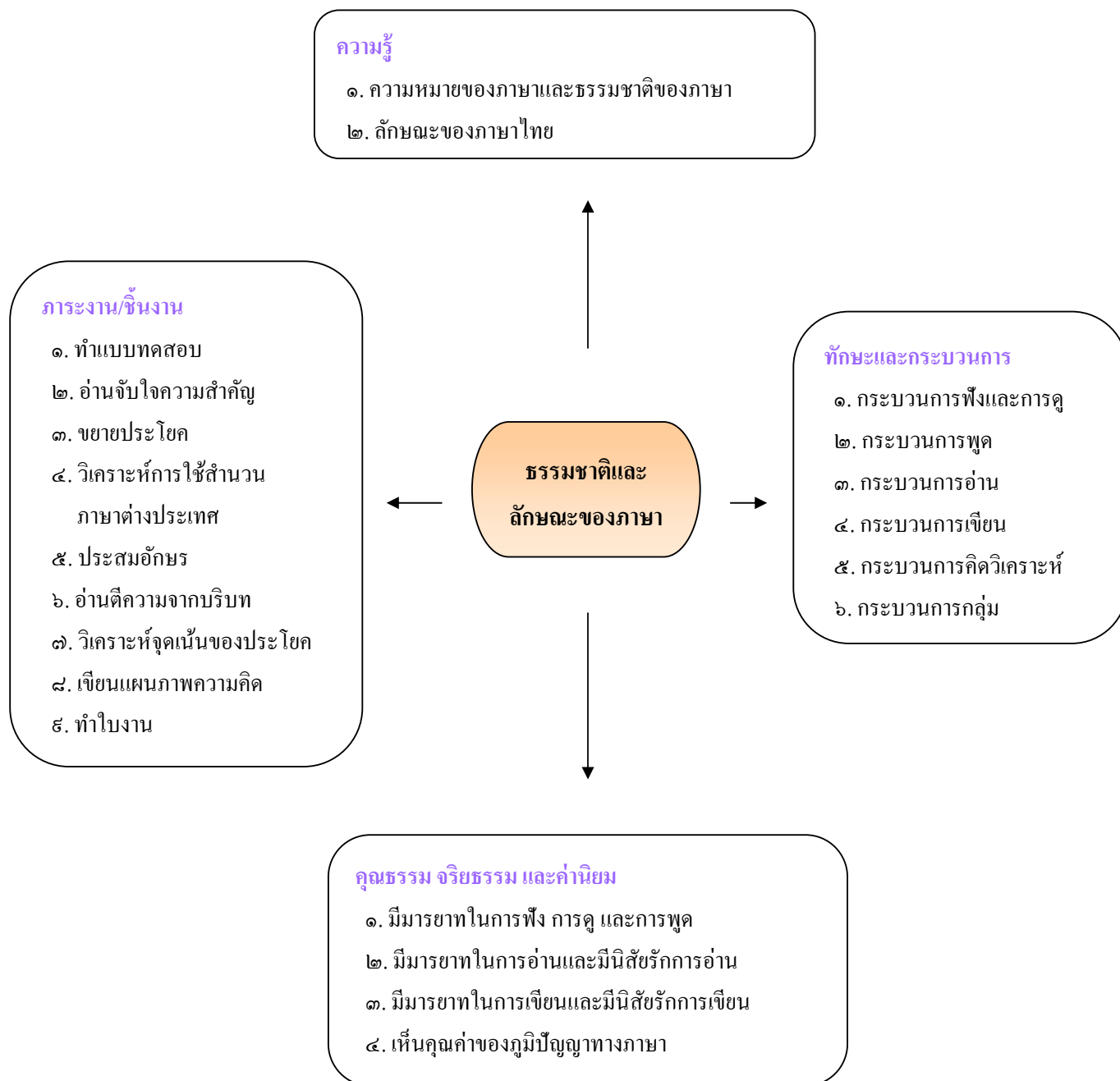
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<p>ตัวชี้วัดช่วงชั้น</p> <p>๑. ดีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)</p> <p>๒. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๑)</p> <p>๓. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)</p> <p>๔. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕)</p> <p>๕. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๖)</p>	
<p>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...</p> <p>๑. ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่ใช้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการให้ผู้อื่นรับรู้ ซึ่งแต่ละภาษาจะมีลักษณะบางอย่างร่วมกัน</p> <p>๒. ภาษาแต่ละภาษาจะมีลักษณะเฉพาะของตนเองที่แตกต่างไปจากภาษาอื่น</p>	<p>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</p> <p>๑. ภาษาหมายถึงอะไร มีกี่ประเภท อะไรบ้าง</p> <p>๒. เราสามารถนำความเข้าใจจากการศึกษาเรื่องธรรมชาติของภาษาไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้มีประสิทธิผลได้อย่างไร</p> <p>๓. การใช้ภาษาไทยในปัจจุบันใช้ได้ถูกต้องตามลักษณะเฉพาะของภาษาไทยหรือไม่อย่างไร</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ วจนภาษา อวจนภาษา ภาษาดาย โฆษะ อโฆษะ วิภัติ บิบริบท การประสมอักษร</p> <p>๒. ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีทั้งภาษาที่เป็นถ้อยคำและภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ</p> <p>๓. ภาษาแต่ละภาษาจะมีธรรมชาติของภาษา คือใช้เสียงในการสื่อความหมาย ประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และมีลักษณะเฉพาะที่ต่างและเหมือนกัน</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ</p> <p>๑. อธิบายความหมายของภาษาได้</p> <p>๒. เข้าใจธรรมชาติของภาษาและใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๓. ออกเสียงและเขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา</p> <p>๔. ดีความหมายของคำ ข้อความ และประโยค จากบริบทและการเรียงคำเข้าประโยค</p>

<p>๔. ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีระบบตัวเขียนและมีอักษรใช้เป็นของตนเอง ซึ่งประกอบด้วยพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ และสามารถนำมาประสมเป็นคำหรือประโยคเพื่อใช้สื่อสารกันได้</p> <p>๕. การเข้าใจลักษณะของภาษาไทยจะทำให้ ออกเสียงคำ และเขียนสะกดคำถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา รวมถึงสามารถตีความหมายของคำ ข้อความ และประโยค โดยพิจารณาจากบริบทและการเรียงคำเข้าประโยค ได้ดียิ่งขึ้น</p>			
<p>ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>			
<p>๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่อง ธรรมชาติและลักษณะของภาษา</p> <p>๑.๒ ขยายประโยค</p> <p>๑.๓ วิเคราะห์การใช้สำนวนภาษาต่างประเทศ</p> <p>๑.๔ ประสมอักษร</p> <p>๑.๕ อ่านตีความจากบริบท</p> <p>๑.๖ วิเคราะห์จุดเน้นของประโยค</p> <p>๑.๗ เขียนแผนภาพความคิด</p>			
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>		<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>		

<p>๓. สิ่งที่มีอุปประเณน</p> <p>๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึทของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา</p> <p>๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>		
<p>ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้</p>		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑	ความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒	ลักษณะของภาษาไทย	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

ความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

๑. สาระสำคัญ

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการให้ผู้อื่นทราบ การเข้าใจ ความหมายและธรรมชาติของภาษาจะเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ลักษณะของภาษาไทยได้อย่างกว้างขวางและ ถูกต้อง รวมถึงสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๓. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๔. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๕. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษาได้ (K)
๒. ขยายความและตีความหมายของคำหรือข้อความได้ถูกต้อง (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน (P)
๔. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. ความหมายของภาษา
๒. ธรรมชาติของภาษา

๖. แนวทางบูรณาการ

ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาสำนวนภาษาต่างประเทศที่นำมาใช้ในภาษาไทย
ศิลปะ	➡	ศึกษาทำร่ำทางนาฏศิลป์/วาดภาพประกอบทำทางในการสื่อสาร
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมสื่อความหมาย ขยายความ
การงานอาชีพฯ	➡	ทำสมุดภาพอธิบายภาษาทำทาง

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนดูภาพทำร่ำทางนาฏศิลป์หรือวีดิทัศน์การแสดงโขน แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับทำทางต่าง ๆ
ที่ใช้ในการแสดงว่าสามารถใช้สื่อสารให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันได้หรือไม่
๓. นักเรียนช่วยกันตอบว่าภาพแต่ละภาพสื่อความหมายอะไรบ้าง จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ
ว่า ทำทางจากภาพสามารถสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันได้ เรียกว่า ภาษาทำทาง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับภาษาที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันว่ามีลักษณะใดบ้าง
๒. ครูอธิบายเรื่อง ความหมายของภาษา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของภาษา ตามแนวคำถามต่อไปนี้ แล้วช่วยกันสรุปผล
 - ๑) ภาษาที่มนุษย์ใช้ในการติดต่อสื่อสารมีอะไรบ้าง
 - ๒) คนในสมัยก่อนกับคนในสมัยปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
 - ๓) หากมนุษย์ไม่มีภาษาใช้ในการติดต่อสื่อสารกัน นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไรร
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละคนศึกษาเรื่อง ธรรมชาติของภาษา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ คนละ ๑ หัวข้อ ภายในเวลาที่ครูกำหนด โดยจับสลากกันเองภายในกลุ่ม ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - ๑) ภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย
 - ๒) ภาษาประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น
 - ๓) ภาษามีการเปลี่ยนแปลง
 - ๔) ภาษามีลักษณะเฉพาะที่ต่างและเหมือนกัน
๔. เมื่อหมดเวลา ครูให้นักเรียนที่ศึกษาหัวข้อเดียวกันในแต่ละกลุ่มมารวมกันสนทนาอภิปรายกลุ่มย่อย แล้วสรุปความรู้ที่ได้ โดยให้ครูซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และอธิบายเพิ่มเติม
๕. เมื่อครูตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียนเรียบร้อยแล้ว ให้นักเรียนแต่ละคนกลับมารวมกลุ่มตามเดิม และสลับกันอธิบายให้สมาชิกในกลุ่มฟังจนครบทุกหัวข้อ ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๔-๕ คน ให้อธิบาย ให้เพื่อนฟังคนละ ๑ หัวข้อเพื่อเป็นการสรุป
๖. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า เสียงในภาษาไทยที่เปล่งออกมาแล้วไม่มีความหมายจะสามารถสื่อสารได้หรือไม่ อย่างไร
๗. ครูยกตัวอย่างคำว่า “ของ” (ชื่อแม่น้ำ) ซึ่งเป็นคำที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาโดยการเปลี่ยนเสียงสระจาก ออ เป็น โอ ในคำว่า “โขง” แล้วอธิบายเพิ่มเติมว่า แม่น้ำโขงเกิดจากเทือกเขาหิมาลัย ไหลผ่าน ประเทศจีน เมียนมา ลาว ไทย กัมพูชา และออกสู่ทะเลที่ประเทศเวียดนาม และยังเป็นเส้นเขตแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศลาว
๘. นักเรียนเล่นเกมสื่อความหมาย ขยายความ โดยครูตั้งประโยค ๑ ประโยค แล้วครูชี้ไปที่กลุ่มใด ให้กลุ่มนั้นขยายความประโยคที่ครูตั้งให้ได้ ภายในเวลา ๓๐ วินาที ให้มีเนื้อความต่อเนื่องกัน เช่น ครูตั้งประโยคว่า ฉันนอนหลับ กลุ่มที่ครูชี้กลุ่มที่ ๑ ขยายว่า ฉันนอนหลับตั้งแต่พอยังไม่กลับบ้าน กลุ่มที่ครูชี้กลุ่มที่ ๒ ขยายต่อว่า ฉันนอนหลับตั้งแต่พอยังไม่กลับบ้านก่อนข่าวจบ กลุ่มที่ครูชี้กลุ่มที่ ๓ ขยายต่อจากกลุ่มที่ ๒ ว่า ฉันนอนหลับตั้งแต่พอยังไม่กลับบ้านก่อนข่าวจบเพราะฉันไม่สบาย เล่นต่อไปเรื่อย ๆ กลุ่มใดที่ขยายความไม่ทันภายในเวลา ๓๐ วินาที ต้องออกไปทำตามที่เพื่อนต้องการ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ครูแจกวารสารให้นักเรียนกลุ่มละ ๑ เล่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทความจากวารสารที่ครูแจก ๑ บทความ ที่เห็นว่ามีเปลี่ยนแปลงของภาษา แล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงของภาษาในรูปแบบใดบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบให้เห็นชัดเจน
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำสำนวนภาษาต่างประเทศมาใช้ในภาษาไทยว่าส่งผลอย่างไรต่อการใช้ภาษาไทยบ้าง แล้วช่วยกันสรุปความรู้จากการสนทนา

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่องความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง ความหมายของภาษาและธรรมชาติของภาษา แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า หากนักเรียนเข้าใจธรรมชาติและลักษณะของภาษา จะทำให้ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น และไม่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีหรือภาษาวิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ครูให้นักเรียนสังเกตความเหมือนและความต่างของภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ และจดบันทึกเพื่อบอกลักษณะของภาษาไทย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนคิดทำทางต่าง ๆ แล้ววาดภาพประกอบหรือรวบรวมภาพทำทางต่าง ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ทำสมุดภาพอธิบายภาษาทำทาง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมข้อความในการโฆษณาสินค้าประเภทต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์การใช้สำนวนภาษาว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. วิดีทัศน์การแสดงโจนหรือภาพทำร่าทางนาฏศิลป์
๓. วารสาร
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

ลักษณะของภาษาไทย

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

๑. สาระสำคัญ

การศึกษาลักษณะควรสังเกตบางประการในภาษาไทย จะช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียน สกนคคำและการออกเสียงคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา สามารถเข้าใจความหมายของคำและข้อความ โดยพิจารณาจากบริบทและเรียงคำเข้ากับประโยคได้ดียิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะควรสังเกตบางประการในภาษาไทยได้ (K)
๒. ใช้คำหรือกลุ่มคำแต่งประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ (K, P)
๓. วิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทยได้ถูกต้อง (K, P)
๔. มีทักษะในการใช้ภาษาและสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (P)
๕. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

ลักษณะของภาษาไทย

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของภาษาไทย
ภาษาต่างประเทศ	➔	เปรียบเทียบความแตกต่างของประโยคภาษาอังกฤษ กับประโยคภาษาไทย
การงานอาชีพ	➔	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓

- นักเรียนอ่านแถบประโยคที่ครูเขียนบนกระดาน แล้วร่วมกันสนทนาถึงความแตกต่างของประโยคภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ

– ฉันเลี้ยงสุนัขไว้ ๑ ตัว = I have a dog.

– ฉันมีหมา ๑ ตัว = I have a dog.

- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ประโยคทั้ง ๒ ประโยค เมื่อเปลี่ยนเป็นภาษาอังกฤษจะเปลี่ยนได้เหมือนกัน แต่ภาษาไทยจะมีระดับภาษา คือ หมา เป็นภาษาปาก สุนัข เป็นคำสุภาพ และมีลักษณนาม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทยที่ภาษาอังกฤษไม่มี

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะหรือเอกลักษณ์ของภาษาไทย แล้วครูซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูอธิบายเรื่อง ระบบตัวเขียนและวิวัฒนาการของอักษรชาติต่าง ๆ ให้นักเรียนฟัง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอักษรแต่ละประเภท ทั้งอักษรแทนคำ อักษรแทนพยางค์ อักษรแทนเสียง ว่าต่างกันอย่างไร
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ลักษณะควมส้งเกตบางประการในภาษาไทย อักษรไทย จากใบความรู้ ตามฐานการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นฐานละ ๕ นาที โดยวนให้ครบทุกฐาน
 - ฐานที่ ๑ พยัญชนะ
 - ฐานที่ ๒ สระ
 - ฐานที่ ๓ วรรณยุกต์
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองภายในกลุ่มของตนเอง สนทนาแสดงความคิดเห็น ตอบคำถามตามแนวคำถามต่อไปนี้
 - ๑) เราใช้อะไรเป็นสื่อแทนภาษาพูด
 - ๒) ภาษาเขียนมีวิวัฒนาการอย่างไร
 - ๓) อักษรไทยมีลักษณะอย่างไร
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายสรุปหลังจบการรายงานของนักเรียนทุกกลุ่ม
๗. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า อักษรไทยได้รับอิทธิพลมาจากอักษรขอมของเขมร ซึ่งไทยกับเขมรมีความสัมพันธ์กันมานับพันปี ไทยถือว่าอักษรขอมมีความศักดิ์สิทธิ์ จึงมักบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนา ลงบนแผ่นหิน ในใบลาน และใช้ตัวอักษรขอมเขียนคาถาอาคมต่าง ๆ ด้วย

ชั่วโมงที่ ๔

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๕-๖ คน ให้อธิบายรูปและเสียงของพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ เป็นการทบทวน
๒. ครูอธิบายเรื่อง การประสมอักษร ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๓. นักเรียนช่วยกันสรุปหน้าที่ของพยัญชนะในการประสมอักษร และตำแหน่งของรูปสระ รูปวรรณยุกต์ในคำหรือพยางค์
๔. นักเรียนช่วยกันประสมอักษรจากคำที่ครูกำหนดให้ และบอกว่าเป็นการประสมอักษรแบบใด

ผ้า เปียก เล่ห์ บาตร พันธุ์ ศาสตร์ อดีต วิเศษณ์

๕. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับความหมายของบริบท และให้นักเรียนช่วยกันบอกความสำคัญของบริบท จากนั้นครูอธิบายเรื่อง คำ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ให้นักเรียนฟัง และยกตัวอย่างข้อความ ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำ
๖. ครูบอกคำให้นักเรียนแต่งประโยคให้มีบริบทแตกต่างกัน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๗. ครูอธิบายโครงสร้างของประโยคในภาษาไทย และยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย
๘. ครูยกตัวอย่างประโยคในหนังสือเรียน ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์จุดเน้นของประโยค แล้วให้คิด ประโยคขึ้นใหม่ให้มีจุดเน้น โดยใช้ตัวอย่างเป็นแนวเทียบ
๙. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามตามแนวคำถามต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความรู้ลงสมุดเป็นข้อ ๆ
 - ๑) ความหมายของคำกับบริบท มีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - ๒) การเรียงลำดับคำในประโยคเปลี่ยนแปลงไปตามความประสงค์ของผู้พูดหรือผู้เขียนใช่หรือไม่ อย่างไร
 - ๓) นักเรียนมีวิธีการสืบสานภาษาไทยให้คงอยู่ด้วยวิธีใดบ้าง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะของภาษาไทย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูแจกข้อความให้นักเรียนอ่าน แล้วช่วยกันตีความหมายของคำ กลุ่มคำ หรือประโยคจากบริบท แล้วครูตรวจสอบความถูกต้อง
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแบ่งหัวข้อย่อยจากเรื่อง ลักษณะของภาษาไทย แล้วเขียน แผนภาพความคิด เพื่อนำมาศึกษาร่วมกัน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง ลักษณะของภาษาไทย ไปใช้ในการอ่านตีความ และการเขียนสะกดคำ ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของภาษาไทย โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า การเข้าใจธรรมชาติและลักษณะของภาษามีผลต่อการใช้ภาษาในการสื่อสารหรือไม่ อย่างไร แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกบทความและบทร้อยกรองที่มีคำศัพท์ที่ต้องอาศัยการตีความจากบริบท อย่างละ ๑ ตัวอย่าง เขียนอธิบายความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนจัดทำแผ่นป้ายความรู้เกี่ยวกับลักษณะของภาษาไทย ออกแบบตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำไปจัดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้
๓. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับภาษา เช่น การจัดนิทรรศการ เสวนา ปาฐกถาเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย ในปัจจุบันหรือการใช้ภาษาไทยในสื่อต่าง ๆ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. แดบประโยค
๓. ใบความรู้เรื่อง อักษรไทย
๔. ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะของภาษาไทย
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร

เวลา ๔ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ความรู้

๑. ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร
๒. การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ
๓. การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ
๔. การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน และการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ

ภาระงาน/ชิ้นงาน

๑. ทำแบบทดสอบ
๒. อ่านจับใจความสำคัญ
๓. พุดสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
๔. วิเคราะห์สถานการณ์ในการสื่อสาร
๕. ใช้โทรศัพท์และโทรสาร
๖. เขียนแผนภาพความคิด
๗. แสดงบทบาทสมมติ
๘. ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม
๙. ทำใบงาน

การใช้ภาษา ในการสื่อสาร

ทักษะและกระบวนการ

๑. กระบวนการฟังและการดู
๒. กระบวนการพูด
๓. กระบวนการอ่าน
๔. กระบวนการเขียน
๕. กระบวนการคิดวิเคราะห์
๖. กระบวนการกลุ่ม

คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

๑. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด
๒. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน
๓. มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน
๔. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	
๑. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๒. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๓. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๔. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๕. พุดในโอกาสต่าง ๆ พุดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษา ถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕) ๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖) ๗. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๘. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
๑. การมีความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร จะเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายมากขึ้น ๒. การรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระ เป็นการสื่อสารที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ๓. การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ในการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ จะทำให้สื่อสารได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	๑. นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างไรให้การสื่อสารสัมฤทธิ์ผล ๒. การรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระ นอกจากโทรศัพท์และโทรสารแล้ว ยังสามารถใช้สื่อใดในการติดต่อได้อีกบ้าง อย่างไร ๓. การใช้คำ กลุ่มคำไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสาร ส่งผลต่อการสื่อสารอย่างไรบ้าง

<p>๔. การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันและการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ ทำให้เข้าใจจุดมุ่งหมายในการสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น</p>	<p>๔. การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันมีข้อควรระวังในการใช้อย่างไรให้ใช้ได้ถูกต้องตรงความหมาย</p> <p>๕. การใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษมีประโยชน์อย่างไรต่อการสื่อสาร</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพ</p> <p>๒. การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสารในเรื่องความสำคัญของการสื่อสาร องค์ประกอบของการสื่อสาร จุดมุ่งหมายของการสื่อสาร ภาษาในการสื่อสาร สถานการณ์ในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และอุปสรรคของการสื่อสารและวิธีแก้ไข จะทำให้การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมายได้ง่ายขึ้น</p> <p>๓. การรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระ ผู้รับสารและผู้ส่งสารจะต้องใช้ภาษาให้กระชับรัดกุม ไม่กำกวม ทำให้เกิดความเข้าใจผิด และต้องใช้ให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล</p> <p>๔. การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ในการสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ผู้สื่อสารจะต้องคำนึงถึงฐานะ โอกาส และกาลเทศะในการสื่อสารด้วย เพราะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดระดับของภาษาว่าควรจะใช้ภาษาอย่างไรให้เหมาะสม</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสื่อสาร สามารถสื่อสารได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย และแก้ไขอุปสรรคในการสื่อสารได้</p> <p>๒. เลือกสื่อในการรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระได้เหมาะสม และใช้ภาษาได้เหมาะสมตามฐานะ กาลเทศะ และสถานการณ์</p> <p>๓. เลือกใช้คำ กลุ่มคำเหมาะสมกับฐานะ โอกาส และกาลเทศะในการสื่อสาร</p> <p>๔. เลือกใช้คำได้ตรงตามความหมายที่ต้องการสื่อสาร</p>

<p>๕. การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันและการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ ควรเลือกใช้ให้ถูกต้องตามความหมายที่ต้องการสื่อสาร เพื่อให้การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ</p>			
<p>ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>			
<p>๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องการใช้ภาษาในการสื่อสาร</p> <p>๑.๒ พุดสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ</p> <p>๑.๓ วิเคราะห์สถานการณ์ในการสื่อสาร</p> <p>๑.๔ ใช้โทรศัพท์และโทรสารในการสื่อสาร</p> <p>๑.๕ เขียนแผนภาพความคิด</p> <p>๑.๖ แสดงบทบาทสมมติ</p> <p>๑.๗ ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม</p>			
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>		<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>		

๓. สิ่งที่มีง่ประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ชั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓	ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔	การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖	การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน และการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

การสื่อสาร เป็นการติดต่อระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน การสื่อสารนั้นมีทั้งที่บรรลุจุดประสงค์และไม่บรรลุจุดประสงค์ ซึ่งการสื่อสารที่ไม่บรรลุจุดประสงค์นี้อาจเกิดจากอุปสรรคต่าง ๆ ที่ต้องพิจารณาหาทางแก้ไขให้เหมาะสม

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. พุดในโอกาสต่าง ๆ พุดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม
ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการสื่อสารได้ (K)
๒. บอกองค์ประกอบของการสื่อสารและสามารถสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลได้ (K, P)
๓. บอกอุปสรรคของการสื่อสารและพิจารณาวิธีแก้ไขได้ (K, P)
๔. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (P)
๕. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟัง และการดู ๓. ประเมินมารยาทในการพูด ๔. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะการพูด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สารการเรียนรู้

๑. ความสำคัญของการสื่อสาร	๕. สถานการณ์ในการสื่อสาร
๒. องค์ประกอบของการสื่อสาร	๖. ผลของการสื่อสาร
๓. จุดมุ่งหมายของการสื่อสาร	๗. การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
๔. ภาษาในการสื่อสาร	๘. อุปสรรคของการสื่อสารและวิธีแก้ไข

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิด ความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร
สังคมศึกษาฯ	➡	มีมารยาทในการสื่อสาร และสื่อสารได้เหมาะสม
กับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์
ภาษาต่างประเทศ	➡	ใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ
ศิลปะ	➡	แสดงบทบาทสมมุติ
งานอาชีพฯ	➡	ศึกษาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่ใช้ในการสื่อสาร

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูคิดป้ายข้อความให้นักเรียนอ่าน ๒ ข้อความ ดังนี้

ป้ายหน้าร้านเต้าหู้ทอด

เผือกทอด เต้าหู้ทอด ไข่เห้าทอด

ป้ายประกาศหน้าห้องประชุม

ห้ามนักเรียนหญิงนั่งกางเกงในเวลาประชุม

แล้วสนทนาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสารและผลของการสื่อสารจากข้อความว่าจะบรรลุตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการสื่อสาร แล้วสรุปความรู้ที่ได้
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๗ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกศึกษาตามหัวข้อที่กำหนดให้จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น แล้วรายงานให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
 - ๑) องค์ประกอบของการสื่อสาร
 - ๒) จุดมุ่งหมายของการสื่อสาร
 - ๓) ภาษาในการสื่อสาร
 - ๔) สถานการณ์ในการสื่อสาร
 - ๕) ผลของการสื่อสาร
 - ๖) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ
 - ๗) อุปสรรคของการสื่อสารและวิธีแก้ไข
๓. ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงานในแต่ละกลุ่ม

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกของสถานการณ์ในการสื่อสารที่ครูเตรียมมา กลุ่มละ ๑ ของ แล้วสนทนาในกลุ่มของตน เลือกวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ได้
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน โดยบอกสถานการณ์ที่ได้รับ แล้วแสดงบทบาทสมมุติ ให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน
๖. เมื่อจบการแสดงบทบาทสมมุติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้ร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนดให้จนครบทุกกลุ่ม
 - ๑) องค์ประกอบของการสื่อสารครบหรือไม่ ใช้สื่อเหมาะสมกับสถานการณ์ในการสื่อสารหรือไม่ อย่างไร
 - ๒) จุดมุ่งหมายของการสื่อสารตามสถานการณ์นี้คืออะไร
 - ๓) ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นภาษาระดับใด เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์หรือไม่ อย่างไร
 - ๔) การสื่อสารมีผลเป็นอย่างไร
 - ๕) การสื่อสารนี้มีอุปสรรคในการสื่อสารหรือไม่ ถ้ามีคืออะไร และมีวิธีแก้ไขอย่างไร
๗. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การใช้ภาษาในการสื่อสารได้เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล และสถานการณ์ แสดงถึงการมีมารยาทในการสื่อสารของผู้ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ที่เกี่ยวกับการสื่อสาร แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ในการสื่อสาร ๕ ตัวอย่าง ให้นักเรียนทำตารางวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารให้ถูกต้อง ส่งครู
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ครูแจกข้อความที่เป็นการสื่อสารให้นักเรียนทุกกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มอ่านแล้ววิเคราะห์ข้อความว่า มีจุดเด่นหรือข้อบกพร่องในการสื่อสารอย่างไรบ้าง แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการสื่อสารที่ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อความสะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ จากแหล่งการเรียนรู้อื่นแล้วร่วมกันสนทนา แสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน สัมฤทธิผลตามความต้องการ
๒. นักเรียนแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสาร ทำให้การสื่อสารสัมฤทธิผล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการสื่อสาร โดยการเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนค้นคว้าความหมายของคำว่า กิจธุระ และ ธุรกิจ เพื่อนำมาสนทนาเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนสังเกตการสื่อสารของตนเองใน ๑ วัน ว่าสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด และควรพัฒนาหรือแก้ไขเรื่องใดให้การสื่อสารในแต่ละวันประสบความสำเร็จ
๒. นักเรียนสมมุติสถานการณ์ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เช่น แนะนำสถานที่ท่องเที่ยว บอกเส้นทางในการเดินทาง แล้วแสดงบทบาทสมมุติโดยการสนทนาเป็นภาษาอังกฤษ
๓. นักเรียนค้นคว้าตัวอย่างบทสนทนาภาษาอาเซียนจากสื่ออินเทอร์เน็ต นำมาสนทนา แล้วแปลเป็นภาษาไทยให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ป้ายข้อความ
๓. สลาก
๔. ช่องสถานการณ์ในการสื่อสาร
๕. ข้อความที่เป็นการสื่อสาร
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

การสื่อสารเพื่อกิจธุระในชีวิตประจำวัน เราใช้ทั้งการคิดต่องาน แจ้งข่าวสาร และพูดคุยธุระส่วนตัว ซึ่งผู้สื่อสารควรใช้สารที่สั้น กระชับ ตรงไปตรงมาและชัดเจน และต้องระมัดระวังการใช้ภาษาให้เหมาะสมด้วย

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. พุดในโอกาสต่าง ๆ พุดแสดงทรรศนะ ได้แข็ง โนมน้ำใจ และเสนอแนวคิดใหม่
ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๒. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม
ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกคุณสมบัติของผู้รับสารและผู้ส่งสารที่มีประสิทธิภาพได้ (K)
๒. บอกวิธีการสื่อสารและสื่อสารด้วยโทรศัพท์และโทรสารได้ (K, P)
๓. ใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (P)
๔. มีมารยาทในการสื่อสาร (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด ๓. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การประเมินการเรียนรู้

การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ

๖. แนวทางบูรณาการ

- สังคมศึกษา ➡ นำความรู้เรื่อง การรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระมาใช้ในชีวิตประจำวัน/สั่งซื้อสินค้าโดยการส่งแฟกซ์
- ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมติ
- สุขศึกษา ➡ ศึกษาวิธีการช่วยเหลือผู้อื่นเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๖

- นักเรียนช่วยกันบอกความหมายของคำว่า “กิจธุระ” และ “ธุรกิจ” แล้วพิจารณาว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
- ครูนำเสนอเนื้อหาเรื่อง การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การรับสารและส่งสารเพื่อกิจธุระ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปคุณสมบัติของผู้รับสารและผู้ส่งสาร
๒. ครูยกตัวอย่างสารที่บกพร่อง และอธิบายความบกพร่องให้นักเรียนเข้าใจ จากนั้นครูยกตัวอย่างสาร ให้นักเรียนวิเคราะห์ว่ามีความบกพร่องหรือไม่ บกพร่องอย่างไร และมีวิธีแก้ไขความบกพร่องอย่างไร
๓. นักเรียนช่วยกันอธิบายวิธีการใช้โทรศัพท์และโทรสาร
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฟังตัวอย่างการใช้โทรศัพท์และโทรสารที่ครูอ่านให้ฟัง แล้วร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

- อุ้มโทรศัพท์ทำอ้อยเพื่อถามการบ้าน เมื่อเข้าใจแล้วก็คุยเรื่องอื่นต่ออีก ๒ ชั่วโมง จึงวางสาย
- ต้นส่งแฟกซ์แผนที่ให้ตาล พร้อมคำอธิบายเส้นทางในการเดินทางความยาว ๕ หน้ากระดาษ

คำถาม

- ๑) การใช้โทรศัพท์ของอุ้มเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- ๒) นักเรียนควรปฏิบัติตนในการใช้โทรศัพท์เหมือนอุ้มหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ๓) การส่งแฟกซ์ของต้นเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
- ๔) หากนักเรียนเป็นต้น นักเรียนมีวิธีส่งแฟกซ์อย่างไรให้มีจำนวนหน้าให้น้อยที่สุด
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มของตนเองว่า นอกจากโทรศัพท์และโทรสารแล้ว ยังมีวิธีการสื่อสารใดที่สามารถรับและส่งสารเพื่อกิจธุระได้อีกบ้าง บอกเหตุผลประกอบ แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระ แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มคิดสถานการณ์ในการสื่อสารเพื่อกิจธุระ โดยเขียนข้อความสื่อสารเพื่อส่งแฟกซ์ แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาวิเคราะห์ข้อความที่เพื่อนแต่ละกลุ่มนำเสนอว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนแนะนำการใช้โทรศัพท์และการส่งแฟกซ์ให้ผู้อื่นใช้ในการสื่อสารเพื่อกิจธุระถูกต้อง
๒. นักเรียนใช้โทรศัพท์และส่งแฟกซ์ในการสื่อสารเพื่อกิจธุระในชีวิตประจำวัน
อย่างเหมาะสมและสัมฤทธิ์ผล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปการรับสารและการส่งสารเพื่อกิจธุระ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสังเกตการใช้คำ กลุ่มคำ ตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ คนละ ๑ สถานการณ์ จดบันทึก แล้วพิจารณาว่าใช้คำ กลุ่มคำ ได้เหมาะสมตามสถานการณ์หรือไม่ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติตามหัวข้อที่กำหนด ดังนี้
 - ๑) โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุ
 - ๒) ส่งแฟกซ์แสดงรายการสั่งซื้อสินค้า
๒. นักเรียนค้นคว้ารหัสหมายเลขโทรศัพท์ทางไกลของประเทศสมาชิกอาเซียน นำมาจัดป้ายนิเทศให้ความรู้หน้าชั้นเรียน
๓. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง แก้ปัญหาการสื่อสาร แล้วนำเสนอผลงาน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างการใช้โทรศัพท์และโทรสาร
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๓. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสม

ตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

การสื่อสารอย่างมีมารยาท ผู้สื่อสารควรเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ โอกาส และฐานะที่แตกต่างกันของผู้สื่อสาร

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. พุดในโอกาสต่าง ๆ พุดแสดงทรรศนะ ได้แย่ง โน้มน้ำใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๒. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เลือกใช้คำและกลุ่มคำตามสถานการณ์ โอกาส และฐานะของผู้สื่อสาร ได้อย่างเหมาะสม (K, P)
๒. ใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างสัมฤทธิ์ผล (P)
๓. เห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยได้ถูกต้อง (A)
๔. มีมารยาทในการสื่อสาร (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. สังเกตการเลือกใช้คำ และกลุ่มคำในการสื่อสาร ๓. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด ๓. ประเมินความภูมิใจในการใช้ ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การประเมินการเรียนรู้

การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิด แสดงความสัมพันธ์ของการใช้ภาษากับการใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสาร
- สังคมศึกษา ➡ มีมารยาทในการใช้คำ กลุ่มคำในการสื่อสารได้เหมาะสมตามสถานการณ์/สื่อสารโดยใช้ภาษาไทยถิ่น
- ภาษาต่างประเทศ ➡ เปรียบเทียบการใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษกับภาษาไทย
- ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๗

- นักเรียนอ่านบทสนทนา แล้วร่วมแสดงความคิดเห็นว่ามีการใช้คำเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ หรือไม่ อย่างไร

เอ : ขอประทานโทษนะคะน้องบี พี่ขออนุญาตยืมหนังสือเล่มนี้หน่อยนะคะ
 บี : หยิบได้เลยค่ะพี่
 เอ : ขอบพระคุณมากค่ะ

- ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า จากบทสนทนามีการใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับฐานะของผู้สื่อสาร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนศึกษาเรื่อง การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
- นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า ระดับภาษามีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้คำ และกลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารหรือไม่ อย่างไร
- นักเรียนฟังตัวอย่างการเลือกใช้คำและกลุ่มคำในการสื่อสาร แล้วช่วยกันพิจารณาว่าเหมาะสมหรือไม่ และหากไม่เหมาะสมควรแก้ไขอย่างไร

ตัวอย่าง

- ครูผมยังไม่เข้าใจ อธิบายใหม่อีกที
- เตี่ยนายเก่งภาษาอังกฤษ ดิวให้เราบ้างนะ
- ลุงวานหลานส่งจดหมายให้หน่อย
- อาตมาไม่สามารถจัดการเรื่องนี้แทนโยมทั้งหลายได้

- นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสมมุติสถานการณ์ในการสื่อสารและฐานะของผู้สื่อสาร เช่น พ่อกับลูก เพื่อนกับเพื่อน แล้วแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียนโดยใช้ภาษาไทยถิ่น
- เมื่อจบการแสดงของแต่ละคู่ ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้คำ และกลุ่มคำว่าเหมาะสมกับสถานการณ์และฐานะของผู้สื่อสารหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๒ เรื่อง ใช้คำตามสถานการณ์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. นักเรียนศึกษาเรื่อง การใช้คำ กลุ่มคำให้ถูกต้องตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น
๔. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การใช้คำ กลุ่มคำได้ถูกต้องตามสถานการณ์การสื่อสารเหมาะสมกับฐานะของบุคคล โอกาส และกาลเทศะ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมการใช้ภาษาของคนไทย แสดงถึงการมีความรู้ที่ดีในการใช้ภาษาไทยของผู้ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับเจเนอไซความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนเลือกใช้คำและกลุ่มคำเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปความสัมพันธ์ของการใช้ภาษากับการใช้คำ กลุ่มคำ ให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างคำที่มีความหมายคล้ายกัน และแต่งประโยคประกอบให้ถูกต้องตามความหมาย เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างการเลือกใช้คำและกลุ่มคำในการสื่อสารทั้งที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม จากเรื่องสั้นหรือนวนิยาย แล้วนำมาพิจารณาร่วมกันในชั้นเรียน
๒. นักเรียนศึกษาการใช้คำและกลุ่มคำให้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์การสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ของภาษาอังกฤษเพื่อเปรียบเทียบกับภาษาไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างบทสนทนาในการสื่อสาร
๒. ตัวอย่างการเลือกใช้คำและกลุ่มคำในการสื่อสาร
๓. ใบงานที่ ๒ เรื่อง ใช้คำตามสถานการณ์
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน

และการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

๑. สาระสำคัญ

การสื่อสารที่สัมฤทธิ์ผล ผู้สื่อสารควรเลือกใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมายและใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจน จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจสารได้ถูกต้องชัดเจน

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๔. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เลือกใช้คำและกลุ่มคำได้ถูกต้องตรงตามความหมาย (K, P)
๒. ใช้คำและกลุ่มคำเรียบเรียงประโยคในการสื่อสารได้ถูกต้อง (K, P)
๓. อ่านเรื่องที่กำหนดให้ แล้วตีความหรือแปลความคำหรือกลุ่มคำในเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง (K, P)
๔. นำความรู้จากการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการพัฒนาตนเอง (K, P)
๕. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาในการสื่อสารที่ถูกต้องเหมาะสม (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การประเมินการเรียนรู้

๑. การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน
๒. การใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ

๖. แนวทางบูรณาการ

- วิทยาศาสตร์ ➡ รวบรวมคำศัพท์วิทยาศาสตร์ที่มีความหมายคล้ายกัน
- คณิตศาสตร์ ➡ รวบรวมคำศัพท์คณิตศาสตร์ที่มีความหมายคล้ายกัน
- สังคมศึกษา ➡ รวบรวมคำศัพท์ทางสังคมศาสตร์ที่มีความหมายคล้ายกัน
- ภาษาต่างประเทศ ➡ รวบรวมคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีความหมายคล้ายกัน
- ศิลปะ ➡ รวบรวมคำศัพท์ศิลปะที่มีความหมายคล้ายกัน
- สุขศึกษา ➡ รวบรวมคำศัพท์ทางสุขศึกษาที่มีความหมายคล้ายกัน/เล่นเกม
รู้คำทำประโยชน์
- การงานอาชีพ ➡ รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวกับการงานอาชีพที่มีความหมายคล้ายกัน/
ทำสมุดการเลือกใช้คำ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๘

นักเรียนอ่านแถบประโยคที่ครูติดบนกระดาน แล้วร่วมกันพิจารณาคำที่พิมพ์ตัวหนาว่า มีความหมายตรงตามที่ต้องการสื่อสารหรือไม่ อย่างไร

- ประเทศไทยมีผลผลิตทางการเกษตรมาก หลายชนิดมากเกินไป
จึงต้องนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น
- บริษัททุกบริษัทมีสวัสดิภาพให้พนักงาน
- พวกเรามาสวัสดิ์คุณตาเพื่อลากลับบ้าน คุณตาจึงอวยพรให้พวกเรา
เดินทางโดยสวัสดิการถึงบ้านอย่างปลอดภัย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การใช้คำที่มีความหมายคล้ายกันและการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๒. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างคำที่มีความหมายคล้ายกัน และการใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเขียนประโยคจากคำที่ครูบอก โดยพิจารณา จำนวนคำตามความเหมาะสม แต่ให้มีคำที่มีความหมายคล้ายกันและคำที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการใช้คำของนักเรียน
๔. ครูแจกบทความและบทร้อยกรองกลุ่มละ ๑ ชุด ให้แต่ละกลุ่มอ่านแล้วให้หาคำที่มีความหมายคล้ายกัน และคำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษที่พบ ในเรื่องที่อ่าน แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยการสรุปบทความที่อ่านและอ่าน บทร้อยกรองให้เพื่อนฟังก่อน แล้วจึงบอกคำที่มีความหมายคล้ายกัน และคำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน และคำที่ทำให้มองเห็นภาพ หรือความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๓ เรื่อง การเลือกใช้คำ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม เล่นเกมรู้คำทำประโยค โดยให้กลุ่มที่ ๑ บอกคำ แล้วกลุ่มที่ ๒ แต่งประโยคโดยใช้คำให้ถูกต้องตรงตามความหมาย ให้กลุ่มที่ ๒ บอกคำ แล้วกลุ่มที่ ๓ แต่งประโยค เล่นวนไปเรื่อย ๆ หากกลุ่มใดแต่งประโยคไม่ถูกต้องให้ออกไปทำตามที่เพื่อนต้องการหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเลือกใช้คำ ไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันให้ถูกต้องตามความหมาย

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาสรุปเรื่อง การเลือกใช้คำที่มีความหมายคล้ายกัน และคำที่ทำให้มองเห็นภาพหรือให้ความรู้สึกชัดขึ้นเป็นพิเศษ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - การออกเสียงและการสะกดคำมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
 - สาเหตุที่คนไทยออกเสียงภาษาไทยไม่ถูกต้อง เกิดจากอะไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาไทย ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนรวบรวมคำที่มีความหมายคล้ายกันจากกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษาฯ ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สุขศึกษาฯ และการงานอาชีพฯ นำมาแต่งประโยคตัวอย่าง แล้วรวบรวมทำเป็นสมุดการเลือกใช้คำ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. แถบประโยค
๓. บทความ
๔. บทร้อยกรอง
๕. ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเลือกใช้คำ
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

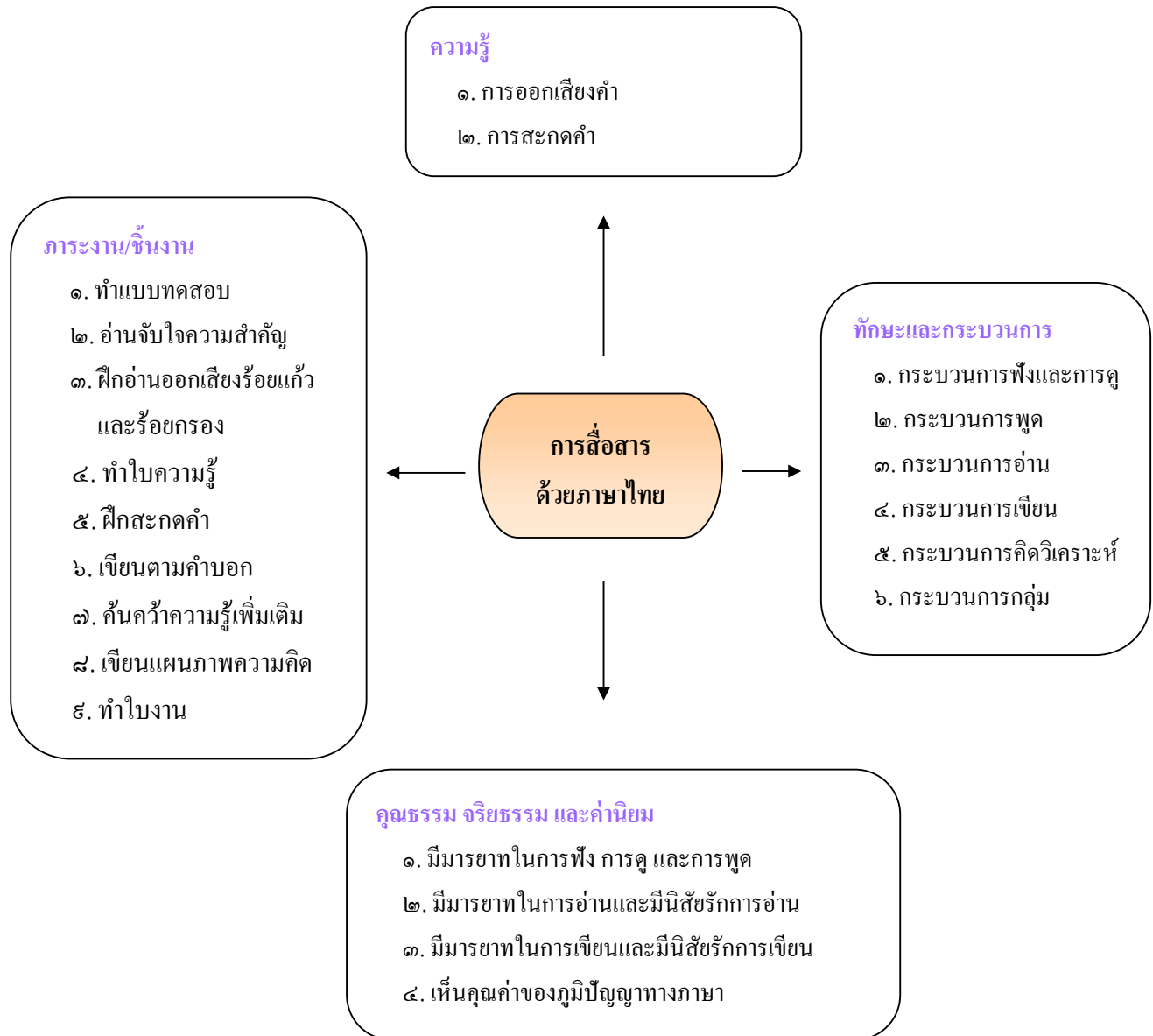
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย

เวลา ๒ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<p>ตัวชี้วัดช่วงชั้น</p> <p>๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)</p> <p>๒. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)</p> <p>๓. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)</p> <p>๔. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)</p> <p>๕. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕)</p> <p>๖. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๖)</p>	
<p>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...</p> <p>๑. การออกเสียงคำถูกต้องมีผลทำให้การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ</p> <p>๒. การสะกดคำถูกต้องทำให้เข้าใจความหมายของคำที่ต้องการสื่อสารได้ชัดเจน</p>	<p>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</p> <p>๑. นักเรียนมีวิธีการอย่างไรในการฝึกออกเสียงคำให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย</p> <p>๒. การออกเสียงคำและการสะกดคำได้ถูกต้องมีความสำคัญอย่างไรต่อการสื่อสาร</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ ประสิทธิผล คำกร่อน คำอักษาส คำยืม คำทับศัพท์</p> <p>๒. การออกเสียงคำให้ถูกต้องจะต้องออกเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และลงเสียงหนักเบาของพยางค์ในคำ หรือคำในประโยคให้ถูกต้อง รวมถึงคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ก็ควรออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาด้วย</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. ออกเสียงคำได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา</p> <p>๒. สะกดคำได้ถูกต้อง</p>

<p>๓. การสะกดคำให้ถูกต้องจะต้องรู้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการใช้ภาษาไทย เช่น การใช้พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ การประวิสรรชนีย์ การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต (-:์) คำพ้องเสียง คำยืม และคำทับศัพท์</p>			
<p>ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>			
<p>๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความสำคัญ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาไทย</p> <p>๑.๒ ฟังอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรอง</p> <p>๑.๓ ทำใบความรู้</p> <p>๑.๔ ฟังสะกดคำ</p> <p>๑.๕ เขียนตามคำบอก</p> <p>๑.๖ ค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม</p> <p>๑.๗ เขียนแผนภาพความคิด</p>			
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>		<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>		
<p>๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน</p> <p>๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง</p> <p>๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา</p> <p>๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>			

ชั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ การออกเสียงคำ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ การสะกดคำ	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗

การออกเสียงคำ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาไทย

๑. สาระสำคัญ

การออกเสียงคำ มีความสำคัญในการสื่อสาร เพราะหากออกเสียงคำได้ถูกต้อง ชัดเจน ตามหลักการใช้ภาษาไทย ก็จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายได้ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นผลให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม
ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาอื่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๕. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักเกณฑ์การอ่านและวิธีการอ่านคำได้ถูกต้อง (K)
๒. อ่านออกเสียงคำได้ถูกต้องชัดเจน (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)
๔. เห็นความสำคัญของการออกเสียงคำได้ถูกต้อง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การออกเสียงคำ

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➔	อ่านบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่อง การออกเสียงคำ
ศิลปะ	➔	ฟังเพลงแล้วฝึกร้องออกเสียงคำจากเนื้อเพลง
สุขศึกษาฯ	➔	อ่านข้อความเกี่ยวกับประโยชน์ของส้อมที่มีต่อสุขภาพ
การงานอาชีพฯ	➔	จัดป้ายนิเทศ/อ่านบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๕

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- ครูเลือกบทความที่เป็นความรู้หรือข่าวประจำวัน ให้นักเรียนอาสาสมัครอ่านให้เพื่อนฟัง
หน้าชั้นเรียน
- นักเรียนช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ฟัง แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง
ของเพื่อน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของการออกเสียงคำในภาษาไทยถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๖ คน ให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อที่กำหนดให้คนละ ๑ หัวข้อ ดังนี้
 - ๑) การออกเสียงพยัญชนะ
 - ๒) การออกเสียงสระ
 - ๓) การออกเสียงวรรณยุกต์
 - ๔) การลงเสียงหนักเบา
 - ๕) การออกเสียงคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต
 - ๖) การออกเสียงคำแผลง
๓. นักเรียนที่ได้หัวข้อเหมือนกันในแต่ละกลุ่มมาจับกลุ่มใหม่ แล้วร่วมกันศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่จับสลากได้ แล้วช่วยกันสรุปทำเป็นใบความรู้ให้ครูตรวจสอบความเข้าใจ
๔. นักเรียนแต่ละคนกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนเอง แล้วอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง โดยใช้ใบความรู้ที่ทำประกอบการอธิบาย ครูตรวจสอบความเข้าใจโดยการซักถามและอธิบายเพิ่มเติม
๕. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน อ่านออกเสียงบทร้อยกรอง และข้อความที่กำหนดให้ แล้วสลับกันประเมินการอ่านออกเสียง

บทร้อยกรอง

เมื่อนั้น	พระปิ่นปักนักษัตรสูงส่ง
แจ้งว่าอิเหนาสุริย์วงศ์	มาช่วยธรรนรงค์ราวี
มีความเกษมสันต์หรรษา	ดังได้ผ่านเมืองฟ้าราศี
ด้วยนัศดาเรื่องอิทธิฤทธิ์	เห็นว่านุรีไม่อันตราย
พระเปรมปรีดีดีใจอยู่ในพัศตร์	มิให้ประจักษ์คนทั้งหลาย
จึงแย้มเยือนเอื้อนโอรุ้อภิปราย	ซึ่งหลานชายของเราอุตสาห์มา
ตำมะหงงไปบอกให้ถ้วนถี่	ว่ากูนี้ชอบใจหนักหนา
เชิญให้เข้ามาในพารา	จะได้พักโยธาให้สำราญ

(อิเหนา: รัชกาลที่ ๒)

ข้อความ

ส้มเป็นผลไม้ที่มีวิตามินซีสูง ช่วยป้องกันโรคเลือดออกตามไรฟัน และช่วยสร้างคอลลาเจนที่เป็นองค์ประกอบของเนื้อเยื่อ ทำให้แผลหายเร็วขึ้น นอกจากนี้วิตามินซีแล้ว ส้มยังมีวิตามินเอ และไบโอฟลาโวนอยด์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้วิตามินซีทำงานได้ดียิ่งขึ้น และทำให้ผนังเส้นเลือดฝอยแข็งแรงขึ้น

ผลการวิจัยจากประเทศสวีเดน พบว่าผู้ที่รับประทานอาหารเช้าและดื่มน้ำส้มด้วย ร่างกายจะสามารถดูดซึมธาตุเหล็กได้ดีขึ้นเป็นสองเท่าครึ่ง

๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การออกเสียงสระของคำจากเสียงสั้นเป็นเสียงยาวหรือเสียงยาวเป็นเสียงสั้น สามารถบ่งบอกถึงน้ำเสียงและสื่อความหมายของผู้พูดได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

- นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกเสียงคำ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
 - นักเรียนออกเสียงคำศัพท์จากชุดคำที่ครูกำหนดให้ แล้วสังเกตการลงเสียงหนักเบาของคำ ช่วยกันบอกว่าพยางค์ใดลงเสียงหนัก และพยางค์ใดลงเสียงเบา
- ชุดคำ**

มหาราช	กตัญญู	สมรรถนะ	อุกลาบาต	บูรณาการ
วัฒนธรรม	ตำมะหง	ทอฟฟี่	นิกหิต	มณฑาป

- นักเรียนทำใบงานที่ ๔ เรื่อง ออกเสียงคำ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
- นักเรียนศึกษาเรื่อง การออกเสียงคำที่มาจากภาษาบาลีและสันสกฤต และการออกเสียงคำแผลงเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น แล้วช่วยกันจัดป้ายนิเทศให้ความรู้
- ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า คำแผลงส่วนใหญ่มักเป็นคำยืมที่มาจากภาษาเขมร

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

- นักเรียนอธิบายวิธีการออกเสียงคำให้ผู้อื่นเข้าใจและนำไปอ่านหรือพูดออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
- นักเรียนออกเสียงคำต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สรุป

- นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การออกเสียงคำ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
- ครูให้นักเรียนศึกษาหลักการสะกดคำในภาษาไทย แล้วสรุปความรู้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาฝึกอ่านออกเสียงคำ
๒. นักเรียนเลือกเพลงที่ชอบ เขียนเนื้อร้อง แล้วฝึกออกเสียงคำให้ถูกต้อง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. บทความที่เป็นความรู้หรือข่าวประจำวัน
๓. สลาก
๔. บทร้อยกรองและข้อความฝึกอ่าน
๕. ชุดคำ
๖. ใบงานที่ ๔ เรื่อง ออกเสียงคำ
๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

การสะกดคำ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาไทย

๑. สาระสำคัญ

การสะกดคำได้ถูกต้องทั้งคำในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จะทำให้เข้าใจความหมายของคำ และสื่อสารได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการสะกดคำและสะกดคำได้ถูกต้อง (K, P)
๒. บอกประโยชน์ของการสะกดคำได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย (K)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)
๔. ใช้คำยืมและคำทับศัพท์ภาษาต่างประเทศได้ถูกต้องเหมาะสม (P)
๕. เห็นความสำคัญของการสะกดคำถูกต้องในการสื่อสาร (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๓. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การเรียนรู้

การสะกดคำ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่รายงาน
ภาษาต่างประเทศ	➔	ศึกษาเรื่อง คำยืมและคำทับศัพท์
สุขศึกษาฯ	➔	เล่นเกมคิดคำ
การงานอาชีพฯ	➔	ทำสมุดคำอ่านและสะกดคำ คำยืมและคำทับศัพท์

๖. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๐

- ครูติดบัตรคำอ่านของคำศัพท์บนกระดาน ให้นักเรียนทดลองเขียนสะกดคำคำศัพท์จากบัตรคำอ่านที่ครูติด ดังนี้

กา-ละ-เท-สะ

จะ-โหยก-จะ-เหยก

- เมื่อนักเรียนเขียนเสร็จแล้วให้ครูเฉลยคำศัพท์ที่ถูกต้อง นักเรียนตรวจสอบการเขียนของตนเองว่าถูกต้องหรือไม่

- ครูนำเสนอสนทนาและชี้ให้เห็นความสำคัญของการสะกดคำให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายเรื่อง ความสำคัญของการสะกดคำได้ถูกต้อง แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าการสะกดคำไม่ถูกต้องจะมีผลอย่างไรบ้าง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๖ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเลือกหัวข้อในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้
 - ๑) การใช้พยัญชนะ
 - ๒) คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์
 - ๓) การใช้ - ำ, - ัม, -รรม, ไ-, ไ-, - ัย
 - ๔) การใช้เครื่องหมายทัณฑฆาต (- ์)
 - ๕) คำพ้องเสียง
 - ๖) คำยืมและคำทับศัพท์
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเรื่องที่จับสลากได้จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ สรุปความรู้ที่ได้ และทำแผนภาพความคิดประกอบ
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ ๒ คน นำเสนอเรื่องที่ศึกษาค้นคว้าให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยใช้แผนภาพความคิดประกอบการอธิบาย
๕. ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงานในแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสะกดคำ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเขียนตามคำบอกของครู แล้วสลับกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม เล่นเกมคิดคำ โดยครูจะบอกคำตั้ง ๑ คำ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำศัพท์จากเสียงของคำที่ได้ยินครูบอกให้ได้มากที่สุดภายในเวลา ๓๐ วินาที เช่น ครูออกเสียงคำว่า นัค นักเรียนเขียนคำศัพท์ นัคหมาย อาณัติ ฉัฐฐา เมื่อหมดเวลาให้นับคะแนนตามคำศัพท์ที่เขียนได้ โดยคำศัพท์ที่เขียนจะต้องมีความหมายและเขียนถูกต้อง จากนั้น ครูบอกคำตั้งใหม่ เล่นภายในเวลาที่ครูกำหนด แล้วสรุปผลคะแนน
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า การสะกดคำได้ถูกต้องเป็นการฝึกการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องของตนเอง และเผยแพร่สิ่งที่ถูกต้องให้ผู้อื่นรับรู้เพื่อให้ผู้รับสารใช้ภาษาไทยถูกต้อง และยังเป็นการอนุรักษ์ภาษาไทยให้คงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายหลักการสะกดคำที่ถูกต้องให้ผู้อื่นนำไปใช้สะกดคำได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนนำความรู้เรื่อง การสะกดคำ ไปใช้ในการเรียนและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การสะกดคำ บันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - การออกเสียงคำพ้องในประโยค ผู้ฟังจะสามารถเข้าใจประโยคที่ต้องการสื่อสารได้ถูกต้องได้อย่างไร
 - เราสามารถรู้ได้อย่างไรว่าการฟังประสบผลสัมฤทธิ์หรือไม่
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัทสำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสะกดคำในภาษาหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต
๒. นักเรียนรวบรวมคำยืมและคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนที่พบในชีวิตประจำวันจากสื่อต่าง ๆ ทำเป็นสมุดคำอ่านและสะกดคำ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. บัตรคำอ่าน
๓. สลาก
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

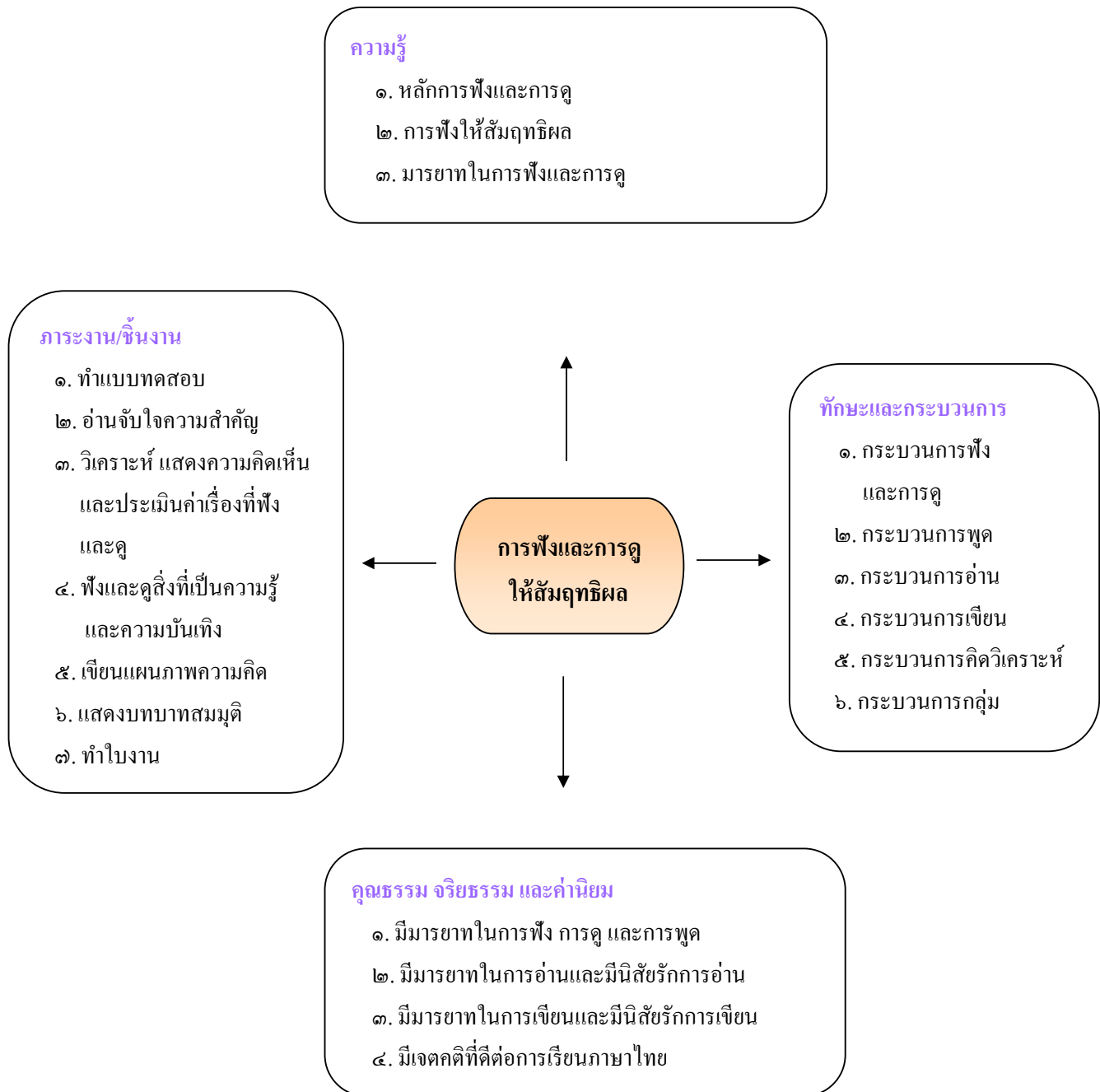
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<p>ตัวชี้วัดช่วงชั้น</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สรุปแนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๑) ๒. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๓. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๔. มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๔) ๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖) 	
<p>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน</p> <p>นักเรียนจะเข้าใจว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีความรู้เกี่ยวกับหลักในการฟังและการดู จะทำให้ฟังและดูได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ๒. การฟังให้สัมฤทธิ์ผลต้องอาศัยการฝึกฟัง จับประเด็นสำคัญ คิดวิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดู ๓. มารยาทในการฟังและการดูเป็นมารยาททางสังคมที่ควรปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะ 	<p>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีความรู้เกี่ยวกับหลักในการฟังและการดู ทำให้ฟังและดูได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้อย่างไร ๒. การฟังอย่างไรจึงจะฟังได้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ๓. การปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเป็นผู้ที่มีมารยาทในการฟังและการดู
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน</p> <p>นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. คำสำคัญ ได้แก่ วิจารณญาณ สัมฤทธิ์ผล ๒. การรู้จักหลักการฟังและการดูทำให้เลือกฟัง และดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง โดยฟังและดูได้อย่างมีวิจารณญาณ และตรงตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ๓. การฟังให้สัมฤทธิ์ผลต้องพิจารณาโอกาสในการฟัง และควรฟังอย่างเป็นระดับขั้นตอน ๔. ผู้ที่มีมารยาทในการฟังและการดูจะต้องมีมารยาทในการแสดงออกและมารยาทในการรับสารที่เหมาะสม 	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ฟังและดูเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีหลักการ ๒. ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ ๓. มีมารยาทในการฟังและการดู

ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ		
<p>๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่อง การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล</p> <p>๑.๒ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น และประเมินค่าเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>๑.๓ ฟังและดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง</p> <p>๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด</p> <p>๑.๕ แสดงบทบาทสมมุติ</p>		
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้		
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>	
๓. สิ่งที่มีประเมิน		
<p>๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา</p> <p>๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>		
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕	หลักการฟังและการดู	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐	การฟังให้สัมฤทธิ์ผล	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑	มารยาทในการฟังและการดู	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕

หลักการฟังและการดู

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

การฟังและการดู เป็นทักษะทางการสื่อสารอย่างหนึ่ง ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรับรู้อาสาหรือสาระที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้หลักการหรือวิธีการที่ถูกต้องจะทำให้ฟังและดูได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. สรุปแนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. วิเคราะห์แนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการฟังและการดูได้ (K)
๒. อธิบายหลักการฟังและการดูที่ดีและนำไปปฏิบัติได้ (K, P)
๓. เลือกฟังและดูเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีวิจารณญาณ (K, P)
๔. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟังและการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. ความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการฟังและการดู
๒. หลักการฟังและการดู
๓. การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง
๔. การฟังและการดูอย่างมีวิจารณญาณ

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➔	คู่มือทัศน์ สารคดีชีวิตสัตว์
คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การฟังและการดู
ศิลปะ	➔	คู่มือทัศน์การแสดง โขนเรื่อง รามเกียรติ์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๑

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูนำภาพเกี่ยวกับการฟังและการดูมาติดบนกระดาน ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาว่า ในการฟังและการดูแต่ละครั้ง ควรมีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดูหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสนทนาแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้ แล้วสรุปโดยใช้ความรู้เดิมที่เคยเรียนมา
 - ๑) การฟังและการดูหมายถึงอะไร
 - ๒) การฟังและการดูมีความสำคัญอย่างไร
 - ๓) การฟังและการดูมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

- ๔) นักเรียนมีหลักการฟังและการดูที่ได้อย่างไร
- ๕) นักเรียนมีวิธีการเลือกฟังและดู สิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงอย่างไร
- ๖) การฟังและการดูอย่างไรจึงเรียกว่าฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่มหน้าชั้นเรียน แล้วให้ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมทีละข้อจนครบทุกข้อ
๓. นักเรียนศึกษาเรื่อง การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๔. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างการฟังและการดูสิ่งที่เป็นความบันเทิงมา ๑ ตัวอย่าง เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ว่าได้ประโยชน์อะไรบ้างจากการฟังและการดูเรื่องนั้น ๆ
๕. ครูเปิดวีดิทัศน์สารคดีชีวิตสัตว์และวีดิทัศน์การแสดงโขนเรื่อง รามเกียรติ์ ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนนำหลักการฟังและการดูที่ได้ศึกษามาปฏิบัติ และร่วมกันวิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการฟังและการดู

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักการฟังและการดู แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทความที่เป็นความรู้และบทความที่เป็นความบันเทิงอย่างละ ๑ บทความ บอกเหตุผลที่เลือกบทความนี้ นำมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันสนทนาวิเคราะห์เรื่องที่ฟังตามแนวคำถามที่กำหนดให้
- ๑) เรื่องที่ฟังเป็นความรู้หรือความบันเทิง
- ๒) ประเด็นสำคัญของเรื่องคืออะไร
- ๓) เรื่องที่ฟังแสดงข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หรือทัศนคติ และเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด
๓. นักเรียนอ่านบททวนเรื่อง ความหมาย ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการฟังและการดู หลักการฟังและการดู การฟังและการดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิง และการฟังและการดูอย่างมีวิจารณญาณ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วสรุปความรู้ลงสมุด
๔. ครูอ่านบทความให้นักเรียนฟัง ๑ เรื่อง ให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักการฟังและการดูอย่างมีวิจารณญาณแต่ละข้อ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การฟังและการดูเป็นการแสดงมารยาทที่ดีในการเข้าสังคม ผู้ฟังและผู้ดูที่ดีจะได้รับความนิยมนิยมชมชอบจากคู่สนทนา และสามารถสร้างบรรยากาศให้เป็นมิตรได้ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำหลักการฟังและการดูไปใช้ฟังและดูเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนเลือกฟังและดูสิ่งที่เป็นความรู้และความบันเทิงตามความต้องการ ได้อย่างเหมาะสม
๓. นักเรียนฟังและดู เรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง หลักการฟังและการดู โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนสังเกตการฟังของตนเองว่า สามารถฟังเรื่องราวต่าง ๆ ได้จากสื่อใด และ โอกาสใดบ้าง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ ทักษะคิดของผู้ฟังและผู้ดูมีผลต่อการฟังและการดูหรือไม่ อย่างไร
๒. นักเรียนเลือกชมการแสดงของประเทศสมาชิกอาเซียนตามความสนใจ แล้วนำมาสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ภาพที่เกี่ยวกับการฟังและการดู
๓. วิดิทัศน์สารคดีชีวิตสัตว์
๔. วิดิทัศน์การแสดงโขนเรื่อง รามเกียรติ์
๕. บทความ
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

การฟังให้สัมฤทธิ์ผล

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

การฟังให้สัมฤทธิ์ผล เป็นการฟังที่ผู้ฟัง ได้รับผลตามความต้องการของผู้พูด ซึ่งผู้ฟังจะต้องเข้าใจ จุดมุ่งหมาย พิจารณาความครบถ้วน ความน่าเชื่อถือ และประเมินคุณค่าของเรื่องที่ฟังได้

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. สรุปแนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. วิเคราะห์แนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๕. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายและใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ (K)
๒. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. ประเมินคุณค่าและความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังได้อย่างมีวิจารณญาณ (K, P)
๔. มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟังและการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การฟังให้สัมฤทธิ์ผล
๒. การตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	ต่อแผนภาพความคิดเรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล
สังคมศึกษาฯ	➔	พิจารณาปัญหาน้ำมันราคาแพงและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
ภาษาต่างประเทศ	➔	พิจารณาปัญหาการใช้คำภาษาต่างประเทศปนกับคำภาษาไทย และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา
การงานอาชีพฯ	➔	ศึกษาข้อดีและข้อเสียของการใช้อินเทอร์เน็ตในการหาข้อมูล

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๒

๑. นักเรียนช่วยกันบอกว่า เราสามารถรับสาร โดยการฟังได้จากสื่อใดและในโอกาสใดบ้าง
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้การฟังสัมฤทธิ์ผล

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับโอกาสในการฟังว่า ในแต่ละวันนักเรียนได้ฟังในโอกาสใดบ้าง และคิดว่าการฟังในแต่ละโอกาสมีข้อดี ข้อเสียอย่างไร

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาระดับชั้นของการฟังที่สัมฤทธิ์ผล ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันวิเคราะห์ระดับชั้นแต่ละชั้นว่าจะต้องพิจารณาสิ่งใดจากเรื่องที่ฟังจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายในการฟังแต่ละระดับ
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปผลการศึกษาค้นคว้าในข้อ ๓ แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๕. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การฟังและการดูสื่อต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลจากการฟังและการดูมาใช้ประกอบการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฟังให้สัมฤทธิ์ผล และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาโดยใช้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูอ่านบทความที่เป็นความรู้หรือความบันเทิงให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้
 - ๑) เรื่องที่ฟังเป็นเรื่องอะไร
 - ๒) ประเด็นสำคัญของเรื่องที่ฟังคืออะไร
 - ๓) เรื่องที่ฟังเป็นเรื่องที่ให้ความรู้หรือความบันเทิงในเรื่องใด
 - ๔) เรื่องที่ฟังเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ มีประโยชน์อย่างไรบ้าง
 - ๕) นักเรียนสามารถนำเรื่องที่ฟังไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร
 - ๖) นักเรียนจดบันทึกเรื่องที่ฟังได้ว่าอย่างไร
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. นักเรียนรวบรวมแหล่งข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหา พร้อมระบุปัญหา เช่น ปัญหาการใช้ภาษาไทย แหล่งข้อมูล คือ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสภา WWW.royin.go.th

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล ไปใช้ในการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน และนำข้อมูลที่ได้ฟังมาใช้ประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันต่อชุดแผนภาพความคิดเรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล ให้สมบูรณ์ แล้วสรุปความรู้จากแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษามารยาทในการฟังและการดูของตนเองว่า ฟังและดูอย่างมีมารยาทหรือไม่อย่างไร เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนพิจารณาปัญหาที่กำหนดให้ แล้วบอกแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมและแนวทางในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา
 - ๑) ปัญหาน้ำมันราคาแพง
 - ๒) ปัญหาการใช้คำภาษาต่างประเทศปนกับคำภาษาไทย
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายข้อดีและข้อเสียของการเลือกใช้ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ตประกอบการตัดสินใจแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
๓. นักเรียนยกตัวอย่างสื่อต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น หนังสือพิมพ์ โลกอาเซียน เว็บไซต์ WWW.thai-aec.com

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. บทความที่เป็นความรู้หรือความบันเทิง
๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล
๓. ชุดแผนภาพความคิดเรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๑

มารยาทในการฟังและการดู

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

มารยาทในการฟังและการดู เป็นมารยาททางสังคมที่จะต้องปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ ผู้ที่มีมารยาทในการฟังและการดูจะได้รับความรู้ ความบันเทิง จากการฟังและการดูอย่างเต็มที่ และได้รับการยอมรับจากสังคมอีกด้วย

การแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ฟังหรือดู ควรแสดงความคิดเห็น โดยมีเหตุผลสนับสนุนที่เชื่อถือได้ ส่วนการวิพากษ์วิจารณ์ ควรบอกทั้งข้อดี ข้อเสีย และแนวทางแก้ไข

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังหรือดูอย่างมีเหตุผล
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต
ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกมารยาทในการฟังและการดูได้ (K)
๒. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง ได้อย่างมีเหตุผล (K, P)
๓. ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟัง ได้อย่างมีวิจารณญาณ (K, P)
๔. ใช้ทักษะทางภาษาในการแสวงหาความรู้และอยู่ร่วมกันในสังคมได้ (P)
๕. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟังและการดู (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการฟังและการดู	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. มารยาทในการฟังและการดู
๒. การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและการดู

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง มารยาทในการฟังและการดู
สังคมศึกษาฯ	➔	ศึกษาเรื่อง มารยาทในการนั่ง การยืน การเดิน
ศิลปะ	➔	ดูภาพยนตร์/แสดงบทบาทสมมุติ
สุขศึกษา	➔	ศึกษาวิธีป้องกันโรคไข้หวัด ๒๐๐๕ จากการสัมภาษณ์
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๓

ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับการฟังหรือการดู หรือเปิดวิดีโอทัศน์การแสดงทอล์กโชว์ของนักพูด
ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสังเกตการแต่งกาย ท่านั่ง และการแสดงท่าทางของผู้ฟังว่ามีความเหมาะสม
หรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง มารยาทในการฟังและการดู ในหนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วเขียนแผนภาพความคิด

๒. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้
- ๑) มารยาทในการฟังและการดูแลแบ่งเป็นกี่ลักษณะ อะไรบ้าง
 - ๒) การมีมารยาทในการฟังและการดูแลมีประโยชน์อย่างไรต่อผู้ปฏิบัติบ้าง
 - ๓) การมีมารยาทในการฟังและการดูแล ทำให้ฟังและดูเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลจริงหรือไม่ อย่างไร
๓. นักเรียนฟังตัวอย่างพฤติกรรมมารยาทในการฟังและการดูแลที่ครูบอก แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นถึงความเหมาะสม

ตัวอย่าง

- ป่านั่งไขว่ห้างฟังครูสอนในห้องเรียน
- ปูยสวมเสื้อสายเดี่ยวไปดูคอนเสิร์ต
- บีนั่งร้องไห้เมื่อดูละครถึงตอนเศร้า
- บอยจดบันทึกจากการฟังอภิปรายของเพื่อนหน้าชั้นเรียน

๔. นักเรียนศึกษาเรื่อง การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและการดู ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๕. ครูอธิบายตัวอย่างเรื่อง สังคมไทยไม่สอนให้คนกล้าอย่างธรรมดา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ตามหัวข้อในแผนภูมิวงกลม แล้วร่วมกันสรุป
๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การพูดแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ ควรพูดโดยมีเหตุผลสนับสนุนที่เชื่อถือได้ ไม่มีอคติต่อเรื่องที่พูดหรือทำลายเกียรติยศชื่อเสียงของบุคคลใด ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับมารยาทในการฟังและการดูแล และการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและการดูแล แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนช่วยกันเลือกภาพยนตร์ที่อยากดูมาให้ครูเปิดให้ดู ๑ เรื่อง แล้วให้นักเรียนประเมินมารยาทในการฟังและการดูแล ในด้านการแสดงออกและการรับสารของตนเอง พร้อมบอกแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรม

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนทุกคนในกลุ่มฝึกแสดงบทบาทสมมุติที่กำหนด แล้วให้เพื่อนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
 - ๑) ทำนั่งตามสบาย
 - ๒) ทำนั่งต่อหน้าผู้ใหญ่
 - ๓) ทำนั่งฟังเทศน์
 - ๔) การยื่นฟัง
 - ๕) การเดินสนทนากับผู้ใหญ่
๔. นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ฟังหรือดูตามหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วนำมาวิเคราะห์ว่าสิ่งที่ฟังมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด แล้วสามารถนำข้อมูลไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง
 - ๑) ฟังการวิเคราะห์ข่าว
 - ๒) ฟังการสัมภาษณ์วิธีการป้องกันไข้หวัด จากปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนบอกมารยาทในการฟังและการดูให้ผู้อื่นนำไปปฏิบัติได้
๒. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทในการฟังและการดู
๓. นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นหรือวิพากษ์วิจารณ์ด้วยเหตุผลที่น่าเชื่อถือ และสอดคล้องกับข้อเท็จจริง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง มารยาทในการฟังและการดู และการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์จากการฟังและการดู แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - มีวิธีใดบ้างที่ผู้พูดสามารถรู้ได้ว่า การพูดที่พูดไปนั้นสัมฤทธิ์ผลหรือไม่
 - การออกเสียงคำไม่ชัดเจนมีผลต่อการสื่อสารด้วยการพูดหรือไม่ อย่างไร
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

นักเรียนจับคู่กับเพื่อนจดบันทึกพฤติกรรมในการฟังและการดูของเพื่อน แล้วเขียนข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทในการฟังและการดู

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ภาพที่เกี่ยวกับการฟังและการดู
๓. วิดีทัศน์การแสดงทอล์กโชว์
๔. ตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการฟังและการดู
๕. ภาพยนตร์
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

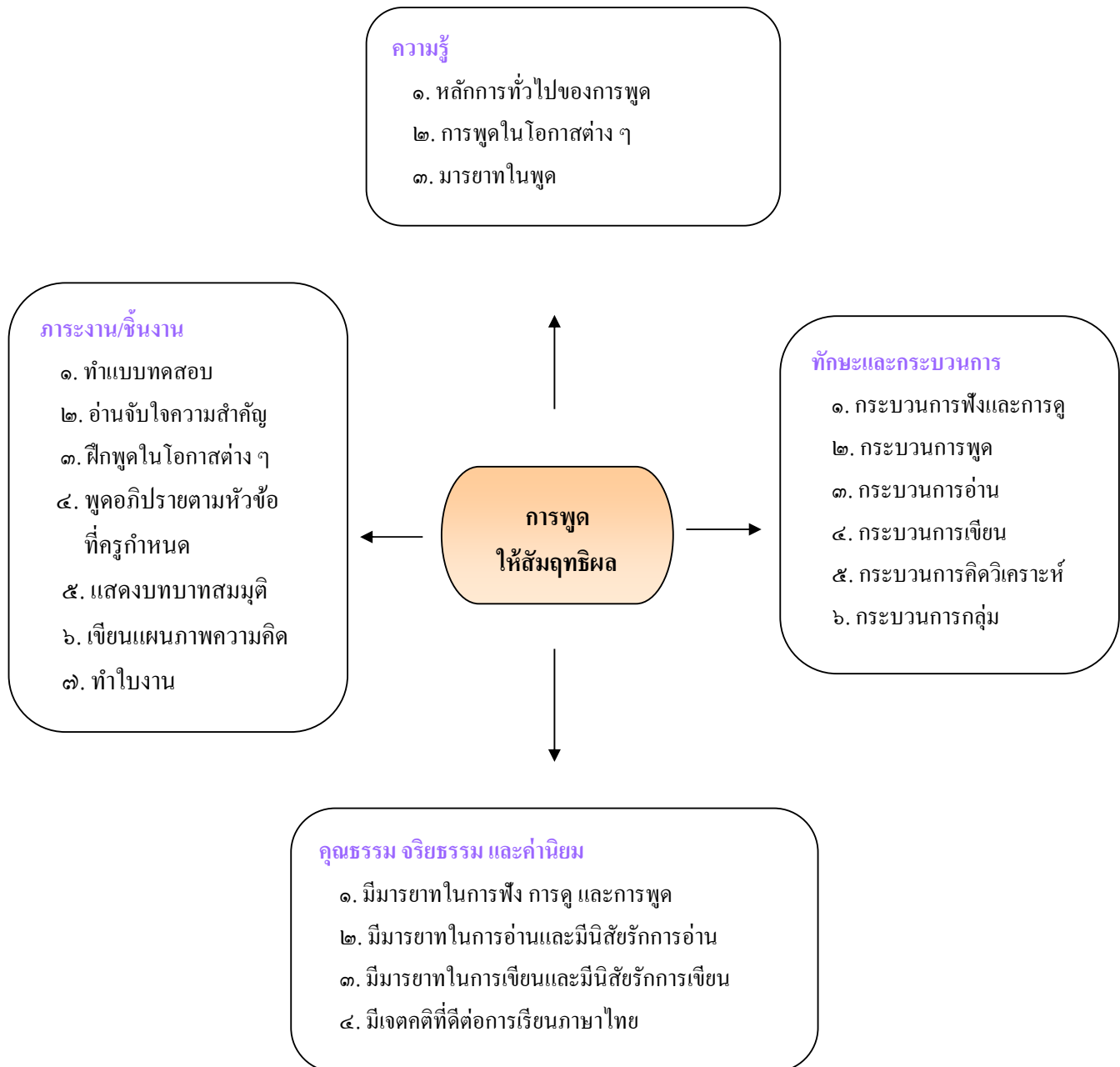
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

เวลา ๕ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น <ol style="list-style-type: none"> ๑. พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕) ๒. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖) ๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๔. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๕) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> ๑. การมีหลักในการพูดจะทำให้พูดได้ตรงตามหัวข้อหรือจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ๒. การพูดในโอกาสต่าง ๆ ต้องศึกษาหลักในการพูด ฟังพูดอย่างสม่ำเสมอ และต้องรักษามารยาทในการพูด ๓. มารยาทในการพูดเป็นมารยาททางสังคมที่ควรปฏิบัติให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> ๑. การเรียนรู้หลักในการพูดช่วยทำให้การพูดบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ง่ายขึ้นจริงหรือไม่อย่างไร ๒. การพูดอย่างไรจึงจะพูดได้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ๓. การปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเป็นผู้ที่มีการพูดในการพูด
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> ๑. คำสำคัญ ได้แก่ วาทศาสตร์ การพูดแบบไม่เป็นทางการ การพูดแบบเป็นทางการ การพูดโน้มน้าวใจ ๒. การรู้จักหลักการพูดทำให้เลือกเรื่องที่จะพูดได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการพูด ๓. การพูดให้สัมฤทธิ์ผลต้องพิจารณาโอกาสและระดับของบุคคลที่พูดด้วย แล้วเลือกใช้คำพูดให้เหมาะสม ๔. ผู้ที่มีการพูดในการพูดจะทำให้ผู้ฟังเชื่อถือและยกย่อง 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> ๑. พูดในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีหลักการ ๒. พูดได้สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการ ๓. มีมารยาทในการพูด

ขั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง			
<p>๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล</p> <p>๑.๒ ฟังพูดในโอกาสต่าง ๆ</p> <p>๑.๒ พูดอภิปรายตามหัวข้อที่ครูกำหนด</p> <p>๑.๓ แสดงบทบาทสมมุติ</p> <p>๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด</p>			
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>		<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>		
<p>๓. สิ่งที่น่าประเมิน</p> <p>๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา</p> <p>๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>			
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้			
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒	หลักทั่วไปของการพูด	เวลา ๑ ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓	การพูดในโอกาสต่าง ๆ	เวลา ๒ ชั่วโมง	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔	การพูดในโอกาสต่าง ๆ (ต่อ)	เวลา ๒ ชั่วโมง	

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒

หลักทั่วไปของการพูด

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

การพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องมีหลักในการพูดที่ดี และใช้ภาษาในการพูดให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษา
ถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม.๔-๖/๕)
๒. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม
ท ๔.๑ (ม.๔-๖/๓)
๓. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น ท ๔.๑ (ม.๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสำคัญ วิธีการส่งสาร และหลักการพูดที่มีประสิทธิภาพได้ (K)
๒. อธิบายการเลือกใช้ภาษาที่เหมาะสมกับการพูดได้ (K)
๓. เลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมตามหลักการพูดและระดับของบุคคล (K, P)
๔. เลือกใช้สำนวนภาษาต่างประเทศได้เหมาะสม (K, P)
๕. เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาพูดที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด ๓. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการฟังและการดู ๒. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การส่งสารด้วยการพูด
๒. ความสำคัญของการพูด
๓. หลักการพูดที่มีประสิทธิภาพ
๔. การใช้ภาษาที่เหมาะสมตามหลักการพูด

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิด หลักทั่วไปของการพูด
สังคมศึกษา	➔	ศึกษาเรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน
ภาษาต่างประเทศ	➔	อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในการพูด
การงานอาชีพฯ	➔	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

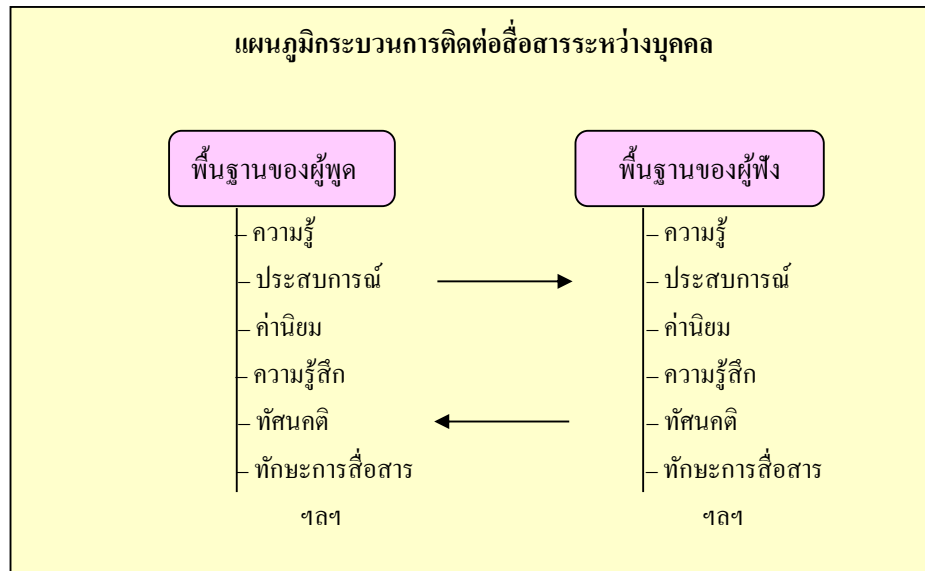
ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๔

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า การพูดมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันมากน้อยเพียงใด
๓. นักเรียนคู่วิเคราะห์เกี่ยวกับการพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วร่วมสนทนาเกี่ยวกับหลักการพูด
และการใช้ภาษาในการพูด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับความสำคัญของการพูด แล้วหาข้อสรุปร่วมกัน โดยให้ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ตามหัวข้อที่กำหนดให้
 - ๑) การสื่อสารด้วยการพูด
 - ๒) หลักการพูดที่มีประสิทธิภาพ
 - ๓) การใช้ภาษาที่เหมาะสมตามหลักการพูด
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า โดยให้ครูสรุปปิดท้ายเมื่อจบการรายงาน
๔. ครูคิดแผนภูมิกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปสาระสำคัญจากแผนภูมิ

๕. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้
 - ๑) บุคคลทั่วไปจำเป็นต้องใช้คำพูดเหมือนกันทุกคนหรือไม่ อย่างไร
 - ๒) การพูดของคนไทยในปัจจุบัน ซึ่งนิยมพูดภาษาไทยคำ ภาษาอังกฤษคำ นักเรียนคิดว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ และมีผลต่อภาษาไทยอย่างไรบ้าง
๖. ครูสุ่มเรียกให้นักเรียน ๔-๕ คนออกมาแสดงความคิดเห็น แล้วครูสรุปซ้ำอีกครั้ง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักทั่วไปของการพูด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเล่าข่าวคนละ ๑ ข่าว แล้วให้เพื่อนช่วยกันประเมินว่าพูดได้ตรงตามหลักการพูดหรือไม่ อย่างไร

๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มพูดแสดงความคิดเห็นว่าการที่มีสำนวน สุภาษิต คำพังเพย หรือคำประพันธ์ที่เกี่ยวกับการพูดนั้น แสดงถึงความสำคัญของการพูดอย่างไร แล้วร่วมกันสรุป
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๖ เรื่อง การใช้ภาษาที่เหมาะสมตามหลักการพูด แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายหลักทั่วไปของการพูดให้ผู้ฟัง และนำไปใช้พูดได้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการ
๒. นักเรียนเลือกใช้คำในการพูดถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปหลักทั่วไปของการพูด โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาหลักการพูดแนะนำตนเองและพูดทักทาย เพื่อเป็นการทบทวนความรู้เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมสำนวน สุภาษิต คำพังเพย บทร้อยกรอง หรือเพลงที่เกี่ยวกับการพูด แล้วนำมาติดป้ายนิเทศเป็นข้อคิดในการพูด
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดบทพูด ในการพูดตรงๆให้ช่วยกันรักษาล้วงแฉกภายในโรงเรียน ร่างบทพูด แล้วส่งตัวแทนออกไปพูดหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในการพูด

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการพูดในโอกาสต่าง ๆ
๓. แผนภูมิกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล
๔. ข่าว
๕. ใบงานที่ ๖ เรื่อง การใช้ภาษาที่เหมาะสมตามหลักการพูด
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๓

การพูดในโอกาสต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

การพูดแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การพูดแบบไม่เป็นทางการและการพูดแบบเป็นทางการ การพูดแบบไม่เป็นทางการ เป็นการพูดจากกันในชีวิตประจำวันที่ใช้ภาษาระดับกึ่งทางการหรือภาษาระดับไม่เป็นทางการ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของบุคคล

การพูดให้สัมฤทธิ์ผลต้องพูดให้เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะ และระดับของบุคคล ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนการพูดอย่างสม่ำเสมอ

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษา
ถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๒. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม
ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ (K)
๒. ใช้หลักการพูดประกอบการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
(K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๔. มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การพูดแนะนำตนเอง
๒. การพูดทักทาย
๓. การพูดขอบคุณ
๔. การพูดให้กำลังใจ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➔	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการพูดแบบไม่เป็นทางการ
และการพูดแบบเป็นทางการ
ภาษาต่างประเทศ	➔	ฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ
ศิลปะ	➔	แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์ในการพูด

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

๑. ครูนัดแนะกับนักเรียนอาสาสมัคร ๒ คน ให้ออกมาพูดแนะนำตนเองและพูดทักทาย
ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง
๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายเกี่ยวกับการพูดของเพื่อนตามหลักการพูดที่เคยศึกษามา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของการพูดในโอกาสต่าง ๆ ว่ามีอะไรบ้าง จากนั้น
ครูอธิบายการพูดแบบไม่เป็นทางการให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองคิดหลักในการพูดแนะนำตนเอง
และการพูดทักทาย

๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้อาจการระดมสมองในข้อ ๒ มาเปรียบเทียบกับหลักการพูดแนะนำตนเองและการพูดทักทาย ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปหลักการพูดแนะนำตนเองและหลักการพูดทักทาย
๔. นักเรียนแต่ละคนออกมาพูดแนะนำตนเองหน้าชั้นเรียนตามหลักการที่ศึกษามา โดยให้เพื่อนในชั้นเรียนช่วยกันประเมินการพูด
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกสถานการณ์การพูดทักทายแบบเป็นพิธีการและไม่เป็นพิธีการตามที่ครูกำหนดให้ แล้วส่งตัวแทนออกมาพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูประเมินการพูดของทุกกลุ่ม
๖. นักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และความสำคัญของการพูดทักทายและการพูดแนะนำตนเองในชีวิตประจำวัน ครูตรวจสอบความถูกต้อง นักเรียนบันทึกลงสมุด
๗. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า การพูดแนะนำตนเองในภาษาไทยส่วนใหญ่จะแนะนำว่า ผมชื่อ...ครับ/ดิฉันชื่อ...ค่ะ และครูยกตัวอย่างการพูดแนะนำตนเองในภาษาอาเซียนบางภาษา เช่น

ภาษาลาว	ข่อยชื่อ...
ภาษาเขมร	ขยมฉมวก...
ภาษาเวียดนาม	โตย เติน ลา...
ภาษาอินโดนีเซีย	นามา ซายา...

 แล้วครูให้นักเรียนค้นหาการพูดแนะนำตนเองในภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เป็นความรู้นอกเวลาเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๖

๑. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของการพูดแบบเป็นทางการ พร้อมยกตัวอย่าง
๒. นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมศึกษาเรื่อง การพูดขอบคุณและการพูดให้กำลังใจ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ภายในเวลาที่ครูกำหนด แล้วครูซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๓. ครูสมมุติสถานการณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบทพูดขอบคุณและพูดให้กำลังใจตามที่ได้ศึกษา และส่งตัวแทนออกมานำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันสนทนาว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไร
๔. ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติม

วันที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองคิดสถานการณ์ในการพูดโดยให้มีการพูดแนะนำตนเอง การพูดทักทาย การพูดขอบคุณ และการพูดให้กำลังใจ อยู่ในเรื่องเดียวกัน แล้วแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันติชมและให้กำลังใจ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนบอกหลักการพูดในโอกาสต่าง ๆ ให้ผู้อื่นฟังและสามารถนำไปพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้
๒. นักเรียนพูดแนะนำตนเอง พูดทักทาย พูดขอบคุณ และพูดให้กำลังใจ ได้ถูกต้องตามหลักการและเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปการพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนสรุปหลักการพูดแบบไม่เป็นทางการและการพูดแบบเป็นทางการ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๓. ครูให้นักเรียนศึกษาวิธีการเล่าเรื่องให้ผู้อื่นประทับใจ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างบทพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วทำเป็นสมุดตัวอย่างการพูดเพื่อใช้ในการศึกษา
๒. นักเรียนฝึกพูดในโอกาสต่าง ๆ เป็นภาษาอังกฤษ
๓. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสมมุติสถานการณ์ในการพูด พูดแสดงบทบาทสมมุติ แล้วประเมินการพูดของตนเอง
๔. นักเรียนฝึกพูดแนะนำตัว พูดทักทาย พูดขอบคุณ หรือพูดให้กำลังใจเป็นภาษาอาเซียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. สลาก
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๓. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๔. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔

การพูดในโอกาสต่าง ๆ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

๑. สาระสำคัญ

การพูดแบบเป็นทางการ เป็นการพูดในโอกาสต่าง ๆ ที่ต้องใช้ภาษาที่เป็นทางการหรือภาษาระดับกึ่งทางการ โดยคำนึงถึงกาลเทศะและระดับของบุคคล

การพูดให้สัมฤทธิ์ผลต้องพูดให้เหมาะสมกับโอกาส กาลเทศะ และระดับของบุคคล ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนการพูดอย่างสม่ำเสมอ การพูดด้วยกิริยาขงงาม สุภาพเรียบร้อย ยกย่องให้เกิดเกียรติผู้ฟัง จัดเป็นมารยาทที่ดีในการพูด ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังยกย่องและชื่นชมในตัวผู้พูด

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษา ถูกต้องเหมาะสม ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๒. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด ท ๓.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๓)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ (K)
๒. ใช้หลักการพูดประกอบการพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียนและการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๔. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการพูด (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการพูด	๑. ประเมินทักษะการพูด ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การพูดเล่าเรื่อง
๒. การพูดเล่าเหตุการณ์
๓. การพูดโน้มน้าวใจ
๔. การพูดแสดงความคิดเห็น
๕. มารยาทในการพูด

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➔	ศึกษาเรื่อง ดวงดาวในท้องฟ้าจำลอง
คณิตศาสตร์	➔	ตอบคำถามเกี่ยวกับคณิตศาสตร์/ต่อแผนภาพความคิดเรื่อง
มารยาทในการพูด
สังคมศึกษาฯ	➔	ศึกษาเรื่อง มารยาทในการพูด
ภาษาต่างประเทศ	➔	พูดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศและภาษาอาเซียน
สุขศึกษาฯ	➔	ศึกษาเรื่อง การป้องกันโรคไข้หวัด
การงานอาชีพฯ	➔	ศึกษาเรื่อง วิธีการทำเบเกอรี่

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๗

๑. ครูให้นักเรียนอาสาสมัครออกมาเล่าเรื่องที่ครูกำหนดให้ โดยคนที่ ๑ เล่าโดยใช้น้ำเสียง
เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และคนที่ ๒ เล่าโดยใช้น้ำเสียงราบเรียบ
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเปรียบเทียบการเล่าเรื่องของเพื่อน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาจับสลากเรื่องที่จะศึกษากลุ่มละ ๑ เรื่อง ดังนี้
 - ๑) การพูดเล่าเรื่อง
 - ๒) การพูดเล่าเหตุการณ์
 - ๓) การพูดโน้มน้าวใจ
 - ๔) การพูดแสดงความคิดเห็น
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่องที่จับสลากได้ แล้วสรุปให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงานในแต่ละกลุ่ม
๓. ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างการพูดแต่ละหัวข้อจากวิดีโอทัศน์ หรือครูสาธิตให้ดู แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมบทพูดตามหัวข้อที่จับสลากได้ โดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วออกมาพูดหน้าชั้นเรียนในชั่วโมงต่อไป
๕. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับมารยาทในการพูด แล้วนำมาศึกษาประกอบกับเรื่อง มารยาทในการพูด ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะของผู้ที่มีมารยาทในการพูด

ชั่วโมงที่ ๑๘

๑. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาพูดให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน ครูประเมินการพูดของแต่ละกลุ่ม
๓. ครูให้นักเรียนสังเกตมารยาทในการพูดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ดิชม แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็น
๔. ครูกำหนดสถานการณ์ในการพูด โดยให้มีตัวอย่างของการพูดที่ผู้พูดมีมารยาทในการพูด และผู้พูดไม่มีมารยาทในการพูด แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และร่วมกันสรุป
๕. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าการพูดที่ดี นอกจากจะมีความรู้เกี่ยวกับหลักการพูด และฝึกพูดบ่อย ๆ แล้ว การมีมารยาทในการพูด พูดถูกกาลเทศะ และเหมาะสมกับฐานะของบุคคล มีส่วนช่วยให้การพูดประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนจับสลากเลือกหัวข้อการพูดในโอกาสต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามา แล้วสมมุติสถานการณ์ในการพูดในหัวข้อที่ตนจับสลากได้ โดยให้ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินการพูด

๓. นักเรียนเลือกหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง แล้วพูดตามหลักการที่เคยเรียน แล้วให้เพื่อนในชั้นเรียน ประเมินมารยาทในการพูด พร้อมบอกข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการพูดให้ดียิ่งขึ้น
 - ๑) ความประทับใจในการศึกษาเรื่องดวงดาวในท้องฟ้าจำลอง
 - ๒) ประสิทธิภาพในการแข่งขันตอบคำถามเกี่ยวกับคณิตศาสตร์
 - ๓) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและภาษาอาเซียน
 - ๔) แนะนำให้รู้จักป้องกันไข้หวัด
 - ๕) อธิบายวิธีการทำเบเกอรี่
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๗ เรื่อง มารยาทในการพูด แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนพูดในโอกาสต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
๒. นักเรียนบอกแนวทางในการเป็นผู้พูดที่มีมารยาทให้ผู้อื่นนำไปปฏิบัติได้
๓. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทในการพูด

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปการพูดในโอกาสต่าง ๆ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนต่อแผนภาพความคิดเรื่อง มารยาทในการพูด
๓. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๔. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - นักเรียนคิดว่าเราสามารถนำวิธีการพูดแบบใดไปใช้ในการอ่านให้ผู้อื่นสนใจฟัง และอยากติดตามเรื่องที่ย่านได้บ้าง
 - ในแต่ละวันเรามีวิธีรับสารและส่งสารด้วยการอ่านอย่างไรบ้าง
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การรับและการส่งสาร ด้วยการอ่าน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการพูดของแต่ละบุคคลแล้วเสนอแนะวิธีแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
๒. นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองที่เคยเสียมารยาทในการพูด และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. สลาก
๓. วิดีทัศน์เกี่ยวกับการพูด
๔. ใบงานที่ ๗ เรื่อง มารยาทในการพูด
๕. ชุดแผนภาพความคิดเรื่อง มารยาทในการพูด
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

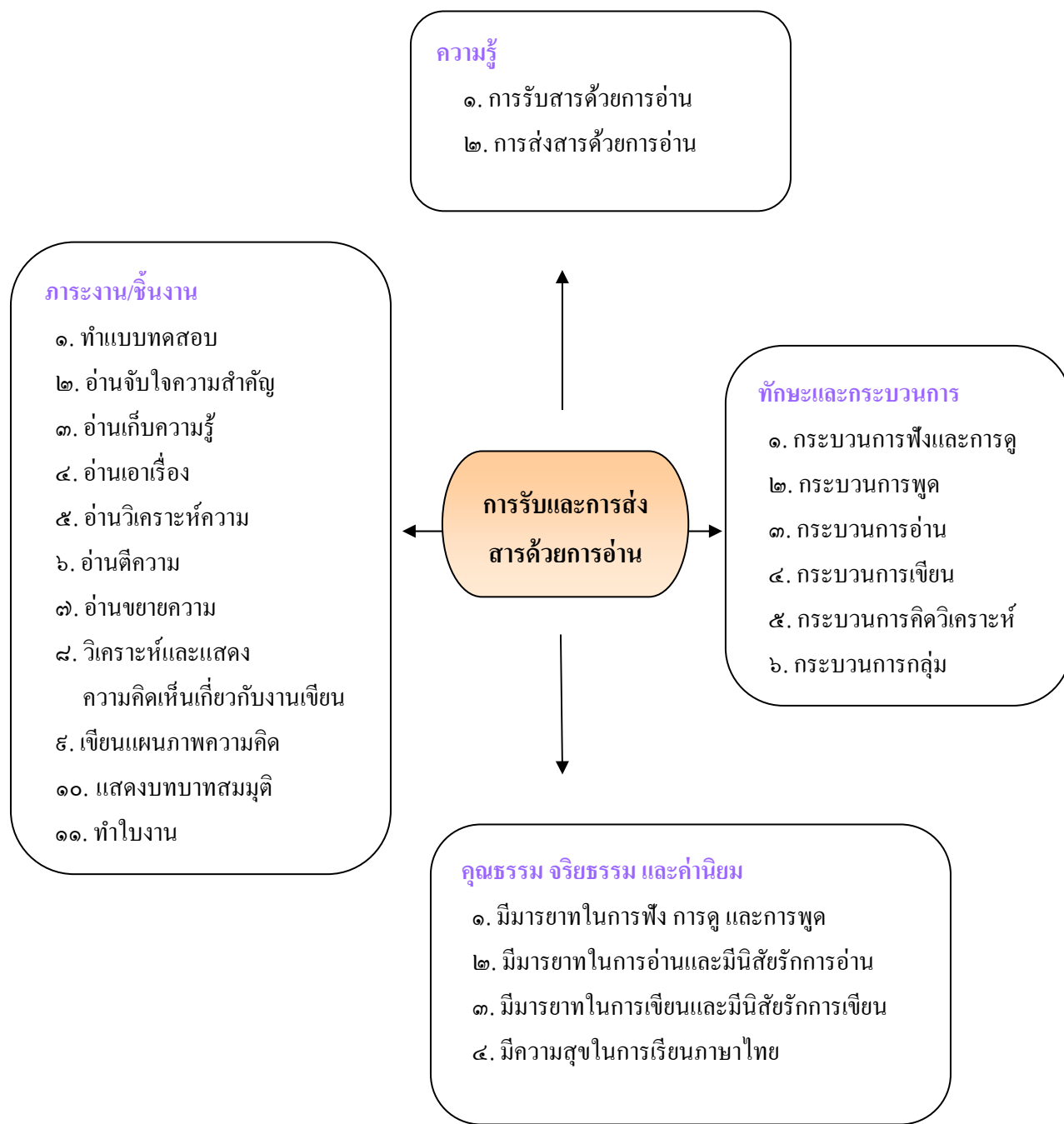
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

เวลา ๒ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	
๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)	
๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)	
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)	
๔. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)	
๕. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่ อย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)	
๖. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๖)	
๗. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๗)	
๘. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๘)	
๙. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๙)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
๑. การรับสารด้วยการอ่านจะทำให้ได้รับข้อมูล ข่าวสารทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง	๑. การอ่านมีความสำคัญอย่างไร
๒. การส่งสารด้วยการอ่านที่ดีจะส่งผลให้ผู้ฟัง สนใจฟังตลอดเวลาและได้รับสารจากบทอ่าน อย่างครบถ้วน	๒. การอ่านแบ่งออกเป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง ๓. การอ่านแต่ละประเภทสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้หรือไม่ อย่างไร ๔. ปัจจัยในการอ่านใดบ้างที่ช่วยส่งเสริม ให้เกิดประสิทธิภาพในการส่งสาร ด้วยการอ่านที่ดีที่สุด

<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. คำสำคัญ ได้แก่ การอ่านเก็บความรู้ การอ่านเอาเรื่อง การอ่านวิเคราะห์ การอ่านตีความ การอ่านขยายความ ๒. การรับสารด้วยการอ่านที่คตินั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของการอ่าน ได้แก่ การอ่านเก็บความรู้ การอ่านเอาเรื่อง การอ่านวิเคราะห์ การอ่านตีความ และการอ่านขยายความ ๓. การส่งสารด้วยการอ่านที่คตินั้นจะต้องทราบปัจจัยสำคัญในการอ่าน ทั้งความเข้าใจเนื้อหา ความพร้อมทางกายและใจ การทรงตัว กิริยาท่าทาง และการใช้น้ำเสียง 	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. บอกความสำคัญของการอ่าน ๒. บอกวิธีการอ่านเก็บความรู้ อ่านเอาเรื่อง อ่านวิเคราะห์ความ อ่านตีความ และอ่านขยายความ ๓. อ่านเก็บความรู้ อ่านเอาเรื่อง อ่านวิเคราะห์-ความ อ่านตีความ และอ่านขยายความ เรื่องที่กำหนดให้ได้ตามหลักการและนำความรู้ไปใช้ได้ ๔. อ่านบทอ่านและเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นฟัง อย่างน่าสนใจและมีประสิทธิภาพ ๕. บอกวิธีการส่งสารด้วยการอ่าน และส่งสารด้วยการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ
<p>ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การรับและส่งสารด้วยการอ่าน ๑.๒ อ่านเก็บความรู้ อ่านเอาเรื่อง อ่านวิเคราะห์ความ อ่านตีความ และอ่านขยายความ ๑.๓ วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ ๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด ๑.๕ แสดงบทบาทสมมุติ 	

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบทดสอบการอ่าน ๓) แบบประเมินการอ่าน ๔) แบบประเมินการเขียน ๕) แบบประเมินการพูด ๖) แบบประเมินการฟังและการดู ๗) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ๘) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ
๓. สิ่งที่มีประเมิน	
๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ	
ชั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ การรับสารด้วยการอ่าน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ การส่งสารด้วยการอ่าน	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

การรับสารด้วยการอ่าน

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การรับสารด้วยการอ่านมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน การเรียนรู้หลักพื้นฐานในการอ่านประเภทต่าง ๆ จะช่วยให้การรับสารด้วยการอ่านนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๔. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๕. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๖. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๗)
๗. ตั้งเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความสำคัญและประเภทของการอ่านได้ (K)
๒. อธิบายหลักการอ่านประเภทต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติได้ (K, P)
๓. เห็นความสำคัญของการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบผลการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านจับใจความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การรับสารด้วยการอ่าน

๖. แนวทางบูรณาการ

- วิทยาศาสตร์ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์
- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดสรุปการอ่านประเภทต่าง ๆ
- สังคมศึกษา ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรม
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับภาษาอังกฤษ
- ศิลปะ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับศิลปะ/แสดงบทบาทสมมุติ
- สุขศึกษา ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
- งานอาชีพ ➡ ทำสมุดบันทึกการอ่านเก็บความรู้

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๕

- นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
- นักเรียนอ่านบทพระราชานิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี แล้วร่วมกันวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่านหนังสือ

หนังสือนี้มีมากมายหลายชนิด ให้ความรู้สำเร็จบันเทิงใจ มีวิชาหลายอย่างต่างจำพวก วิชาการสรรมาสารพัน	นำดวงจิตเร่ร่อนขึ้นสกลไส ฉันจึงใฝ่ใจสมานอ่านทุกวัน ล้วนสะดวกค้นได้ให้สุขสันต์ ชั่วชีวิตฉันอ่านได้ไม่เบื่อเลย
---	---

- ครูนำเสนอเนื้อหาโยงเข้าเรื่อง ความสำคัญของการอ่าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านว่าเป็นทั้งการรับสารและการส่งสาร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๕ คน ให้แต่ละคนจับสลากเลือกศึกษาการอ่านประเภทต่าง ๆ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ดังนี้
 - คนที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การอ่านเก็บความรู้
 - คนที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การอ่านเอาเรื่อง
 - คนที่ ๓ ศึกษาเรื่อง การอ่านวิเคราะห์ความ
 - คนที่ ๔ ศึกษาเรื่อง การอ่านตีความ
 - คนที่ ๕ ศึกษาเรื่อง การอ่านขยายความ
- นักเรียนแต่ละคนศึกษาตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย สรุปเรื่อง โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วนำมาอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มฟังจนเข้าใจครบทุกคน
- ครูสุ่มถามนักเรียนประกอบการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น
- ครูแจกใบงานที่ ๘ เรื่อง การรับสารด้วยการอ่าน ให้นักเรียนทุกกลุ่มร่วมระดมสมอง และทำกิจกรรม เสร็จแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรับสารด้วยการอ่าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูนำงานเขียนประเภทต่าง ๆ เช่น ข่าว บทความ นิทาน เรื่องสั้น กวีนิพนธ์ บทประพันธ์ ฯลฯ ให้นักเรียนอ่าน โดยให้นักเรียนนำหลักการอ่านประเภทต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาปฏิบัติ และร่วมกันสรุปผล
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเลือกบทความที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน ที่น่าสนใจ ๕ บทความ แล้วอ่านตามหลักการอ่านแต่ละประเภท สรุปทำเป็นรายงานส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำหลักการอ่านประเภทต่าง ๆ ไปใช้อ่านงานเขียนในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนนำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการอ่านมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง การรับสารด้วยการอ่าน แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาการส่งสารด้วยการอ่านให้ได้ผล เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนอ่านบทความที่เป็นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ประเพณีและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ ศิลปะ และสุขภาพ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้ทำเป็นสมุดบันทึกการอ่านเก็บความรู้
๒. นักเรียนดูการวิเคราะห์ข่าวจากวิดีโอแล้วแสดงบทบาทสมมติเป็นผู้วิเคราะห์ข่าว โดยเลือกข่าวที่ตนเองสนใจมาวิเคราะห์ให้เพื่อนฟัง และจัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับการแสดงบทบาทสมมติ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. บทพระราชนิพนธ์เกี่ยวกับการอ่าน
๓. สลาก
๔. ใบงานที่ ๘ เรื่อง การรับสารด้วยการอ่าน
๕. ตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ
๖. บทความเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน

๗. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๙. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๑๐. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖

การส่งสารด้วยการอ่าน

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การรับและส่งสารด้วยการอ่าน

๑. สาระสำคัญ

การส่งสารด้วยการอ่านมีความเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันของคนเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งด้านการเรียนและปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องทราบปัจจัยในการอ่านเพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และช่วยให้ผู้ฟังรับสารนั้น ๆ ได้อย่างครบถ้วน และเกิดผลสัมฤทธิ์ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๔. มีมารยาทในการอ่าน ท. ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ในการอ่านที่ดีได้ (K)
๒. อ่านออกเสียงให้ผู้ฟังได้อย่างถูกต้องเหมาะสม (K, P)
๓. ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน แล้วอ่านโดยใช้น้ำเสียงได้เหมาะสมกับเนื้อความ (K, P)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว ๒. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การส่งสารด้วยการอ่าน

๖. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาต่างประเทศ ➡ เปรียบเทียบวิธีการส่งสารด้วยการอ่านของชาวต่างชาติกับของไทย
 ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๐

- ครูทบทวนการรับสารด้วยการอ่านประเภทต่าง ๆ โดยให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็น
- ครูเปิดวิดีโอทัศน์การอ่านข่าวให้นักเรียนดู นักเรียนสังเกตลักษณะของเนื้อหาข่าวที่อ่าน กิริยาท่าทาง การทรงตัว และการใช้น้ำเสียงของผู้อ่านว่ามีลักษณะอย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การส่งสารด้วยการอ่าน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วร่วมอภิปรายโต้เถียงกัน เกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดให้

- ๑) ลักษณะของการอ่านที่ดี
- ๒) ปัจจัยสำคัญในการอ่านที่ดี
 - (๑) วิธีการทำความเข้าใจเนื้อหาบทอ่าน
 - (๒) ความพร้อมของผู้อ่าน
 - (๓) กิริยาอาการในการอ่านที่ดี
 - (๔) การใช้น้ำเสียงที่มีประสิทธิภาพในการอ่าน
๒. ครูให้นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการอ่านที่ดีว่ามีผลต่อผู้ฟังหรือไม่ อย่างไร แล้วร่วมกันสรุป
๓. ครูทดสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนโดยให้นักเรียนตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้
 - ๑) การปฏิบัติตนลักษณะใดจึงจะถือว่าเป็นผู้อ่านที่ดี
 - ๒) ปัจจัยสำคัญในการอ่านประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - ๓) การอ่านเน้นส่วนสำคัญของเรื่องที่อ่าน ทำให้ผู้ฟังจับใจความสำคัญของเรื่องได้ เป็นปัจจัยสำคัญในการอ่านข้อใด
 - ๔) มีวิธีการอ่านอย่างไรให้ผู้ฟังสนใจและติดตามฟังเรื่องที่อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ
 - ๕) การส่งสารด้วยการอ่านที่ดีส่งผลต่อตัวผู้อ่านและผู้ฟังอย่างไร
๔. ครูแจกข้อความสั้น ๆ และบทร้อยกรองให้นักเรียนทุกคน และอ่านให้นักเรียนฟังให้นักเรียนฝึกอ่านตามหลักการอ่านที่ดีที่ได้เรียนมาจนคล่อง แล้วครูสุ่มเรียกให้ออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน เพื่อน ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดิชม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งสารด้วยการอ่าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. ครูเรียกนักเรียน ๒ คน แต่ละคนเลือกของสถานการณ์ที่ครูจัดเตรียมมาคนละ ๑ ของ (โดยสถานการณ์ที่ ๑ เป็นการส่งสารด้วยการอ่านที่ถูกต้องเหมาะสม สถานการณ์ที่ ๒ เป็นการส่งสารด้วยการอ่านที่ไม่เหมาะสม) ครูใช้เวลา ๕ นาที ในการเตรียมตัวแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ที่เลือกได้ แล้วแสดงให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนร่วมกันประเมินสถานการณ์แล้วสรุปผลพร้อมบอกข้อดี ข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมในการส่งสารด้วยการอ่าน
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการอ่าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การส่งสารด้วยการอ่านได้ตามหลักการ จะทำให้ผู้รับสาร เข้าใจบทอ่านครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำหลักการส่งสารด้วยการอ่านไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนส่งสารด้วยการอ่านได้ถูกต้องเหมาะสม และผู้ฟังได้รับสารครบถ้วน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การส่งสารด้วยการอ่าน แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน และช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - นักเรียนคิดว่าการเรียนเรื่อง การรับสารด้วยการอ่าน สามารถนำมาใช้เพื่อพัฒนาตนเอง ได้หรือไม่ อย่างไร
 - นักเรียนชอบอ่านหนังสือประเภทใด และคิดว่าหนังสือประเภทนั้นมีประโยชน์ต่อนักเรียน อย่างไร

แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสังเกตการส่งสารด้วยการอ่านของเพื่อนเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ แล้ว บันทึกพฤติกรรมการส่งสารของเพื่อนพร้อมเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นผู้ส่งสารด้วยการอ่านที่ดี
๒. นักเรียนควิดิทัศน์การส่งสารด้วยการอ่านของชาวต่างชาติ เปรียบเทียบกับการส่งสารด้วยการอ่านของคนไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. วิดิทัศน์การอ่านข่าว
๓. ข้อความสั้น ๆ
๔. ชองสถานการณ์

๕. ใบงานที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการอ่าน
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

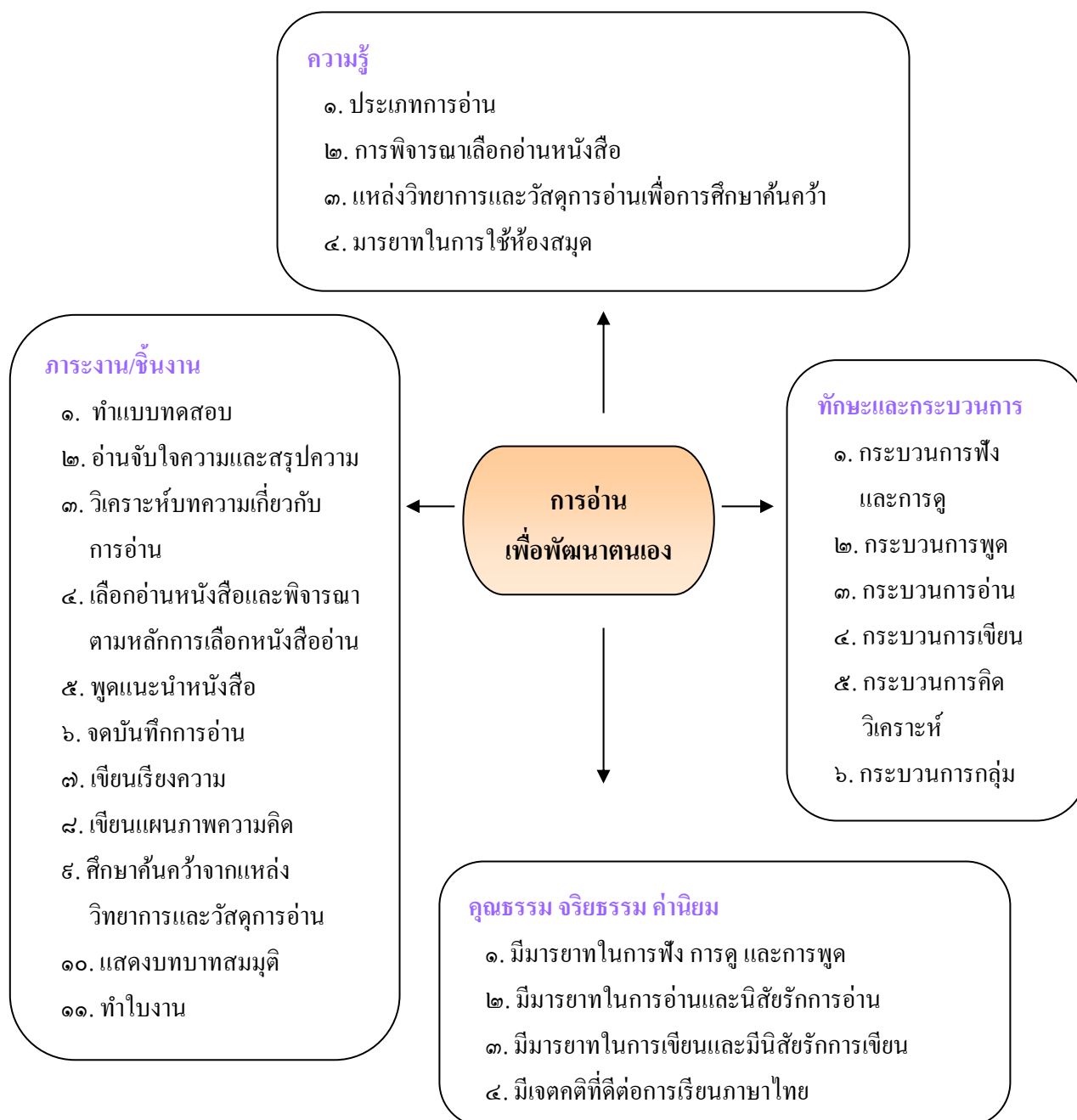
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

เวลา ๔ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น <ol style="list-style-type: none"> ๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑) ๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๔. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔) ๕. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕) ๖. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๖) ๗. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๗) ๘. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคนพัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๘) ๙. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๙) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> ๑. การอ่านเพื่อพัฒนาตนเองต้องแยกประเภทการอ่านว่าต้องการพัฒนาตนเองในด้านใดก่อน แล้วจึงเลือกอ่าน ๒. การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือจะช่วยให้ผู้อ่านได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่า ตรงตามความต้องการ และเหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่ 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> ๑. การอ่านเพื่อพัฒนาตนเองมีกี่ประเภทอะไรบ้าง และแต่ละประเภทมีลักษณะอย่างไร ๒. ประโยชน์ของการพิจารณาเลือกอ่านหนังสือมีอะไรบ้าง ๓. การรู้จักแหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า มีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ อย่างไร

<p>๓. แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้ามีหลายประเภท การรู้จักแหล่ง วิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้าจะทำให้ศึกษาข้อมูลได้โดยไม่เสียเวลา และค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น</p> <p>๔. การมีมารยาทในการใช้ห้องสมุด เป็นมารยาท ทางสังคมที่ควรปฏิบัติเพื่อไม่เป็นการรบกวน ผู้ใช้ห้องสมุดคนอื่น</p>	<p>๔. มารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน มีความสัมพันธ์กับมารยาทในการใช้ ห้องสมุดหรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ แหล่งวิทยาการ วัสดุการอ่าน ฟิล์มสตริป</p> <p>๒. การอ่านเพื่อพัฒนาตนเองจะทำให้พัฒนา ความรู้ อารมณ์ และคุณธรรมของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านสามารถเลือกอ่าน ได้ตามจุดประสงค์ ที่ต้องการ</p> <p>๓. การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ ทำให้รู้วิธีการ เลือกอ่านหนังสือ วิธีการเลือกหนังสืออ่าน ลักษณะของหนังสือที่ครอบคลุมถึงประโยชน์ของ การเลือกอ่านหนังสือ</p> <p>๔. การรู้จักแหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่าน เพื่อการศึกษาค้นคว้า จะทำให้เลือกแหล่ง วิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้าได้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการศึกษา</p> <p>๕. การใช้ห้องสมุดควรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของห้องสมุด และรักษามารยาททางสังคม เพื่อไม่เป็นการรบกวนผู้ใช้ห้องสมุดคนอื่น</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. อ่านเพื่อพัฒนาความรู้ อารมณ์ และคุณธรรม</p> <p>๒. เลือกอ่านหนังสือ และเลือกหนังสืออ่านได้ ตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับเวลา ที่มีจำกัด</p> <p>๓. เลือกใช้แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่าน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเหมาะสมกับเรื่อง ที่ต้องการศึกษา</p> <p>๔. มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด</p>

ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- ๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง
- ๑.๒ วิเคราะห์บทความเกี่ยวกับการอ่านแต่ละประเภท
- ๑.๓ เลือกอ่านหนังสือและพิจารณาตามหลักการเลือกหนังสืออ่าน
- ๑.๔ พุดแนะนำหนังสือที่เลือกอ่าน
- ๑.๕ จัดบันทึกการอ่าน
- ๑.๖ เขียนเรียงความ
- ๑.๗ เขียนแผนภาพความคิด
- ๑.๘ ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิชาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า
- ๑.๙ แสดงบทบาทสมมุติ

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ๑) การทดสอบ ๒) การสนทนาซักถาม ๓) การสังเกต ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ๕) การวัดเจตคติ ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ๒) แบบประเมินการอ่าน ๓) แบบประเมินการเขียน ๔) แบบประเมินการพูด ๕) แบบประเมินการฟังและการดู ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗	ประเภทการอ่าน	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘	การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ	เวลา ๒ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๙	แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่าน เพื่อการศึกษาค้นคว้า และมารยาท ในการใช้ห้องสมุด	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๗

ประเภทการอ่าน

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นการเสริมสร้างสติปัญญา ความรู้ ความคิดให้กว้างขวาง เป็นรากฐานของการศึกษาหาความรู้ทุกแขนงวิชา จึงควรฝึกฝนให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและนำสารประโยชน์ที่ได้จากการอ่านไปพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้ อารมณ์ และคุณธรรม

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๕. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๖. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๗. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๗)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกประเภทและจุดมุ่งหมายในการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองได้ (K)
๒. ตีความ วิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล (P)
๓. บอกสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (K, P)
๔. เห็นความสำคัญของการอ่านและมีความสุขในการอ่านหนังสือ (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

ประเภทของการอ่าน

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง ประโยชน์จากการอ่านแต่ละประเภท/ จำแนกบทความตามประเภทของการอ่าน
- สังคมศึกษา ➡ ศึกษาการอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรม
- ภาษาต่างประเทศ ➡ เลือกรับบทความภาษาอังกฤษสั้น ๆ แล้ววิเคราะห์ประเภทของ การอ่าน
- การงานอาชีพ ➡ จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๑

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนร่วมระดมสมองและตอบคำถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการอ่าน
๓. นักเรียนช่วยกันบอกประเภทของการอ่านตามความคิดของตนเอง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านและการนำความรู้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากหัวข้อเพื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องที่กำหนดให้
 - ๑) การอ่านเพื่อพัฒนาความรู้
 - ๒) การอ่านเพื่อพัฒนาอารมณ์
 - ๓) การอ่านเพื่อพัฒนาคุณธรรม
๓. นักเรียนศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่จับสลากได้จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น แล้วพุดสรุปความรู้ที่ได้จากการศึกษาให้เพื่อนฟัง โดยให้ครูซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และอธิบายเพิ่มเติม
๔. ครูอธิบายตัวอย่างการอ่านแต่ละประเภทให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนร่วมกันซักถามข้อสงสัย
๕. ครูแจกหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสารให้นักเรียนทุกกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มหาตัวอย่างบทความที่จัดอยู่ในประเภทการอ่านประเภทที่กลุ่มตนศึกษา กลุ่มละ ๕ ตัวอย่าง แล้วเขียนสรุปท้ายตัวอย่างแต่ละตัวอย่างว่าเป็นบทความเกี่ยวกับเรื่องอะไร และสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง แล้วคัดเลือกกลุ่มละ ๒ ตัวอย่าง ไปติดป้ายแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน
๖. ครูอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า การอ่านเพื่อพัฒนาความรู้ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้จากเรื่องต่าง ๆ ที่อ่าน และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการเขียนหรือการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับเงื่อนไขความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเภทของการอ่าน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ครูแจกบทความตามประเภทของการอ่านประเภทละ ๑ ตัวอย่างให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ตัวอย่างที่ครูแจกให้ว่าเป็นตัวอย่างการอ่านประเภทใด สรุปสาระสำคัญของเรื่อง แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์จากการอ่านแต่ละประเภท โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิดประกอบ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายการอ่านแต่ละประเภทให้ผู้อื่นเลือกอ่านพัฒนาตนเองได้ตามความต้องการ
๒. นักเรียนเลือกอ่านเพื่อพัฒนาตนเองในด้านความรู้ อารมณ์ และคุณธรรมอย่างเหมาะสม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนเขียนสรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองแต่ละประเภทพร้อมกับยกตัวอย่างประกอบให้ชัดเจน เพื่อแสดงถึงความเข้าใจในบทเรียน
๒. ครูให้นักเรียนเลือกหนังสือที่ชอบอ่านมา ๑ เล่ม และบอกเหตุผลว่าทำไมจึงชอบอ่านหนังสือเล่มนี้ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกอ่านบทความภาษาอังกฤษสั้น ๆ ตามประเภทของการอ่านแล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ได้อ่าน
๒. นักเรียนเลือกอ่านเรื่องที่ทำให้ความรู้ ๑ เรื่องจากสื่อที่ชอบ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้มานำเสนอให้เพื่อนฟัง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. สลาก
๓. หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร
๔. ตัวอย่างบทความ

๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / ____ / ____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๘

การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

๑. สาระสำคัญ

การอ่านมีส่วนสำคัญที่จะเสริมสร้างและพัฒนาสติปัญญาให้มีความรู้กว้างไกล การเลือกอ่านหนังสือให้เหมาะสมกับความต้องการจะช่วยให้ได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๒. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๗)
๕. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกวิธีการเลือกอ่านหนังสือและวิธีการเลือกหนังสืออ่านได้ (K)
๒. บอกลักษณะของหนังสือที่ดีได้ (K)
๓. บอกประโยชน์ของการเลือกอ่านหนังสือได้ (K)
๔. เลือกอ่านหนังสือได้ตรงตามความต้องการและเหมาะสมกับเวลา (K, P)
๕. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียนและการแสดงหาความรู้เพิ่มเติมได้ (P)
๖. มีความสุขในการเรียนภาษาไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๔. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการเขียน เรียงความ ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ

๖. แนวทางบูรณาการ

- สังคมศึกษาฯ ➡ เลือกอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน
 ภาษาอังกฤษ ➡ ทำสมุดบันทึกการอ่าน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๒

ครูนำนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการอ่านหนังสือว่านักเรียนมีวิธีเลือกอ่านหนังสืออย่างไร และ
 คิดว่าหนังสือลักษณะใดเหมาะสมกับวัยของนักเรียนมากที่สุด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเลือกอ่านหนังสือ แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นว่า การเลือกอ่านหนังสือ และการเลือกหนังสืออ่านเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการเลือกหนังสืออ่านของตนเองเปรียบเทียบกับข้อควรพิจารณาในการเลือกหนังสืออ่าน
๔. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของหนังสือที่ดีและประโยชน์ของการเลือกอ่านหนังสือ
๕. นักเรียนช่วยกันเลือกหัวข้อที่กำหนดให้ ๑ หัวข้อ นำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็น และให้เหตุผลประกอบ
 - ๑) หนังสือที่ดีต้องเสนอความจริงแก่ผู้อ่านเท่านั้น
 - ๒) หนังสือของผู้เขียนที่เคยได้รับรางวัลเป็นหนังสือที่ดีทุกเล่ม
๖. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การรู้จักพิจารณาเลือกอ่านหนังสือจะทำให้ได้รับประโยชน์จากการอ่าน โดยสามารถนำความรู้ ข้อคิด และสารประโยชน์ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชั่วโมงที่ ๒๓

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของหนังสือที่ดี เพื่อเป็นการทบทวน
๒. นักเรียนเข้ากลุ่มเดิม ให้แต่ละกลุ่มเลือกอ่านหนังสือกลุ่มละ ๑ เล่ม จากห้องสมุด และพิจารณาตามหลักการเลือกหนังสืออ่านตามหัวข้อที่กำหนดให้
 - ชื่อหนังสือ
 - ชื่อผู้แต่ง
 - เนื้อเรื่องย่อ
 - วิเคราะห์ความถูกต้อง น่าเชื่อถือ
 - ประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องนี้
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูซักถาม ดิชม และอธิบายเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนสรุปความรู้จากที่เพื่อนนำเสนอลงสมุด ส่งครู

๔. นักเรียนแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้
- ๑) นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “หนังสือดีควรมุ่งเน้นที่การให้ความรู้แก่ผู้อ่าน เป็นสำคัญ” หรือไม่ อย่างไร
 - ๒) นักเรียนได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเลือกอ่านหนังสือ
๕. ครูสุ่มเรียกนักเรียนออกมาพูดนำเสนอคำตอบของตนเองหน้าชั้นเรียน เพื่อนช่วยกันแสดงความคิดเห็น ดิชม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มบอกวิธีการเลือกหนังสืออ่านตามประเภทที่ครูกำหนดให้ ดังนี้
 - ๑) การอ่านเพื่อความรู้
 - ๒) การอ่านเพื่อความบันเทิง
 - ๓) การอ่านเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม
๓. นักเรียนเลือกอ่านบทความที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ ในห้องสมุด แล้วจดบันทึกรายละเอียด ดังนี้

- ชื่อหนังสือพิมพ์/วารสาร, ฉบับวันที่/เดือน/ปี
- ชื่อบทความ
- สรุปสาระสำคัญ
- วิเคราะห์ประเภทของบทความตามประเภทของการอ่านที่เคยศึกษา
- วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล
- แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทความที่อ่าน
- ลงชื่อผู้วิเคราะห์

๔. นักเรียนพูดแนะนำหนังสือที่คิดว่ามีลักษณะของหนังสือที่ดีให้เพื่อนฟัง พร้อมอธิบายลักษณะของหนังสือเล่มนั้นประกอบ แล้วให้เพื่อนช่วยกันพิจารณาว่า หนังสือเล่มที่เพื่อนแนะนำเป็นหนังสือที่ดีจริงหรือไม่ อย่างไร โดยให้ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
๕. นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ “การเลือกอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า” ส่งครู

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายหลักการเลือกอ่านหนังสือและการเลือกหนังสืออ่านให้ผู้อื่นนำไปใช้ในการอ่านได้
๒. นักเรียนแนะนำหนังสือที่ดีให้ผู้อื่นอ่าน และเลือกหนังสือที่ดีมาอ่านได้ตามความต้องการ

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนสรุปหลักการพิจารณาเลือกอ่านหนังสือ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนสำรวจแหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษาค้นคว้าว่ามีอะไรบ้าง เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกอ่านหนังสือที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนคนละ ๑ เล่ม แล้วเขียนอธิบายลักษณะของหนังสือที่อ่าน และประเมินค่าของหนังสือว่าดีหรือไม่ อย่างไร พร้อมบอกด้วยว่าเป็นหนังสือที่อ่านเพื่อพัฒนาตนเองในด้านใด
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับอุปสรรคในการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองว่ามีอะไรบ้าง พร้อมเสนอแนวทางในการแก้ไข
๓. นักเรียนทำสมุดบันทึกการอ่านในแต่ละวันว่าได้อ่านอะไรไปบ้าง และได้อะไรจากการอ่านเรื่องเหล่านั้นบ้าง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. หนังสือพิมพ์หรือวารสารในห้องสมุด
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๓. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๔. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕

แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า และมารยาทในการใช้ห้องสมุด

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

๑. สาระสำคัญ

แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้ามักมีมากมาย เช่น ห้องสมุด แหล่งข่าวสารต่าง ๆ หรือร้านหนังสือ ซึ่งการใช้สถานที่ต่าง ๆ เพื่อศึกษาค้นคว้าควรใช้อย่างมีมารยาทเพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนผู้อื่น

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๒. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกรายงานย่อความ และรายงาน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๘)
๔. มีมารยาทในการอ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกแหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้าและเลือกใช้ได้เหมาะสม (K, P)
๒. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียนและการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้ (P)
๓. บอกมารยาทในการใช้ห้องสมุดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง เหมาะสม (A)
๔. มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน	๑. ประเมินทักษะการอ่านสรุปความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

๑. แหล่งวิชาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า
๒. มารยาทในการใช้ห้องสมุด

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➔ ศึกษาเรื่อง โลกและดวงดาวจากวัสดุการอ่าน
สังคมศึกษา	➔ ศึกษาเรื่อง ประชาคมอาเซียนจากวัสดุการอ่าน
ภาษาต่างประเทศ	➔ ศึกษาเรื่อง การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษจากวัสดุการอ่าน
ศิลปะ	➔ แสดงบทบาทสมมุติ
สุขศึกษา	➔ ศึกษาเรื่อง กฎกติกาการเล่นเทนนิสจากวัสดุการอ่าน
การงานอาชีพฯ	➔ ศึกษาเรื่อง การทำอาหารให้ถูกสุขลักษณะจากวัสดุการอ่าน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๔

นักเรียนช่วยกันบอกว่า เมื่อนักเรียนต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียน นักเรียนสามารถค้นคว้าได้จากแหล่งการเรียนรู้ใดบ้าง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของแหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษาค้นคว้าและวัสดุการอ่านตามความรู้เดิมของตนเอง
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนช่วยกันศึกษาเรื่อง แหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษา ค้นคว้า จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเพื่อสร้างความเข้าใจ
๓. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของแหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษาค้นคว้าแต่ละประเภท แล้วบอกว่าแหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษาค้นคว้าประเภทใดที่เหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด พร้อมให้เหตุผลประกอบ
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้
 - ๑) วัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้ามีกี่ประเภท อะไรบ้าง
 - ๒) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทใดที่ค้นคว้าได้ง่ายและรวดเร็วมากที่สุด
 - ๓) การศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์คดีในยุคสมัยต่าง ๆ นักเรียนสามารถเลือกใช้วัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้าประเภทใดได้บ้าง
๕. นักเรียนช่วยกันบอกมารยาทในการใช้ห้องสมุดตามความรู้เดิม แล้วศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๖. นักเรียนประเมินการใช้ห้องสมุดของตนเองว่า ปฏิบัติตามมารยาทในการใช้ห้องสมุดที่ศึกษาไปหรือไม่ อย่างไร

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแหล่งวิทยาการและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า และมารยาทในการใช้ห้องสมุด แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสมมุติสถานการณ์ในการใช้ห้องสมุด โดยให้มีตัวละครที่แสดงถึงการใช้ห้องสมุดอย่างมีมารยาทและไม่มีความมารยาท แล้วแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนดูหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วจดรายชื่อนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา
 - ๑) ศึกษาเรื่อง โลกและดวงดาว
 - ๒) ศึกษาเรื่อง กฎกติกากการเล่นเทนนิส
 - ๓) ศึกษาเรื่อง การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
 - ๔) ศึกษาเรื่อง การทำอาหารให้ถูกสุขลักษณะ

๕) ศึกษาเรื่อง ประชาคมอาเซียน

๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้ห้องสมุด แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเลือกแหล่งวิทยากรและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาเหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการศึกษาในวิชาอื่น ๆ
๒. นักเรียนบอกมารยาทในการใช้ห้องสมุดให้ผู้อื่นเข้าใจและปฏิบัติได้
๓. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้ที่มีมารยาทในการใช้ห้องสมุด

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง แหล่งวิทยากรและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาและมารยาทในการใช้ห้องสมุด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า

- นักเรียนคิดว่าบทอาขยานที่ครูกำหนดให้ท่องจำ ถ้าให้นักเรียนอ่าน นักเรียนจะอ่านเพื่อจุดมุ่งหมายใดได้บ้าง
- ถ้าให้นักเรียนเลือกบทร้อยกรองมาฝึกท่องจำ นักเรียนจะเลือกบทร้อยกรองที่มีลักษณะอย่างไร

แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยากรและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาในเรื่องที่ต้องการแล้วเล่าประสบการณ์การใช้แหล่งวิทยากรและวัสดุการอ่านเพื่อการศึกษาค้นคว้า
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนประเมินมารยาทในการใช้ห้องสมุดของเพื่อน แล้วเขียนข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตนให้เหมาะสม

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. วัสดุการอ่าน
๓. ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้ห้องสมุด

๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

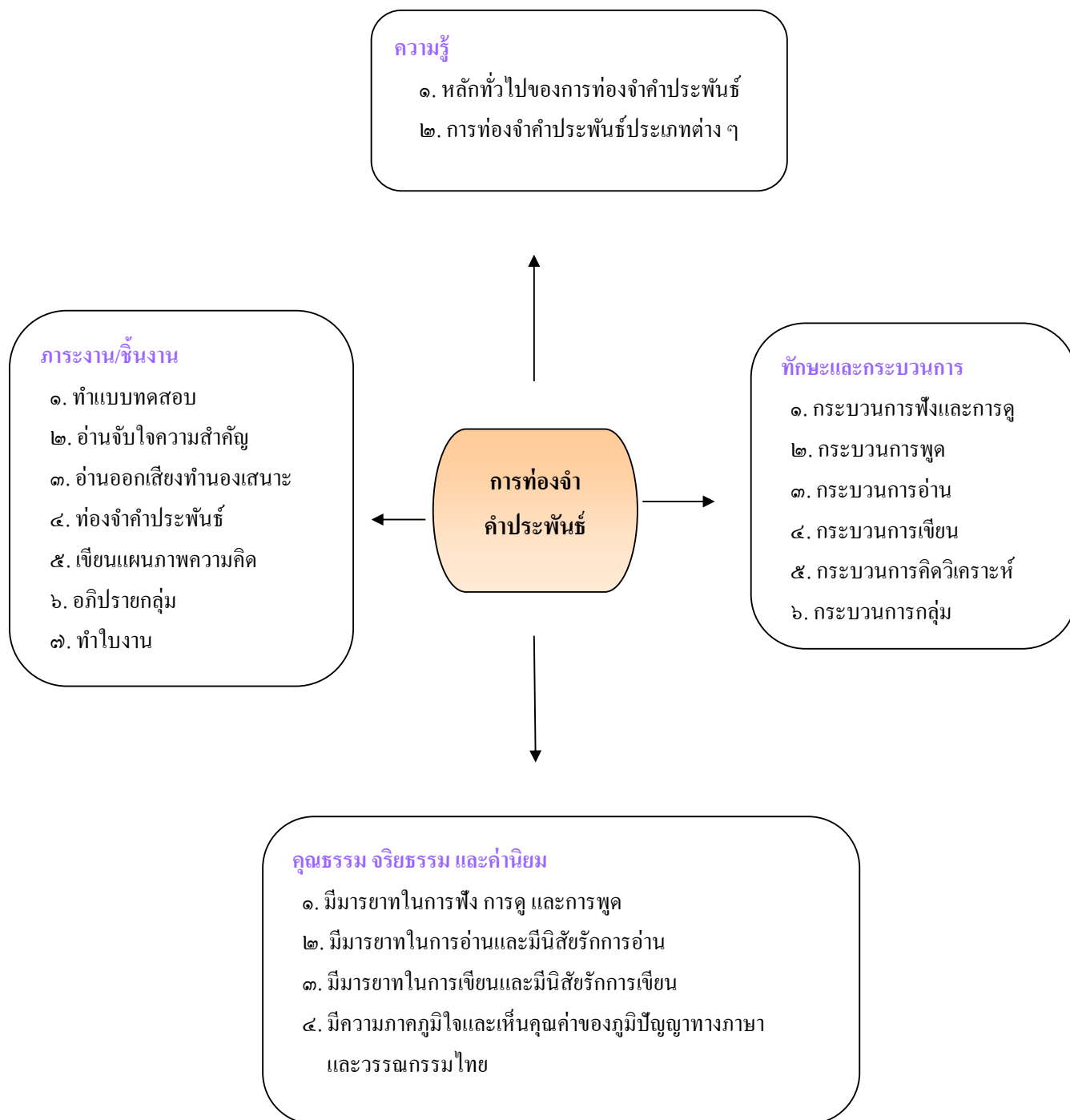
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์

เวลา ๒ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
<p>ตัวชี้วัดช่วงชั้น</p> <p>๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)</p> <p>๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)</p> <p>๓. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓)</p> <p>๔. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๔)</p> <p>๕. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๖)</p>	
<p>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...</p> <p>๑. การท่องจำคำประพันธ์เป็นการท่องจำบทร้อยกรองที่มีความไพเราะ ซึ่งจะต้องท่องให้ถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์แต่ละประเภท</p> <p>๒. การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ต้องอาศัยการฝึกฝนจึงจะท่องได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และเกิดความไพเราะ</p>	<p>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน</p> <p>๑. การท่องจำคำประพันธ์ให้ถูกต้อง เกิดความไพเราะ และมีประสิทธิภาพมีวิธีการอย่างไร</p> <p>๒. โคลงสี่สุภาพมีหลักการท่องจำอย่างไรบ้าง</p> <p>๓. ฉันทเป็นคำประพันธ์ที่มีลักษณะเฉพาะอย่างไรบ้าง และมีวิธีการท่องจำให้เกิดความไพเราะได้อย่างไร</p> <p>๔. ร่ายแบ่งออกเป็นกี่ชนิด แต่ละชนิดมีวิธีการอ่านหรือการท่องจำเหมือนกันหรือไม่ อย่างไร</p> <p>๕. นักเรียนคิดว่าการท่องจำคำประพันธ์มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ คำสร้อย โคลงกระทู้ อินทรวชิรฉันท์ สาลินีฉันท์ วสันตฉลิตฉันท์ ร่ายโบราณ ร่ายสุภาพ ร่ายยาว ร่ายฉันท์</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. อธิบายหลักเกณฑ์การท่องจำคำประพันธ์</p> <p>๒. อธิบายขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ</p> <p>๓. ท่องจำคำประพันธ์ประเภท โคลงสี่สุภาพ ฉันท์ และร่าย ได้ถูกต้องตามลักษณะบังคับ</p> <p>๔. ท่องจำบทอาขยานบทหลักได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว และมีความไพเราะ</p>

<p>๒. การท่องจำคำประพันธ์ เป็นการท่องจำบท ร้อยกรองที่ไพเราะ อาจคัดตอนมาจากวรรณคดี เพื่อให้ให้นักเรียนจำได้ เห็นถึงความงดงามของ บทร้อยกรองในด้านภาษา เนื้อหา ศิลปะการ ประพันธ์ และนำข้อคิดไปใช้เป็นแนวคิด ในชีวิตประจำวัน</p> <p>๓. คำประพันธ์แต่ละประเภทจะมีลักษณะที่แตกต่าง กัน การท่องจำคำประพันธ์ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะบังคับ การแบ่งจังหวะ วรรคตอน และการใช้น้ำเสียงให้สอดคล้องกับ เนื้อความ และฝึกท่องจำอย่างสม่ำเสมอ จึงจะท่อง ได้คล่องแคล่ว และเกิดความไพเราะ</p>			
<p>ชั้นที่ ๒ การงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>			
<p>๑. การงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง การท่องจำคำประพันธ์</p> <p>๑.๒ อ่านออกเสียงบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ</p> <p>๑.๓ ท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ</p> <p>๑.๔ เขียนแผนภาพความคิด</p> <p>๑.๕ อภิปรายกลุ่ม</p> <p>๑.๖ ท่องจำบทอาขยานบทหลัก</p>			
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๔) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๕) แบบประเมินการพูด</p> <p>๖) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๗) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๘) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>		<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๔) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๕) แบบประเมินการพูด</p> <p>๖) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๗) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๘) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบทดสอบการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๔) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๕) แบบประเมินการพูด</p> <p>๖) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๗) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๘) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>		

๓. สิ่งที่มีอุปสรรค

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ คัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรู้ใจของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ หลักทั่วไปของการท่องเที่ยว	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ การท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐

หลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์

๑. สาระสำคัญ

การท่องจำคำประพันธ์ เป็นการอ่านบทหรือกรอน ซึ่งมีแบบแผนตามฉันทลักษณ์ และท่วงทำนองที่แตกต่างกันตามประเภทของบทหรือกรอนนั้น ๆ การอ่านที่ถูกต้องอักขรวิธีและมีลีลาที่ไพเราะ นุ่มนวล ย่อมทำให้ผู้ฟังได้รส ได้อารมณ์ตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ ซึ่งผู้อ่านย่อมต้องรู้ลักษณะบังคับของบทประพันธ์ เข้าใจความหมาย และเข้าถึงอารมณ์ของบทประพันธ์นั้น ๆ ได้

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อ่านออกเสียงบทหรือยกเว้นและบทหรือกรอนได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๕. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทหรือกรอนที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายหลักการและขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์ได้ (K)
๒. อ่านคำสัมผัสและแบ่งวรรคตอนบทหรือกรอนได้ถูกต้องตามแบบฉันทลักษณ์ (K)
๓. อ่านทำนองเสนาะหรือท่องจำคำประพันธ์ โดยใช้ น้ำเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามเนื้อเรื่อง (K, P)
๔. ท่องจำคำประพันธ์ที่ชื่นชอบได้ถูกต้องเหมาะสม (P)
๕. ใช้กระบวนการอ่านพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองในการดำเนินชีวิตได้ (P)
๖. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบแบบทดสอบ ก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินเจตคติที่ดีต่อการเรียน ภาษาไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

๑. หลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์
๒. ขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ
๓. การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ
 - ๓.๑ โคลงสี่สุภาพ

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปหลักการท่องจำคำประพันธ์และการอ่าน
ทำนองเสนาะ
สุขศึกษา	➡	เล่นเกมแข่งขันค้นคว้าหาบทร้อยกรอง
ศิลปะ	➡	จัดนิทรรศการ
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๕

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับหลักการท่องจำคำประพันธ์เพื่อเป็นการทบทวน แล้วให้นักเรียนอาสาสมัคร
๒-๓ คน ออกมาท่องจำคำประพันธ์ตามที่เคยเรียนมา

ชั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูคิดตัวอย่างบทร้อยกรองบนกระดาน ให้นักเรียนอาสาสมัคร ๒ คน อ่านบทร้อยกรอง โดยให้คนที่ ๑ อ่านเป็นทำนองเสนาะ คนที่ ๒ ท่องจำคำประพันธ์ เพื่อนที่ฟังช่วยกันสังเกตและเปรียบเทียบการอ่านแต่ละแบบ

ปางเสด็จประเวศด้าว	ชลาลัย
ทรงรัตนพิमानชัย	กึ่งแก้ว
พรั่งพร้อมพวกพลไกร	แห่นแห่
เรือกระบวนต้นแพรว	เพริศพรั่งพายทอง

๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า การท่องจำคำประพันธ์จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ด้วย จึงจะท่องโดยแบ่งวรรคตอนและท่องเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนศึกษาเรื่อง หลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์และขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ เปรียบเทียบกับคำตอบในข้อ ๑ แล้วช่วยกันสรุป โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด หลักการท่องจำคำประพันธ์ และแผนภาพความคิดขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ นำมาคิดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของโคลงสี่สุภาพตามความรู้เดิมที่เคยเรียนมา
๕. นักเรียนศึกษาเรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วช่วยกันสรุปความรู้
๖. ครูอ่านหรือเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่าน โคลงสี่สุภาพเป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง ให้นักเรียนอ่านตามจนคล่อง และประเมินการอ่านทำนองเสนาะกับครู
๗. นักเรียนท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ และฝึกท่องจำจนคล่อง เพื่อประเมินการท่องจำคำประพันธ์กับครู
๘. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจว่า การท่องจำคำประพันธ์ได้ถูกต้อง แสดงถึงการเห็นคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมไทย ซึ่งเป็นภูมิปัญญาทางภาษาที่ควรอนุรักษ์ สอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับหลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์ ขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ และการท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เล่นเกมแข่งขันค้นคว้าหาบทร้อยกรอง โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าบทร้อยกรองในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๒ เพื่อหาบทร้อยกรองที่สื่ออารมณ์ตามที่กำหนดให้ภายในเวลา ๑๐ นาที

- ๑) อารมณ์เศร้าโศกเสียใจ
 - ๒) อารมณ์ชื่นชมยินดี
 - ๓) อารมณ์โกรธ
 - ๔) อารมณ์กลัว วิตก
 - ๕) อารมณ์ภาคภูมิใจ
๓. เมื่อครบกำหนดเวลาให้นักเรียนหยุดการค้นหา แล้วส่งตัวแทนกลุ่มออกมาอ่านบทหรือกรอนที่ค้นคว้าได้ ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยอ่านเป็นทำนองเสนาะ แบ่งวรรคตอนให้ถูกต้องและฝึกใช้เสียงให้สอดคล้องกับบทหรือกรอน
 ๔. ครูและนักเรียนตรวจสอบความถูกต้องของบทหรือกรอน วิจารณ์ และติชมการอ่านของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดค้นคว้าบทหรือกรอนเสร็จก่อนและถูกต้องมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
 ๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ฝึกท่องลงเขียน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนบอกหลักทั่วไปในการท่องจำคำประพันธ์ให้ผู้อื่นเข้าใจ และนำไปฝึกท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ที่พบเห็นในสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้อื่น

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสรุปหลักทั่วไปของการท่องจำคำประพันธ์ ขั้นตอนการท่องจำคำประพันธ์เป็นทำนองเสนาะ และหลักการท่องจำคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาลักษณะบังคับของฉันทลักษณ์และร่าย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเลือกบทหรือกรอนที่สะท้อนภาพสังคมในด้านต่าง ๆ จากหนังสือหรือสื่อต่าง ๆ มาฝึกอ่าน และท่องจำให้คล่อง
๒. จัดประกวดการอ่านทำนองเสนาะประจำชั้นเรียน
๓. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าร่วมประกวดการอ่านทำนองเสนาะกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่จัดขึ้น
๔. นักเรียนจัดนิทรรศการเกี่ยวกับบทหรือกรอนของไทย
๕. นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการแต่งคำประพันธ์ในรูปแบบที่เป็นบทหรือกรอนหรือไม่ อย่างไร แล้วนำมาสนทนากันในชั้นเรียน

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ตัวอย่างบทหรือโครง
๓. แถบบันทึกเสียงการอ่าน โคลงสี่สุภาพ
๔. ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ฝึกท่องลงเขียน
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑

การท่องเที่ยวจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง การท่องเที่ยวจำคำประพันธ์

๑. สาระสำคัญ

การท่องเที่ยวจำคำประพันธ์ เป็นการท่องจำบทหรือกรอนที่ไพเราะ เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทย เห็นความงดงามของภาษา และได้นำคุณธรรม คติธรรม และข้อคิดจากคำประพันธ์ที่ท่องจำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันต่อไปได้

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. อ่านออกเสียงบทหรือแก้วและบทหรือกรอนได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๔. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๕. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทหรือกรอนที่มีคุณค่าตามความสนใจ และนำไปใช้อ้างอิง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๖)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักในการท่องจำคำประพันธ์ประเภทฉันท์และร่ายได้ถูกต้อง (K)
๒. ท่องจำคำประพันธ์ที่ชื่นชอบได้ถูกต้องเหมาะสม (K, P)
๓. อ่านทำนองเสนาะหรือท่องจำคำประพันธ์ โดยใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ ความรู้สึกได้ตามเนื้อเรื่อง (K, P)
๔. เห็นคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากการท่องจำคำประพันธ์ (P, A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการอ่าน และนิสัยรักการอ่าน ๓. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา และวรรณกรรมไทย	๑. ประเมินทักษะการอ่านออกเสียง ร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการท่องจำ บทร้อยกรอง ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดสรุป หลักการท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ
 ภาษาอังกฤษ ➡ ทำสมุดคำประพันธ์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๖

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนตามแนวคำถามที่กำหนดให้
 - ๑) ถิ่นที่มีลักษณะบังคับซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะหรือไม่ อย่างไร
 - ๒) ไร่ยามีลักษณะบังคับที่กำหนดจำนวนวรรคหรือจำนวนบาทในแต่ละบทหรือไม่ อย่างไร
๒. ครูนำเสนอสนทนาโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ โดย
 - กลุ่มที่ ๑ ศึกษาเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะและการท่องจำคำประพันธ์ประเภทฉันท์
 - กลุ่มที่ ๒ ศึกษาเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะและการท่องจำคำประพันธ์ประเภทร่าย
 แล้วให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในกลุ่มของตน โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด และส่งตัวแทนออกมา นำเสนอความรู้ที่ได้หน้าชั้นเรียน
๒. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านคำประพันธ์ประเภทฉันท์และร่าย เป็นทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง นักเรียนฝึกอ่านตามจนคล่อง
๓. ครูแจกใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างคำประพันธ์ ให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงพร้อมกันทั้งทำนองธรรมดาและทำนองเสนาะ แล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำประพันธ์ที่อ่านในประเด็นที่กำหนดให้
 - ๑) ประเภทของคำประพันธ์
 - ๒) ที่มาของคำประพันธ์
 - ๓) สาระสำคัญของคำประพันธ์
 - ๔) คุณค่าของคำประพันธ์
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกอ่านทำนองเสนาะบทอาขยานบทหลัก และคัดเลือกสมาชิกที่อ่านได้ไพเราะที่สุด ๑ คน เป็นตัวแทนไปอ่านทำนองเสนาะแข่งขันกับกลุ่มอื่น ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินและตัดสินผู้ที่อ่านได้ดีที่สุด เพื่อเป็นตัวแทนแข่งขันการอ่านทำนองเสนาะกับห้องอื่น ๆ ในระดับชั้นเดียวกัน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๕ คน ครูแจกบทอาขยานบทหลัก ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้ทุกกลุ่ม ให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนดให้
 - ๑) ประเภทของคำประพันธ์
 - ๒) เนื้อหาสาระของคำประพันธ์
 - ๓) คุณค่าของคำประพันธ์
 - ๔) วิธีการอ่านคำประพันธ์
 แล้วครูสุ่มให้นักเรียน ๒-๓ กลุ่ม ออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น
๓. นักเรียนฝึกท่องจำบทอาขยานบทหลักเป็นเวลา ๑ สัปดาห์ แล้วมาท่องให้ครูฟัง เพื่อประเมินการท่องจำคำประพันธ์เป็นรายบุคคล
๔. นักเรียนฝึกท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบให้เพื่อนหรือผู้ปกครองฟัง พร้อมทั้งบอกข้อคิดและเหตุผลที่ชอบ
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียน
๒. นักเรียนนำข้อคิดจากบทอาขยาน ไปใช้เป็นแนวคิดในการดำเนินชีวิตหรือใช้เป็นตัวอย่างในการพูดหรือการเขียน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาสรุปเรื่อง การท่องจำคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - การรู้จักบทหรือกรองประเภทต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ในงานเขียนได้หรือไม่ อย่างไร
 - การส่งสารด้วยการเขียนอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมาย
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฝึกท่องจำบทหรือกรองประเภท โคลงสี่สุภาพ อินทรวชิรฉันท์ วสันตดิถีฉันท์ กับเพื่อนในกลุ่ม แล้วท่องให้เพื่อนฟังทีละคน เพื่อน ๆ ช่วยกันประเมินตามแบบประเมินการท่องจำคำประพันธ์เสร็จแล้วรวมคะแนนเพื่อหาคนที่ได้คะแนนสูงสุด แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่านักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดท่องจำได้อย่างไร และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำมีข้อบกพร่องอย่างไร
๒. นักเรียนรวบรวมคำประพันธ์ที่มีความไพเราะ และให้ข้อคิดคติธรรมที่พบในชีวิตประจำวันจากสื่อต่าง ๆ ทำเป็นสมุดคำประพันธ์
๓. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนได้ท่องจำคำประพันธ์ที่ชอบและบทอาขยานอย่างสม่ำเสมอจนท่องได้ไพเราะ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. แลบบันทึกเสียง
๓. ใบความรู้เรื่อง ตัวอย่างคำประพันธ์
๔. บทอาขยานบทหลัก
๕. ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

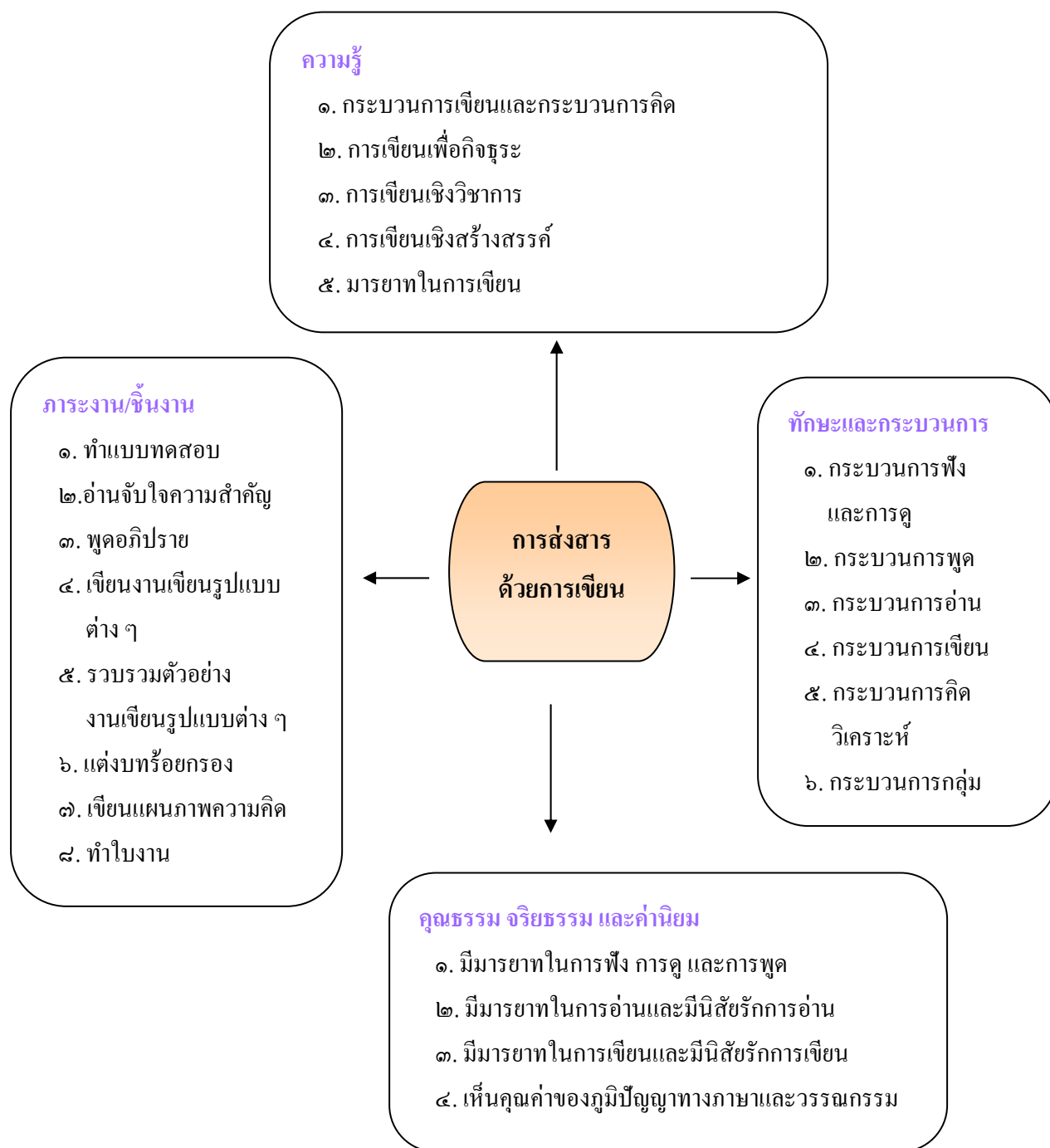
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การส่งสารด้วยการเขียน

เวลา ๑๐ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ การส่งสารด้วยการเขียน

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	
<ol style="list-style-type: none"> ๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูล และสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑) ๒. เขียนเรียงความ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๓. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาหลากหลาย ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๔. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔) ๕. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕) ๖. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า เรื่องที่สนใจตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศ อ้างอิงอย่างถูกต้อง ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๖) ๗. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๗) ๘. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘) ๙. แต่งบทร้อยกรอง ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๔) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
<ol style="list-style-type: none"> ๑. การเข้าใจกระบวนการเขียนและกระบวนการคิดทำให้สร้างงานเขียนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน ๒. การเขียนอย่างมีมารยาทเป็นการให้เกียรติผู้อ่าน ๓. การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ มีรูปแบบในการเขียนที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนต้องเลือกใช้รูปแบบในการเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบของงานเขียน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด มีประโยชน์อย่างไรต่อการสร้างสรรค์งานเขียน ๒. เหตุใดเราจึงต้องเรียนรู้กลวิธีการเขียน ๓. ผู้เขียนจำเป็นต้องมีมารยาทในการเขียนหรือไม่ เพราะเหตุใด ๔. การเรียนรู้การเขียนรูปแบบต่าง ๆ นอกจากจะทำให้สร้างสรรค์งานเขียนได้แล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร

<p>๔. บทร้อยกรองมีหลายประเภท การแต่ง บทร้อยกรองจำเป็นต้องรู้ฉันทลักษณ์ของ บทร้อยกรองประเภทที่จะแต่ง</p>	<p>๕. ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะแต่งบทร้อยกรอง ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และใช้ภาษา ได้ไพเราะ</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ แก่นของเรื่อง คณะ คำเอกโทษ คำโทโทษ ชิงสัมผัส สัมผัสเพื่อ</p> <p>๒. การใช้กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด ประกอบการเขียนงาน จะทำให้งานเขียน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และเรียบเรียง อย่างเป็นลำดับ</p> <p>๓. การมีมารยาทในการเขียน เขียน โดยใช้ถ้อยคำ สุภาพ ไม่ใช้ปากกาเป็นอาวุธ และเขียนด้วยความรับผิดชอบ จัดเป็นการให้เกียรติผู้อ่าน</p> <p>๔. การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ มีรูปแบบในการเขียนที่แตกต่างกันออกไป ผู้เขียนต้องมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการเขียนจึงจะเลือกรูปแบบการเขียนได้เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการเขียน และถูกต้องตามรูปแบบในการเขียน</p> <p>๕. บทร้อยกรองมีหลายประเภท ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย การเรียนรู้การแต่ง บทร้อยกรอง จะทำให้แต่ง ได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองที่ต้องการแต่ง และทำให้เห็นความงดงามของภาษาไทย</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. ใช้กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด ในการเขียนรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างเป็นระบบ</p> <p>๒. มีมารยาทในการเขียน</p> <p>๓. สร้างสรรค์งานเขียนรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามความต้องการและถูกต้องตามรูปแบบในการเขียน</p> <p>๔. แต่งบทร้อยกรองถูกต้องตามฉันทลักษณ์ โดยใช้ภาษาที่สละสลวย</p>
<p>ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ อภิปราย สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน</p> <p>๑.๒ พุจฉอภิปรายเกี่ยวกับการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ</p>	

<p>๑.๓ วิเคราะห์งานเขียน</p> <p>๑.๔ สร้างสรรค์งานเขียนรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>๑.๕ รวบรวมตัวอย่างงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>๑.๖ อธิบายแผนผังของบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ และแต่งบทร้อยกรองตามแผนผัง</p> <p>๑.๗ เขียนแผนภาพความคิด</p>		
<p>๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <table border="0"> <tr> <td data-bbox="305 478 792 898"> <p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p> </td> <td data-bbox="799 478 1385 953"> <p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p> </td> </tr> </table>	<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>
<p>๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) การทดสอบ</p> <p>๒) การสนทนาซักถาม</p> <p>๓) การสังเกต</p> <p>๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม</p> <p>๕) การวัดเจตคติ</p> <p>๖) การวัดทักษะและกระบวนการ</p>	<p>๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน</p> <p>๒) แบบประเมินการอ่าน</p> <p>๓) แบบประเมินการเขียน</p> <p>๔) แบบประเมินการพูด</p> <p>๕) แบบประเมินการฟังและการดู</p> <p>๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม</p> <p>๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ</p>	
<p>๓. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน</p> <p>๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกรักของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง</p> <p>๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา</p> <p>๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี</p> <p>๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ</p>		

ชั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓ การเขียนเพื่อกิจธุระ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔ การเขียนเชิงวิชาการ	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕ การเขียนเชิงสร้างสรรค์	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๙ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)	เวลา ๑ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒

กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

กระบวนการเขียนและกระบวนการคิดมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ กล่าวคือ เมื่อจะเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องเรียงลำดับความคิดให้เป็นระบบก่อน แล้วจึงลงมือเขียน การเข้าใจกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด จะช่วยให้ลำดับความคิดเป็นระบบและเขียนอย่างมีขั้นตอน

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๓. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๗)
๔. มีมารยาทในการเขียน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายความสัมพันธ์ของกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด ได้ (K)
๒. บอกกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด ได้ถูกต้อง (K)
๓. ใช้กระบวนการเขียนและกระบวนการคิดสร้างงานเขียนของตนเอง (K, P)
๔. ใช้ทักษะทางภาษาในการเขียน และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๕. มีนิสัยรักการเขียนและมีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

๑. กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด
๒. มารยาทในการเขียน

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด/เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง มารยาทในการเขียน
- การงานอาชีพฯ ➡ ทำสมุดตัวอย่างงานเขียน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๗

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเขียนว่า เมื่อต้องการเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นักเรียนมีการวางแผนการเขียนหรือไม่ อย่างไร และมีวิธีเขียนอย่างไร

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับลักษณะของการเขียนว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือความรู้สึกไปยังผู้รับสารที่เป็นลายลักษณ์อักษรแทนการพูดแบบปากต่อปาก
๒. นักเรียนศึกษาเรื่อง กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสนทนาแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอข้อสรุปที่ได้จากการสนทนาหน้าชั้นเรียน

คำถาม

 - ๑) กระบวนการเขียนประกอบด้วยอะไรบ้าง
 - ๒) งานเขียนที่ดีจำเป็นต้องมีกลวิธีการเขียนที่หลากหลายหรือไม่ อย่างไร
 - ๓) การวางโครงเรื่องในการเขียนต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง
 - ๔) กระบวนการคิดมีความสัมพันธ์กับกระบวนการเขียนหรือไม่ อย่างไร
 - ๕) การเรียนรู้เรื่อง กระบวนการเขียนและกระบวนการคิด มีประโยชน์ต่อการเขียนงานอย่างไร
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายข้อสรุปที่ได้จากคำถามในข้อ ๓ โดยให้ครูเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและซักถามประกอบการอธิบายเพิ่มเติม
๕. ครูกำหนดให้นักเรียนทุกกลุ่มเขียนจดหมายประเภทใดก็ได้ ๑ ฉบับ โดยใช้กระบวนการเขียนและกระบวนการคิดที่เรียนไปประกอบ
๖. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาอ่านจดหมายที่เขียนให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อดังนี้
 - ๑) จุดมุ่งหมาย ๒) โครงเรื่อง ๓) การใช้ภาษา
๗. นักเรียนแต่ละกลุ่มฟังตัวอย่างพฤติกรรมกรเขียนที่ครูอ่านให้ฟัง แล้วร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถามที่กำหนดให้

ตัวอย่าง

- นักเขียนตัวอย่างข้อความในรายงานโดยไม่บอกแหล่งที่มาของข้อมูล
- นิดให้ภาษาปากในการเขียนจดหมายถึงเพื่อน
- นุชเขียนตำหนิเพื่อนด้วยความโกรธ
- นัคแก้ไขงานเขียน เมื่อเห็นว่าข้อมูลที่เขียนไม่ถูกต้อง

คำถาม

- ๑) ใครมีมารยาทในการเขียน
- ๒) ผู้ที่ขาดมารยาทในการเขียนควรแก้ไขอย่างไร
- ๓) พฤติกรรมของใครที่เป็นการพัฒนาการเขียนงาน
- ๔) พฤติกรรมของใครที่แสดงถึงการใช้ภาษาในการเขียนที่ไม่เหมาะสม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด และมารยาทในการเขียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ครูแจกตัวอย่างงานเขียนประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย การวางโครงเรื่อง และกลวิธีการเขียน แล้วช่วยกันสรุป
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าห้องสมุด รวบรวมตัวอย่างงานเขียนที่ใช้โวหารต่าง ๆ ที่กำหนดให้ อย่างละ ๑ ตัวอย่าง นำมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

โวหารที่กำหนดให้		
๑) บรรยายโวหาร	๓) อุปมาโวหาร	๕) สาธกโวหาร
๒) พรรณาโวหาร	๔) เทศนาโวหาร	

๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างสรรค์งานเขียน ๑ เรื่องสั้น ๆ ตามความคิด ให้มีมารยาทในการเขียน

แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน พร้อมอธิบายการใช้กระบวนการเขียนและกระบวนการคิดที่ใช้ประกอบการเขียน

๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๓ เรื่อง เขียนใหม่ให้ชัดเจน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๖. ครูอธิบายให้นักเรียนรู้ว่า การใช้กระบวนการคิดและกระบวนการเขียนประกอบการเขียน จะทำให้งานเขียนสื่อสารกับผู้อ่านได้เข้าใจง่าย เนื่องจากการลำดับความคิดเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนบอกจุดมุ่งหมาย โครงเรื่อง และกลวิธีการเขียนงานเขียนแต่ละชิ้นที่พบในชีวิตประจำวันได้
๒. นักเรียนนำกระบวนการเขียนและกระบวนการคิดไปใช้สร้างสรรค์งานเขียนในชีวิตประจำวันได้อย่างมีมารยาท

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด โดยการเขียนแผนภูมิความสัมพันธ์ของกระบวนการเขียนและกระบวนการคิด และเขียนสรุปตามความเข้าใจของตนเอง
๒. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องมารยาทในการเขียน โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๓. ครูให้นักเรียนศึกษาความหมายของคำว่า กิจธุระ และ ธุรกิจ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเอง ทำเป็นสมุดตัวอย่างเขียน
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนหาบทความคนละ ๑ บทความ แล้วช่วยกันวิเคราะห์จุดมุ่งหมาย โครงเรื่อง และกลวิธีในการเขียน
๓. นักเรียนเลือกงานเขียนที่เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนคนละ ๑ บทความ แล้วนำมาสนทนากับเพื่อนในชั้นเรียนเกี่ยวกับการใช้กระบวนการคิดและกระบวนการเขียนที่ผู้เขียนใช้ประกอบการเขียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ตัวอย่างพฤติกรรมกรรมการเขียน
๓. ตัวอย่างงานเขียน
๔. ห้องสมุด
๕. ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง เขียนใหม่ให้ชัดเจน
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์

วิวัฒนาการจำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๓

การเขียนเพื่อกิจธุระ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเพื่อกิจธุระ เป็นการเขียนที่มีความสำคัญในการประกอบกิจธุระประจำวัน และสามารถช่วยให้การประกอบกิจธุระดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องฝึกเขียนให้ชำนาญและเลือกใช้รูปแบบการเขียนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการติดต่อกิจธุระนั้นด้วย

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง ข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๗)
๕. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายของการเขียนและเขียนตามรูปแบบต่าง ๆ ได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ (K, P)
๒. บอกลักษณะทั่วไปของงานเขียนเพื่อกิจธุระได้ (K)
๓. เขียนเพื่อกิจธุระได้ถูกต้องตามรูปแบบ (P)
๔. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนจดหมาย ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

การเขียนเพื่อกิจธุระ

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ
- สังคมศึกษาฯ ➡ นำความรู้เรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ ไปใช้ในการติดต่อกิจธุระในชีวิตประจำวัน/ศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ใช้ภาษาอังกฤษเขียนจดหมาย
- ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติ
- การงานอาชีพฯ ➡ ทำสมุดตัวอย่างงานเขียนเพื่อกิจธุระ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๘

๑. นักเรียนร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำว่า “กิจธุระ” กับ “ธุรกิจ” ว่ามีความหมายเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการสนทนาในข้อ ๑

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประเภทของการเขียนว่ามีอะไรบ้าง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๔ คน ให้ทำกิจกรรม ดังนี้
 - คิดเดี่ยว ให้แต่ละคนศึกษาเรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วสรุปความคิดของตนเอง
 - คิดคู่ จับคู่สรุปเรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ เพิ่มเติมจากที่คิดเดี่ยว
 - ร่วมกันคิด ร่วมกันสรุปเรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ
๓. นักเรียนนำผลสรุปของกลุ่มมาเขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วอธิบายตามแผนภาพความคิด
 - ให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๔. ครูนำตัวอย่างจดหมายประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเขียนจดหมายแต่ละประเภทที่กำหนดให้ โดยสมมุติสถานการณ์ขึ้นเอง ประเภทละ ๑ ฉบับ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
 - ๑) จดหมายส่วนตัว ๓) จดหมายธุรกิจ
 - ๒) จดหมายกิจธุระ ๔) จดหมายราชการ
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๖. ครูนำตัวอย่างข้อความมาอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนจดบันทึกจากเรื่องที่ฟัง ครูสุ่มเรียกให้นักเรียนอ่านบันทึกที่จดไว้ แล้วร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการจดบันทึก
๗. นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการจดบันทึกข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ แล้วช่วยกันสรุปเป็นหลักเกณฑ์ในการจดบันทึก
๘. นักเรียนนำข้อสรุปหลักเกณฑ์ในการจดบันทึกจากข้อ ๗ มาเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ในการจดบันทึก ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันสรุปผล

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเพื่อกิจธุระ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนจับสลากเพื่อเขียนจดหมายตามสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ แล้วให้เพื่อนช่วยประเมินงานเขียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานเขียนของตนเอง
 - ๑) เชิญผู้ชายที่ทำงานอยู่ต่างจังหวัดมาร่วมงานครบรอบวันเกิดของคุณตา
 - ๒) สมัครทำงานหารายได้พิเศษ
 - ๓) สั่งซื้อหนังสือวรรณคดีมรดกจากสำนักพิมพ์

- ๔) ขอความร่วมมือจากตำรวจจราจรเพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดงานแห่เทียน
พรรษาของโรงเรียน
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มสมมุติสถานการณ์แล้วแสดงบทบาทสมมุติ
ให้เพื่อนฝึกจดบันทึกการฟัง ดังนี้
- ๑) กลุ่มที่ ๑ สัมภาษณ์เพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวที่กำลังเป็นที่สนใจ
 - ๒) กลุ่มที่ ๒ อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - ๓) กลุ่มที่ ๓ ประชุมเพื่อจัดงานวันวิชาการ
 - ๔) กลุ่มที่ ๔ รายงานข่าวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนเพื่อกิจธุระถูกต้องตามรูปแบบ
๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่าการเขียนเพื่อกิจธุระได้ถูกต้องตามรูปแบบ แสดงถึง
ความมีมารยาทในการเขียนของผู้เขียน สอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจ
พอเพียง
๓. นักเรียนนำความรู้เรื่องการเขียนเพื่อกิจธุระไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนเพื่อกิจธุระ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาการเขียนเชิงวิชาการ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนเพื่อกิจธุระ ทำเป็นสมุดตัวอย่างงานเขียนเพื่อกิจธุระ
เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษารูปแบบและวิธีการเขียน
๒. นักเรียนเขียนจดหมายเพื่อกิจธุระเป็นภาษาอังกฤษ

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างจดหมายประเภทต่าง ๆ
๒. ตัวอย่างข้อความ
๓. สลาก
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๔

การเขียนเชิงวิชาการ

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเชิงวิชาการ เป็นการเขียนที่เน้นความรู้ซึ่งผู้เขียนจำเป็นต้องมีข้อมูลและมีความรู้ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเนื้อหาที่เขียน โดยใช้ภาษาที่เป็นทางการและมีการอ้างอิงถึงแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการเขียนเพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของข้อมูลนั้นด้วย

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าเรื่องที่สนใจตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศอ้างอิงอย่างถูกต้อง ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๖)
๕. บันทึกการศึกษาค้นคว้าเพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๗)
๖. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายของการเขียนเชิงวิชาการได้ (K, P)
๒. บอกลักษณะของงานเขียนเชิงวิชาการได้ (K)
๓. เขียนรายงานเชิงวิชาการได้ถูกต้องตามรูปแบบ (P)
๔. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

การเขียนเชิงวิชาการ

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดเรื่อง การเขียนเชิงวิชาการ
 ภาษาอังกฤษ ➡ ทำสมุดตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๒๕

- ครูนำตัวอย่างรายงานมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับตัวอย่างรายงานที่ดู
- นักเรียนช่วยกันบอกว่าเมื่อนักเรียนทำรายงานในวิชาต่าง ๆ ส่งครู นักเรียนมีหลักการ
และขั้นตอนในการทำอย่างไรบ้าง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

- แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การเขียนเชิงวิชาการ ในหนังสือเรียน
รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วสรุปความรู้ที่ได้

๒. ครูนำตัวอย่างการเขียนเชิงวิชาการที่เป็นบทความในหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู โดยให้นักเรียนร่วมกันพิจารณารูปแบบของงานเขียนตามหลักการที่ได้ศึกษา
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป แล้วให้ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าห้องสมุดเพื่อหาตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการกลุ่มละ ๒ เรื่องไม่ให้ซ้ำกัน นำมาระดมสมองพิจารณารูปแบบของงานเขียนตามที่ได้ศึกษา แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๕. ครูกำหนดหัวข้อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกเขียนรายงานเชิงวิชาการตามหลักการและขั้นตอนที่ได้ศึกษามา โดยให้เขียนบันทึกขั้นตอนในการเขียนรายงานของกลุ่มไว้ด้วย

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการเขียนเชิงวิชาการ ตามหัวข้อดังนี้
 - ๑) การใช้รูปแบบ เนื้อหา ระดับภาษา และกลวิธีในการเขียน
 - ๒) ความจำเป็นในการบอกแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิง
๓. นักเรียนเลือกหัวข้อเขียนรายงานเชิงวิชาการตามที่ได้ศึกษาค้นคว้า ๑ เรื่อง นำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยให้ครูและเพื่อน ๆ ช่วยกันติชมและเสนอแนะ

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอ่านงานเขียนเชิงวิชาการ แล้วเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนนำเสนอ
๒. นักเรียนนำหลักการและขั้นตอนในการเขียนเชิงวิชาการไปใช้เขียนรายงานในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปการเขียนรายงานเชิงวิชาการ โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาลักษณะและประเภทของงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการบ้าน เพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนช่วยกันรวบรวมตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการ แล้วรวบรวมทำเป็นสมุดตัวอย่างงานเขียนเชิงวิชาการ ไว้ใช้เป็นแนวทางในการเขียนงานของตนเอง
๒. นักเรียนรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน แล้วเขียนรายงานเชิงวิชาการนำเสนอเป็นความรู้ของชั้นเรียน

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างรายงาน
๒. ตัวอย่างบทความเชิงวิชาการ
๓. ห้องสมุด
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การเขียนเชิงสร้างสรรค์

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว เป็นงานเขียนที่ผู้เขียนอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การฟัง การดู และการอ่าน นำมาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวให้ผู้อ่าน ได้รับความรู้และความบันเทิง

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายของการเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจงได้ (K)
๒. บอกลักษณะของงานเขียนอธิบายและงานเขียนชี้แจงได้ (K)
๓. เขียนอธิบายและเขียนชี้แจงได้ (P)
๔. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

๑. การเขียนอธิบาย
๒. การเขียนชี้แจง

๖. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาต่างประเทศ ➡ ใช้ภาษาอังกฤษในการเขียนอธิบายเส้นทางการเดินทางไปสถานที่
ท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่น
- การทำงานอาชีพฯ ➡ ทำสมุดตัวอย่างงานเขียนอธิบายและงานเขียนชี้แจง

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๐

ครูนำตัวอย่างงานเขียนอธิบายและเขียนชี้แจงมาให้ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนร่วมกัน
สนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวอย่างงานเขียนที่อ่านว่าเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และให้ครู
สรุปให้ฟัง

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองบอกจุดมุ่งหมายของการอธิบายและการชี้แจง สรุปลงเป็นความคิดของกลุ่ม แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งกันศึกษาเรื่อง การเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ภายในเวลาที่ครูกำหนด
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
 - ๑) การเขียนอธิบายมีหลายวิธี ได้แก่อะไรบ้าง และแต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะอย่างไร
 - ๒) นักเรียนมีหลักในการเลือกวิธีเขียนอธิบายอย่างไร
 - ๓) การเขียนอธิบายแตกต่างจากการเขียนชี้แจงอย่างไร
๔. ครูแจกตัวอย่างบทความที่เป็นการเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจงให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอ่านและพิจารณาบทความที่ครูแจกว่าเป็นการเขียนประเภทใด พร้อมให้เหตุผลประกอบ นำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกวิธีเขียนอธิบายที่กำหนดให้ แล้วเขียนอธิบายโดยคิดหัวข้อที่จะเขียนขึ้นเองและใช้วิธีการเขียนอธิบายที่จับสลากได้
 - ๑) อธิบายตามลำดับขั้นตอน
 - ๒) อธิบายโดยใช้ตัวอย่างประกอบ
 - ๓) อธิบายโดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง
 - ๔) อธิบายโดยชี้ให้เห็นเหตุและผลที่สัมพันธ์กัน
 - ๕) อธิบายโดยการนิยามให้คำจำกัดความ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งงานเขียนให้ครูตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปติดป้ายแสดงผลงานของชั้นเรียน
๔. นักเรียนร่วมกันเสนอหัวข้อในการเขียนชี้แจง แล้วเลือกเขียนตามหัวข้อที่เสนอ คนละ
 - ๑ หัวข้อ ครูตรวจสอบความถูกต้อง แล้วเลือกผลงานของนักเรียนที่เขียนได้ดีให้เจ้าของผลงานอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน โดยให้ครูอธิบายจุดเด่นของผลงานเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนคนอื่นนำไปพัฒนาการเขียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจง ไปใช้เขียนอธิบายและเขียนชี้แจงในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจง แล้วบันทึกลงสมุด
๒. คุุ้ให้นักเรียนศึกษาการเขียนแสดงทรรศนะ การเขียนโต้แย้ง และการเขียนเชิญชวน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนอธิบายและงานเขียนชี้แจงประเภทต่าง ๆ จากหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ นำมาจัดแยกตามหมวดหมู่ แล้วทำเป็นสมุดตัวอย่างงานเขียนไว้ที่มุมหนังสือของชั้นเรียน
๒. นักเรียนจัดอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางในการเขียนอธิบายและเขียนชี้แจงให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ
๓. นักเรียนสมุดมุติสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่น แล้วเขียนอธิบายเส้นทางการเดินทางเป็นภาษาอังกฤษ
๔. นักเรียนเลือกสถานที่สำคัญในประเทศสมาชิกอาเซียนที่ขอมาเขียนอธิบายความสำคัญของสถานที่ แล้วรวบรวมเป็นเล่มความรู้ไว้ในมุมหนังสือของชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างงานเขียนอธิบายและงานเขียนชี้แจง
๒. ตัวอย่างบทความที่เป็นการเขียนอธิบายและการเขียนชี้แจง
๓. สลาก
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

งานเขียนที่เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็น ผู้เขียนจะต้องมีข้อมูลหลักฐาน ข้อเท็จจริง ความรู้ทางวิชาการ และเหตุผลประกอบการเขียนที่น่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับความรู้ที่ถูกต้องและมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการเขียนแสดงทรรศนะ การเขียนโต้แย้ง และการเขียนเชิญชวนได้ (K)
๒. บอกลักษณะของงานเขียนแสดงทรรศนะ งานเขียนโต้แย้ง และงานเขียนเชิญชวนได้ (K)
๓. เขียนแสดงทรรศนะและเขียนโต้แย้ง ได้อย่างมีเหตุผล (P)
๔. เขียนเชิญชวนได้ถูกต้องตามรูปแบบ (P)
๕. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. การเขียนแสดงทรรศนะ
๒. การเขียนโต้แย้ง
๓. การเขียนเชิญชวน

๖. แนวทางบูรณาการ

วิทยาศาสตร์	➡	ศึกษาวิธีการประหยัดพลังงาน
สังคมศึกษาฯ	➡	ศึกษาการใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในยุคทุนนิยม/ศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง/ศึกษาวิธีการอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษาการใช้ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมหาทรรศนะ/ศึกษาวิธีการออกกำลังกาย
งานอาชีพฯ	➡	ศึกษาวิธีการปลูกต้นไม้และประโยชน์ของต้นไม้

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๑

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า นักเรียนเคยเขียนแสดงทรรศนะ เขียนโต้แย้ง หรือเขียนเชิญชวน หรือไม่ ถ้าเคย ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายลักษณะคร่าว ๆ ของการเขียนทั้ง ๓ ประเภท

๒. ครูนำสนทนาเกี่ยวกับการเขียนแสดงทรรศนะ การเขียนโต้แย้ง และการเขียนเชิญชวน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนแสดงทรรศนะและการเขียนโต้แย้ง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การเขียนแสดงทรรศนะและการเขียนโต้แย้งเป็นการฝึกให้เหตุผลของผู้เขียน
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมหาทรรศนะ โดยครูแจกตัวอย่างงานเขียนแสดงทรรศนะให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๒ ตัวอย่างเหมือนกันทุกกลุ่ม นักเรียนในแต่ละกลุ่มอ่านแล้วช่วยกันวิเคราะห์หว่างานเขียนที่อ่านนั้นผู้เขียนต้องการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องใด กลุ่มใดทำเสร็จก่อนและถูกต้องเป็นผู้ชนะ
๔. ครูสรุปทรรศนะของผู้เขียนจากตัวอย่างงานเขียนในการเล่นเกมหาทรรศนะให้นักเรียนฟัง และอธิบายวิธีการหาทรรศนะของผู้เขียนให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๕. นักเรียนร่วมกันอภิปรายกลุ่มย่อยเกี่ยวกับการเขียนโต้แย้งในหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันสรุปผลการอภิปราย
 - ๑) จุดมุ่งหมายในการเขียน
 - ๒) วิธีเขียนโต้แย้ง
๖. ครูนำตัวอย่างงานเขียนโต้แย้งที่ดีและไม่ดีมาให้นักเรียนอาสาสมัครอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วร่วมกันพิจารณาว่างานเขียนชิ้นใดดีและไม่ดีอย่างไร
๗. นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนเชิญชวน ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูสอบถามนักเรียนเพิ่มเติมเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการเขียนเชิญชวน จากนั้นครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมและหาตัวอย่างงานเขียนเชิญชวน จากหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ แล้ว ออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนแสดงทรรศนะ การเขียนโต้แย้ง และการเขียนเชิญชวน แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วเลือกเขียนแสดงทรรศนะจากหัวข้อที่กำหนดให้ ๑ หัวข้อ ส่งครู
 - ๑) การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงในยุคทุนนิยม
 - ๒) การใช้ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย
๓. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนโต้แย้งจากบทความในหนังสือพิมพ์หรือวารสารมาศึกษา แล้วร่วมกันกำหนดหัวข้อเขียนโต้แย้ง
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนแสดงทรรศนะและโต้แย้ง แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๕. นักเรียนเขียนเชิญชวนชาวต่างชาติในประเทศสมาชิกอาเซียนเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
๖. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๕ เรื่อง การเขียนเชิญชวน แล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนเขียนแสดงทรรศนะและเขียนโต้แย้งในชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ
๒. นักเรียนเขียนเชิญชวนได้อย่างสร้างสรรค์และถูกต้อง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนแสดงทรรศนะ การเขียนโต้แย้ง และการเขียนเชิญชวน แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนทบทวนการเขียนเรียงความตามความรู้เดิม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเขียนแสดงทรรศนะเกี่ยวกับข่าวประจำวัน
๒. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนฝึกการใช้เหตุผลในการเขียนโต้แย้ง

๓. นักเรียนจับคู่เขียนเชิญชวนตามหัวข้อที่กำหนดให้ คู่ละ ๑ หัวข้อ เสร็จแล้วส่งให้ครู ตรวจสอบความถูกต้อง และช่วยกันคัดเลือกผลงาน ไปติดตามที่ต่าง ๆ ในบริเวณโรงเรียน

- ๑) เชิญชวนให้ประหยัดพลังงาน
- ๒) เชิญชวนให้ออกกำลังกาย
- ๓) เชิญชวนให้ดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง
- ๔) เชิญชวนให้อนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทย
- ๕) เชิญชวนให้ปลูกต้นไม้

แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า

- การรู้จักใช้พลังงานอย่างประหยัด สอดคล้องกับหลักความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- การออกกำลังกายจะทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- การดำรงชีวิตอยู่อย่างพอเพียง สอดคล้องกับหลักความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- การอนุรักษ์ภาษาและวัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ สอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
- การปลูกต้นไม้จะช่วยลดมลพิษ ทำให้มีอากาศบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๕. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างงานเขียนแสดงทรรศนะ
๒. ตัวอย่างงานเขียนโต้แย้งที่ดีและไม่ดี
๓. บทความในหนังสือพิมพ์หรือวารสาร
๔. ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนแสดงทรรศนะและโต้แย้ง
๕. ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง การเขียนเชิญชวน
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๗

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสื่อสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนงานในรูปแบบต่าง ๆ ผู้เขียนจะต้องมีวิธีนำเสนอเนื้อหาให้เป็นลำดับขั้นตอน และใช้กลวิธีนำเสนอที่น่าสนใจ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. เขียนเรียงความ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๓. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๔. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๕. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกรูปแบบและลักษณะทั่วไปของเรียงความได้ (K)
๒. เขียนเรียงความได้ถูกต้องตามรูปแบบ (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๔. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน เรียงความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๑. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ตารางการเรียนรู้

การเขียนเรียงความ

๖. แนวทางบูรณาการ

- สังคมศึกษาฯ ➡ ศึกษาเรื่อง การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง/นำแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง
ความกตัญญู ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ศึกษาการเขียนเรียงความในภาษาอังกฤษเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบ
กับการเขียนเรียงความในภาษาไทย
- การงานอาชีพฯ ➡ จัดป้ายแสดงผลงาน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๑๒

ครูนำตัวอย่างเรียงความมาให้ให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันสนทนากลุ่มย่อยเกี่ยวกับลักษณะและ
รูปแบบของเรียงความ

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเขียนเรียงความ ๑ เรื่องในหัวข้อ ความกตัญญู ตามความรู้เดิมที่เคย
เรียนมา

๒. นักเรียนแต่ละคู่ศึกษาเรื่อง การเขียนเรียงความ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วนำเรียงความที่เขียนในข้อ ๑ มาพิจารณาความถูกต้องตามหลักการเขียนเรียงความที่ได้ศึกษา สรุปผลและนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดให้ แล้วนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน
- ๑) ส่วนประกอบของเรียงความ
 - ๒) กลวิธีการเขียนเรียงความ
 - ๓) เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ หมายถึงอะไร และมีความสำคัญอย่างไรต่อการเขียนเรียงความ
๔. ครูนำตัวอย่างเรียงความที่ได้รับรางวัลมาติดบนกระดานให้นักเรียนอ่านภายในเวลา ๕ นาที แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณาเรียงความที่อ่านตามส่วนประกอบของเรียงความ ดังนี้
- ๑) หัวข้อ ๔) สรุป
 - ๒) คำนำ ๕) วิธีการเขียน
 - ๓) เนื้อเรื่อง
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปให้ครูฟัง เมื่อจบทุกกลุ่มให้ครูอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติม

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละคนในกลุ่มคิดหัวข้อในการเขียนเรียงความ กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วทำโครงเรื่องของหัวข้อที่คิด ส่งให้ครูตรวจสอบความถูกต้อง แล้วเขียนเรียงความตามโครงเรื่องที่เขียน ส่งครู
๓. นักเรียนเขียนเรียงความตามความสนใจแล้วแลกเปลี่ยนกันอ่านกับเพื่อนในชั้นเรียนจนครบ ช่วยกันคัดเลือกผลงานที่ดีไปจัดป้ายแสดงผลงานในชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนในชีวิตประจำวัน
๒. นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ ไปปรับใช้พัฒนาการเขียนของตนเอง

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนเรียงความ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนศึกษาการเขียนย่อความ เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. จัดประกวดการเขียนเรียงความ โดยใช้หัวข้อความตาม โอกาสต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรม ภายในโรงเรียน
๒. นักเรียนศึกษากการเขียนเรียงความในภาษาอังกฤษเพื่อเปรียบเทียบรูปแบบกับการเขียน เรียงความในภาษาไทย
๓. นักเรียนเขียนเรียงความหัวข้อ การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงหรือความสำคัญของการศึกษา ภาษาอาเซียนของนักเรียน จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า การใช้ชีวิตอย่าง พอเพียง สอดคล้องกับหลักความพอประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. ตัวอย่างเรียงความ
๒. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๓. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๔. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสื่อสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ยากและมีความซับซ้อน ผู้ที่จะเขียนได้ดีและสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจได้นั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับทักษะการเขียนอย่างรอบด้าน และต้องฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอ

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาหลากหลาย ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๔. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๕. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการเขียนและรูปแบบของการเขียนย่อความได้ (K)
๒. เขียนย่อความได้ถูกต้องตามรูปแบบ (K, P)
๓. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๔. เห็นคุณค่าของการเขียนและมีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียนย่อความ ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การประเมินการเรียนรู้

การเขียนย่อความ

๖. แนวทางบูรณาการ

- วิทยาศาสตร์ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
- คณิตศาสตร์ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์
- สังคมศึกษา ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสังคมศาสตร์
- ภาษาต่างประเทศ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ
- ศิลปะ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับศิลปะ
- สุขศึกษา ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
- งานอาชีพ ➡ ศึกษาบทความที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพ/ใช้อินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้า

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๓

๑. ครูนำนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับประโยชน์ของการย่อความ
๒. นักเรียนช่วยกันบอกลักษณะของการเขียนย่อความตามความรู้เดิมที่เคยเรียนมา

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง การเขียนย่อความ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วร่วมกันสรุปความรู้
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
 - ๑) การเขียนย่อความมีวิธีการเขียนอย่างไร
 - ๒) การจับประเด็นของเรื่องมีความสำคัญต่อการเขียนย่อความหรือไม่ อย่างไร
 - ๓) นักเรียนสามารถนำความรู้จากการเรียนเรื่อง การเขียนย่อความ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง
 - ๔) การเขียนย่อความใช้ภาษาลักษณะใด
๓. ครูแจกบทความให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม กลุ่มละ ๑ บทความ ให้นักเรียนอ่านและช่วยกันเขียนย่อความ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนย่อความ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนเลือกบทความที่เป็นความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมศึกษาฯ ภาษาต่างประเทศ ศิลปะ สุขศึกษาฯ หรือการงานอาชีพฯ จากสื่ออินเทอร์เน็ต ตามความสนใจคนละ ๑ บทความ แล้วนำมาเขียนย่อความตามหลักการที่ได้ศึกษา
๓. ครูสุ่มเลือกตัวอย่างงานเขียนย่อความของนักเรียนจากข้อ ๒ มาเป็นตัวอย่างให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาตามหลักการเขียนย่อความ และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางานเขียน
๔. ครูนำประวัติการก่อตั้งอาเซียนมาให้ให้นักเรียนอ่าน แล้วให้นักเรียนเขียนย่อความตามรูปแบบการย่อความ
๕. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๖ เรื่อง การเขียนย่อความ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนย่อความ ไปใช้ในการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น
๒. นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนย่อความ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนย่อความ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนรวบรวมชื่อเรื่องสั้นที่เคยได้รับรางวัลซีไรต์ เป็นกรบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนฝึกเขียนย่อความจากการอ่าน การฟัง และการดูเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันที่เป็นความรู้หรือข้อคิดคติสอนใจ
๒. นักเรียนรวบรวมบทความที่เป็นความรู้และคติสอนใจต่าง ๆ เพื่อเป็นต้นแบบในการฝึกเขียนย่อความ และสามารถนำความรู้และคติสอนใจไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. บทความ
๒. อินเทอร์เน็ต
๓. ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง การเขียนย่อความ
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๕

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสื่อสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นการเขียนที่ผู้เขียนถ่ายทอดความรู้และความคิดสร้างสรรค์ ออกมาด้วยสำนวนภาษาที่สละสลวย ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน มีจินตนาการและความรู้สึกร่วมใน ขณะที่อ่าน

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกชนิดของเรื่องสั้นได้ (K)
๒. อธิบายและวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นได้ (K)
๓. เขียนเรื่องสั้นได้ครบตามองค์ประกอบของเรื่องสั้น (P)
๔. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๕. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

การเขียนเรื่องสั้น

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ เขียนแผนภาพความคิดสรุปเรื่อง การเขียนเรื่องสั้น
- ศิลปะ ➡ แสดงบทบาทสมมุติ
- การงานอาชีพฯ ➡ จัดป้ายแสดงผลงาน

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๔

๑. นักเรียนช่วยกันบอกแก่นักเรียนเคยอ่านเรื่องสั้นเรื่องใดบ้าง
๒. นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องสั้นที่เคยอ่าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ ๖ คน ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อในการศึกษา ดังนี้

๑) โศกเรื่อง	๓) ตัวละคร	๕) ฉาก
๒) แก่นเรื่อง	๔) บทสนทนา	๖) กลวิธีการแต่ง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาตามหัวข้อที่จับสลากได้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟัง หน้าชั้นเรียน โดยให้ครูสรุปประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงาน
๓. ครูแจกตัวอย่างเรื่องสั้น ๑ เรื่อง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านแล้วช่วยกันวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นตามที่ได้ศึกษา แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. ครูสมมติสถานการณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนบรรยายฉาก ลักษณะของตัวละคร และแต่งบทสนทนา แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนเรื่องสั้น แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มฝึกคิดแก่นเรื่อง และเขียนโครงเรื่อง แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจและเสนอแนะแนวทางในการเขียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนเรื่องสั้นจากแก่นเรื่องและโครงเรื่องที่นำเสนอในข้อ ๒ แล้วนำเสนอผลงานโดยการเล่าเรื่องและแสดงบทบาทสมมุติหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นจากเรื่องสั้นที่เพื่อนนำเสนอ ประเมินผลงานของเพื่อนพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนางานเขียน
๕. นักเรียนนำงานเขียนของแต่ละกลุ่มสลับกันจัดป้ายแสดงผลงานของชั้นเรียน

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเขียนเรื่องสั้น ไปใช้อ่านวิเคราะห์เรื่องสั้น และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานเขียน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การเขียนเรื่องสั้น โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด
๒. ครูให้นักเรียนดูโฆษณาจากแหล่งสืบค้นความรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนหาตัวอย่างเรื่องสั้นจากวารสารต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบของเรื่องสั้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียน
๒. จัดประกวดการเขียนเรื่องสั้นในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

๘. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. สลาก
๒. ตัวอย่างเรื่องสั้น
๓. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๔. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๕. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๖. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การสื่อสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ต้องฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญ การเขียนมีหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทจะมีความแตกต่างกันไปทั้งด้านรูปแบบ ลักษณะ กลวิธี และจุดมุ่งหมายในการเขียน การศึกษาการเขียนแต่ละประเภทจะทำให้เขียนได้ถูกต้องตามรูปแบบ และสื่อสารได้สัมฤทธิ์ผล

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๒. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๔. มีมารยาทในการเขียน ท. ๒.๑ (ม. ๔-๖/๘)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกจุดมุ่งหมายของการเขียน โฆษณาและการเขียนประชาสัมพันธ์ได้ (K)
๒. บอกลักษณะของงานเขียน โฆษณาและงานเขียนประชาสัมพันธ์ได้ (K)
๓. เขียน โฆษณาและเขียนประชาสัมพันธ์ได้ถูกต้องตามรูปแบบ (P)
๔. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม (P)
๕. มีมารยาทในการเขียน (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการเขียน ๒. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

๑. การเขียนโฆษณา
๒. การเขียนประชาสัมพันธ์

๖. แนวทางบูรณาการ

- สุขศึกษา ➡ เล่นเกมแยกประเภทของงานเขียน
 ภาษาอังกฤษ ➡ ประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุในท้องถิ่น

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๕

๑. ครูคิดแถบข้อความให้นักเรียนอ่านบนกระดาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าข้อความที่
ครูคิดบนกระดานมีความแตกต่างกันอย่างไร

๑. ห้องเที่ยวเชิงนิเวศกับรีสอร์ทบรรยากาศดี
ท่ามกลางหุบเขา พร้อมกิจกรรมมากมาย
เช่น ผจญภัย เดินป่า ล่องแก่ง ฯลฯ ในราคา
สุดประหยัด

๒. ททท. จัดงานไทยเที่ยวไทย
ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
ตั้งแต่วันที่ ๑-๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๒. ครูสรุปให้นักเรียนฟังว่า ข้อความที่ ๑ เป็นการโฆษณา ส่วนข้อความที่ ๒ เป็นการประชาสัมพันธ์

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มระดมสมองบอกจุดมุ่งหมายของการเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์ แล้วนำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์ ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วตรวจสอบจุดมุ่งหมายในการเขียนแต่ละประเภทกับการทำกิจกรรมในข้อ ๑
๓. ครูอธิบายเกี่ยวกับการเขียนโฆษณาและการเขียนประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนฟังประกอบการซักถามเพิ่มเติม
๔. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างข้อความที่เป็นโฆษณาและการประชาสัมพันธ์สั้น ๆ เพื่อแสดงความเข้าใจ
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าห้องสมุดหาตัวอย่างงานเขียนโฆษณา และงานเขียนประชาสัมพันธ์ จากหนังสือพิมพ์หรือวารสารต่าง ๆ อย่างละ ๑ ตัวอย่าง แล้วนำมาเล่นเกมแยกประเภทของงานเขียน โดยให้ครูเลือกอ่านงานเขียน แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งกันตอบว่างานเขียนที่ครูอ่านเป็นงานเขียนประเภทใด กลุ่มใดตอบก่อนและถูกต้องจะได้คะแนน เล่นจนตัวอย่างหมด แล้วสรุปคะแนน กลุ่มใดมีคะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนโฆษณาและการเขียนประชาสัมพันธ์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มระดมสมองนำเสนอโครงการที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน แล้วช่วยกันเขียนประชาสัมพันธ์โครงการที่คิด นำเสนอให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มประดิษฐ์ชิ้นงานจากวัสดุในท้องถิ่น ๑ ชิ้น แล้วเขียนโฆษณาผลงาน และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๗ เรื่อง การเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของงานเขียนโฆษณาและงานเขียนประชาสัมพันธ์ ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
๒. นักเรียนเขียนโฆษณาและเขียนประชาสัมพันธ์ ได้ถูกต้องตามรูปแบบและหลักการเขียน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปเรื่อง การเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์ แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสำรวจประเภทของบทร้อยกรอง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนรวบรวมตัวอย่างงานเขียนโฆษณา และงานเขียนประชาสัมพันธ์ จากสื่อต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน แล้วทำเป็นสมุดตัวอย่างงานเขียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียน
๒. นักเรียนเขียนโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติในประเทศสมาชิกอาเซียน เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แถบข้อความ
๒. หนังสือพิมพ์หรือวารสาร
๓. ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง การเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์
๔. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๕. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๖. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ (ต่อ)

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

๑. สาระสำคัญ

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ประเภทร้อยกรองมีหลายประเภท ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ซึ่งแต่ละประเภทจะมีฉันทลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป การแต่งบทร้อยกรองจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองที่จะแต่งด้วย

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. ผลงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๒. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง ท ๒.๑ (ม. ๔-๖/๕)
๓. แต่งบทร้อยกรอง ท ๔.๑ (ม. ๔-๖/๔)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ ได้ (K)
๒. แต่งบทร้อยกรองได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ (P)
๓. เลือกใช้คำที่มีความหมายเหมาะสมกับเนื้อความที่แต่ง (P)
๔. เห็นคุณค่าและความไพเราะของบทร้อยกรอง (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบ หลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมี ระเบียบวินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียนและ นิสัยรักการเขียน	๑. ประเมินทักษะการอ่านร้อยกรอง ๒. ประเมินทักษะการแต่งคำประพันธ์ ๓. ประเมินทักษะการแสวงหา ความรู้ ๔. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๕. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. การประเมินการเรียนรู้

การแต่งบทร้อยกรอง

๖. แนวทางบูรณาการ

- คณิตศาสตร์ ➡ อธิบายและเขียนแผนผังบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ
- สุขศึกษา ➡ เล่นเกมบอกประเภทของบทร้อยกรอง/เล่นเกมต่อคำสัมผัส
- การงานอาชีพ ➡ ทำสมุดสะสมคำศัพท์

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๖

๑. นักเรียนช่วยกันบอกว่า เมื่อพูดถึงบทร้อยกรองแล้วนักเรียนนึกถึงอะไรบ้าง
๒. ครูเลือกตัวอย่างบทร้อยกรองประเภทใดก็ได้ ๑-๒ บท ให้นักเรียนอาสาสมัครอ่านให้ฟัง แล้วให้ช่วยกันบอกว่า บทร้อยกรองที่เพื่อนอ่านให้ฟังเป็นบทร้อยกรองประเภทใด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง ลักษณะทั่วไปของบทร้อยกรอง ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วบันทึกความรู้ที่ได้

จากการศึกษา

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาตอบคำถามตามแนวคำถามที่กำหนดให้ แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
 - ๑) ลักษณะทั่วไปของบทร้อยกรองอะไรบ้างที่ใช้กับบทร้อยกรองทุกประเภท
 - ๒) คำเอก-คำโท ใช้ได้เฉพาะบทร้อยกรองประเภทใด
 - ๓) บทร้อยกรองประเภทนั้นจำเป็นต้องรู้จักลักษณะทั่วไปของบทร้อยกรองประเภทใดเป็นพิเศษ
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนผังของโคลงสี่สุภาพ และกลอนสุภาพ แล้วตรวจสอบความถูกต้องกับแผนผังที่ครูติดบนกระดาน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มยกตัวอย่างโคลงสี่สุภาพและกลอนสุภาพที่เคยท่องจำกลุ่มละ ๑-๒ บท เขียนลงในกระดาษ แล้วโยงสัมผัสบังคับให้ถูกต้อง และส่งตัวแทนออกมาอ่าน และอธิบายลักษณะบังคับของบทร้อยกรองให้เพื่อนฟัง
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาโคลงสองสุภาพ และโคลงสามสุภาพในหนังสือเรียน รายวิชา พื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑
๖. ครูคิดบทร้อยกรองตัวอย่าง โคลงสองสุภาพ และโคลงสามสุภาพ ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าตัวอย่างใดเป็นโคลงสองสุภาพ และตัวอย่างใดเป็นโคลงสามสุภาพ พร้อมให้เหตุผลประกอบ

ขั้นที่ ๓ ผักผ่อนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการแต่งบทร้อยกรอง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเข้าห้องสมุดหาตัวอย่างบทร้อยกรองประเภท โคลงสี่สุภาพ โคลงสองสุภาพ โคลงสามสุภาพ และกลอนสุภาพ ประเภทละ ๑-๒ บท อย่างละ ๒ ตัวอย่าง นำมาเล่นเกมบอกประเภทของบทร้อยกรอง โดยครูจะเลือกอ่านตัวอย่างบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่ละกลุ่มหามา แล้วให้แต่ละกลุ่มแข่งกันตอบว่าเป็นบทร้อยกรองประเภทใด กลุ่มใดตอบได้เร็วและถูกต้องจะได้คะแนน ๑ คะแนน เล่นจนหมดตัวอย่างแล้วสรุปคะแนน
๓. นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งบทร้อยกรองประเภท โคลงสี่สุภาพ และกลอนสุภาพ โดยเลือกใช้คำให้ไพเราะ และเหมาะสมกับเนื้อเรื่องที่แต่ง นำเสนอผลงานที่ละกลุ่ม แล้วนำผลงานไปติดที่ป้ายแสดงผลงานหน้าชั้นเรียน
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๘ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนอธิบายฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรองแต่ละประเภทให้ผู้อื่นฟัง และนำไปใช้สร้างสรรค์งานเขียนได้
๒. นักเรียนแต่งบทร้อยกรองถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๓. ครูให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ว่า
 - ถ้านักเรียนเขียนเรื่องสั้น ๑ เรื่อง นักเรียนคิดว่าผลงานของนักเรียนจัดเป็นภูมิปัญญาทางภาษาหรือไม่ อย่างไร
 - ถ้านักเรียนเป็นคนหนึ่งที่ชอบพูดภาษาถิ่นกับเพื่อนที่เป็นคนภาคเดียวกัน นักเรียนมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์ภาษาหรือไม่
 แล้วมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนเล่นเกมต่อคำสัมผัส โดยบอกคำที่ละคนให้สัมผัสกัน
๒. นักเรียนรวบรวมคำศัพท์ต่าง ๆ ทำเป็นสมุดสะสมคำศัพท์ สำหรับเลือกใช้แต่งบทร้อยกรอง

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ตัวอย่างบทร้อยกรอง
๓. แผ่นผังบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ
๔. ห้องสมุด
๕. ใบงานที่ ๑๘ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

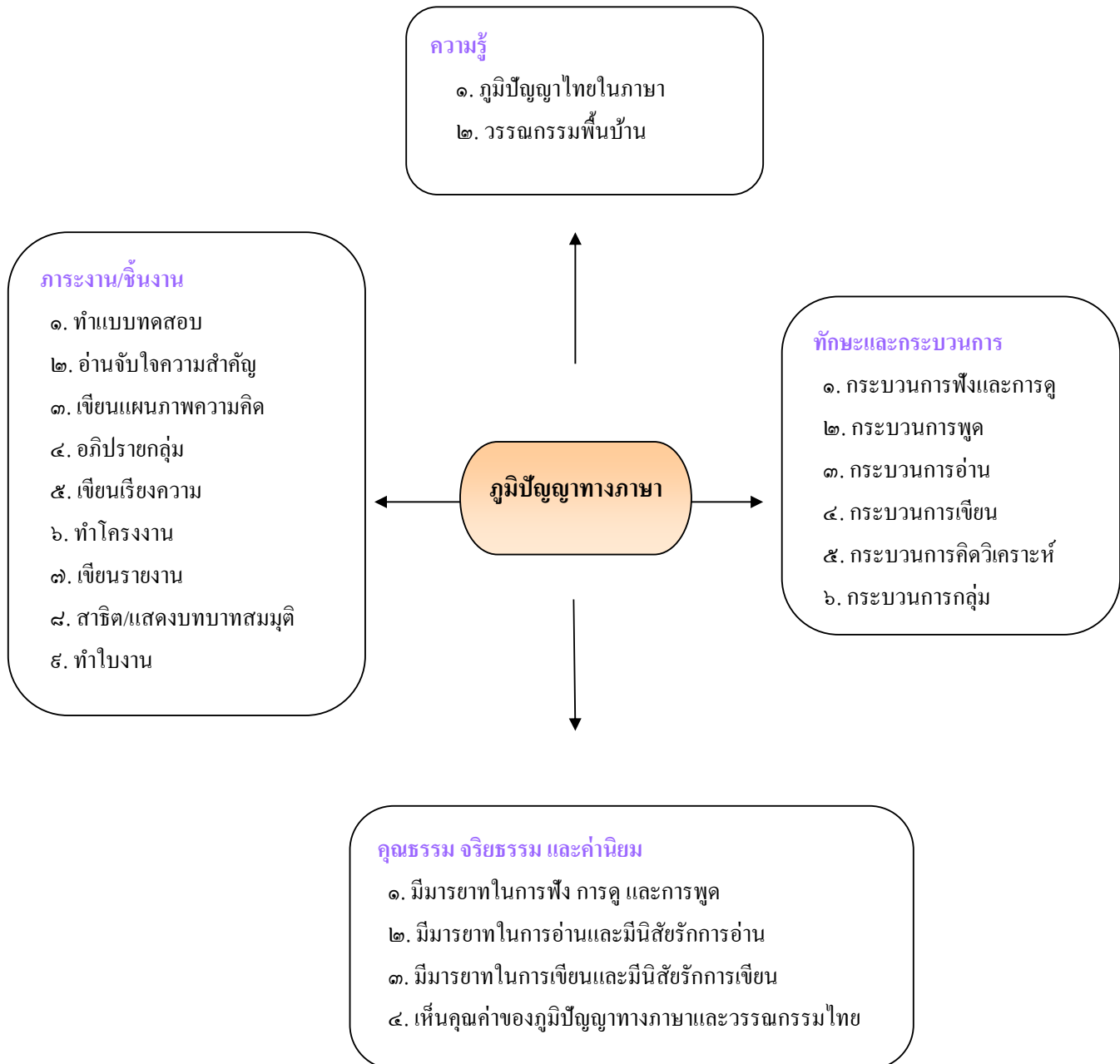
๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา

เวลา ๓ ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น <ol style="list-style-type: none"> ๑. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๒. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔) ๓. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๑) ๔. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๒) ๕. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓) ๖. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณคดีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๔) ๗. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๕) 	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความรู้ความสามารถของบรรพบุรุษที่สร้างสรรค์งานต่าง ๆ ไว้โดยแฝงไว้ในภาษาและวรรณกรรม ๒. ภูมิปัญญาไทยในภาษาเป็นแง่มุมของภาษาในเรื่องต่าง ๆ ๓. วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นผลงานทางภาษาที่ชาวบ้านคิดขึ้น สามารถสะท้อนค่านิยม สภาพสังคม และทัศนคติแบบชาวบ้าน 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภูมิปัญญาทางภาษาคืออะไร แตกต่างจากภูมิปัญญาชาวบ้านอย่างไร ๒. ภูมิปัญญาไทยในภาษาแสดงออกถึงความงามของภาษาไทยในเรื่องใดบ้าง ๓. วรรณกรรมพื้นบ้านมีลักษณะอย่างไร และมีคุณค่าอย่างไรบ้าง ๔. เพลงพื้นบ้านหรือเพลงชาวบ้านแบ่งออกเป็นกี่ชนิด อะไรบ้าง แต่ละชนิดมีลักษณะอย่างไร ๕. การเล่นปริศนาคำทายมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร ๖. สำนวนภาษิตมีความสำคัญอย่างไร และสะท้อนสภาพสังคม ความเชื่อ หรือค่านิยมของคนในสังคมอย่างไรบ้าง ๗. นิทานหรือตำนานพื้นบ้านมีลักษณะอย่างไร มีคุณค่าอย่างไรบ้าง

	<p>๘. นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และสืบทอดภูมิปัญญาทางภาษาให้คงอยู่ คู่กับคนไทยได้อย่างไรบ้าง</p>
<p>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...</p> <p>๑. คำสำคัญ ได้แก่ ปรีวรรด วรรณกรรมมุขปาฐะ วรรณกรรมลายลักษณ์</p> <p>๒. ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความชาญฉลาดของ บรรพบุรุษที่สั่งสม สืบทอดความรู้ ความคิด ประสพการณ์ต่าง ๆ ผ่านทางภาษาและวรรณกรรม เพื่ออบรมสั่งสอน ให้ข้อคิด คติเตือนใจ และใช้เป็น แนวทางในการดำรงชีวิตได้</p> <p>๓. ภูมิปัญญาไทยในภาษา จัดเป็นภูมิปัญญาทางภาษา ที่แสดงออกถึงแง่มุมของภาษาในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ ลักษณะเด่นของภาษา และ ภูมิปัญญาไทยในคำประพันธ์</p> <p>๔. วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นผลงานที่แสดงความรู้ ความคิด วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ซึ่งถ่ายทอด ออกมาในลักษณะของเพลงพื้นบ้านหรือเพลง ชาวบ้าน ปริศนาคำทาย สำนวนภาษิต นิทานพื้นบ้าน และตำนานพื้นบ้าน</p>	<p>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...</p> <p>๑. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และลักษณะ ของภูมิปัญญาทางภาษา</p> <p>๒. อธิบายลักษณะและยกตัวอย่างภูมิปัญญาไทย ในภาษาแต่ละชนิด</p> <p>๓. อธิบายความหมาย ลักษณะ ประเภท การแบ่งถิ่น และการรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน</p> <p>๔. บอกลักษณะของเพลงพื้นบ้านหรือเพลงชาวบ้าน และนำไปใช้ร้องหรือเล่นได้เหมาะสม</p> <p>๕. บอกลักษณะ ประเภทของปริศนาคำทาย และฝึกเล่นอย่างสร้างสรรค์</p> <p>๖. บอกลักษณะ ประเภท และคุณค่าของสำนวน ภาษิต</p> <p>๗. บอกลักษณะของนิทานหรือตำนานพื้นบ้าน และเล่านิทานพื้นบ้านหรือตำนานพื้นบ้าน ได้น่าฟัง</p>
<p>ขั้นที่ ๒ การระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</p>	
<p>๑. การระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ</p> <p>๑.๑ จับใจความ สรุปความ แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา</p> <p>๑.๒ เขียนแผนภาพความคิด</p> <p>๑.๓ อภิปรายกลุ่ม</p> <p>๑.๔ เขียนเรียงความ</p> <p>๑.๕ ทำโครงการ</p> <p>๑.๖ เขียนรายงาน</p> <p>๑.๗ สาธิตหรือแสดงบทบาทสมมุติ</p>	

๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) การทดสอบ
- ๒) การสนทนาซักถาม
- ๓) การสังเกต
- ๔) การตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม
- ๕) การวัดเจตคติ
- ๖) การวัดทักษะและกระบวนการ

๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

- ๑) แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- ๒) แบบประเมินการอ่าน
- ๓) แบบประเมินการเขียน
- ๔) แบบประเมินการพูด
- ๕) แบบประเมินการฟังและการดู
- ๖) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
- ๗) แบบประเมินด้านทักษะและกระบวนการ

๓. สิ่งที่มีประเมิน

- ๓.๑ ความสามารถในการอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้ดีของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง
- ๓.๒ ทักษะกระบวนการทางภาษา
- ๓.๓ สมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี
- ๓.๔ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒	ภูมิปัญญาไทยในภาษา	เวลา ๑ ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓	วรรณกรรมพื้นบ้าน	เวลา ๒ ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๒

ภูมิปัญญาไทยในภาษา

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๑ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

๑. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาทางภาษา เป็นความรู้ความสามารถของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทยอย่างชัดเจน การมีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในภาษา จะทำให้สังเกตเห็นถึงความสำคัญและความงดงามของภาษา อันเป็นภูมิปัญญาไทยอย่างหนึ่งของบรรพบุรุษที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๒. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท ๑.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๓. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๑)
๔. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๕. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกความหมายและลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาได้ (K)
๒. อธิบายลักษณะของภูมิปัญญาไทยในภาษาได้ (K)
๓. บอกความหมาย ลักษณะ ประเภท การแบ่งถิ่นของวรรณกรรมพื้นบ้านได้ (K)
๔. ใช้ทักษะทางภาษาในการเรียน การแสวงหาความรู้ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (P)
๕. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๓. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา	๑. ประเมินทักษะการเขียนแผนภาพ ความคิด ๒. ประเมินทักษะการเขียนเรียงความ ๓. ประเมินทักษะการเขียนโครงงาน ๔. ประเมินทักษะการแสวงหาความรู้ ๕. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๖. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของภูมิปัญญาทางภาษา
๒. ภูมิปัญญาไทยในภาษา
๓. วรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ความหมายของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ลักษณะของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ประเภทของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - การแบ่งถิ่นวรรณกรรมพื้นบ้าน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡ เขียนแผนภาพความคิดสรุปลักษณะของวรรณกรรมพื้นบ้าน
สังคมศึกษาฯ	➡ ศึกษาเรื่อง ภูมิปัญญาไทย
ภาษาต่างประเทศ	➡ ศึกษาและเปรียบเทียบภูมิปัญญาทางภาษาในภาษาอังกฤษกับภาษาไทย
สุขศึกษาฯ	➡ เล่นเกมแ่งงามของภาษา
การงานอาชีพฯ	➡ ทำสมุดภูมิปัญญาไทย/จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๗

๑. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
๒. นักเรียนดูภาพที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า ภาพใดเป็นภูมิปัญญาไทย ภาพใดเป็นภูมิปัญญาพื้นบ้าน และภาพใดเป็นภูมิปัญญาทางภาษา
๓. นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของคำว่า ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และภูมิปัญญาทางภาษา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๔. ครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของภูมิปัญญาแต่ละชนิด

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. นักเรียนศึกษาเรื่อง ความหมายของภูมิปัญญาทางภาษา ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ แล้วครูซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ และอธิบายเพิ่มเติม
๒. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในภาษา ในหัวข้อ ศิลปะการใช้ถ้อยคำ ลักษณะเด่นของภาษา และภูมิปัญญาไทยในคำประพันธ์ ให้นักเรียนช่วยกันอธิบายพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๓. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะเด่นของภาษาไทย แล้วครูสุ่มเรียกออกมาสรุปให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน
๔. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๕ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มเล่นเกมแ่งามของภาษา โดยครูยกบัตรคำหรือบัตรข้อความให้นักเรียนอ่าน ให้นักเรียนยกมือขึ้นตอบว่าเป็นแ่งามของภาษาในเรื่องใด เช่น ครูยกบัตรคำ รื่นเริง → รื่นเริง นักเรียนต้องตอบว่า เป็นคำอักษาส เป็นแ่งามของภาษาในเรื่องศิลปะการใช้คำ กลุ่มที่ยกมือก่อนและตอบถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน เมื่อเล่นจบ กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ
๕. ครูอธิบายความรู้เพิ่มเติมให้นักเรียนฟังว่า ภาษาในประเทศสมาชิกอาเซียนมีการใช้ลักษณนาม เช่นเดียวกับภาษาไทย เช่น

ภาษาพม่า	คน ๔ คน	ใช้ว่า	ดู เลี้ยกั๋
ภาษาเวียดนาม	ส้ม ๔ ลูก	ใช้ว่า	โบนกว่ากวม
๖. นักเรียนช่วยกันบอกความหมายของวรรณกรรมพื้นบ้านตามที่เข้าใจ
๗. ครูสุ่มเรียกนักเรียน ๒-๓ คน ให้ยกตัวอย่างวรรณกรรมพื้นบ้านที่ตนเองรู้จักคนละ ๑ ชนิด ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๘. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มร่วมระดมสมองแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่กำหนดให้
 - ๑) ความหมายของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ๒) ลักษณะของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ๓) ประเภทของวรรณกรรมพื้นบ้าน
 - ๔) การแบ่งถัันวรรณกรรมพื้นบ้าน
๙. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความคิดเห็นของกลุ่มเป็นแผนภาพความคิด แล้วส่งตัวแทนออกมารายงานผลหน้าชั้นเรียน ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงานของแต่ละกลุ่ม

ชั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในภาษา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ความภาคภูมิใจในภาษาไทย เสร็จแล้วส่งครูตรวจสอบความถูกต้อง
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มรวบรวมภูมิปัญญาไทยในภาษา ในเรื่องของศิลปปะการ ใช้ถ้อยคำ ลักษณะเด่นของภาษา และภูมิปัญญาไทยในคำประพันธ์ หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งจัดทำเป็นโครงการ นำเสนอผลงาน โดยการจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ชั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำความรู้จากเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในภาษา ไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและในการเรียน
๒. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสืบสานภูมิปัญญาทางภาษา เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาทางภาษา ให้คงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับหลักความมีเหตุผลตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชั้นที่ ๕ สรุป

๑. นักเรียนสนทนาสรุปลักษณะของภูมิปัญญาทางภาษาและภูมิปัญญาไทยในภาษา แล้วบันทึกลงสมุด
๒. ครูให้นักเรียนสำรวจวรรณกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้อีกครั้งต่อไป

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยในภาษาเพิ่มเติมจากหนังสือหรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ แล้วนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน
๒. นักเรียนศึกษาและรวบรวมภูมิปัญญาไทยสาขาต่าง ๆ จัดทำเป็นสมุดภูมิปัญญาไทย ออกแบบตกแต่งให้สวยงาม นำไปเก็บไว้ที่มุมหนังสือประจำชั้นเรียน
๓. นักเรียนศึกษาและยกตัวอย่างภูมิปัญญาทางภาษา โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้หรือปราชญ์ชาวบ้าน
๔. นักเรียนศึกษาภูมิปัญญาทางภาษาในภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับภูมิปัญญาทางภาษาในภาษาไทย
๕. นักเรียนศึกษานิทานประจำชาติอาเซียน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาทางภาษาของแต่ละชาติ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ภาพที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาภาษาไทย
๓. บัตรคำ
๔. บัตรข้อความ
๕. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด

๖. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด
๗. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓

วรรณกรรมพื้นบ้าน

สาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เวลา ๒ ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

๑. สาระสำคัญ

วรรณกรรมพื้นบ้าน เป็นภูมิปัญญาทางภาษาที่ชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้น และสืบทอดต่อกันมาเป็นเวลานาน เนื้อหาของวรรณกรรมจะสะท้อนถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ การศึกษาวรรณกรรมพื้นบ้านจะทำให้เข้าใจสภาพการดำรงชีวิต ทัศนคติ ความเชื่อของบรรพบุรุษอันเป็นรากฐานความคิดของพฤติกรรมของคนในปัจจุบัน

๒. ตัวชี้วัดช่วงชั้น

๑. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๒)
๒. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๓)
๓. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณคดีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๔)
๔. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา ท ๕.๑ (ม. ๔-๖/๕)

๓. จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะและคุณค่าของเพลงพื้นบ้าน และนำไปฝึกร้องหรือฝึกเล่นได้อย่างเหมาะสม (K, P)
๒. บอกลักษณะของปริศนาคำทาย และคิดปริศนาคำทายเพื่อใช้เล่นได้อย่างสร้างสรรค์ (K, P)
๓. รู้จักนำปริศนาคำทายไปใช้เล่นในโอกาสต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ (K, P)
๔. บอกลักษณะ คุณค่า และนำเสนอนวนิยายไปใช้ในการแต่งเรื่องราวได้ถูกต้อง (K, P)
๕. บอกลักษณะ ประเภท คุณค่า และรวบรวมนิทานหรือตำนานพื้นบ้านได้ (K)
๖. เล่นนิทานพื้นบ้านหรือตำนานพื้นบ้านเพื่อเป็นการถ่ายทอดภูมิปัญญาทางภาษาได้ (K, P)
๗. นำภูมิปัญญาทางภาษาไปใช้ และถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม (K, P)
๘. เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมไทย (A)

๔. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะและกระบวนการ (P)
๑. สังเกตการตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น ๒. ตรวจสอบการทำกิจกรรม ๓. ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน	๑. ประเมินพฤติกรรมในการทำงาน เป็นรายบุคคลในด้านความสนใจ และตั้งใจเรียน ความรับผิดชอบ ในการทำกิจกรรม ความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน ฯลฯ ๒. ประเมินมารยาทในการเขียน และนิสัยรักการเขียน ๓. ประเมินมารยาทในการพูด ๔. ประเมินความภาคภูมิใจและเห็น คุณค่าของภูมิปัญญาทางภาษา ในวรรณคดีและวรรณกรรมไทย	๑. ประเมินทักษะการเขียนรายงาน ๒. ประเมินทักษะการพูด ๓. ประเมินทักษะกระบวนการคิด ๔. ประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

๕. ภาระการเรียนรู้

วรรณกรรมพื้นบ้าน

- การรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้าน

๖. แนวทางบูรณาการ

คณิตศาสตร์	➡	เขียนแผนภาพความคิดสรุปประเภทของวรรณกรรมพื้นบ้าน
สังคมศึกษาฯ	➡	นำความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ภาษาต่างประเทศ	➡	ศึกษานิทานหรือตำนานพื้นบ้านต่างประเทศที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียงกับนิทานหรือตำนานพื้นบ้านของไทย
สุขศึกษาฯ	➡	เล่นเกมคิดเร็วตอบไว
ศิลปะ	➡	สาธิตหรือแสดงบทบาทสมมุติ
การงานอาชีพฯ	➡	จัดป้ายนิเทศ

๗. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ ๓๘

๑. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเพื่อทบทวนเกี่ยวกับความหมาย ลักษณะ ประเภท และการแบ่งถิ่นของวรรณกรรมพื้นบ้าน
๒. ครูสุ่มถามนักเรียน ๒-๓ คน ให้ยกตัวอย่างวรรณกรรมพื้นบ้านที่ตนเองรู้จักคนละ ๑ ชนิด ครูและเพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๓. ครูนำภาพวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ ให้นักเรียนดู แล้วซักถามเกี่ยวกับภาพว่าเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทใด มีลักษณะอย่างไร
๔. ครูนำเสนอโยงเข้าเรื่อง วรรณกรรมพื้นบ้าน

ขั้นที่ ๒ กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างวรรณกรรมมุขปาฐะ เพื่อเป็นการทบทวน
๒. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการสำรวจวรรณกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นว่ามีวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทใดบ้าง พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
๓. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเลือกหัวข้อเพื่อศึกษาค้นคว้าเรื่องที่กำหนดให้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ หรือแหล่งการเรียนรู้อื่น ดังนี้
 - ๑) เพลงพื้นบ้านหรือเพลงชาวบ้าน
 - ๒) ปริศนาคำทาย
 - ๓) สำนวนภาษิต
 - ๔) นิทานหรือตำนานพื้นบ้าน
๔. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมารายงานผลการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูสรุปและอธิบายประกอบการซักถามเพิ่มเติมเมื่อจบการรายงานของแต่ละกลุ่ม
๕. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในข้อ ๑ มาจัดทำเป็นรูปเล่มรายงานส่งครู และผลัดเปลี่ยนกันจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน
๖. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อเตรียมสาธิตหรือแสดงบทบาทสมมุติวรรณกรรมพื้นบ้านตามที่ครูกำหนดให้กลุ่มละ ๑ เรื่อง แล้วนำมาแสดงในชั่วโมงต่อไป
 - ๑) สาธิตร้องเพลงกล่อมเด็ก
 - ๒) สาธิตร้องเพลงปลอบเด็ก
 - ๓) สาธิตการละเล่นของเด็ก
 - ๔) สาธิตการเล่นเพลงปฏิพากย์
 - ๕) สาธิตการเล่นปริศนาคำทาย
 - ๖) เล่านิทานหรือตำนานพื้นบ้าน

ชั่วโมงที่ ๓๕

๑. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้สรุปลักษณะของวรรณกรรมมุขปาฐะ คนละ ๑ ประเภท แล้วให้เพื่อนช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๒. ครูสอบถามเกี่ยวกับงานที่มอบหมายให้ทำ และให้นักเรียนสาธิตหรือแสดงบทบาทสมมุติวรรณกรรมพื้นบ้านตามหัวข้อที่กำหนดให้
๓. เมื่อจบการสาธิตหรือการแสดงบทบาทสมมุติของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้ร่วมกันวิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนดให้
 - ๑) การสาธิตหรือการแสดงบทบาทสมมุตินี้จัดเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทใด
 - ๒) วรรณกรรมพื้นบ้านประเภทนี้มีลักษณะอย่างไร
 - ๓) วรรณกรรมพื้นบ้านประเภทนี้สะท้อนถึงสิ่งใดได้บ้าง
 - ๔) วรรณกรรมพื้นบ้านประเภทนี้มีคุณค่าอย่างไร

ขั้นที่ ๓ ฝึกฝนผู้เรียน

๑. นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ
๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๔ กลุ่ม เล่นเกมคิดเร็วตอบไว โดยให้แต่ละกลุ่มสลับกันบอกประเภทวรรณกรรมพื้นบ้าน และยกตัวอย่างวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทนั้นประกอบ เช่น กลุ่มที่ ๑ ตั้งโจทย์เพลงพื้นบ้าน กลุ่มที่ ๒ บอกลำตัด กลุ่มที่ ๓ บอกเพลงเกี่ยวข้าว กลุ่มที่ ๔ บอกเพลงฉ่อย สลับกันโดยให้กลุ่มที่ ๒ ตั้งโจทย์ แล้วกลุ่มอื่นยกตัวอย่าง ภายในเวลา ๓๐ วินาที หากกลุ่มใดยกตัวอย่างไม่ได้ ต้องออกไปทำตามที่เพื่อนต้องการหน้าชั้นเรียน
๓. นักเรียนทำใบงานที่ ๑๕ เรื่อง สืบสานตำนานไทย แล้วช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง
๔. นักเรียนทำใบงานที่ ๒๐ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน แล้วร่วมกันเฉลยคำตอบ
๕. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนรู้ว่า วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นภูมิปัญญาทางภาษาที่บรรพบุรุษสร้างไว้เพื่อเป็นคติเตือนใจหรือเป็นคำสอนคนรุ่นหลังให้มีคุณธรรม สอดคล้องกับเงื่อนไขคุณธรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ นำไปใช้

๑. นักเรียนนำวรรณกรรมพื้นบ้านไปใช้ร้องหรือเล่นให้เพื่อนหรือสมาชิกในครอบครัวฟังหรือดู
๒. นักเรียนนำความรู้หรือแนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้านไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๕ สรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประเภทของวรรณกรรมพื้นบ้าน โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด แล้วบันทึกลงสมุด
๒. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

๘. กิจกรรมเสนอแนะ

๑. นักเรียนชมการแสดงวรรณกรรมพื้นบ้านภาคต่าง ๆ
๒. นักเรียนร่วมกันแสดงการละเล่นพื้นบ้านหรือการแสดงพื้นบ้านในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน
๓. จัดทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของชาวบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ และศึกษาดำเนินงานและนิทานประจำท้องถิ่นนั้น ๆ
๔. นักเรียนสำรวจและรวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นของตน แล้วจัดนิทรรศการหรือจัดป้ายนิเทศ
๕. นักเรียนหาเพื่อนที่เป็นชาวต่างชาติในประเทศสมาชิกอาเซียน แล้วแลกเปลี่ยนการละเล่น หรือเล่าวรรณกรรมพื้นบ้านให้เพื่อนฟัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
๖. นักเรียนร่วมพูดแสดงทรรศนะและเสนอแนวคิดในการสืบทอดวรรณกรรมพื้นบ้านให้อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป
๗. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านหรือตำนานพื้นบ้านของต่างประเทศ เช่น สโนไวท์ ซินเดอเรลลา หรือเรื่องอื่น ๆ ที่มีเนื้อเรื่องใกล้เคียงกับนิทานพื้นบ้านหรือตำนานพื้นบ้านของไทย เพื่อศึกษารูปแบบแนวคิด และกลวิธีการเขียน

๙. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

๑. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
๒. ภาพวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ
๓. สลาก
๔. ใบงานที่ ๑๘ เรื่อง สืบสานตำนานไทย
๕. ใบงานที่ ๑๙ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน
๖. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๗. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๘. คู่มือการสอน ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
๙. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๑ บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

๑๐. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

๑. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางการพัฒนา _____

๒. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
 แนวทางแก้ไข _____

๓. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
 เหตุผล _____

๔. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน
 _____ / _____ / _____

ตอนที่ ๓

เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตอนที่ ๓.๑

มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔

สาระที่ ๑ การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>๑. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะ และเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน</p>	<p>★ การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> – บทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ นวนิยาย และความเรียง – บทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต
<p>๒. ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่าน</p> <p>๓. วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล</p> <p>๔. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต</p> <p>๕. วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล</p> <p>๖. ตอบคำถามจากการอ่านงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด</p> <p>๗. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน</p> <p>๘. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาคน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ</p>	<p>★ การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> – ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน – บทความ – นิทาน – เรื่องสั้น – นวนิยาย – วรรณกรรมพื้นบ้าน – วรรณคดีในบทเรียน – บทโฆษณา – สารคดี – บันทึกคดี – ปาฐกถา – พระบรมราชาวาท – เทศนา – คำบรรยาย – คำสอน – บทร้อยกรองร่วมสมัย – บทเพลง – บทอาเศียรวาท – คำขวัญ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๕. มีมารยาทในการอ่าน	☛ มารยาทในการอ่าน

สาระที่ ๒ การเขียน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยใช้ภาษาเรียบเรียงถูกต้อง มีข้อมูลและสาระสำคัญชัดเจน	☛ การเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - อธิบาย - บรรยาย - พรรณนา - แสดงทรรศนะ - โต้แย้ง - โน้มน้าว - เชิญชวน - ประกาศ - จดหมายกิจธุระ - โครงการและรายงานการดำเนินโครงการ - รายงานการประชุม - การกรอกแบบรายการต่าง ๆ
๒. เขียนเรียงความ	☛ การเขียนเรียงความ
๓. เขียนย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาหลากหลาย	☛ การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - กวีนิพนธ์ และวรรณคดี - เรื่องสั้น สารคดี นวนิยาย บทความทางวิชาการ และวรรณกรรมพื้นบ้าน
๔. ผลิตงานเขียนของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ	☛ การเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - สารคดี - บันเทิงคดี

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๕. ประเมินงานเขียนของผู้อื่น แล้วนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> ★ การประเมินคุณค่างานเขียนในด้านต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - แนวคิดของผู้เขียน - การใช้ถ้อยคำ - การเรียบเรียง - สำนวนโวหาร - กลวิธีในการเขียน
๖. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า เรื่องที่สนใจ ตามหลักการเขียนเชิงวิชาการ และใช้ข้อมูลสารสนเทศอ้างอิงอย่างถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ★ การเขียนรายงานเชิงวิชาการ ★ การเขียนอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ
๗. บันทึกการศึกษา ค้นคว้า เพื่อนำไปพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ	<ul style="list-style-type: none"> ★ การเขียนบันทึกความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
๘. มีมารยาทในการเขียน	<ul style="list-style-type: none"> ★ มารยาทในการเขียน

สาระที่ ๓ การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท ๓.๑ สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. สรุปแนวคิดและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> ★ การพูดสรุปแนวคิดและการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟังและดู
๒. วิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> ★ การวิเคราะห์แนวคิด การใช้ภาษา และความน่าเชื่อถือจากเรื่องที่ฟังและดู
๓. ประเมินเรื่องที่ฟังและดู แล้วกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> ★ การเลือกเรื่องที่ฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ ★ การประเมินเรื่องที่ฟังและดูเพื่อกำหนดแนวทางนำไปประยุกต์ใช้
๔. มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู	<ul style="list-style-type: none"> ★ การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การพูดต่อที่ประชุมชน - การพูดอภิปราย - การพูดแสดงทรรศนะ - การพูดโน้มน้าวใจ
๕. พูดในโอกาสต่าง ๆ พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าวใจ และเสนอแนวคิดใหม่ด้วยภาษาถูกต้องเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ★ การพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - การพูดต่อที่ประชุมชน - การพูดอภิปราย - การพูดแสดงทรรศนะ - การพูดโน้มน้าวใจ
๖. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	<ul style="list-style-type: none"> ★ มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา

และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา	<ul style="list-style-type: none"> ★ ธรรมชาติของภาษา ★ พลังของภาษา ★ ลักษณะของภาษา <ul style="list-style-type: none"> – เสียงในภาษา – ส่วนประกอบของภาษา – องค์ประกอบของพยางค์และคำ
๒. ใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยค ตรงตามวัตถุประสงค์	<ul style="list-style-type: none"> ★ การใช้คำและกลุ่มคำสร้างประโยค <ul style="list-style-type: none"> – คำและสำนวน – การร้อยเรียงประโยค – การเพิ่มคำ – การใช้คำ – การเขียนสะกดคำ
๓. ใช้ภาษาเหมาะสมแก่โอกาส กาลเทศะ และบุคคล รวมทั้งคำราชาศัพท์อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> ★ ระดับของภาษา ★ คำราชาศัพท์
๔. แต่งบทร้อยกรอง	<ul style="list-style-type: none"> ★ กาพย์ โคลง ร่าย และฉันท์
๕. วิเคราะห์อิทธิพลของภาษาต่างประเทศ และภาษาถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ★ อิทธิพลของภาษาต่างประเทศและภาษาถิ่น
๖. อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำ ในภาษาไทย	<ul style="list-style-type: none"> ★ หลักการสร้างคำในภาษาไทย
๗. วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษา จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	<ul style="list-style-type: none"> ★ การประเมินการใช้ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
๑. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	<ul style="list-style-type: none"> ★ หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น <ul style="list-style-type: none"> – จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม – การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม – การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม – การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
๒. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	<ul style="list-style-type: none"> ★ การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
๓. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ★ การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม <ul style="list-style-type: none"> – ด้านวรรณศิลป์ – ด้านสังคมและวัฒนธรรม
๔. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	<ul style="list-style-type: none"> ★ การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
๕. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา	<ul style="list-style-type: none"> ★ วรรณกรรมพื้นบ้านที่แสดงถึง <ul style="list-style-type: none"> – ภาษากับวัฒนธรรม – ภาษาถิ่น
๖. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ และนำไปใช้อ้างอิง	<ul style="list-style-type: none"> ★ บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า <ul style="list-style-type: none"> – บทอาขยานตามที่กำหนด – บทร้อยกรองตามความสนใจ

ตอนที่ ๑.๒

กระบวนการจัดการเรียนรู้ โครงการ และเพิ่มสะสมผลงาน

๑. กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีการหรือเทคนิคที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยมีอยู่มากมายหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีจะมีประสิทธิภาพในการสร้างความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และการให้โอกาสนักเรียนได้แสดงบทบาทแตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการพิจารณาเลือกวิธีการใดมาใช้ ครูต้องวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ก่อนว่า ต้องการให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใด ในระดับใด จึงจะนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด

ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ ได้บูรณาการเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ซึ่งแต่ละเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้มีสาระพอสังเขป ดังนี้

๑. กระบวนการเรียนภาษา (Language Learning Process)

กระบวนการเรียนภาษา เป็นกระบวนการที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาทักษะทางภาษาซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

๑) ทำความเข้าใจสัญลักษณ์ สื่อ รูปภาพ รูปแบบ เครื่องหมาย

นักเรียนจะรับรู้ความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค และถ้อยคำสำนวนต่าง ๆ

๒) สร้างความคิดรวบยอด

นักเรียนจะเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์นำมาสู่ความเข้าใจและเกิดเป็นภาพรวมเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเรียนรู้

๓) สื่อความหมาย ความคิด

เมื่อนักเรียนเข้าใจหรือสร้างความคิดรวบยอดได้แล้ว สามารถที่จะถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาให้ผู้อื่นเข้าใจได้

๔) พัฒนาความสามารถ

นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามขั้นตอน คือ เกิดความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

๒. วิธีสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

วิธีนี้เป็นกระบวนการที่ครูใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการจัดนักเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ให้นักเรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในเรื่องหรือประเด็นที่กำหนด แล้วสรุปผลการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยนี้ จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนกว้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ครูจัดนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ประมาณ ๔-๘ คน ควรเป็นกลุ่มที่ไม่เล็กเกินไปและไม่ใหญ่เกินไป เพราะถ้ากลุ่มเล็กจะไม่ได้ความคิดที่หลากหลายเพียงพอ ถ้ากลุ่มใหญ่สมาชิกกลุ่มจะมี

โอกาสแสดงความคิดเห็นได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งการแบ่งกลุ่มอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีสุ่มเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกลุ่มกับเพื่อนไม่ซ้ำกัน จำแนกตามเพศ วัย ความสนใจ ความสามารถ หรือเลือกอย่างเจาะจงตามปัญหาที่มีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของครูและสิ่งที่จะอภิปราย

๒) ครูหรือนักเรียนกำหนดประเด็นในการอภิปราย ให้มีวัตถุประสงค์ของการอภิปรายที่ชัดเจน โดยที่การอภิปรายแต่ละครั้งไม่ควรมีประเด็นมากจนเกินไป เพราะจะทำให้นักเรียนอภิปรายได้ไม่เต็มที่

๓) นักเรียนเริ่มอภิปรายโดยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กันตามประเด็นที่กำหนด ในการอภิปรายแต่ละครั้งควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นในการอภิปราย เช่น ประธานหรือผู้นำในการอภิปราย เลขานุการ ผู้จดบันทึก และผู้รักษาเวลา นอกจากนี้ครูควรบอกให้สมาชิกกลุ่มทุกคนทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตน ให้ความรู้ ความเข้าใจ หรือคำแนะนำแก่กลุ่มก่อนการอภิปราย และควรย้ำถึงความสำคัญของการให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการอภิปราย

อย่างทั่วถึง เพราะวัตถุประสงค์หลักของการอภิปราย คือ การให้นักเรียนมีโอกาแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง และได้รับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้เด็กมีความคิดที่ลึกซึ้งและรอบคอบขึ้น ในกรณีที่มีหลายประเด็น ควรมีการจำกัดเวลาของการอภิปรายแต่ละประเด็นให้มีความเหมาะสม

๔) นักเรียนสรุปสาระที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายร่วมกันเป็นข้อสรุปของกลุ่ม ครูควรให้สัญญาณแก่กลุ่มก่อนหมดเวลา เพื่อให้แต่ละกลุ่มจะได้สรุปผลการอภิปรายเป็นข้อสรุปของกลุ่ม หลังจากนั้นอาจให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน หรือดำเนินการในรูปแบบอื่นต่อไป

๕) นำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียน หลังจากการอภิปรายสิ้นสุดลง ครูจำเป็นต้องเชื่อมโยงความรู้ที่นักเรียนได้ร่วมกันคิดกับบทเรียนที่กำลังเรียนรู้ โดยนำข้อสรุปของกลุ่มมาใช้ในการสรุปบทเรียนด้วย

๓. กระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving Process)

วิธีนี้เน้นให้นักเรียนฝึกการคิดแก้ปัญหาอย่างมีขั้นตอน มีเหตุผล ซึ่งเป็นแนวทางในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ โดยอาศัยแนวคิดแก้ปัญหาด้วยการนำวิธีสอนแบบนิรนัย (Deductive) คือ การสอนจากกฎเกณฑ์ไปหาความจริงย่อยไปผสมผสานกับวิธีการสอนแบบอุปนัย (Inductive) คือ การสอนจากตัวอย่างย่อยมาหากฎเกณฑ์ กระบวนการคิดทั้งสองอย่างนี้รวมกันทำให้เกิดรูปแบบการสอนแบบแก้ปัญหา ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ทำความเข้าใจปัญหา

ครูเน้นให้นักเรียนทำความเข้าใจถึงสภาพของปัญหาว่า ปัญหาเกิดจากอะไร มีข้อมูลใดแล้วบ้าง และมีเงื่อนไขหรือต้องการข้อมูลใดเพิ่ม

๒) วางแผนแก้ปัญหา

เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๑ และข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้นมาประกอบวางแผนแก้ปัญหา ถ้าปัญหานั้นต้องตรวจสอบโดยการทดลอง ในขั้นวางแผนก็จะประกอบด้วย การตั้งสมมุติฐาน กำหนดวิธีการทดลอง และกำหนดแนวทางในการประเมินผลกรแก้ปัญหา

๓) ดำเนินการแก้ปัญหาและประเมินผล

นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์และทดสอบสมมุติฐานและประเมินว่า วิธีการแก้ปัญหาหรือผลการทดลองเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร

๔) ตรวจสอบการแก้ปัญหา

ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบวิธีการแก้ปัญหา และผลจากการแก้ปัญหามีผลกระทบต่อสิ่งอื่นหรือไม่ รวมไปถึงการนำวิธีการแก้ปัญหาไปประยุกต์ใช้ต่อไป

๔. กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ (Cooperative Learning)

วิธีการนี้เป็นการผสมผสานหลักการอยู่ร่วมกันในสังคมและความสามารถทางวิชาการเข้าด้วยกัน โดยให้นักเรียนที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกันมาทำงานร่วมกัน คนที่เก่งกว่าจะต้องช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า ทุกคนต้องมีโอกาสได้แสดงความสามารถ ร่วมแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติจริง โดยถือว่าความสำเร็จของแต่ละบุคคล คือ ความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นเตรียม

นักเรียนแบ่งกลุ่ม แนะนำแนวทางในการทำงานกลุ่ม บทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำงาน

๒) ขั้นสอน

นำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหาสาระ แหล่งความรู้ แล้วมอบหมายงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

๓) ขั้นทำกิจกรรม

นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมในกลุ่มย่อย โดยสมาชิกแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในการทำกิจกรรมกลุ่มครูจะใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น คู่คิด เพื่อนเรียน ปริศนาความคิด กลุ่มร่วมมือ การทำกิจกรรมแต่ละครั้งจะต้องเลือกเทคนิคที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการเรียนแต่ละเรื่อง โดยอาจใช้เทคนิคเดียวหรือหลายเทคนิครวมกันก็ได้

๔) ขั้นตรวจสอบผลงาน

เมื่อทำกิจกรรมเสร็จแล้ว ต้องมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ โดยเริ่มจากการตรวจภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เพื่อนำข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานไปปรับปรุงให้ดีขึ้น

๕) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผล

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูอธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มว่า จุดเด่นของงานคืออะไร และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุงและแก้ไข

ตัวอย่างเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ

๑) เพื่อนเรียน (Partners)

ให้นักเรียนจับคู่กันทำความเข้าใจเนื้อหาและสาระสำคัญของเรื่องที่ครูกำหนดให้ โดยคู่ที่ยังไม่เข้าใจอาจขอคำแนะนำจากครูหรือคู่อื่นที่เข้าใจดีกว่า เมื่อคู่นั้นเกิดความเข้าใจดีแล้วก็ถ่ายทอดความรู้ให้เพื่อนคู่อื่นต่อไป

๒) ปริศนาความคิด (Jigsaw)

แบ่งกลุ่มนักเรียนโดยลดความสามารถ เก่ง-อ่อน เรียกว่า “กลุ่มบ้าน” (Home Groups) ครูแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อย่อย ๆ เท่ากับจำนวนสมาชิกกลุ่ม ให้สมาชิกในกลุ่มศึกษาหัวข้อที่แตกต่างกัน นักเรียนที่ได้รับหัวข้อเดียวกันมารวมกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษา เรียกว่า “กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ” (Expert Groups) เมื่อร่วมกันศึกษาจนเข้าใจแล้ว สมาชิกแต่ละคนออกจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปกลุ่มบ้านของตนเอง จากนั้นถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟังจนครบทุกคน

๓) กลุ่มร่วมมือ (Co-op Co-op)

แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มลดความสามารถกัน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะศึกษา เมื่อได้หัวข้อแล้วสมาชิกในกลุ่มช่วยกันกำหนดหัวข้อย่อย แล้วแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ โดยศึกษาคนละ ๑ หัวข้อย่อย จากนั้นสมาชิกนำผลงานมารวมกันเป็นงานกลุ่ม ช่วยกันเรียบเรียงเนื้อหาให้สอดคล้องกัน และเตรียมทีมนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน เมื่อนำเสนอผลงานแล้ว ทุกกลุ่มช่วยกันประเมินผลการทำงานและผลงานกลุ่ม

๔) กลุ่มร่วมกันคิด (Numbered Heads Together : NHT)

วิธีนี้เหมาะสำหรับการทบทวนความรู้ให้นักเรียน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

- (๑) แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๔ คน ลดความสามารถกัน แต่ละคนมีหมายเลขประจำตัว
- (๒) ครูถามคำถามหรือมอบหมายงานให้ทำ
- (๓) นักเรียนช่วยกันอภิปรายในกลุ่มย่อยจนมั่นใจว่าสมาชิกทุกคนมั่นใจในคำตอบ
- (๔) ครูสุ่มถามโดยเรียกหมายเลขประจำตัวคนใดคนหนึ่งในกลุ่มตอบ
- (๕) ครูให้คำชมเชยแก่สมาชิกในกลุ่มที่สามารถตอบคำถามได้มากที่สุด และอธิบายข้อคำถามที่นักเรียนยังไม่เข้าใจ

๒. โครงการ (Project Work)

โครงการเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงการแบ่งออกเป็น ๔ ประเภท คือ

๑. โครงการประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
๒. โครงการประเภททดลอง ค้นคว้า
๓. โครงการที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่

๔. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงการ มีขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงการ ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็น ของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน โดยนักเรียนต้องตั้งคำถาม ว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

๒. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

๓. เขียนเค้าโครงของโครงการหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงการจะ ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) ชื่อโครงการ
- ๒) ชื่อผู้ทำโครงการ
- ๓) ชื่อที่ปรึกษาโครงการ
- ๔) ระยะเวลาดำเนินการ
- ๕) หลักการและเหตุผล
- ๖) วัตถุประสงค์
- ๗) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงการทดลอง)
- ๘) ขั้นตอนการดำเนินงาน
- ๙) ปฏิบัติโครงการ
- ๑๐) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
- ๑๑) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

๔. ปฏิบัติโครงการ ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอะไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไร และมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

๕. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการ ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่ กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

๖. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัด นิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปแบบของการแสดงผลงาน การนำเสนอ ด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

๓. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึง ผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วม

ในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้ นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

๑. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

๒. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

๓. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

๔. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

๕. นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

๖. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี ๑๐ ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

๑. **การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน** การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษา และวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงจะสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

๒. **การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม** ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

๑) จัดแยกตามลำดับ วัน เวลา ที่สร้างผลงานขึ้นมา

๒) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

๓) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ คัดนี้เรื่อง จุดสี แถบสี ติดไว้ที่ผลงาน โดยมีรหัสที่แตกต่างกัน

๓. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงาน ควรมีลักษณะดังนี้

๑) สอดคล้องกับเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๒) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด

๓) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน

๔) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

๔. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกันตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติกเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

๕. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

๑) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน

๒) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

๓) จุดเด่น จุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร

๔) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด

๕) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

๖. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

๙. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

๑) **การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน** ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า เพิ่มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

๒) **การประเมินโดยให้ระดับคะแนน** มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินเพิ่มสะสมผลงานต้องกำหนดวิธีการให้คะแนน (Scoring Rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าเพิ่มสะสมผลงาน และการให้คะแนนเพิ่มสะสมผลงานทั้งเพิ่ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

๙. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียน โดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งเพิ่มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

- ๑) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้
- ๒) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง
- ๓) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

๙. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากทีนักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าเพิ่มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้เพิ่มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ในการประเมิน

๑๐. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำเพิ่มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ผู้ที่เริ่มต้นทำเพิ่มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง ๑๐ ขั้นตอนนี้อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบเพิ่ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

๑. ส่วนนำ ประกอบด้วย

- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

๒. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย

- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

๓. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย

- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ ๓.๓

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

๑. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ขั้นที่ ๑ ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดช่วงชั้น	
๑. _____	
๒. _____	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า...	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
๑. _____	๑. _____
๒. _____	๒. _____
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า...	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
๑. _____	๑. _____
๒. _____	๒. _____
๓. _____	๓. _____
ขั้นที่ ๒ ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
๑. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ	
๑.๑ _____	
๑.๒ _____	
๒. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
๒.๑ วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	๒.๒ เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
๑) _____	๑) _____
๒) _____	๒) _____
๓. สิ่งที่มีประเมิน	
๓.๑ _____	
๓.๒ _____	
ขั้นที่ ๓ แผนการจัดการเรียนรู้	

๒. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

กลุ่มสาระ...(ระบุกลุ่มสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ ๑ แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดช่วงชั้น...(ระบุตัวชี้วัดช่วงชั้นที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A)

ด้านทักษะและกระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง ๓ ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระอื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระและการบูรณาการข้ามสาระ)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ ๓.๔

แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเป็นภาษาที่ใช้ต่างจากข้ออื่น

- ก เสียงพูด
- ข สัญญาณมือ
- ค ภาษาท่าทาง
- ง ป้ายสัญลักษณ์

๒. ความหมายของภาษาตามหลักภาษาศาสตร์ หมายถึงข้อใด

- ก ภาษาท่าทางที่แสดงความรู้สึก
- ข ภาษาที่ใช้สัญลักษณ์แทนเสียง
- ค ภาษาของสัตว์ที่เลียนเสียงพูดของมนุษย์
- ง ภาษาพูดที่ใช้สื่อสารและภาษาเขียนที่เป็นตัวถ่ายทอดภาษาพูด

๓. หน่วยที่เล็กที่สุดในภาษาคือข้อใด

- ก หน่วยคำ
- ข หน่วยเสียง
- ค หน่วยประโยค
- ง หน่วยความหมาย

๔. “ฉันชอบดอกกุหลาบสีขาวที่อยู่ในสวน
หลังบ้านที่พ่อปลูกเมื่อหลายเดือนก่อน”

ข้อใดเป็นประโยคหลักของประโยคนี้

- ก ฉันชอบดอกกุหลาบ
- ข ฉันชอบดอกกุหลาบสีขาว
- ค ดอกกุหลาบสีขาวที่อยู่ในสวนหลังบ้าน
- ง ดอกกุหลาบที่พ่อปลูกเมื่อหลายเดือนก่อน

๕. จากข้อ ๔ จัดเป็นธรรมชาติของภาษาในข้อใด

- ก ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลง
- ข ภาษาใช้เสียงสื่อความหมาย
- ค ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างและเหมือนกัน
- ง ภาษาประกอบด้วยหน่วยเล็กซึ่งประกอบกันเป็นหน่วยใหญ่ขึ้น

๖. ข้อใดเป็นชื่อที่ใช้เรียกภาษาที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

- ก ภาษาตาย
- ค ภาษาหยุดนิ่ง
- ข ภาษาคงที่
- ง ภาษาไม่พัฒนา

๗. ข้อใดเป็นลักษณะที่แตกต่างระหว่าง

ภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ

- ก มีสำนวน
- ข มีคำชนิดต่าง ๆ
- ค มีคำลักษณนาม
- ง เรียงประโยคแบบประธาน กริยา กรรม

๘. ข้อใดเป็นตัวอย่างการเปลี่ยนแปลงภาษา
ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

- ก กำเนิด
- ค มะพร้าว
- ข สารบัญ
- ง คอนโดมิเนียม

๙. สำนวนไทยข้อใดใช้คำไทยทุกคำ

- ก กินโต๊ะ
- ข จูงจุก
- ค ตบหัวลูบหลัง
- ง พระอิฐพระปูน

๑๐. ข้อใด **ไม่ใช่**ประโยชน์ที่ได้รับอิทธิพล

จากภาษาต่างประเทศ

- ก เขาถูกคุณครูทำโทษ
- ข เราซ่อนตัวอยู่ในเสื้อคลุมสีดำ
- ค เมื่อเข้าบ้านมาเขาก็พบแม่ นั่งรออยู่แล้ว
- ง ประเทศไทยส่งออกผลผลิตทางการเกษตรปีละจำนวนมาก

๑๑. ข้อใดใช้คำภาษาต่างประเทศได้เหมาะสม

- ก หล่อนมีรูปร่างสวยงาม ผิวสีแทนเนียนละเอียด
- ข ในวันขึ้นปีใหม่ทุกคนจะส่งการ์ดอวยพรให้แก่กัน
- ค รถคันนี้เหมาะสำหรับผู้หญิงเพราะใช้เกียร์อัตโนมัติ
- ง ทุกวันนี้บริษัทไม่มีนโยบายให้มีการเพิ่มออร์เดอร์สินค้าต่างประเทศ

๑๒. ข้อใดเกี่ยวข้องกับบทบาทของภาษาน้อยที่สุด

- ก สื่อความหมาย
- ข พัฒนาความคิด
- ค บอกลักษณะนิสัยใจคอ
- ง แสดงความคิดเห็นให้ปรากฏ

๑๓. ข้อใดมีคำที่ออกเสียงพยัญชนะทุกตัว

- ก สององค์ลงจากอาษา
- ข เสด็จมากับหมู่กิดาหยัน
- ค เสนาแควดล้อมแน่นนันต์
- ง จจรจัตมาสมรภูมิชัย

๑๔. ข้อใดประสมสระเสียงสั้นทั้งหมด

- ก บทจร ค สุริยวงศ์
- ข ยุธยาตร ง บรรณาการ

๑๕. ข้อใดมีเสียงสระประสมมากที่สุด (ไม่นับคำซ้ำ)

- ก ฉันเขียนจดหมายฉบับนี้เพื่อแจ้งให้ทราบ
- ข การแต่งงานเป็นัวเมียตามกฎหมาย
- ค ฉันสุขใจที่ได้เห็นหน้าเมียผู้ร่วมใจร่วมชีวิต
- ง ขอให้ท่านช่วยเป็นธุระเพื่อจัดการเรื่องนี้ให้เรียบร้อย

๑๖. คำที่พิมพ์ตัวหนาข้อใดใช้สระต่างจากข้ออื่น

- ก กวีใช้คำเพื่อสื่อความรู้สึก
- ข ดวงจันทร์ก็ไม่งามเท่าหน้านาง
- ค โวหารที่ใช้สำนวนเปรียบเทียบจริง
- ง หัวใจชายหนุ่มเป็นบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๖

๑๗. ข้อใดที่รูปสระท้ายพยางค์หน้าออกเสียงทุกคำ

- ก ภูมิปัญญา เกียรติบัตร คุณวุฒิ
- ข นิตยสาร พรหมบุตร ภูมิฐาน
- ค เกียรตินิยม ภูมิภาค เมรุมาศ
- ง สมมุติฐาน สัญลักษณ์ ยุทธหัตถิ

๑๘. ข้อใดมีเสียงพยัญชนะสะกดมากที่สุด (ไม่นับคำซ้ำ)

- ก เอียงอกเทออกอ้าง อวดองค์ อรเอย
- ข เมรุชบุสมุทรดินลง เลขแต้ม
- ค อากาศจักรจรผจง จาริก พอฤฯ
- ง โลมแม่หยาดฟ้าแยม อยู่ร้อนฤฯเห็น

๑๙. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง ๕ เสียง

- ก ถึงไปก็ไม่อยู่นาน
- ข เขาวมาลย์อย่าโศกเศร้าหมอง
- ค พระจุมพิตชิตเชยปรางทอง
- ง กรประคองนพมลขึ้นบนเพลา

๒๐. ข้อใดเป็นประโยคที่เน้นประธาน

ก เด็กถูกหมากัด

ข หมาตัวใหญ่กัดเด็กผู้หญิง

ค เด็กผู้หญิงถูกหมาข้างบ้านกัด

ง เด็กผู้หญิงข้างบ้านถูกหมากัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ การใช้ภาษาในการสื่อสาร

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดเรียงลำดับองค์ประกอบของการสื่อสาร

ตามวิธีการสื่อสารถูกต้อง

ก ผู้ส่งสาร สาร ผู้รับสาร สื่อ

ข ผู้ส่งสาร ผู้รับสาร สื่อ สาร

ค ผู้ส่งสาร สื่อ สาร ผู้รับสาร

ง ผู้ส่งสาร สาร สื่อ ผู้รับสาร

อ่านสถานการณ์การสื่อสารที่กำหนด

แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๔

ไอ้ส่งอีเมลภาพงานวันเกิดของตาให้ลุง

ที่อยู่ต่างประเทศ

๒. “ไอ้” เป็นองค์ประกอบใดของการสื่อสาร

ในสถานการณ์นี้

ก สื่อ ค ผู้รับสาร

ข สาร ง ผู้ส่งสาร

๓. สถานการณ์นี้ผู้ส่งสารและผู้รับสารใช้อะไร

เป็นสื่อในการสื่อสาร

ก อีเมล ค อินเทอร์เน็ต

ข จดหมาย ง คอมพิวเตอร์

๔. สารในสถานการณ์นี้คือข้อใด

ก ภาพ

ข อีเมล

ค งานวันเกิดของตา

ง ลุงที่อยู่ต่างประเทศ

๕. “คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล” ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใด

ในการสื่อสาร

ก เตือนสติ ค แนะนำให้ทำ

ข ให้ความรู้ ง จรรโลงใจ

๖. ข้อใดเป็นการส่งสารด้วยวจนภาษา

ก คนไข้โทรศัพท์นัดหมายแพทย์

ที่ตรวจรักษา

ข ผู้ชมปรบมือให้นักเรียนที่แสดงบนเวที

เมื่อการแสดงจบ

ค ชมรมถ่ายภาพแจ้งข่าวทริปถ่ายภาพ

ครั้งต่อไปผ่านเว็บไซต์

ง บริษัทส่งจดหมายแสดงความขอบคุณ

ลูกค้าที่มาใช้บริการ

๗. สถานการณ์ในการสื่อสารข้อใด มีปฏิกริยา

ตอบสนองต่างจากข้ออื่น

ก ฉันดูข่าวจากโทรทัศน์ทุกวัน

ข ลุงอธิบายวิธีการใช้กล้องตัวนี้ให้ฉันฟัง

ค พ่อฟังวิธีการออกกำลังกายที่ถูกต้อง

จากรายการวิทยุ

ง แม่อ่านขั้นตอนการทำอาหารในหนังสือ

คู่มือการทำอาหาร

๘. “ที่ส่งอีเมลให้ฉันไม่สำเร็จเพราะเครือข่าย

อินเทอร์เน็ตล่ม” สถานการณ์นี้ข้อใดคือ

สาเหตุของการสื่อสารที่ไม่สัมฤทธิ์ผล

ก สื่อ

ข สาร

ค ผู้รับสาร

ง ผู้ส่งสาร

๙. ในการพูดคุยโทรศัพท์ระหว่างกันอะไร

จัดเป็นสาร

ก ผู้โทร ค ผู้รับสาย

ข คำพูด ง โทรศัพท์

๑๐. ข้อใดที่ผู้ส่งสารควรพิจารณาเป็นอันดับแรก
เมื่อเกิดอุปสรรคในการสื่อสาร

- ก ความบกพร่องของสื่อ
- ข ความบกพร่องของตนเอง
- ค ความบกพร่องของตัวสาร
- ง ความบกพร่องของผู้รับสาร

๑๑. สารในข้อใดเป็นอุปสรรคในการสื่อสารมากที่สุด

- ก สารไม่ชัดเจน
- ข ไม่เป็นที่น่าสนใจแก่ผู้รับสาร
- ค ห่างไกลจากประสบการณ์ของผู้รับสาร
- ง มีความซับซ้อนลึกซึ้งเกินสติปัญญาของผู้รับสาร

๑๒. ข้อใดทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด

- ก ผู้ส่งสารไม่เข้าใจสารดีพอ
- ข ผู้ส่งสารมีอคติต่อผู้รับสาร
- ค ผู้รับสารมีความรู้มากกว่าผู้ส่งสาร
- ง ผู้รับสารขาดความรู้และประสบการณ์
ที่จำเป็นเกี่ยวกับเรื่องที่ทำหรือฟัง

๑๓. สถานการณ์การสื่อสารข้อใดไม่เหมาะสม
กับกาลเทศะ

- ก นุ่นชวนเพื่อนมาดิวหนังสื่อสอบ
- ข นกชวนพ่อไปตลาดต้นไม้ในวันหยุด
- ค แนนชวนน้องไปเที่ยวสวนสนุก
ช่วงปิดเทอม
- ง นิดชวนเพื่อนที่พ่อกำลังป่วยไปเที่ยว
ต่างจังหวัด

๑๔. ข้อความใดใช้คำเหมาะสมแก่บุคคล

- ก หนูทำได้ดีมาก ครูขอชื่นชม
- ข ลูกรักมันกำลังปลุกตื่นอะไรหลังบ้าน
- ค นายแสน ผู้อำนวยการเขาเรียกพบแนะ
- ง ขอบพระคุณน้องมากนะครับที่มา
อุดหนุนร้านพี่

๑๕. “ขณะนี้กำลังเราต้องให้
พร้อมไว้เสมอ” ควรเติมข้อใดในช่องว่าง

- ก เหตุการณ์ ดึงเครียด รักษากำลัง
- ข เหตุการณ์ เครื่องเครียด เตรียมกำลัง
- ค สถานการณ์ ดึงเครียด เตรียมกำลัง
- ง สถานการณ์ เครื่องเครียด รักษากำลัง

๑๖. “เหตุการณ์มันฉุกเฉินเตรียมอะไรไม่ทัน
เลยตัดสินใจไปโดยประสบการณ์ไม่ได้ปรึกษา
ใครเลย” คำที่พิมพ์ตัวหนาใช้ได้ถูกต้องหรือไม่
หากไม่ถูกต้องควรเปลี่ยนเป็นคำใด

- ก ถูกต้อง
- ข ไม่ถูกต้อง ควรเปลี่ยนเป็น จุกละหลก กับ
ผลการ
- ค ไม่ถูกต้อง ควรเปลี่ยนเป็น ซุกมุน กับ
เหตุการณ์
- ง ไม่ถูกต้อง ควรเปลี่ยนเป็น วุ่นวาย กับ
คาดการณ์

๑๗. ข้อใดใช้คำ “ปี” เพื่อบรรยายความรู้สึกได้
ถูกต้อง

- ก ยาล้วยนี้ขมปี
- ข ลูกตาลเชื่อมถุงนี้หวานปี
- ค ลูกหมาตัวนี้วิ่งไปคลุกฝุ่นมาตัวดำปี
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๑๘. ข้อใดใช้คำที่ทำให้มองเห็นภาพชัดเจน
ต่างจากข้ออื่น

- ก อีกชั่วอึดใจก็จะถึงแล้ว
- ข ชัยชนะอยู่ใกล้แค่เอื้อม
- ค ห่างกันแค่คืบเท่านั้นเอง
- ง ที่นี้ใหญ่โตมโหฬารจริงๆ

๑๕. “ถ้านี้_____แกมอากาศยัง_____น้ำกลั้ง”

ควรเติมข้อใดในช่องว่าง

- ก มีดสนิท อุดอู่
- ข สว่างจ้า เข็นเฉียบ
- ค สว่างโร่ ร้อนอบอ้าว
- ง มือดีดดีด เข็นชะเขือก

๒๐. ข้อใดใช้อวัยวะในการรับรู้เหมือน “พ่อแม่รัก

เรามากจนยอมตายแทนได้นะ”

- ก ดอกราตรีส่งกลิ่นหอมฉุนตลอดคืน
- ข หน้าตาของเด็กคนนี้เหมือนแม่เขามาก
- ค อากาศร้อนอบอ้าวเหมือนฝนกำลังจะตก
- ง เด็กคนนี้มีไหวพริบดี กล้าแสดงออก มีความมั่นใจดีมาก

หน่วยที่ ๓ การสื่อสารด้วยภาษาไทย

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดมีพยัญชนะต้นเสียง /ซ/ ทุกคำ

- ก ดิ้น ไหล
ข ราก ไทร
ค สร้าง เรือน

ง ช่อน ทรัพย์

๒. ข้อใดออกเสียงพยัญชนะต้นต่างจากข้ออื่น

- ก ขวาน ค เสริม
ข หมอน ง ผลาญ

๓. คำที่พิมพ์ตัวหนาในข้อใดออกเสียงสระเสียงยาว

- ก น้ำส้มคั้นเจ้า^นรัศชาติ
ข งาน^{นี้}อาเป็นแม่^งงานเองเซีย^วนะ

ค ซอย^{นี้}มีรถเข้าออกอยู่ตลอดเวลา
ง การแข่งขันครั้ง^{นี้}เขา^{ต่อ}ให้เรา^{ก่อน}

๔. คำในข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ต่างจากข้ออื่น

- ก น้ำ ค่ำ
ข ฤกษ์ เทิด
 ค แลก แปลก
ง วรรณ พรรค

๕. คำที่พิมพ์ตัวหนาในข้อใด มีเสียงวรรณยุกต์

- เปลี่ยนระดับ
ก ศาสตราจารย์จะ^{ล้า}เท่า ธรรมาน
ข ทรัพย์สิ่ง^{ใจ}ไกรทาน ^{ที่}ให้
 ค รักใจจัด^{ปุ่น}ปาน รัก^{สัง} สี^ลนา
ง สุข^{สิ่ง}ใจ^{จัด}ได้ สุข^{เพียง}นฤ^{พาน}

๖. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรควบและอักษรนำ

- ก ผนแสง^{รูก}ขชาติ^{เส}ร่า โศก^{สลด}
ข ผน^{ชุ่ม}เขย^{โบ}สค สร้าง^{เส}ร่า
ค ไม้^{ล้ม}เพื่อ^{ลด}กรค ตรง^{พัด}
ง คาย^{แต่}ยัง^{หนุ่ม}หน้า ^{แน่}แท้^{กรรม}หลัง

๗. คำใดลงเสียงหนักเบาเหมือน “ปฏิทิน”

- ก บั^ทมา ค ส^กญา
ข วั^ดนา ง รั^ฐบาด

๘. “เขา” ในข้อใดลงเสียงหนัก

- ก พ่อ^{ของ}เขาเป็น^{ตำ}รวจ
 ข เขา^{ลูก}นี้ยังเป็น^{ป่า}ที่^{อุดม}สม^{บูรณ์}
ค พวกเขา^{ต้องการ}ให้^{เรา}ทำ^{ตาม}คำ^{สั่ง}
ง เขา^{ได้รับ}เลือก^{ให้}เป็น^{ตัวแทน}ของ^{โรงเรียน}ใน^{การ}ประ^{กวด}มาร^{ยา}ท

๙. คำใดออกเสียงผิด

- ก สัต^วา ออก^{เสียง} สัต-ตะ-วา
 ข สัต^{บุ}รุษ ออก^{เสียง} สัต-ตะ-บุ-หฺรุด
ค สัต^มวาร ออก^{เสียง} สัต-ตะ-มะ-วาน
ง สัต^วแพทย์ ออก^{เสียง} สัต-ตะ-วะ-แพด

๑๐. คำใดไม่อ่านอย่างคำสมาส

- ก อุ^ปนิ^สย ค คุณ^ชรรม
 ข พล[ิ]ก^รรม ง ส^{มา}น^ฉิน^ท

๑๑. “__แก่ร้านนี้เป็นคนกว้างขวาง ใคร ๆ ก็รู้จัก”

ควรเติมคำใดในช่องว่าง

- ก เท่า ค เก้า
ข เท่า ง เต่า

๑๒. “กล้วยไม้เป็น_____ไม้ที่สวยงาม ซึ่งจะมี

ลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปตามสาย_____”

ควรเติมข้อใดในช่องว่าง

- ก พันธุ์ พันธุ์
ข พันธุ์ พรรณ
 ค พรรณ พันธุ์
ง พรรณ พรรณ

๑๓. ข้อใดสะกดคำไม่ถูกต้องทุกคำ

- ก คะนึ่ง คะรุ
- ข กนิษฐา กะบาล
- ค ตะโพน ตะติยะ

ง พะยุง เพียบพะยาบ

๑๔. ข้อใดมีคำที่สะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดมากที่สุด

- ก ทรงชฎามาลัยดอกไม้ทัด
- ข กระเจี๊ยกจอนจำรัสตราตรีจ
- ค เหน็บพระแสงกั้นหย่นกัลเม็ด
- ง แล้วเสด็จขึ้นเฝ้าพระบิดา

๑๕. ข้อใดสะกดคำถูกต้องทุกคำ

- ก คิวไล อาจิม
- ข ฟินาส บาทบงค์

ค สุภฤกษ์ เขตขันธ์

ง เบญจลักษณ์ ฮอทไลน์

๑๖. คำที่พิมพ์ตัวหนาข้อใดใช้ตัวการ์นต์ไม่ถูกต้อง

ก เราร่วมวิพากษ์วิจารณ์ข่าวที่คุณเมื่อเช้านี้

ข เขาแต่งฉันทาได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

ค โจทย์เลขข้อนี้ยากมากใคร ๆ ก็ทำไม่ได้

ง กล่องสี่เหลี่ยมทรงลูกบาศก์ใบนั้น ใส่น้ำกลาก
จับรางวัลในงานคืนนี้

๑๗. คำใดแผลงมาจาก “มตฺติ”

ก มิตร ค ไมตรี

ข เมตร ง เมตตา

๑๘. ข้อใดเขียนถูกต้องทุกคำ

ก กำไล เทียนชัย ใจฝัก

ข ธรรมะ ชำรง ธรรมรัตน์

ค ไสยศาสตร์ วาดภัย ใอน้ำ

ง กรรมฐาน ซำเลียง สัมมนา

๑๙. “กระทรวงสาธารณสุขควรให้ความรู้แก่ประชาชน
ในการ _____ โรคไข้หวัด ๒๐๐๕” ควรเติมคำใด
ลงในช่องว่าง

ก ปกป้อง ค กีดกัน

ข ป้องกัน ง ขวางกั้น

๒๐. ข้อใดไม่ใช่ผลของการออกเสียงและสะกดคำ

ภาษาไทยได้ถูกต้อง

ก ช่วยถ่ายทอดภาษาไทยให้ถูกต้อง

ข ช่วยให้การสื่อสารบรรลุจุดมุ่งหมาย

ค ช่วยรักษาภาษาไทยให้คงอยู่สืบต่อไป

ง ช่วยให้อ่านจับใจความและเขียนสรุปความ
ได้ถูกต้อง

หน่วยที่ ๔ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การฟังและการดูในข้อใดสำคัญที่สุด

- ก ฟังและดูเพื่อความบันเทิงส่วนตัว
- ข ฟังและดูเพื่อเป็นความรู้ในการศึกษา
- ค ฟังและดูเพื่อเป็นมารยาทในการเข้าสังคม
- ง ฟังและดูเพื่อความเข้าใจในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน

๒. การฟังนิทานชาดกเป็นการฟังเพื่อจุดมุ่งหมายใด

- ก ความรู้
- ข คติชีวิต
- ค ความจรรโลงใจ
- ง ความเพลิดเพลิน

๓. ข้อใดเป็นการฟังและการดูเพื่อความรู้

- ก ฟังคอนเสิร์ต
- ข ชมรายการทอล์กโชว์
- ค ชมวีดิทัศน์ประวัติการละครไทย
- ง ฟังการขับเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน

๔. การฟังและการดูรายการใดมีประโยชน์ต่อตัวผู้ฟังมากที่สุด

- ก เล่าข่าวประจำวัน
- ข อาหารเพื่อสุขภาพ
- ค การพยากรณ์อากาศประจำวัน
- ง วิเคราะห์ความผันผวนของราคาน้ำมันในตลาดโลก

๕. ข้อใดจัดอยู่ในขั้นสุดท้ายของระดับการฟังที่สัมฤทธิ์ผล

- ก นุ่นฟังข่าวจากวิทยุแล้วไม่เชื่อว่าข่าวนั้นจะเป็นจริง
- ข นัดอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่งแล้วมีความคิดเห็นว่านวนิยายเรื่องนั้นไม่มีคุณค่าเลย
- ค แนนฟังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชแล้วเข้าใจว่าพระองค์มีพระราชประสงค์ให้คนไทยมีความสามัคคีกัน
- ง น้อยพิจารณาเรื่องที่วิทยากรบรรยายแล้วเห็นว่าวิทยากรให้ความรู้อย่างละเอียดครบถ้วนทุกหัวข้อ

๖. การรับสารจากสื่อใดน่าเชื่อถือมากที่สุด

ก วิทยุ	ค อินเทอร์เน็ต
☒ ข โทรทัศน์	ง หนังสือพิมพ์

๗. การดูภาพยนตร์เพื่อวิจารณ์ตัวละครเป็นการดูอย่างมีวิจารณญาณในขั้นใด

ก ดีความ	ค จับประเด็น
☒ ข วิเคราะห์	ง ประเมินค่า

๘. “จอยแนะนำให้จุ่มดูละครเรื่องหนึ่งเพราะเป็นเรื่องที่สะท้อนสังคมยุคปัจจุบันได้ดีมาก และผู้แสดงก็แสดงได้ดี” การดูของจอยอยู่ในขั้นใดของการดูอย่างมีวิจารณญาณ

ก ดีความ	☒ ค ประเมินค่า
ข เข้าใจเรื่อง	ง จับประเด็น

๙. การฟังและการดูข้อใดต้องใช้วิจารณญาณมากที่สุด

ก ข่าว	☒ ค โฆษณา
ข ใ้ว่าที่	ง อภิปรายรัฐบาล

๑๐. “ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัด ๒๐๐๘”

ข้อมูลจากผู้ฟังและผู้ต้องรู้มากที่สุด

ก พื้นที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ

ข วิธีการดูแลและป้องกันโรค

ค แหล่งซื้อขายและวัคซีนสำหรับรักษา

ง สถิติการรอดชีวิตและเสียชีวิตของผู้ติดเชื้อ

ฟังข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๓

ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่หวัง

แต่พรุ่งนี้ทรวงศึกไกลใส่ล้มเมง

ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง

จะร้องเพลงชาติไทยให้ใครฟัง

ธิดาฟังบทประพันธ์นี้ทางวิทยุกระจายเสียงแล้วบอก

นลินีว่า “กลอนบทนี้เพราะดีนะเพราะเตือนใจให้คนไทยมี

ความสามัคคี ฟังแล้วรู้สึกรักชาติ เกิดความ

ห่วงใยอยากจะรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ตลอดไป”

๑๑. การที่ธิดาพูดเช่นนี้แสดงว่ามีทักษะการฟัง

ระดับใด

ก ดีความได้และวิเคราะห์ได้

ข ดีความได้และประเมินค่าได้

ค จับประเด็นได้และวิเคราะห์ได้

ง จับประเด็นได้และประเมินค่าได้

๑๒. บทประพันธ์ที่ธิดาฟังนี้จัดเป็นสารประเภทใด

ก ให้ความรู้

ข โน้มน้ำใจ

ค จรรโลงใจ

ง ให้ความบันเทิง

๑๓. บทประพันธ์นี้นำไปประกอบการพูดประเภทใด

และหัวข้อเรื่องใดได้เหมาะสมที่สุด

ก การอภิปรายเรื่อง “สามัคคี คือ พลัง
สร้างสรรค์ชาติ”

ข การสัมมนาเรื่อง “เอกลักษณ์และเอกราช
ของชาติไทย”

ค การสนทนาเรื่อง “เพลงชาติไทย:
สัญลักษณ์ของชาติไทย”

ง ปาฐกถาเรื่อง “แม้ชาติย่อยยับอัปจน
บุคคลจะสุขอยู่อย่างไร”

๑๔. การฟังและการดูที่ผู้ฟังและผู้ดูสามารถแยก

ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้จัดอยู่ในขั้นตอนใด

ก ดีความ ค เข้าใจเรื่อง

ข วิเคราะห์ ง จับประเด็น

๑๕. การฟังและการดูสื่อโฆษณาต้องใช้ระดับขั้นของ

การฟังที่สัมฤทธิ์ผลในข้อใดประกอบมากที่สุด

ก เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟัง

ข รู้จักประเมินคุณค่าของเรื่องที่ฟัง

ค รู้จักพิจารณาความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟัง

ง รู้จักพิจารณาความครบถ้วนของเรื่องที่ฟัง

๑๖. สถานการณ์ใดที่แสดงว่าการฟังและการดู

สัมฤทธิ์ผล

ก อ่อนไปชมคอนเสิร์ตแล้วนั่งหลับ

ข อาร์มคูภาพยนตร์แล้วเล่าให้เพื่อนฟังไม่ถูก

ค แอมฟังเพลงแล้วบอกสาระสำคัญของเพลง
ที่ฟังไม่ได้

ง แอ้วฟังวิเคราะห์ข่าวแล้วเชื่อว่าเป็นข่าว
ที่หลอกลวงประชาชน

๑๗. ข้อใดทำให้การฟังไม่สัมฤทธิ์ผลมากที่สุด

- ก ผู้ฟังและผู้ดูมีข้อมูลไม่เพียงพอในเรื่องที่ฟังหรือดู
- ข ผู้ฟังและผู้ดูไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักการฟังและการดู
- ค ผู้ฟังและผู้ดูมีจุดมุ่งหมายในการฟังและการดูไม่ตรงกับเรื่องที่ฟังและดู
- ง ผู้ฟังและผู้ดูขาดเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์

๑๘. ข้อใดเป็นหลักการสำคัญของการแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

- ก เน้นการกระทำ
- ข เน้นข้อเท็จจริง
- ค เน้นความถูกผิด
- ง เน้นเหตุผลรองรับ

ใช้ตัวเลือกต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ ๑๙-๒๐

- ก ตุ่นขึ้นชะโงกหน้าฟังชายที่นั่งอยู่กับพื้นพูด
- ข ตาลสวมเสื้อสายเดี่ยวและกางเกงขาสั้นไปดูคอนเสิร์ต
- ค ต้มนั่งเอนหลังฟังครูสอนหน้าชั้นเรียน
- ง ต้นส่งเสียงตะโกนเมื่อชอบใจในการแสดงทอล์กโชว์

๑๙. ใครปฏิบัติตนในการฟังและการดูได้เหมาะสมมากที่สุด

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๒๐. ข้อใดเป็นการแสดงมารยาทในการฟังและการดูที่ต่างจากข้ออื่น

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๑๑. การแทรกบทตลกในการเล่าประวัติเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

- ก เหมาะสม เพราะผู้ฟังอยากฟังเรื่องตลก
- ข เหมาะสม เพราะทำให้ผู้ฟังสนใจมากขึ้น
- ค ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการพูดที่เป็นพิธีการ
- ง ไม่เหมาะสม เพราะเป็นการพูดแบบเป็นทางการ

๑๒. โอกาสใดเหมาะสมสำหรับการทักทายแบบพิธีการ

- ก การปราศรัยหาเสียง
- ข การกล่าวเนื่องในงานมงคลสมรส
- ค การกล่าวเปิดงานทำบุญขึ้นบ้านใหม่
- ง การกล่าวเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ใช้ตัวเลือกที่กำหนดให้ ตอบคำถามข้อ ๑๓-๑๕

- ก ชักซ้อมการพูดและการใช้ภาษา
- ข กำหนดขอบข่ายของเรื่องที่จะพูด
- ค กำหนดเรื่องและจุดมุ่งหมายที่จะพูด
- ง เตรียมเนื้อหาและลำดับเรื่องที่จะพูด

๑๓. การเตรียมการพูดที่ดีควรมีลำดับอย่างไร

- ก ก ข ค ง ค ก ค ข ง
- ข ค ข ง ก ง ค ก ข ง

๑๔. แบบมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการพูดโฆษณาสินค้า ขั้นตอนต่อไปที่แบบต้องทำคืออะไร

- ก ข้อ ก
- ข ข้อ ข
- ค ข้อ ค
- ง ข้อ ง

๑๕. ใครอยู่ขั้นตอนของตัวเลือก ง

- ก ปอนร่างบทพูด
- ข เป่าฝีกพูดตามบทพูดที่ร่าง
- ค ปั่นเลือกหัวข้อเรื่องที่จะพูด
- ง ปู้กเลือกพูดให้กำลังใจผู้ป่วยที่อาการหนัก

๑๖. หลักการพูดโน้มน้าวใจข้อใดมีความสำคัญที่สุด

- ก เลือกสรรคำพูดให้ผู้ฟังสนใจ
- ข ชี้ให้ผู้ฟังเห็นประโยชน์ที่จะได้รับ
- ค พูดให้คล้องแคล่วและสื่อความหมายให้ชัดเจน
- ง ยกตัวอย่างและเหตุผลให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือเลื่อมใส

๑๗. ข้อใดเป็นการขาดมารยาทในการพูด

- ก อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก
- ข แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย
- ค แม้นเจ็บอื่นหมิ่นแสนจะแคลนคลาย
- ง เจ็บจนตายก็เพราะเหน็บให้เจ็บใจ

๑๘. ข้อใดเป็นผลจากการมีมารยาทในการพูด

- ก ทำให้ผู้ฟังเกิดศรัทธา
- ข ทำให้การพูดไม่น่าเบื่อ
- ค ทำให้ผู้ฟังเป็นกันเองกับผู้พูด
- ง ทำให้บรรยากาศในการพูดสงบเรียบร้อย

๑๙. ข้อใดแสดงถึงความมีมารยาทในการพูด

- ก ต่อขอกจะดี แต่ยังไม่แพ้ สัมมวยหรือเปล่าไม่รู้
- ข เธอเชียร์ทีมนี้หรือ เล่นฟอร์มटकขนาดนี้จะสู้ไหวหรือ
- ค บาสเกตบอลทีมนี้ซุ่มกันบ้างหรือเปล่า เล่นซัดกันตลอด
- ง กรรมการบนเวทีตัดสินเข้าข้างเจ้าภาพจนออกนอกหน้า

๒๐. บุคคลใดปฏิบัติตามหลักมารยาทในการพูด

ได้อย่างเหมาะสม

- ก ออชอมลูกอมเวลาพูด เพื่อช่วยให้ชุ่มคอ
เสียงไม่แห้ง
- ข อาร์มมีสีหน้าไม่พอใจเมื่อเพื่อนขม้อถาม
ในขณะที่อภิปรายหน้าชั้นเรียน
- ค อ้นพูดได้ไม่ค่อยประทับใจ แต่พูดได้เต็ม
เวลาที่ครูกำหนด
- ง อีวพูดววนไปมาจนเพื่อนไม่อยากฟัง แต่ก็
พูดไปเรื่อยโดยไม่สนใจผู้ฟัง

หน่วยที่ ๖ การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การอ่านหนังสือชนิดใดเป็นการอ่านเพื่อพัฒนา

ด้านอารมณ์

- ก หนังสือธรรมะ
- ข หนังสือสารคดี
- ค หนังสือวิชาการ

ง หนังสือกวีนิพนธ์

๒. การอ่านวิเคราะห์เหมาะแก่การอ่านในข้อใดมากที่สุด

- ก หนังสือ ค โฆษณา
- ข ประกาศ ง สารคดี

๓. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญที่สุดของการอ่าน

ตีความ

- ก เข้าใจกลวิธีในการเขียน
- ข เข้าใจเจตนาที่แท้จริงของผู้เขียน
- ค ทำความเข้าใจข้อความอย่างละเอียดถี่ถ้วน
- ง ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญกับพลความ

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๔-๕

ทั้งจาก^๑ที่จาก^๒คลองเป็นสองข้อ

ยังจาก^๓กอนันท์ขึ้นในคลองขวาง

โอ้อวจาก^๔ช่างมารวบประจบทาง

ทั้งจาก^๕บางจาก^๖ไปใจระบม

๔. บทร้อยกรองนี้มีคำว่า “จาก” คำใดที่เป็นชื่อสถานที่

- ก คำที่ ๑ และ ๓ ค คำที่ ๓ และ ๖
- ข คำที่ ๒ และ ๕ ง คำที่ ๔ และ ๑

๕. กวีมีน้ำเสียงอย่างไร

- ก เศร้าใจ ค ขมขื่นใจ
- ข ท้อแท้ใจ ง น้อยเนื้อต่ำใจ

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๖-๑๐

ปัจจุบันคนไทยนิยมกินเจมากขึ้น ไม่จำกัดเพียงแต่คนไทยเชื้อสายจีนเท่านั้น เมื่อถึงเทศกาลกินเจร้านอาหารจะปักธงสีเหลืองซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลกินเจ

“เจ” เป็นคำจีน แปลว่า อุโบสถ แต่คำว่า “เจ” ที่เขียนบนธง แปลว่า ไม่มีคาว ซึ่งจะเขียนด้วยสีแดง เป็นสีแห่งมงคลและมีพื้นธงสีเหลืองอันเป็นสีของผู้ทรงศีล

๖. สิ่งใดเป็นสัญลักษณ์ของเทศกาลกินเจ

- ก อาหารเจ ค ร้านขายอาหาร
- ข ธงสีเหลือง ง ถูกทุกข้อ

๗. คำว่า “เจ” ที่เขียนบนธงมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก อุโบสถ ค ผู้ทรงศีล
- ข ไม่มีคาว ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๘. ข้อความนี้เป็นการสื่อสารในข้อใด

- ก บรรยายข้อมูล
- ข วิเคราะห์ข้อมูล
- ค อธิบายกรรมวิธี
- ง วิจัยการกระทำ

๙. ข้อความนี้มีความมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ

- ก ชี้แจง ค ให้ความรู้
- ข ให้ข้อมูล ง เสนอข้อคิดเห็น

๑๐. ข้อความนี้สะท้อนภาพสังคมไทยในด้านใด

- ก. วิถีชีวิตของคนไทย
- ข. ค่านิยมของสังคมไทย
- ค. วัฒนธรรมของคนไทย
- ง. สภาพบ้านเมืองของไทย

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๒

น้ำผึ้งถึงแม่สัก หยกเดียว
อาจเป็นเหตุเกรียว ใต้เต้า
ฟังไม้ค้ำพท์ถูกเลียว ไม่ตรง ตรองนา
ต่างก็หาญก็เห่า ต่อผู้รู้ความ

๑๑. บทร้อยกรองนี้ต้องการสอนเรื่องใด

- ก. ความไม่ประมาท
- ข. ความอดทนอดกลั้น
- ค. ความมีสติคิดไตร่ตรอง
- ง. ความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว

๑๒. คำว่า “เหตุเกรียว” ในข้อความนี้มี

ความหมายตรงกับข้อใด

- ก. เรื่องราวที่ถูกกลามใหญ่โต
- ข. เหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้น
- ค. มูลเหตุของเรื่องราวทั้งหมด
- ง. เหตุที่เกิดจากคนจำนวนมากส่งเสียงอื้ออึง

๑๓. “ถ้าใครลืมนวันวานที่ผ่านแล้ว

เหมือนคลาดแคล้วความจริงทุกสิ่งสรรพ
แม้หมคสิ่นวิญญานเมื่อวานวัน
ย่อมเสียขวัญหวาดผวอนาคต”

บทร้อยกรองนี้ผู้เขียนมีความรู้สึกอย่างไร

- ก. อาลัยอดีต
- ข. ยอมรับอดีต
- ค. หวาดกลัวอนาคต
- ง. หวังอนาคตที่ดีกว่า

๑๔. “เป็นคนคลาดเหย้าอย่า เปล่ากาย
เงินสสิ่งติดชาย ขอดไว้
เคหาอย่าสูญวาย ข้าวเปลือก มีนา
เงินนุกชุกจ๊กได้ ผ่อนเลี้ยงอาตมา”

บทร้อยกรองนี้ต้องการจะสอนเรื่องใด

- ก. ความมีน้ำใจ
- ข. ความประหยัด
- ค. ความหมั่นเพียร
- ง. ความไม่ประมาท

๑๕. “เมื่อเข้าแถวเรียงตามลำดับไหล่

คนตัวเดียวที่ใครอยู่ปลายแถว
การยอมรับระดับไหล่อยู่ในแนว
คือรับแล้วสูงต่ำเป็นสำคัญ

เมื่อเข้ากลุ่มประชุมใหญ่ในหน้าที่
ตัวเก้าอี้กำหนดความลดหลั่น

ประธานย่อมเด่นกว่าตามฐานันดร
และนอกนั้นก็เรียงรายตามสายงาน

(คนในแถว: สายพร ปัทมธนา)”

บทร้อยกรองนี้กล่าวถึงอะไร

- ก. ประธาน
- ค. การประชุม
- ข. การเข้าแถว
- ง. ตำแหน่งหน้าที่

๑๖. ข้อใดคือความหมายของการอ่านให้หน้าฟัง

- ก. อ่านให้มีเสียงไพเราะ
- ข. อ่านเสียงดัง ถูกต้อง ชัดเจน
- ค. อ่านออกเสียงและแบ่งวรรคตอนได้ถูกต้อง
- ง. อ่านให้ผู้ฟังสนใจฟังตลอดเวลาและได้รับสารครบถ้วน

๑๗. การอ่านให้ผู้อื่นฟัง ผู้อ่านจะต้องเตรียมตัว

อย่างไรเป็นอันดับแรก

- ก. ใช้น้ำเสียงตามเนื้อเรื่อง
- ข. ใช้ท่าทางประกอบการอ่าน
- ค. เข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน
- ง. เตรียมความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

๑๘. เราควรบังคับความดังของเสียงหรือเน้นเสียงให้เหมาะสมสอดคล้องกับสิ่งใดในบทอ่าน

- ก. สาระสำคัญ
- ข. แนวความคิดสำคัญของเรื่อง
- ค. ความหมายและความรู้สึกที่มีอยู่ในบทอ่าน
- ง. ลักษณะเนื้อหาและความยากง่ายของบทอ่าน

๑๙. ลักษณะการทรงตัวที่ถูกต้องในการนั่งอ่านข้อใดถูกต้อง

- ก. เอนหลังพิงพนัก ลำตัวตั้งตรง
- ข. วางแขนไว้บนเก้าอี้ ลำตัวตั้งตรง ปล่อยข้อศอกตามสบาย
- ค. วางแขนบนโต๊ะ เอนหลังพิงพนักเก้าอี้ ปล่อยข้อศอกแนบชิดลำตัว
- ง. วางแขนไว้บนโต๊ะ ลำตัวตั้งตรง ถ้าไม่มีโต๊ะ ควรปล่อยข้อศอกพอให้สบาย

๒๐. เนื้อหาในข้อใดที่อาจใช้อัตราเร็วในการเปล่งเสียงเร็วกว่าข้ออื่น ๆ

- ก. เมืองศรีเทพมีลักษณะเป็นเมืองแฝดสองเมืองติดกัน
- ข. พระธาตุลำปางตั้งอยู่ ณ ตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง
- ค. น้ำระวีตื่นแต่เช้าตรู่ อาบน้ำแต่งตัวแล้วรีบไปเตรียมของใส่บาตร
- ง. ราชพฤกษ์เป็นไม้ยืนต้นขนาดเล็กถึงขนาดกลาง มีความสูงประมาณ ๑๕-๒๐ เมตร

หน่วยที่ ๘ การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. พาดหัวข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์มีความสำคัญ

อย่างไร

- ก ทำให้รู้บทสรุปของข่าว
- ข ทำให้รู้ว่ามิข่าวอะไรน่าสนใจ
- ค ทำให้รู้รายละเอียดของเนื้อข่าว
- ง ทำให้รู้ความคิดเห็นของผู้เขียนข่าว

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๒-๓

พฤษภกาสร อิกกุญชรอันปลดปลง
โททนต์เส่งกง สำคัญหมายในกายมี
นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตย์ทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา

๒. การอ่านบทร้อยกรองนี้เป็นการอ่านเพื่อพัฒนา

ข้อใด

- ก ความรู้
 - ข อารมณ์
 - ค คุณธรรม
 - ง ถูกทั้งข้อ ข และ ค
๓. บทร้อยกรองนี้ให้ข้อคิดในเรื่องใด
- ก ให้รักสัตว์ที่เลี้ยงไว้
 - ข วัคควายมีประโยชน์มากกว่ามนุษย์
 - ค ให้เร่งสร้างคุณดีในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่
 - ง ชีวิตคนเราเมื่อตายแล้วสูญสิ้น ไม่มีอะไรเหลือ

๔. “ภาคพื้นพนาวิญญู จราแสนสรายุรมย์ เนินราบสลบสม พิศเพลินเจริญใจ”

บทร้อยกรองนี้ เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาข้อใด

- ก ความรู้
- ข อารมณ์
- ค คุณธรรม
- ง บุคลิกภาพ

๕. การอ่านในข้อใดเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

ต่างจากข้ออื่น

- ก เขียนเหงว่าแห้ว ทิ้งเตฟากเอาไว้
แล้วเก็บกำลังใจ กลับไปจากทะเล
- ข ผู้ไฟซึ่งอำนาจ ก็ต้องอาจและหาญกล้า
ใครขวางฉมรรคา ก็ต้องปองประหารปล้น
- ค แม้นคินนี้ดวงความาร่วงหล่น
ไม่พรั่งพรายฉายกมลคนช่างฝัน
แม้ไม่เหลือเก็ทกายอันพรายพรรณ
แต่ใจฉันยังปลื้มลิ้มไม่ลง
- ง นักเลงจริงไซ้ไอ้อ อดคตน
จริงที่มกอดทน ค่อสู้
หากินแต่ในหน ทางซื่อ ตรงนา
คนทั่วไปปรับรู้ แซ่ซ้องสรรเสริญ

๖. ข้อใดเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาอารมณ์และคุณธรรม

- ก รักคั่นไม้ไบบัญญูรักปากกว้าง
รักแถวทางเดือนดินเนินไศล
รักหลงเสียงจักจั่นเรไรไพร
รักน้ำค้างพรางในราตรีกาล
- ข รักเดือนดาวพราวไสวในราวฟ้า
รักทิวาราตรีที่แสนหวาน
รักชูลีสายลมห่มร่างน่าน
รักท้องธารชานไสด้วยใจจริง
- ค รักผีเสื้อรักดอกไม้ในยามเช้า
รักร่มเงาสุขซึ่งเคยเสพสรรพ
รักอาลัยไมตรีมีนรินคร
รักความฝันความจริงสิ่งแสนดี
- ง รักวรรณกรรมล้ำถ้อยอรชรรส
รักลำนำพรำพจน์พิสุทธิ์ศรี
รักดินแดนสรวงสวรรค์ชั้นกวี
รักวิถีถ้อยรสพจมาน

๘. ข้อใดเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้

- ก ในแต่ละวันมีขยะเกิดขึ้นจากกิจกรรมประจำวันของเราเฉลี่ยคนละ ๑ กิโลกรัม นอกจากจะเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจระดับชาติ
- ข ลมหายใจของเราเป็นบันไดแห่งความสุข และเป็นราวแห่งสติ คือ เมื่อใดที่รู้ว่าเรายังมีลมหายใจอยู่ ไม่ว่าจะเข้าหรือออก ล้วนแสดงถึงสติที่เกิดขึ้น และความสุขจะตามมา
- ค หลายคนบอกว่า ผมประสบความสำเร็จในชีวิต เพราะผลงานของผมเป็นที่ยอมรับ แต่สำหรับผม ผมประสบความสำเร็จตั้งแต่วันที่พบว่าตัวเองเขียนรูปด้วยปากได้แล้ว
- ง ในวินาทีที่ฉันเจ็บจนแทบขาดใจ ฉันพยายามต่อรองกับโชคชะตา... ขอโอกาสให้ฉันได้กลับไปกราบแม่อีกสักครั้ง... ขอเวลาให้ฉันได้ปลดปล่อยตนเองจากกรรมที่เคยทำให้ท่านต้องเจ็บช้ำน้ำใจ... “แม่จ๋า รอหนูก่อนนะแม่”

๙. หนังสือประเภทใดที่ช่วยพัฒนาในด้านอารมณ์

- ก สารคดี
- ข วารสาร
- ค นวนิยาย
- ง ชีวประวัติ

๑๐. หนังสือประเภทใดที่ช่วยพัฒนาในด้านความรู้

- ก บทกวี
- ข นวนิยาย
- ค นิทานชาดก
- ง หนังสือพิมพ์

๑๑. หนังสือประเภทใดที่ช่วยพัฒนาในด้านคุณธรรม

- ก เรื่องสั้น
- ข นวนิยาย
- ค นิทานชาดก
- ง หนังสือพิมพ์

๑๑. “หนังสือดีควรให้ความคิด” ข้อใดคือความหมายของข้อความนี้

- ก หนังสือที่ดีไม่ควรชักจูงผู้อ่านไปในทางเสื่อมเสียศีลธรรม
- ข หนังสือที่ดีควรใช้สำนวนภาษายาก ๆ ชวนให้ผู้อ่านขบคิด
- ค หนังสือที่ดีควรให้ข้อคิด กติเตือนใจ และสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ผู้อ่าน
- ง หนังสือที่ดีควรนำเสนอแง่มุมความจริงของสังคมให้ผู้อ่านคิดแก้ปัญหา

๑๒. ส่วนที่สรุปข่าวหรือส่วนที่นำจุดสำคัญของข่าวมาเกริ่นไว้เพื่อดึงดูดความสนใจเรียกว่าอะไร

- ก ตัวข่าว
- ข เนื้อข่าว
- ค วรรคนำ
- ง พาดหัวข่าว

๑๓. ในการอ่านข่าวนักเรียนควรปฏิบัติเช่นไร

- ก เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง
- ข เชื่อตามข่าวนั้นได้
- ค ไม่เชื่อตามข่าวนั้นเด็ดขาด
- ง อ่านโดยพิจารณาก่อนจะตัดสินใจเชื่อ

๑๔. วิธีการอ่านให้คุ้มกับเวลาหรือคุ้มค่านั้นควรปฏิบัติเช่นไร

- ก อ่านโดยวิเคราะห์และตีความ
- ข อ่านโดยจับสาระสำคัญของเรื่อง
- ค อ่านโดยประเมินค่าและนำไปใช้ประโยชน์
- ง อ่านโดยแทรกและเสริมความคิดที่เป็นสาระสำคัญ

๑๕. เวลากับการเลือกหนังสืออ่านมีความสัมพันธ์

กันอย่างไร

- ก เวลานั้นเราควรเลือกอ่านแต่สรุปเรื่อง
- ข เวลามากเราสามารถเลือกอ่านหนังสือได้น้อย
- ค เราสามารถเลือกอ่านหนังสือที่มีขนาดยาวได้หากมีเวลามาก
- ง ถูกทุกข้อ

๑๖. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการเลือกอ่านหนังสือ

- ก ได้หนังสือที่ดีมีคุณค่า
- ข ได้หนังสือที่มีราคาถูก
- ค ได้หนังสือตรงความต้องการ
- ง ได้หนังสือที่เหมาะสมกับเวลาที่มีอยู่

๑๗. ข้อใดไม่ใช่หน้าที่ของหอสมุดแห่งชาติ

- ก บริการยืม-คืนและจองหนังสือ
- ข บริการหนังสือต่าง ๆ แก่ประชาชน
- ค กำหนดเลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ
- ง เก็บรักษาจดหมายเหตุและเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์

๑๘. ข้อใดไม่ใช่แหล่งข่าวสาร

- ก จ.ศ. ๑๐๐
- ข สำนักข่าวเนชั่น
- ค กรมประชาสัมพันธ์
- ง สำนักพิมพ์ดอกหญ้า

๑๙. สไลด์กับฟิล์มสตริปมีความแตกต่างกันอย่างไร

- ก สไลด์มีความคมชัดน้อยกว่าฟิล์มสตริป
- ข สไลด์ตัดภาพทีละภาพ ฟิล์มสตริปภาพยาวต่อกัน
- ค ฟิล์มสตริปให้ภาพเคลื่อนไหวได้ สไลด์ให้ภาพนิ่ง
- ง ฟิล์มสตริปต้องใช้เครื่องฉาย สไลด์ไม่ต้องใช้เครื่องฉาย

๒๐. ข้อใดพึงปฏิบัติขณะใช้ห้องสมุด

- ก ฝากกระเป๋า ถุง ย่าม ไว้ด้านนอก
- ข เลือกอาหารที่ไม่มีกลิ่นเข้าไปรับประทาน
- ค พยายามขโมยหนังสือทุกครั้งที่มีโอกาส
- ง ใช้มีดกรีดหนังสือหน้าที่ต้องการอย่างเรียบร้อย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ การท่องจำคำประพันธ์

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การอ่านคำประพันธ์ควรมีความรู้ในเรื่องใด

เป็นอันดับแรก

- ก ฉันทลักษณ์
- ข การออกเสียง
- ค การใช้น้ำเสียง
- ง การแบ่งวรรคตอน

๒. การอ่านบทโคลงควรใช้น้ำเสียงอย่างไร

- ก ใช้เสียงหนักแน่น
- ข ทอดเสียงข้านุ่มนวล
- ค ใช้เสียงกระชับรวดเร็ว
- ง ทอดเสียงช้าสลับกับเสียงรวดเร็ว

๓. การใช้อารมณ์และน้ำเสียงเกี่ยวข้องกับการอ่าน

ออกเสียงอย่างไร

- ก สร้างบรรยากาศให้ผู้ฟังคล้อยตาม
- ข ทำให้รู้ว่าตัวละครอยู่ในอารมณ์ใด
- ค ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริงมากขึ้น
- ง ถูกทุกข้อ

๔. ข้อใดอ่านคำที่พิมพ์ตัวหนาไม่ถูกต้อง

- ก กราบถวายของคับพิตรอดิศร
(อะ-ดิ-สอน)
- ข พิณฟ้าณราตรี ธรณีสูโนกเนา
(ทะ-ระ-ณี)
- ค โลกียสุขสุขเสมื่อน สุขโลกอุดรเหนือ
(สุ-ชะ)
- ง ยั่วยัมนริมพิภพราว ทิพลาภบำเรอเรา
(ทิ-พะ-ลาบ)

๕. “ข้าวตอกดอกไม้ ข้าวปลาอาหาร

เครื่องใช้ไม้สอย” กลุ่มคำเหล่านี้มีลักษณะเด่น

อย่างไร

- ก มีความหมายเด่น ค มีจังหวะสอดคล้องกัน
- ข มีสัมผัสคล้องจอง ง ถูกทุกข้อ

๖. คำในบทร้อยกรองหมายถึงอะไร

- ก กลุ่มคำ
- ข พยางค์
- ค ขึ้นอยู่กับลักษณะของคำประพันธ์
- ง ขึ้นอยู่กับความหมายของคำนั้น ๆ

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๗-๘

โอ้อำใจไกลนุชสุดสวาท

จึงนิราศเรื่องรักเป็นอักษร

ให้เห็นออกตกยากเมื่อจากจร

ไปดงคอนแดนป่าพนาวิน

๗. บทร้อยกรองนี้ควรอ่านด้วยน้ำเสียงอย่างไร

- ก หนักแน่น ค หนักแน่นและรวดเร็ว
- ข กระชับรวดเร็ว ง ทอดเสียงช้า ๆ นุ่มนวล

๘. บทร้อยกรองนี้แบ่งวรรคตอนการอ่านตามข้อใด

- ก ๓/๒/๓ ๓/๒/๓ ค ๓/๓/๒ ๓/๓/๒
- ข ๒/๓/๓ ๒/๓/๓ ง ๓/๒/๓ ๒/๓/๓

๙. “หนึ่งในพระทัยท่าน ก็เบิกบานคือดอกบัว

ราศีบัพพันพัว สุวคนธกำจร”

ข้อใดแบ่งวรรคตอนการอ่านเหมือนบทร้อยกรองนี้

- ก มีมีดจึงมีแจ้ สว่างแสงและจำรูญ
- ข เรียงราชจรุงรมขบาท บริจาริการ
- ค นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
- ง แมลงปอแมลงทับสลัปลาย
กบน้อยสายตามองจ้องจับกิน

๑๐. จากบทร้อยกรองข้อ ๘ เป็นคำประพันธ์ชนิดใด

- ก ภาพย่นาถ ๑๑
ข ภาพย่นบึง ๑๖
ค วสันตติลกฉันท
 ง อินทรวชิษรฉันท

๑๑. ข้อใดแบ่งวรรคตอนการอ่านถูกต้อง

- ก เสรีมี/เมื่อไรรี่ ปัญญา
 ข ประทีปถ่อง/ส่องทางพา เฟ่งก้าว
ค อำนาจปราศ/วิชา ชูรัก
ง รังแต่/จักหัก/ร้าว เห็รู้ง/ฟังทลาย

๑๒. ข้อใดเป็นลักษณะเฉพาะของคำประพันธ์ประเภทฉันท

- ก มีครุลหุ
ข มีคำสร้อย
ค มีสัมผัสใน
ง มีเอกโทษโทโทษ

๑๓. “คุณธรรมนำใจ” เขียนเป็นครุลหุได้ตามข้อใด

- ก ั ุ ั ุ ุ ุ
 ข ั ุ ั ั ั
ค ุ ั ุ ั ั
ง ุ ั ุ ุ ั

๑๔. “ ั ั ุ ั ั ุ ุ ั ุ ั ั ”

จากครุลหุนี้สัมผัสกับบทร้อยกรองข้อใด

- ก ความหวังดังแสงทอง
 ประกายส่องพะพรายพรรณ
 ข ขุนเขาเขย่าเมฆ รุจิเรขหิมาลัย
ค อันว่าดวงชีวี ข่อมเป็นสิ่งที่ควรถนอม
ง ชมข่าวสองพี่น้อง ต้องหยุดยอจอมราช

๑๕. คำประพันธ์ชนิดใดถือว่าคักดิ์สิทธิ์นิยมนำมาเขียนบทไหว้ครู

- ก ร่าย ค โคลง
 ข ฉันท ง ภาพย่น

๑๖. การอ่านฉันทให้ไพเราะต้องอ่านอย่างไร

- ก คำสุดท้ายของแต่ละวรรคลงเสียงต่ำ
ข คำสุดท้ายของแต่ละวรรคเอื้อนให้ยาว ๆ
ค คำสุดท้ายของแต่ละวรรคขึ้นเสียงสูงเท่า ๆ กัน
 ง คำท้ายวรรคที่เป็นเสียงจัตวาต้องให้เสียงสูงเป็นพิเศษ

๑๗. ข้อใดเป็นวิธีการอ่านคำประพันธ์ประเภทร่าย

- ก การอ่านจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับเนื้อความ
ข ทอดเสียงยาว ๆ ก่อนจะจบเพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าเรื่องกำลังจะจบ
ค น้ำเสียงหนักแน่นห้วน ใช้อ่านเนื้อความที่แสดงอารมณ์โกรธ
 ง ถูกทุกข้อ

๑๘. เรื่องใดที่มีการใช้คำประพันธ์ประเภทร่ายสุภาพ

- ก ลิลิตพระลอ
ข ลิลิตตะเลงพ่าย
ค ลิลิตนารายณ์สิบปาง
ง ถูกทุกข้อ

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๑๙-๒๐

เคยหมอบไถ่ได้กลิ่นสุคนธ์ตลบ

ละอองอบรสรินชื่นนาสา

สิ้นแผ่นดินสิ้นรสสุคนธา

วาสนาเราก็สิ้นเหมือนกลิ่นสุคนธ์

๑๙. ข้อใดเป็นน้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกที่เด่นชัดที่สุดของบทร้อยกรองนี้

- ก ชื่นชม ค ขกข่อง
ข สงสาร ง อาลัยอาวรณ์

๒๐. จากบทร้อยกรองนี้ผู้ประพันธ์กล่าวถึงใคร

- ก เพื่อนรัก
ข บิดามารดา
ค นางอันเป็นที่รัก
 ง กษัตริย์ผู้ครองแผ่นดิน

หน่วยที่ ๕ การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. หากนักเรียนต้องการเขียนงาน ๑ ชิ้น นักเรียนมีหลักการในการเลือกเรื่องที่จะเขียนอย่างไร

- ก เลือกเรื่องที่หาข้อมูลไม่ง่าย
- ข เลือกเรื่องที่ไม่มีใครสนใจอยากรู้
- ค เลือกเรื่องที่ตนถนัดและมีความรู้
- ง เลือกเรื่องที่คุณอ่านมีความรู้อยู่แล้ว

๒. โครงเรื่องที่ดีมีลักษณะอย่างไร

- ก เรียงลำดับความคิดตามลำดับขั้นตอน
- ข ขอบข่ายโครงเรื่องจะต้องซับซ้อนตามเนื้อเรื่อง
- ค แนวคิดควรมีหลายแนวคิดเพื่อความหลากหลายของเนื้อเรื่อง
- ง เขียนแนวคิดอย่างละเอียดเพื่อความสมบูรณ์ของโครงเรื่อง

๓. การเขียนสารคดีท่องเที่ยวควรใช้ภาษาแบบใด

- ก ภาษาปาก
- ข ภาษาแบบแผน
- ค ภาษาที่ง่ายแบบแผน
- ง ข้อ ข และ ค รวมกัน

๔. จดหมายสั่งซื้อสินค้าเป็นจดหมายชนิดใด

- ก จดหมายธุรกิจ
- ข จดหมายกิจธุระ
- ค จดหมายส่วนตัว
- ง จดหมายราชการ

๕. ข้อใดไม่จำเป็นในการจดบันทึก

- ก ข้อความที่บันทึก
- ข วัน เดือน ปี ที่บันทึก
- ค โครงเรื่องของเรื่องที่บันทึก
- ง แหล่งที่มาของเรื่องที่บันทึก

๖. ส่วนใดของรายงานเชิงวิชาการที่เป็นการให้เกียรติเจ้าของข้อมูลเดิม

- ก เชิงบรรณานุกรม
- ค ภาคผนวก
- ข บรรณานุกรม
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ข

๗. การเขียนอธิบายลักษณะของกล้วยแต่ละชนิดให้เห็นเด่นชัด ควรใช้วิธีการอธิบายตามข้อใด

- ก อธิบายโดยใช้ตัวอย่างประกอบ
- ข อธิบายโดยใช้นิยามให้คำจำกัดความ
- ค อธิบายโดยชี้ให้เห็นเหตุและผลที่สัมพันธ์กัน
- ง อธิบายโดยเปรียบเทียบความเหมือนและความต่าง

๘. การเขียนในข้อใดต้องเขียนขึ้นตามหัวข้อที่กำหนดเท่านั้น

- ก การเขียนชี้แจง
- ข การเขียนอธิบาย
- ค การเขียนย่อความ
- ง การเขียนเรียงความ

๙. ข้อใดคือการค้นหาจุดประสงค์ของผู้เขียน

- ก การตีความ
- ข การจับความ
- ค การค้นความ
- ง การขยายความ

๑๐. ข้อใดคือองค์ประกอบของบทความที่จะนำมาย่อความ

- ก ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
- ข คำอธิบาย บทพรรณนา
- ค ข้อคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึก
- ง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น อารมณ์ความรู้สึก

๑๑. เรื่องสั้นเป็นงานเขียนที่มีจุดประสงค์ในการเขียน

ตามข้อใดเป็นหลัก

- ก เพื่อให้เกิดความบันเทิง
- ข เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม
- ค เพื่อแสดงความสามารถของผู้เขียน
- ง เพื่อให้เกิดทักษะและความสามารถในการอ่าน

๑๒. ส่วนใดของโฆษณาที่เป็นส่วนกระตุ้นการตัดสินใจของผู้ซื้อ

- ก พาดหัว
- ข ขยายพาดหัว
- ค รายละเอียดสินค้าและบริการ

ง สรุป

๑๓. ฉากในข้อใดไม่สัมพันธ์กับอารมณ์และความรู้สึก

- ก ผ่นตกร้าวร้อง พายุพัดแรง กับอารมณ์สงบเยือกเย็น
- ข น้ำตกรินไหล ปลาแหวกว่าย กับอารมณ์สดชื่น เป็นสุข
- ค ดึกสูง การจราจรหนาแน่น กับอารมณ์หงุดหงิด สับสนวุ่นวาย
- ง ทุ่งนาแห้งแล้ง ดินแตกกระแหง กับอารมณ์ท้อแท้สิ้นหวัง หมดกำลังใจ

๑๔. สิ่งสำคัญในการเขียนประชาสัมพันธ์คือข้อใด

- ก ใช้สำนวนภาษาเข้าใจง่าย ตรงประเด็น
- ข เรื่องที่จะเขียนต้องเป็นข้อเท็จจริงเท่านั้น
- ค รายละเอียดครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ รูปแบบเหมาะสม

ง ถูกทุกข้อ

๑๕. ข้อใดเป็นการเขียนอธิบายที่ไม่ถูกต้อง

- ก อธิบายตามลำดับขั้นตอน
- ข อธิบายโดยใช้ตัวอย่างประกอบ
- ค อธิบายโดยตั้งประเด็นให้ได้แย้ง
- ง อธิบายโดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

๑๖. ข้อใดใช้ภาษาในงานเขียนเชิงวิชาการได้เหมาะสมที่สุด

- ก หากเหตุการณ์ยังเป็นอย่างนี้ แน่แน่นอนว่าผู้ใหญ่ก็ย่อมคัดค้าน
- ข สังคมจะพัฒนาอย่างยั่งยืน ได้ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของประชาชน
- ค ทุกคนไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามต่างก็มีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้เสมอ
- ง คงไม่ใช่เรื่องของรัฐที่จะออกกฎหมายบังคับให้ชาวบ้านเลิกรักษาป่าชุมชน

๑๗. “การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จะจัดนำเที่ยวงานเทศกาลดอกบัวตองจังหวัดแม่ฮ่องสอนและงานลอยกระทงจังหวัดสุโขทัยระหว่างวันที่ ๑๒-๑๗ พฤศจิกายนนี้... ติดต่อสำรองที่นั่งได้ที่กองรายได้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย...”

ข้อความนี้เป็นงานเขียนประเภทใด

- ก โฆษณา
- ค ประกาศ
- ข เชิญชวน
- ง ประชาสัมพันธ์

๑๘. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการแต่งโคลงสุภาพ

- ก โคลงสุภาพไม่ควรมีสัมผัสอักษร
- ข สามารถทำคำเอกให้เป็นคำโทได้
- ค คำสร้อยต้องเป็นคำที่ไม่มีความหมายเท่านั้น
- ง คำเอกคำโททำวรรคแรกของโคลงสี่สุภาพจะสลับที่กันไม่ได้

๑๕. ข้อใดสำคัญมากที่สุดในการแต่งกลอนสุภาพ

- ก สัมผัสใน
- ข สัมผัสนอก
- ค สัมผัสเลื่อน
- ง สัมผัสอักษร

๒๐. ข้อใดมีสัมผัสอักษรมากที่สุด

- ก ตลาดน้ำดำเนินแสนสะดวก
- ข นกกระเด็นเด่นหงในพงหญ้า
- ค กัมกราบกรานบนบานปูให้ปักปัก
- ง หิ่งห้อยน้อยค่อยปล่อยแสงเหลืองระยิบ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๐ ภูมิปัญญาทางภาษา

คำชี้แจง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. ข้อใดจัดเป็นศิลปะการใช้ถ้อยคำในภาษาไทย

- ก การเรียงคำ
- ข สัมผัสคล้องจอง
- ค การเปลี่ยนแปลงคำ

ง ถูกทุกข้อ

๒. “เรื่อยเรื่อยมาเรียงเรียง

นกบินเฉียงไปทั้งหมู่

ตัวเดียวมาพลัดคู่

เหมือนที่อยู่ผู้เดียวดาย”

บทร้อยกรองนี้จัดเป็นภูมิปัญญาทางภาษา

ในเรื่องใด

- ก การเปลี่ยนแปลงคำ
- ข ความหลากหลายในถ้อยคำ
- ค เซาวันไฉไลหวพริบในการสร้างคำ

ง การเรียบเรียงถ้อยคำได้อย่างลึกซึ้งกินใจ

๓. ข้อใดเป็นลักษณะของภาษาไทยที่

ต่างจากพวก

- ก มีระดับภาษา
- ข มีลักษณนาม
- ค มีเสียงวรรณยุกต์

ง มีความหลากหลายในถ้อยคำ

๔. ข้อใดจัดเป็นภูมิปัญญาทางภาษา

- ก ภาษาถิ่น
- ข เพลงพื้นบ้าน
- ค ดำเนินพื้นบ้าน

ง ถูกทุกข้อ

๕. วรรณกรรมมุขปาฐะหมายถึงข้อใด

- ก เรื่องเล่าที่บันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร
- ข เรื่องที่แต่งขึ้นตามตำนานท้องถิ่นนั้น ๆ
- ค เรื่องที่มีการจดบันทึกไว้แล้วให้ลูกหลานฟัง

ง เรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาปากต่อปากโดยไม่มีการบันทึก

๖. เพลงร้องเรือเป็นเพลงกล่อมเด็กของภาคใด

- ก เหนือ
- ค กลาง

ข อีสาน ง ใต้

๗. “คนตาโต กินแดงโมไม่ปอกเปลือก

คนตาเหลือก กินแต่เปลือกแดงโม”

ข้อความนี้จัดเป็นเพลงพื้นบ้านประเภทใด

ก เพลงร้องเล่น

ข เพลงปฏิพากย์

ค เพลงปลอบเด็ก

ง เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

๘. “ตื่นเช้าเหอ

พระท่านมาขึ้นบาตร

คดข้าวขันใส่ถาด

พร้อมทั้งข้าวบาตรและข้าวบิณฑ์

กวรดน้ำอริษฐาน

ให้รูปหงส์นงคราญเข้าไฉยิน

พร้อมทั้งข้าวบาตรและข้าวบิณฑ์

เชิญกินเถิดขุนหัว”

เพลงกล่อมเด็กนี้มีเนื้อความเกี่ยวกับเรื่องใด

ก สั่งสอนจริยธรรม

ข พรรณนาธรรมชาติ

ค ความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ

ง สะท้อนสภาพความเป็นอยู่และขนบธรรมเนียมประเพณี

๘. เพลงใดเป็นเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

- ก โพงพาง ค เพลงฉ่อย
ข เพลงเรือ ง เพลงเกี่ยวข้าว

๑๐. เพลงปฏิพากย์ในข้อใดไม่ได้สะท้อน

วัฒนธรรมหรือสภาพความเป็นอยู่ของ
คนไทย

- ก ลิเก ค เพลงบอก
ข หมอลำ ง ไม่มีข้อใดถูกต้อง

๑๑. ภูมิปัญญาทางภาษาในข้อใดที่แสดงให้เห็น

ถึงไหวพริบของผู้เล่น

- ก ลิเก
ข เพลงร้องเล่น

- ค ปริศนาคำทาย
ง เพลงกล่อมเด็ก

๑๒. “อดเปรี้ยวไว้กินหวาน” ภาษิตนี้มี

จุดมุ่งหมายใด

- ก สั่งสอน ค ปลอดภัย
ข แนะนำ ง ให้กำลังใจ

๑๓. ภาษิตข้อใดไม่ได้มาจากสุภาษิตพระร่วง

- ก อย่าคิดคนด้วยปาก
ข เข้าเดือนอย่าลืมพริ้ว
ค อย่าปลุกผีข้ามคลอง

- ง ความเพียรอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น

๑๔. “อยากเหมือนเปรตเดือนสิบ” ภาษิตนี้

ไม่ได้สะท้อนเรื่องใด

- ก ค่านิยม
ข ประเพณี
ค ความเชื่อ
 ง สภาพความเป็นอยู่

๑๕. “พระครูวัดคลอง” จัดเป็นนิทาน

ประเภทใด

- ก เทพนิยาย
 ข นิทานท้องถิ่น
ค นิทานปรัมปรา
ง นิทานตลกขบขัน

๑๖. ข้อใดจัดเป็นตำนาน

- ก อิเหนา ค นางสิบสอง
ข ศรีธนญชัย ง เกาะหนูเกาะแมว

๑๗. สิ่งใดสามารถนำไปเป็นข้อเตือนใจในการ

ดำเนินชีวิตประจำวันได้

- ก ตำนาน
ข เพลงพื้นบ้าน
 ค สำนวนภาษิต
ง ปริศนาคำทาย

๑๘. เรื่องใดจัดเป็นวรรณกรรมพื้นบ้าน

- ก ราชอิธิราช ค พระอภัยมณี
ข รามเกียรติ์ ง ขุนช้างขุนแผน

๑๙. ปริศนาคำทายข้อใดสะท้อนสภาพความเชื่อ

และวัฒนธรรมประเพณีของคนไทย

- ก ผ้าเหลืองผืนน้อย คนทั้งร้อยตากไม้แห้ง
ข เรือขึ้นน้ันหยาทาลีเขียว นอนคนเดียว
 กางมุ้งขาว
ค มีสามอักขรา แปลว่าสูงสุด ตัวหลังสุด
 เป็นชื่อพฤกษา

- ง บ้านเล็กปลูกก่อนหลังใหญ่ โบราณ
 สอนไว้ต้องกราบไหว้บูชา

๒๐. จากคำตอบข้อ ๑๙ หมายถึงข้อใด

- ก ไบเสมา
 ข ศาลพระภูมิ
ค จีวรพระสงฆ์
ง พระบิณฑบาต

ตอนที่ ๓.๕

แบบทดสอบปลายภาคเรียน

ด้านความรู้

ตอนที่ ๑ เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

๑. การสื่อสารข้อใดที่แสดงถึงความหมาย

ของภาษาตามหลักภาษาศาสตร์

- ก เสียงร้องของสัตว์
- ข สัญญาณไฟจราจร
- ค เสียงพูดของมนุษย์
- ง ท่าทางที่แสดงความรู้สึก

๒. ข้อใดแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับความหมาย

- ก รถตุ๊ก ๆ
- ข คอมพิวเตอร์
- ค คอนโดมิเนียม
- ง เครื่องถ่ายเอกสาร

๓. “พ่อของฉันอ่านหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ฉันตื่นนอน เมื่อแม่เริ่มทำกับข้าว จนฉันอาบน้ำแต่งตัวเสร็จและแม่เรียกกินข้าว” ข้อความที่พิมพ์ตัวหนา ขยายส่วนใดในประโยค

- ก กริยา
- ข กรรม
- ค ประธาน
- ง ส่วนขยายประธาน

๔. ข้อใดไม่มีศัพท์ที่มาจากภาษาบาลีหรือสันสกฤต

- ก ด้วยกำลังรึพลเข้มแข็ง
- ข เราจะตัดศึกใหญ่ให้ย่อยน
- ค แม่ไพร่หนีมือกลางแปลง
- ง เห็นหักได้ไม่แคลงวิญญาณ

๕. ประโยคใด ไม่มีคำกร่อนที่แสดงถึงการ

เปลี่ยนแปลงของภาษา

- ก เป็นอย่างไรบ้าง หายไปตั้งนาน ไม่ส่งข่าวกันบ้างเลย
- ข ตะไคร้เป็นสมุนไพรที่ช่วยขับลมในกระเพาะอาหาร
- ค อนึ่ง การจัดกิจกรรมครั้งนี้ เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
- ง เขายืมหน้าระรื่นด้วยความดีใจที่ผลงานของเขาได้รับรางวัลชนะเลิศ

๖. ประโยคในข้อใดบอกพร้อมเรื่องการใช้นำนวนต่างประเทศ

- ก ถังน้ำสแตนเลสใบนี้ใช้ทนมาก
- ข เขาถูกลงโทษให้ยืนกางแขนหน้าชั้นเรียน
- ค มันเป็นกระแสเสียงที่อ่อนโยนจากแม่ของเขา
- ง ผู้มีกรดยูริกในเลือดสูง ควรรับประทานนมและไข่แทนอาหารประเภทเนื้อสัตว์

๗. ข้อใดแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

- ก เขากำลังจะมาถึงในไม่ช้านี้
- ข สามีภรรยาเรียกกันว่าพ่อแม่ตามลูก
- ค คนส่วนใหญ่เดินทางโดยอาศัยรถเมล์
- ง ช่วงเวลาเร่งด่วน บนทางด่วนรถก็ยังคงติด

๘. ข้อใดมีเสียงสระประสม

- ก บัดนี้พีนางบุษบา
- ข สั่งมาว่ารำลึกตริกถึง
- ค อยารัญจวนครวญคร่ำคำนึง
- ง บ่ายคล้อยหนอยหนึ่งจะพาไป

๙. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์ครบทั้ง ๕ เสียง

- ก รู้วิชาก็ให้รู้เป็นครูเขา
- ข จึงจะเบาแรงคนเร่งขวนขวาย
- ค มีข้าไทใช้สอยคอยสบาย
- ง ตัวเป็นนายโง่เง่าบ่าวไม่เกรง

๑๐. บริบทของคำนามในข้อใดแสดงว่า

- ประธานของประโยคเป็นเอกพจน์
- ก ครูไปอบรมทั้งโรงเรียน
- ข मदช่วยกันหาอาหารกลับรัง
- ค เด็ก ๆ ต้องไปฉีดยาทุกคน
- ง เราอ่านหนังสือแล้วต้องเก็บเข้าที่

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๑๑-๑๔

บริษัทแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ให้พนักงาน
ทราบ โดยการติดบอร์ดประชาสัมพันธ์

๑๑. ข้อใดเป็นผู้ส่งสาร

- ก บริษัท
- ข พนักงาน
- ค ผู้ติดข่าวประชาสัมพันธ์
- ง ประชาสัมพันธ์ของบริษัท

๑๒. ข้อใดเป็นผู้รับสาร

- ก บริษัท
- ข พนักงาน
- ค ผู้ติดข่าวประชาสัมพันธ์
- ง ประชาสัมพันธ์ของบริษัท

๑๓. ข้อความนี้ “ข่าวประชาสัมพันธ์”

- เป็นองค์ประกอบใดของการสื่อสาร
- ก สื่อ
- ค ผู้ส่งสาร
- ข สาร
- ง ผู้รับสาร

๑๔. ข้อความนี้ ข้อใดเป็นสื่อในการสื่อสาร

- ก กระดาษ
- ข ข่าวประชาสัมพันธ์
- ค บอร์ดประชาสัมพันธ์
- ง ถูกทั้งข้อ ก และ ค

๑๕. โฆษณาเป็นสารที่มีจุดมุ่งหมายใดในการ
สื่อสาร

- ก จรรโลงใจ
- ข โน้มน้าวใจ
- ค ให้ความบันเทิง
- ง ให้ข้อมูลข่าวสาร

๑๖. ข้อใดเป็นการส่งสารโดยใช้ภาษาต่างจาก
ข้ออื่น

- ก ฟोनอดูข่าวจากโทรทัศน์
- ข นั่งนั้งยิ้มทุกครั้งที่ได้ฟังเพลงนี้
- ค เขาร้องไห้เมื่อหมาของเขาถูกรถชนตาย
- ง เราหยุดหัวเราะทันทีเมื่อคุณครูหันมามอง

๑๗. ข้อความใดใช้คำได้เหมาะสมกับบุคคล

- ก เธอทำได้ดีมาก ครูภูมิใจจริง ๆ
- ข ตาหนูแก่ไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาล
- ค ลุงไปเร็ว ๆ หลวงตาแก่ให้มาตามขอรับ
- ง เธอรับปากแล้ว กรุณาช่วยทำให้สำเร็จ
ด้วยนะครับท่าน

๑๘. “ครูสั่งให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดข้อ ๕

หน้า ๑๗๑ แต่นักเรียนไปทำข้อ ๕ หน้า
๑๗๗” ข้อความนี้เกิดจากอุปสรรคในการ
สื่อสารข้อใด

- ก สื่อ
- ข สาร
- ค ผู้ส่งสาร
- ง ผู้รับสาร

๑๕. “เมื่อก็ฉันเห็นเด็กคนหนึ่งอุ้มตุ๊กตา
หน้าตาน่ารักเหมือนกันเลย” ข้อความนี้
จะเกิดอุปสรรคต่อการสื่อสารเพราะเหตุใด

- ก ใช้คำกำกวม
 ข ละคำพูดบางคำไป
 ค วางส่วนขยายผิดที่
 ง เล่าเรื่องไม่ละเอียด

๒๐. ข้อใดใช้คำที่ให้ความรู้สึกชัดเจนเป็นพิเศษ
ไม่ถูกต้อง

- ก ดมย่ำด้วยน้ำปรีชาจิตใจ
 ข ตาลับมีดเล่มนี้จนคมกริบ
 ค แม่ทอดไข่หอมคลุ้งไปทั้งบ้าน
 ง พ่อค่อมกาแฟไม่ใส่น้ำตาล ชมปีเซียะ

๒๑. ข้อใดออกเสียงพยัญชนะต้นต่างจากข้ออื่น

- ก ช่อน ค สร้อย
 ข ปรับ ง ทราบ

๒๒. คำว่า “แก่” ในข้อใดออกเสียงยาว

- ก เขาใช้จ่ายพอควรแก่ฐานะ
 ข อย่างเป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว
 ค คนเราพอแก่ตัวก็ทำอะไรไม่ไหว
 ง เกียรติศักดิ์ศรีของข้ามอบไว้แก่ตัว

๒๓. ข้อใดมีคำที่ใช้อักษรควบและอักษรนำ

- ก จะนุ่งห่มดูพอสมศักดิ์สงวน
 ข ให้สมควรรับพัสดุตามศักดิ์ศรี
 ค จะผัดหน้าทาแป้งแต่งอินทรี
 ง คุณวีผิวเนื้ออย่างเหลือเกิน

๒๔. ข้อใดมีเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ

- ก เสก ค กล่อง
 ข เสริม ง ทรัพย์

๒๕. คำที่พิมพ์ตัวหนาในข้อใดออกเสียง

วรรณยุกต์ไม่ต่างกัน

- ก ฉันว่าแล้ว ว่าเธอต้องไม่เชื่อฉันหรอก
 ข ความจริงเป็นยังไง ฉันไม่รู้จริงๆ
 ค คนอะไร ไม่เคยทำอะไรถูกใจฉันเลย
 ง เห็นไหมล่ะ เขาชอบผ้าไหมชิ้นนี้มากกว่า

๒๖. คำใดลงเสียงหนัก-เบาเหมือน

“สมาชิก”

- ก จราจร ค ประภักษ์
 ข ปฏิบัติ ง จักรยาน

๒๗. ข้อใดอ่านอย่างคำสมาส

- ก กลยุทธ์ ค ชัดสมาธิ
 ข ผลผลิต ง รูปลักษณะ

๒๘. คำใดออกเสียงไม่ถูกต้อง

- ก สร้าง ออกเสียง สะ-หรั่ง
 ข หายนะ ออกเสียง หา-ยะ-นะ
 ค รอมร้อ ออกเสียง รอม-มะ-ร้อ
 ง โขยกเขยก ออกเสียง ขะ-โหยก-ชะ-เหยก

๒๙. จำนวนข้อใดใช้คำไทยทุกคำ

- ก ลูกหน้าปะจมูก
 ข ตัดญาติขาดมิตร
 ค อัฐยายซื้อขนมยาย
 ง กินอยู่กับปาก อยากรู้กับท้อง

๓๐. การเขียนคำภาษาไทยไม่ถูกต้อง มีสาเหตุ

มาจากข้อใด

- ก ใช้แนวเทียบผิด
 ข ไม่รู้ที่มาของคำจึงสะกดผิด
 ค เขียนแบบคำภาษาต่างประเทศ
 ง ถูกทุกข้อ

๓๑. การดูภาพจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถ
ของวัดต่าง ๆ เป็นการดูเพื่อจุดมุ่งหมายใด

- ก เพื่อความรู้
- ข เพื่อความเพลิดเพลิน
- ค เพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา
- ง เพื่อคติชีวิตและจรรยา

๓๒. เมื่อนักเรียนฟังข่าว แล้วนำมาเล่า
ให้เพื่อนฟังได้ แสดงว่านักเรียนมีทักษะ
การฟังอยู่ในระดับใด

- ก เข้าใจเรื่องที่ฟัง
- ข ตีความเรื่องที่ฟัง
- ค วิเคราะห์เรื่องที่ฟัง
- ง ประเมินค่าเรื่องที่ฟัง

๓๓. ข้อใดเป็นการฟังเพื่อคติชีวิตและความ
จรรยา

- ก ข่าว
- ข เพลง
- ค โต้ว่าที่
- ง พระบรมราโชวาท

๓๔. กระบวนการฟังและดูที่สมบูรณ์ขั้นสุดท้าย
จะต้องปฏิบัติอย่างไร

- ก ตีความ
- ข จับใจความ
- ค ประเมินค่า
- ง แสดงปฏิบัติการยาโต้ตอบ

๓๕. ข้อใดเป็นสถานการณ์ที่แสดงว่าการฟัง
ไม่สัมฤทธิ์ผล

- ก ฟังแล้วเล่าให้เพื่อนฟังได้
- ข ฟังแล้วบอกข้อคิดจากเรื่องได้
- ค ฟังแล้วคิดวิธีแก้ปัญหาจากเรื่องที่
กำลังฟัง
- ง ฟังแล้วประเมินค่าเรื่องที่ฟังได้ว่า
ดีหรือไม่ อย่างไร

๓๖. ข้อใดไม่ใช่หลักการฟังและการดู

- ก ฟังและดูอย่างสร้างสรรค์
- ข หลีกเลี่ยงการจับผิดผู้พูด
- ค มีทัศนคติที่ดีต่อผู้พูดและสิ่งที่ดู
- ง ใช้จินตนาการให้เหมาะสมกับสาร

๓๗. “อันข้าไทได้ฟังเขาจึงรัก

แม่นถอยศักดิ์สินอำนาจวาสนา

เขาหน่ายหนีมิได้อยู่คู่ชีวา

แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ”

บทร้อยกรองนี้ฟังเพื่อจุดมุ่งหมายใด

- ก ความรู้
- ข ความเพลิดเพลิน
- ค เพิ่มพูนสติปัญญา
- ง คติชีวิตและจรรยา

๓๘. การแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์

ข่าวที่ได้ฟัง จัดอยู่ในกระบวนการใด

ของการสื่อสาร

- ก สื่อ
- ค การส่งสาร
- ข ผู้รับสาร
- ง การตอบกลับ

๓๙. สื่อที่เป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการ
ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในปัจจุบันที่นิยมใช้
มากที่สุดคือข้อใด

- ก วารสาร
- ค อินเทอร์เน็ต
- ข โทรทัศน์
- ง หนังสือพิมพ์

๔๐. ใครขาดมารยาทในการฟังมากที่สุด

- ก คมฟังเรื่องตลกแล้วหัวเราะเสียงดัง
- ข คุณแอบฟังเพื่อนนินทาครูแล้วทำเงิบ
เฉยไว้
- ค คิวฟังเพื่อนเล่าเรื่องราวในชีวิต แล้ว
ร้องไห้เพราะสงสารเพื่อน
- ง แคร่ฟังความลับของเพื่อน แล้วไปเล่า
ให้คนอื่นฟัง โดยกำชับว่าห้ามไปเล่าต่อ

๔๑. เมื่อการสื่อสารเกิดอุปสรรค ผู้ฟังไม่เข้าใจ หรือเข้าใจไม่ตรงกับผู้พูด ควรพิจารณาข้อใด เป็นอันดับแรก

- ก ล้อ ค ผู้พูด
ข ผู้ฟัง ง เนื้อหาสาระ

๔๒. เหตุใดจึงกล่าวว่า การพูดเป็นศาสตร์ อย่างหนึ่ง

- ก การพูดมีมานานพร้อม ๆ กับกำเนิดมนุษย์
 ข การพูดเป็นความรู้ที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีกระบวนการ
ค การพูดสามารถถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งได้
ง การพูดได้รับการบรรจุให้เป็นหลักสูตร ใช้สอนในโรงเรียนและสถานศึกษาทั่วไป

๔๓. ข้อใดแสดงให้เห็นความสำคัญของการพูด

- ก ไม่จำเป็นต้องบอกออกประกาศ
ข ว่าตนสืบเชื้อชาติสูงส่ง
ค หรือเป็นตระกูลหงส์ทรงศักดิ์
 ง เขารู้ได้ด้วยกิริยาวาจาเรา

๔๔. ข้อใดเป็นการทักทายแบบเป็นพิธีการ

- ก สวัสดีครับ พี่น้องทั้งหลาย
ข พี่น้องชาวเทา-แดงที่รักทุกคน
ค เพื่อน ๆ นักเรียนที่รักทั้งหลาย
 ง ท่านประธานและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย

๔๕. ข้อใดใช้คำพูดได้เหมาะสมมากที่สุด

- ก กรุณาข้ามถนนตรงทางม้าลาย
ข ห้ามไม่ให้ส่งเสียงดังในโรงพยาบาล
ค น้องของเขาคณนั้นเป็นเพื่อนที่สนิทกันมากกับฉัน
ง ได้โปรดกรุณาช่วยอธิบายโจทย์เลขข้อนี้ให้ฉันฟังหน่อย

๔๖. จำนวนข้อใดเหมาะที่จะใช้ประกอบการพูด ในหัวข้อ “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว” มากที่สุด

- ก บุญทำกรรมแต่ง
ข ชั่วช่วงซี ดีช่วงสงฆ์
ค กรุงศรีอยุธยาไม่สิ้นคนดี
ง คบคนพาล พาลพาไปหาผิด
คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล

๔๗. หลักในการพูดเล่าเรื่องข้อใดที่ผู้เล่า

- ควรยึดเป็นหลักการสำคัญที่สุด
ก จังหวะและลีลาในการเล่า
ข การแสดงสีหน้าและแววตา
 ค เลือกเรื่องให้เหมาะสมกับผู้ฟัง
ง แง่คิด ความรู้ และคติสอนใจ

๔๘. ข้อใด ไม่ใช่หลักการพูดโน้มน้าวใจ

- ก ให้ข่าวสารและข้อมูลที่ชัดเจน
ข ใช้เหตุผลสนับสนุนให้ผู้ฟังเชื่อ
 ค นำเสนอแง่คิด ความรู้ และคติสอนใจ
ง ชักจูงให้ผู้ฟังคล้อยตาม และลงมือปฏิบัติด้วยความเต็มใจ

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๔๙-๕๐

ในสังคมทุกวันนี้มีความ “ต่าง” ในกลุ่ม ไหนบ้างที่ไม่เกิดปัญหา ไม่ว่าต่างสีผิว ต่างศาสนา ต่างเพศ และต่างวัย ความต่างสร้างความขัดแย้งได้ตั้งแต่การทะเลาะวิวาทระหว่างบุคคล จนถึงสงครามระหว่างเผ่าพันธุ์ หากวิธีการจัดการ “ไม่ลงตัว” แต่ใช้ว่าเมื่อขึ้นต้นด้วยคำว่า “ต่าง” แล้วจะตามด้วย “ความขัดแย้ง” เสมอไป เพราะในบางมุมมอง “ความต่าง” อาจกลายเป็น การ “เติมเต็ม” อย่างคาดไม่ถึง

๔๘. ข้อใดเป็นคุณสมบัติที่ดีที่สุดของผู้กล่าว
ข้อความนี้

- ก ใช้ข้อมูลซึ่งได้ศึกษาและค้นคว้ามาเป็นอย่างดีที่สุด
- ข ใช้ข้อสนับสนุนและข้อสรุปได้อย่างมีน้ำหนักน่าเชื่อถือ
- ค ใช้ภาษาอย่างมีวิจารณ์ญาณและรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้น
- ง ใช้วิธีรวบรวมความคิดอย่างมีระบบและจัดลำดับข้อความให้เข้าใจง่าย

๕๐. ผู้พูดมีวิธีการใดที่จะนำเสนอเนื้อหาให้
ครบถ้วนตามเนื้อความ และเกิดผลสัมฤทธิ์
ในการพูด

- ก เตรียมต้นร่างที่จะพูดเป็นประเด็น ๆ
- ข เตรียมต้นฉบับที่จะพูดอย่างละเอียด
- ค เตรียมอ่านต้นฉบับที่เตรียมไว้เป็นอย่างดี
- ง เตรียมคิดข้อมูลเพื่อให้พูดเรื่องนี้ได้โดยฉับพลัน

๕๑. การอ่านเรื่องใดเป็นการอ่านเพื่อพัฒนาความรู้

- ก อยู่กับก๊ง
- ข การเลิกทาส
- ค ผู้ใหญ่ลี้กับนางมา
- ง สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน

๕๒. ข้อใดแสดงถึงการมีมารยาทในการพูดมากที่สุด

- ก ถ้าไม่เลิกสูบบุหรี่เห็นทีจะอายุไม่ยืนแน่ละลุง
- ข เมื่อไรเธอจะหยุดพูดสักที ฉันเริ่มรำคาญแล้วนะ
- ค คิดแบบนี้โง่มากเลยนะ มีวิธีคิดอีกตั้งมากมายที่จะทำให้เธอฉลาดขึ้น
- ง อย่าเรียนแบบนั่งเรียนให้จบไปวัน ๆ รู้จักชวนขวยหาความรู้เพิ่มเติมเสียบ้าง

๕๓. การอ่านประเภทใดที่ผู้อ่านสามารถเสนอ
ความรู้ ความคิดได้หลากหลาย

- ก อ่านตีความ
- ข อ่านเอาเรื่อง
- ค อ่านวิเคราะห์
- ง อ่านเก็บความรู้

๕๔. “แม้มีทรัพย์ยั้งทั้ง ยศลา
พ่อแม่แก่ชรา บ่เลี้ยง
เป็นสุขแต่อาคมา บริโภค
จักลืมหายวายเพียง โทษท้าวลงทัณฑ์”
บทร้อยกรองนี้ต้องการสอนเรื่องใด

- ก ความมีน้ำใจ
- ข ความกตัญญู
- ค ความประหยัด
- ง ความพากเพียร

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๕๕-๕๖

เกาะเกร็ด เป็นเกาะใหญ่กลางแม่น้ำเจ้าพระยา
แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ หมู่บ้าน รวมเป็นตำบล
เกาะเกร็ด อยู่ในเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
เกิดจากการขุดคลองลัดแม่น้ำเจ้าพระยา ตรงส่วนที่
เป็นแหลมยื่นไปตามความโค้งของแม่น้ำเจ้าพระยา
ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวท้ายสระแห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ
พ.ศ. ๒๒๖๕ เรียกคลองนี้ว่า “คลองลัดเกร็ดน้อย”
ต่อมาคลองขยายกว้างขึ้น เกิดเป็นเกาะที่ชัดเจน
เรียก “เกาะสาลาคุน” ตามชื่อวัด เมื่อตั้งอำเภอ
ปากเกร็ดขึ้น เกาะสาลาคุนจึงมีฐานะเป็นตำบล เรียกว่า
ตำบลเกาะเกร็ด เกาะนี้จึงชื่อว่า “เกาะเกร็ด”

๕๕. ข้อความนี้มีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ

- ก ให้ความรู้
- ข ให้คติสอนใจ
- ค แสดงทรรศนะ
- ง เสนอความคิดเห็น

๕๖. ผู้เขียนเขียนเรื่องนี้เพื่ออะไร

- ก บอกที่มาของชื่อเกาะเกร็ด
- ข บอกสถานที่ตั้งของเกาะเกร็ด
- ค บอกลักษณะทางภูมิศาสตร์ของเกาะเกร็ด
- ง บอกลักษณะการแบ่งการปกครองบนเกาะเกร็ด

อ่านข้อความ แล้วตอบคำถามข้อ ๕๗-๕๘

การควบคุมตัวเองนั้นมันหนักหน้อยในขั้นต้น ความจริงจะสบายเมื่อปลายมือ แต่ว่าคนเราขาดความอดทนจึงไม่สามารถจะควบคุมตัวเองไว้ได้ เรามีแต่เรื่องการตามใจตัวเอง การปล่อยไปตามอารมณ์ ปล่อยไปตามอำนาจของสิ่งแวดล้อม แต่ไม่เคยทำราบปราบปรามตัวเอง จึงยากแก่การที่จะควบคุมตัวเอง

คนเรากล้าบังคับตัวเองได้มากเท่าใด ยิ่งเป็นผู้ประเสริฐมากเท่านั้น คนที่ประเสริฐคือคนที่บังคับตัวเองได้ ถ้าบังคับตัวเองไม่ได้ก็ไม่ประเสริฐอะไร ความใหญ่ของคนมันอยู่ที่การบังคับตัวเอง ถ้าไม่รู้จักบังคับตัวเอง เขาตั้งใหญ่เท่าใด มันก็ใหญ่ไม่ได้เรื่องนั่นแหละ มันสำคัญอยู่ตรงนี้ เพราะฉะนั้น เราต้องฝึกบังคับตัวเองไว้เหนียวไว้...

๕๗. ข้อความนี้มีลักษณะตามข้อใด

- ก ให้ความรู้
- ข ให้คติสอนใจ
- ค ส่งเสริมความคิด
- ง ส่งเสริมการแสดงทรรศนะ

๕๘. ความใหญ่ของคนจากข้อความนี้คือข้อใด

- ก การบังคับตนเอง
- ข การตามใจตนเอง
- ค การปล่อยตนเองไปตามอารมณ์
- ง การปล่อยตนเองไปตามสิ่งแวดล้อม

๕๕. ข้อความนี้มีจุดเด่นในเรื่องกลวิธีการเขียนอย่างไร

- ก ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด
- ข ให้เหตุผลสนับสนุนดี
- ค ยกตัวอย่างให้เห็นชัดเจน
- ง ใช้การเปรียบเทียบให้เห็นข้อเท็จจริง

๖๐. ความเข้าใจสารของบทอ่านก่อให้เกิดผลดีอย่างไร

- ก สามารถออกเสียงคำทุกคำได้ถูกต้องชัดเจน
- ข สามารถปรับน้ำเสียงให้สอดคล้องกับความหมาย
- ค สามารถปรับกิริยาอาการให้สอดคล้องกับความหมาย
- ง ทุกข้อรวมกัน

๖๑. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านใด

- ก สังคม
- ค อารมณ์
- ข ความรู้
- ง คุณธรรม

อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๖๒-๖๓

เอออุเหม่นะมิงชีข้างกระไร
 ทูทาสสุดจะนี่ไฉน ก็มาเป็น
 สึกบถึงและมิงก็ยังมีเห็น
 จะน้อยจะมากจะยากจะเย็น ประการใด
 อวดฉลาดและคาดแกลงเพราะใจ
 ขยาดขยั้นมิทันอะไร ก็หมิ่นกู

๖๒. บทร้อยกรองนี้แสดงอารมณ์ตามข้อใด

- ก เศร้า
- ข โกรธ
- ค หัวเราะ
- ง สนุกสนาน

๖๓. ผู้เขียนใช้ศิลปะในการประพันธ์ใด

เด่นชัดที่สุด

ก เล่นคำซ้ำ

ข เล่นเสียงและจังหวะของคำ

ค เล่นคำที่มีความหมายเหมือนกัน

ง เล่นซ้ำเสียงพยัญชนะแบบคำอัฒภาค

๖๔. “เครื่องกำกับจิตใจของมนุษย์ให้ประพฤติปฏิบัติในด้านดีงาม เป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์ ทำให้ใจมนุษย์อยู่ร่วมกันได้เป็นชุมชนใหญ่” ข้อความนี้เป็นการอ่านเพื่อพัฒนาตนเองทางด้านใด

ก สังคม

ข ความรู้

ค อารมณ์

ง คุณธรรม

๖๕. ข้อใดเป็นหนังสือที่ได้รับรางวัลซีไรต์

ก เจ้าชายน้อย

ข คำพิพากษา

ค เวลาในขวดแก้ว

ง ผู้ใหญ่ลี้กับนางมา

๖๖. หนังสือลักษณะใดที่นักเรียนควรเลือกอ่านมากที่สุด

ก นำเสนอจินตนาการที่เหนือจริงของผู้เขียน

ข นำเสนอความจริงในแง่ลบของสังคมเพียงด้านเดียว

ค นำเสนอความรู้ และให้ข้อคิดที่เตือนสติในการดำเนินชีวิต

ง นำเสนอด้วยสำนวนภาษาที่เร้าความรู้สึก และสร้างอารมณ์สะเทือนใจ แต่ไม่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง

๖๗. หากนักเรียนต้องการข้อมูลจากจดหมายเหตุ

และเอกสารสำคัญทางประวัติศาสตร์

นักเรียนสามารถค้นคว้าได้จากที่ใด

ก ร้านหนังสือเก่า

ข หอสมุดแห่งชาติ

ค ห้องสมุดโรงเรียน

ง ห้องสมุดประชาชน

๖๘. ข้อใดควรทำมากที่สุดในการสนทนาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

ก ใช้ชื่อจริงในการสนทนา

ข ใช้ชื่อสมมุติในการสนทนา

ค เปิดเผยข้อมูลส่วนตัวอย่างชัดเจน

ง เก็บข้อมูลของคู่สนทนาให้มากที่สุด

๖๙. ข้อใดเป็นลักษณะเฉพาะของหอสมุด

แห่งชาติ

ก อนุญาตให้ถ่ายเอกสารข้อมูลที่สนใจได้

ข ไม่อนุญาตให้นำอาหารและน้ำเข้าไปในหอสมุด

ค ไม่อนุญาตให้นำหนังสือออกมาภายนอกหอสมุด

ง อนุญาตให้สมาชิกและประชาชนทั่วไปใช้บริการ

๗๐. ข้อใดเป็น manuscript

ก หนังสือสวดมนต์

ข สมุดข่อยตำนานยา

ค ภาพฝาผนังในโบสถ์

ง รูปปั้นสัตว์ในป่าหิมพานต์

๗๑. เหตุใดสื่ออินเทอร์เน็ตจึงได้รับความนิยมมากที่สุดในปัจจุบัน

ก ค้นข้อมูลได้รวดเร็ว

ข ค้นข้อมูลได้ทุกสถานที่

ค มีข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ

ง ถูกทุกข้อ

๗๒. มารยาทในการใช้ห้องสมุดข้อใด
ที่นักเรียน *ไม่ปฏิบัติแล้วเกิดผลกระทบ*
ต่อผู้อื่นมากที่สุด
- ก ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น
- ข ดึงลิ้นชักบัตรรายการมาดูที่โต๊ะ
- ค ผাগกระเป่า ดึง ยาม ไว้ด้านนอก
- ง ลุกจากเก้าอี้ แล้วเลื่อนเก้าอี้เก็บเข้าที่ทุกครั้ง
๗๓. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกของการท่องจำ
คำประพันธ์
- ก อ่านแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง
- ข ใช้น้ำเสียงให้เหมาะสมกับเนื้อหา
- ค ท่องให้ถูกท่วงทำนองและลีลาของ
คำประพันธ์
- ง อ่านออกเสียงเป็นร้อยแก้วธรรมดา
ให้ถูกต้อง ชัดเจน
๗๔. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของคำประพันธ์
ประเภทโคลง
- ก บังคับคำครุลหุ
- ข บังคับสัมผัสใน
- ค บังคับคำเอกคำโท
- ง ไม่บังคับจำนวนคำในแต่ละวรรค
๗๕. “พ่อแม่เสมอพระเจ้า บนสวรรค์
ลูกจูงนมมิ่งขวัญ กราบไหว้”
ข้อใดเรียงลำดับเหตุผลเหมือนบทร้อยกรอง
ข้างต้น
- ก อันจึงนางอย่างนี้ไม่คิดธรรม์
ธรรมนิยมนั้นมีแต่บุราณมา
- ข จำจะไปด้านต่อรอฤทธิ์
ถึงม้วยมิดมิให้ใครดูหมิ่น
- ค เราจะตัดศึกใหญ่ให้ยอช่น
ด้วยกำลังรพีพลเข้มแข็ง
- ง เห็นจะรักเมียจริงยิ่งกว่าญาติ
ไหนจะคลาดจากเมืองหมันหาได้

๗๖. “เรื่อยเรื่อยมารอนรอนทิพากรจะตกต่ำ
สนธยาจะใกล้ค่ำค้ำน้ำเจ้าตาตรู”
ข้อความนี้เมื่อแบ่งวรรคตอนถูกต้องแล้ว
จะเป็นคำประพันธ์ชนิดใด
- ก กลอนสุภาพ ค กาพย์ยานี ๑๑
- ข โคลงสี่สุภาพ ง อินทรวិเชียรฉันท
- อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามข้อ ๗๗-๗๘
- เรียนทนทุกข์แต่เช้า ถึงเย็น
มาสู่สุขคืนเชิญ หม่นไหม้
ชายใดจากสมรเป็น ทุกข์เท่า เรียมเลย
จากคู่วันเดียวได้ ทุกข์ปีมปานปี*
๗๗. บทร้อยกรองนี้ควรอ่านด้วยลีลาอย่างไร
- ก อ่านเร็ว เสียงดัง ไม่เอื้อนเสียง
- ข อ่านค่อนข้างเร็ว เสียงดัง เอื้อนเสียง
- ค อ่านช้า เสียงปกติ ทวิตเสียงสูงในแต่ละวรรค
- ง อ่านค่อนข้างช้า เสียงเบา ทอดเสียงให้
อ่อนหวาน
๗๘. บทร้อยกรองนี้ให้ความรู้สึกใด
- ก ดีใจ
- ข โกรธ
- ค เศร้า
- ง ตื่นเต้น
๗๙. ข้อใดอ่านแบ่งวรรคตอนถูกต้อง
- ก อนึ่ง/ข้าค่านับน้อม
ต่อพระ/ครูผู้/การุญ
- ข โอบเอื้อ/และเจือจุน
อนุศาสน์/ทุกสิ่งสรรพ
- ค ยัง/บทราบก็/ได้ทราบ
ทั้ง/บุญบาปทุก/สิ่งอัน
- ง ชี้แจงและ/แบ่งปัน
ขยาอ้อถ้อให้/ชัดเจน

๘๐. “ศคฺคีวีรกรรม” เขียนเป็นครุหลุ่ได้

ตามข้อใด

- ก ุ ุ ั ั ุ ั
 ข ั ั ุ ุ ั ุ
 ค ุ ุ ั ั ุ ุ
 ง ั ั ุ ุ ั ั

๘๑. ใครเลือกเขียนเรื่องได้เป็นประโยชน์

กับผู้อ่านมากที่สุด

- ก จำปีเขียนเรื่องลิ้มรักภาษาไทย
 ข ดาวเรืองเขียนเรื่องน้ำกับสุขภาพ
 ค มะลิเขียนเรื่องความกตัญญูต่อผู้มี
 พระคุณ
 ง กุหลาบเขียนเรื่องกลิ่นของดอกไม้กับ
 การรักษาโรค

๘๒. การเขียนขั้นตอนใดทำให้เรื่องที่เขียน

มีลำดับความคิดและเนื้อหาเป็นขั้นตอน

- ก ลงมือเขียน
 ข วางโครงเรื่อง
 ค รวบรวมข้อมูล
 ง คิดเรื่องที่จะเขียน

๘๓. ข้อใดไม่ควรเขียนลงในจดหมายสมัครงาน

- ก ข้อมูลส่วนตัว
 ข ประสบการณ์การทำงาน
 ค สวัสดิการของที่ทำงานเดิม
 ง ชื่อนบุคคลอ้างอิงที่รับรองการทำงาน

๘๔. การเขียนในข้อใดต้องใช้ภาษาแบบแผน

- ก จดหมายราชการ
 ข สารคดีท่องเที่ยว
 ค จดบันทึกการอ่าน
 ง บทความวิจารณ์หนังสือ

๘๕. ข้อใดเป็นหน้าที่ของบทสรุปในการเขียน

เรียงความ

- ก บอกชื่อเรื่อง
 ข ทบทวนเนื้อเรื่อง
 ค บอกหัวข้อของเนื้อเรื่องทุกหัวข้อ
 ง ย้ำความสำคัญช่วยให้จดจำสาระสำคัญได้

๘๖. ข้อใดสำคัญที่สุดในการเขียนรายงาน

เชิงวิชาการ

- ก มีข้อมูลมาก
 ข อ้างอิงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
 ค เน้นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน
 ง ใช้ภาษาแบบไม่เป็นทางการและใช้ศัพท์
 ทางวิชาการ

๘๗. “สัมผัสความเชื่อมั่นและความประทับใจ

แห่งการเดินทางกับ ๗ ทริปคุณภาพที่ได้รับ

ความไว้วางใจสูงสุดตลอด ๑๐ ปี”

ข้อความนี้เป็นการเขียนแบบใด

- ก ชี้แจง ค โฆษณา
 ข ได้แย้ง ง ประชาสัมพันธ์

๘๘. ข้อใดเป็นการเขียนประชาสัมพันธ์

- ก โดคเด่นด้วยดีไซน์และสีส้ม ในราคา
 สุดพิเศษ
 ข สิทธิพิเศษมากมายรอคุณอยู่ สมัครปั้บ
 รับส่วนลดทันที ๑๐ %
 ค โหลดสนุกสุดมัน ทั้งเพลงฮิตและเกม
 มัน ๆ ในราคาเหมาจ่ายเบา ๆ
 ง มุฉนัธิราชสกุลอากาศ ร่วมกับบ้านคนตรี
 ไทยศรีผ่อง จัดการประกวดคนตรีไทย
 แห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ซิงถ้วยพระราชทาน
 จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
 สยามบรมราชกุมารี

๕๕. “เถาวัลย์พันพุกษา มีมัจฉาอยู่กลาง”

ปริศนาคำทายนี้สะท้อนสภาพความเป็นอยู่

และวัฒนธรรมของคนไทยในเรื่องใด

ก ลักษณะนิสัย

ข อาหารการกิน

ค ชีวิตความเป็นอยู่

ง การสร้างบ้านเรือน

๑๐๐. ข้อใดเป็นนิทานที่แสดงถึงปฏิภณ

ไหวพริบ

ก ไกรทอง

ข นิทานอีสป

ค ศรีธนญชัย

ง นางสิบสอง

ตอนที่ ๒ ตอบคำถามต่อไปนี้

๑. การอ่านและการออกเสียงคำได้ถูกต้อง มีผลต่อการสื่อสารอย่างไร

แนวคำตอบ

ทำให้ผู้รับสารเข้าใจความหมายของสารที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อสาร ได้ถูกต้อง

๒. เขียนบทสนทนาในการพูดคุยโทรศัพท์ โดยสมมุติสถานการณ์ขึ้นเอง ๑ สถานการณ์ และใช้ภาษาให้เหมาะสม

(พิจารณาจากการเขียนบทสนทนาของนักเรียน)

๓. อ่านบทร้อยกรอง แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองที่อ่าน

ห้องเอี้ยห้องสมุด	นำมณุษย์โอบบินถิ่นไพศาล
มีหนังสือเป็นมิตรจิตเบิกบาน	ก่อเกิดจินตนาการรื่นรมย์ใจ
ได้ท่องเที่ยวถิ่นไกลในพิภพ	ได้ประสบบุคคลพันสมัย
ได้รับทราบเหตุการณ์ที่ผ่านไป	เพียงนั่งในห้องสมุดสุดเพลินเออ
	(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

แนวคำตอบ

ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการค้นคว้าข้อมูล มีหนังสือมากมายให้เลือกอ่าน ทั้งหนังสือที่ให้ความรู้ หนังสือที่ให้ความบันเทิง ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจ หรือให้รับรู้เหตุการณ์ ข่าวสารบ้านเมือง แต่เราจะได้รับความรู้จากห้องสมุดอย่างเต็มที่ได้นั้น เราเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าความรู้ด้วยความตั้งใจ เพื่อนำไปเป็นความรู้ นำไปใช้ในการเรียน หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ในทางที่ดี ก็จะเกิดผลดีแก่ตัวเราอย่างแน่นอน แต่ถ้าเราเข้าห้องสมุดเพื่อมาเล่น มาพูดคุยกับเพื่อน หรือมาเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ในทางที่ไม่ดี ย่อมไม่ส่งผลดีใด ๆ เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้มีหนังสือให้อ่านหรือค้นคว้าความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีสื่ออินเทอร์เน็ตให้ใช้สืบค้นข้อมูลได้อีกด้วย และห้องสมุดบางแห่งยังมีแม่กระทั่ง โทรทัศน์หรือจุดบริการขายขนมต่าง ๆ บริการด้านใน หรือนอกตัวอาคาร ดังนั้น เราทุกคนจึงควรใช้ประโยชน์จากการเข้าห้องสมุดให้เป็น เพื่อผลดีแก่ตนเอง และห้องสมุดจะได้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่มอบความรู้ได้อย่างเต็มที่

๔. บอกหลักในการเลือกอ่านหนังสือของตนเอง

แนวคำตอบ

๑. จะต้องรู้ว่าต้องการอ่านหนังสือประเภทใด เช่น สารคดี บันเทิงคดี กวีนิพนธ์ ฯลฯ

๒. ตั้งจุดประสงค์ของตนเองว่าอ่านเพื่ออะไร เช่น เพื่อความรู้ เพื่อความบันเทิง ฯลฯ

๕. นักเรียนมีแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาทางภาษาอย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ

๑. ใช้ภาษาไทย และบอกผู้อื่นให้ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง

๒. เลือกภูมิปัญญาทางภาษา เช่น เพลงปฏิพากย์ ปริศนาคำทาย เพลงกล่อมเด็ก มาใช้แสดง

ในโอกาสต่าง ๆ หรือใช้ประกอบในการเรียน

๓. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านหรือวรรณกรรมพื้นบ้านในชุมชนของตนเอง

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ ๑		
ตอนที่ ๒		
รวม		

ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมการแสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ความมีระเบียบวินัย	๑. ทำงานสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ
	๒. ปฏิบัติตามหน้าที่และยอมรับผลการกระทำของตน				
	๓. เคารพสิทธิผู้อื่น				
๒. ความรับผิดชอบ	๑. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ				๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว
	๒. ทำงานเสร็จทันตามกำหนดเวลาและตรงเวลา				
๓. ความสนใจและ ตั้งใจเรียน	๑. ตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทยเป็นพิเศษ				๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. เห็นประโยชน์ของการนำภาษาไทยไปใช้ในชีวิตประจำวัน				
	๓. สนใจทำกิจกรรมและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับภาษาไทยอยู่เสมอ				
	๔. มีความสุขและสนุกกับการเรียนภาษาไทย				
๔. มีความภูมิใจ และเห็นคุณค่าของ ภาษาไทย	๑. ชาบซึ้งและภาคภูมิใจในภาษา วรรณคดี และวรรณกรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมมา				
	๒. เป็นผู้นำในการใช้ภาษาไทย คำเลขไทยในการสื่อสาร และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม				
	๓. ใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือถ่ายทอดความรู้และวัฒนธรรม				
	๔. นำคุณค่าด้านวรรณศิลป์ (กลวิธีการแต่ง การใช้ถ้อยคำ) ของวรรณคดีและวรรณกรรม ไปใช้เป็นแนวทางสร้างงานประพันธ์				
	๕. โน้มน้าว แนะนำให้ผู้อื่นสืบสานภูมิปัญญาทางภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม ในฐานะสมบัติทางวัฒนธรรม				
๕. มีนิสัยรักการอ่าน และการเขียน	๑. สนใจอ่านหนังสือทุกประเภท				
	๒. ใช้เวลาว่างโดยการอ่านและการเขียนหนังสือ				
	๓. ให้ความสำคัญกับการอ่านหนังสือและการเขียนหนังสือมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น				
	๔. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ โดยวิธีการอ่าน				
	๕. บันทึกความรู้และสาระข้อมูลข่าวสารจากการอ่านเป็นประจำ				
	๖. พยายามสร้างสรรค์ผลงานการเขียน				
	๗. เขียนบทความ เรื่องราว บทหรือโครงงาน ประพันธ์ต่าง ๆ ให้ผู้อื่นอ่านและ วิพากษ์วิจารณ์				
๖. มีมารยาทในการรับ และส่งสาร	๑. ฟังหรือดูด้วยความสนใจ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น เมื่อมีข้อสงสัยให้ถาม ด้วยความสุภาพ				
	๒. พูดด้วยถ้อยคำที่สุภาพ เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์				
	๓. อ่านด้วยกิริยาท่าทางที่สุภาพ ไม่รบกวนผู้อื่น				
	๔. เขียนในทางสร้างสรรค์ ไม่ทำลายผู้อื่น และยอมรับฟังคำแนะนำของผู้อื่น				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓	๒	๑
	☐	☐	☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ด้านทักษะและกระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		๓	๒	๑	
๑. ทักษะทางภาษา	๑. มีเทคนิคในการเลือกสรรคำ กลุ่มคำ และสำนวนมาใช้ในการพูดและการเขียน				๓ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น อย่างสม่ำเสมอ ๒ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น เป็นครั้งคราว ๑ หมายถึง นักเรียนแสดง พฤติกรรมนั้น น้อยครั้ง
	๒. ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาที่เป็นทางการ และภาษาที่ไม่เป็นทางการ ได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับกาลเทศะ				
	๓. ใช้ถ้อยคำ ข้อความในการสื่อสารได้ชัดเจน สละสลวย				
	๔. นำทักษะทางภาษาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสถานการณ์				
	๕. ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ การทำงานอย่างสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์				
๒. ทักษะทางการสื่อสาร	๑. ใช้ภาษา กิริยาท่าทางการสร้างความเข้าใจ โน้มน้าว ปฏิเสธ และเจรจาต่อรอง				
	๒. ใช้ภาษาสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น				
	๓. ใช้ภาษาสื่อความได้อย่างสร้างสรรค์ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน				
	๔. ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการ ใช้ภาษา เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และสถานการณ์				
๓. ทักษะกระบวนการคิด	๑. จัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนและนำเสนอในรูปแบบของการพูด หรือการเขียน				
	๒. มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างผลงานทางด้านภาษา				
	๓. รู้จักคัดเลือก รวบรวม และถ่ายทอดข้อมูลต่าง ๆ				
	๔. สามารถแปลความข้อมูลข่าวสารและนำมาใช้อ้างอิง				
	๕. นำความรู้จากการฟัง การดู และการอ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจแก้ปัญหา				
๔. ทักษะการแสวงหาความรู้	๑. เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ และนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน และชีวิตประจำวัน				
	๒. นำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้จากการศึกษาค้นคว้าให้ผู้อื่นเข้าใจ				
	๓. รวบรวม บันทึก และจัดระบบข้อมูลอย่างมีระเบียบ				
	๔. ใช้เทคโนโลยีสื่อสารสนเทศต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล				
	๕. หาคำความรู้ ประสพการณ์โดยการฟัง การอ่าน และการดูจากบุคคล แหล่งการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเพื่อพัฒนาประสพการณ์และความรู้ให้กว้างขวางขึ้น				
๕. ทักษะกระบวนการกลุ่ม	๑. รู้จักวางแผนและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม				
	๒. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม				
	๓. มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและทำงานได้สำเร็จ				
	๔. ยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม				
	๕. เสนอแนะวิธีการแก้ไขและปรับปรุงงานของกลุ่ม				
	๖. ภูมิใจ ซินชมในผลงานและมีความสุขในการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	๒.๓๔-๓.๐๐	๑.๖๗-๒.๓๓	๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับคุณภาพ	๓ = ดีมาก	๒ = พอใช้	๑ = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยทำได้จากการนำคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน □)

ระดับคุณภาพที่ได้	๓	๒	๑
	☐	☐	☐

ตอนที่ ๓.๖

ใบความรู้ ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

๑. ใบงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง ลักษณะของภาษาไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง ธรรมชาติและลักษณะของภาษา

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. แยกองค์ประกอบของคำในตารางที่กำหนดให้

พยางค์	เสียงพยัญชนะ		เสียงสระ	เสียงวรรณยุกต์
	พยัญชนะต้น	ตัวสะกด		
๑. หาญ	ห	น	อา	จัตวา
๒. กอปร	ก	บ	ออ	เอก
๓. บาตร	บ	ด	อา	เอก
๔. สุทธิ	ส	ด	อุ	เอก
๕. ศัลย์	ศ	น	อะ	จัตวา
๖. เพชร	พ	ด	เอะ	ตรี
๗. โปรย	ปร	ย	โ	สามัญ
๘. กักดี	ก	ก	อะ	ตรี
๙. มิตร	ม	ด	อิ	ตรี
๑๐. เขียว	ข	ว	เอีย	เอก

๒. เรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคที่สื่อความหมายให้ได้มากที่สุด

เรามีความรู้เกี่ยวกับตัวกลัวอะไร

- ๑) มีความรู้เกี่ยวกับตัว เรากลัวอะไร
- ๒) กลัวอะไรเรามีความรู้เกี่ยวกับตัว
- ๓) ความรู้มีอยู่กับตัว เรากลัวอะไร
- ๔) เรากลัวอะไร มีความรู้เกี่ยวกับตัว
- ๕) กลัวอะไร ความรู้มีอยู่กับตัวเรา

ใบงานที่ ๒ เรื่อง ใช้คำตามสถานการณ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

คำชี้แจง เลือกใช้คำและกลุ่มคำตามสถานการณ์ที่กำหนดให้เหมาะสม

สถานการณ์ ผู้พูดแสดงความดีใจต่อผู้ฟัง

๑) ลุง-หลาน

แนวคำตอบ

ลุงดีใจที่ด้อมเป็นเด็กดีมีน้ำใจ

หลาน-ลุง

แนวคำตอบ

ด้อมดีใจที่ลุงหายจากอาการป่วยนะครับ

๒) พ่อ-ลูก

แนวคำตอบ

ดีมากเลยลูก รู้จักแบ่งเบาภาระพ่อแม่อย่างนี้

ลูก-พ่อ

แนวคำตอบ

จะ ได้ไปเที่ยวทะเลด้วยกัน ดีใจมากเลยครับพ่อ

๓) ครู-นักเรียน

แนวคำตอบ

ครูรู้สึกยินดีที่เธอสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน

นักเรียน-ครู

แนวคำตอบ

ผม โชคดีที่มีครูคอยแนะนำ ทำให้ผมสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่หวังได้ ขอขอบคุณมาก ๆ ครับ

๔) พระภิกษุ-ฆราวาส

แนวคำตอบ

อาตมาดีใจที่โยมกลับตัวกลับใจได้

ฆราวาส-พระภิกษุ

แนวคำตอบ

แม่ดีใจที่ท่านบวชทดแทนพระคุณ

๕) หัวหน้า-ลูกน้อง

แนวคำตอบ

เราทำงานนี้ได้ดีมาก ๆ โชคดีจริง ๆ ที่ได้ร่วมงานกับเธอ

ลูกน้อง-หัวหน้า

แนวคำตอบ

พวกเรายินดีกับตำแหน่งใหม่ของหัวหน้าด้วยครับ

๖) เพื่อน (คนที่ ๑)-เพื่อน (คนที่ ๒)

แนวคำตอบ

ของขวัญวันเกิดที่เธอให้เมื่อวานกำลังอยากได้พอดีเลย ขอคุณมาก ๆ นะ

เพื่อน (คนที่ ๒)-เพื่อน (คนที่ ๑)

แนวคำตอบ

เรายินดีที่เธอชอบของขวัญที่เราให้นะ

ใบงานที่ ๓ เรื่อง การเลือกใช้คำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง การใช้ภาษาในการสื่อสาร

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เลือกคำในวงเล็บมาเติมในช่องว่างให้ได้ใจความเหมาะสม

- ๑) เมื่อฝนตก ต้นไม้ต่าง ผลิ ดอกออกผลสวยงามไปหมด (แตก, ผลิ)
- ๒) นักโทษถูก กักขัง อยู่ในเรือนจำ (กักขัง, กักตัว)
- ๓) ตำรวจ คาดคั้น ให้เขาพูดความจริง เพราะเขาเป็นคนเดียวที่เห็นเหตุการณ์ (คาดคั้น, บีบคั้น)
- ๔) โครงการที่เราเสนอไปเจ้านายเซ็น อนุมัติ มาเรียบร้อยแล้ว (อนุญาต, อนุมัติ)
- ๕) รถยนต์คันนี้มี สมรรถนะ ดีกว่าคันนั้น (สมรรถนะ, สมรรถภาพ)
- ๖) เราต้อง รวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกใช้คำเพื่อนำไปใช้เรียบเรียงเขียนรายงาน (รวบรวม, เรียบเรียง)
- ๗) คลื่นในทะเลทำให้เรือ โคลงเคลง (โคลงเคลง, โอนเอน)
- ๘) สวรรค์เป็น สัญลักษณ์ ของความดี (สัญลักษณ์, เอกลักษณ์)
- ๙) ฝนตกหนักต้นไม้หัก ขวาง ถนน (กั้น, ขวาง)
- ๑๐) อินเทอร์เน็ตมีเครือข่าย โยงใย ทั่วโลก (กว้างไกล, โยงใย)

๒. เรียบเรียงข้อความสั้น ๆ โดยใช้คำที่ทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนตามหัวข้อ

๑) ความสวยงามของบ้านเมือง

แนวคำตอบ

ถนนที่ทอดยาวแต่ตัดเลี้ยวอย่างมีระบบกับต้นไม้ที่ปลูกเรียงแถวอย่างมีระเบียบ ซึ่งถูกประดับประดาด้วยแสงไฟระยิบระยับต้อนรับเทศกาลปีใหม่ ช่วยส่งให้ตึกงามบ้านช่องดูมีเสน่ห์ขึ้นมาทันที

๒) ความสนุกสนานในวันปีใหม่

แนวคำตอบ

เด็ก ๆ ร้องเพลงและเต้นไปรอบ ๆ กองของของขวัญที่พร้อมสำหรับการจับสลากแลกความสุขแก่กัน ในโอกาสวันปีใหม่

๓) ความทันสมัยของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

แนวคำตอบ

ผู้คนสามารถพูดคุยและเห็นหน้าครอบครัว เพื่อน หรือคนรักได้ แม้จะอยู่ต่างพื้นที่กัน ด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ร่วมกับโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ตอบโจทย์ทุกไลฟ์สไตล์ของชีวิต

๔) ความสลัดใจที่ป่าไม้ถูกทำลาย

แนวคำตอบ

พื้นดิน โลงดิน สีนํ้าตาล ไร้วีแววของสิ่งมีชีวิตสีเขียวที่มีคุณมหาศาลแก่มนุษย์ แต่กลับเป็นมนุษย์เองที่ทำให้สีเขียวสดชื่นเหล่านี้เหลือเพียงสีนํ้าตาลของผืนดิน

ใบงานที่ ๔ เรื่อง ออกเสียงคำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง การสื่อสารด้วยภาษาไทย

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. อ่านประโยคที่กำหนดให้แล้วพิจารณาคำที่พิมพ์ตัวหนาว่าออกเสียงสระสั้นหรือยาว
 - ๑) ฉันจะกลับมาที่นี่อีกอย่างแน่นอน ยาว
 - ๒) เราอยากฟังเพลงนี้อีกครั้งได้ไหมคะ สั้น
 - ๓) เธอจะทำแบบนี้อีกกี่ครั้ง สั้น
 - ๔) ต่อไปนี้ฉันจะไม่เชื่อเธออีกแล้ว สั้น
 - ๕) ศัตรูเป็นต่อเราอยู่หลายมุม ยาว
 - ๖) เขาเป็นคนมีน้ำใจกับทุกคน สั้น
 - ๗) การดื่มน้ำวันละ ๘ แก้วต่อวัน ส่งผลดีต่อสุขภาพ ยาว
 - ๘) เขาหลบเจ้าหน้าที่คอยตามทวงหนี้ สั้น
 - ๙) พวกเขาต้องทำตามคำสั่งของเจ้านาย สั้น
 - ๑๐) ข้าพเจ้าขอสัญญาว่าจะซื้อสัตย์สุจริตราบชีวิตจะหาไม่ สั้น

๒. แต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ โดยให้มีวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน

ตัวอย่าง	นา - น้ำไปนาแต่เข้ามิด
๑) ห้าง	<u>ห้างสรรพสินค้าอยู่ห่างจากร้านขายยาไม่ไกล</u>
๒) คลอง	<u>เขาหัดพายเรือในคลองหน้าบ้านจนคล่อง</u>
๓) ชุ่ม	<u>มีคนแอบชุ่มอยู่ตรงชุ่มดอกไม้ข้างบ้าน</u>
๔) ว่าง	<u>ช่วยหยิบแก้วที่ว่างไปวางตรงนั้นหน่อยนะ</u>
๕) บน	<u>แม่เดินบนอะไรไม่รู้อยู่ข้างบนบ้าน</u>

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การฟังให้สัมฤทธิ์ผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐ การฟังและการดูให้สัมฤทธิ์ผล

คำชี้แจง ฟังบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

กลับบ้านเกิดดีไหม...ไปเยี่ยมแม่	กลับไปดูความแก่ของแม่ไหม
ว่านานเนิ่นเห็นห่างอยู่อย่างไร	ห่มเหงเพียงใดกับวัยชรา
กลับไปกราบแม่ไหมไปด้วยกัน	กราบแม่เธอ, แม่ฉัน แล้วชบน้ำ
เกลือกกลางอกเหี่ยวขานอกมารดา	แล้วปลดปล่อยน้ำตาสักนาที
ไปเยี่ยมแม่ดีไหม...ไปดูรัก	กลับไปดูให้ประจักษ์เป็นสักขี
ไปดูรักแท้แท้ซึ่งแม่มี	ดูแววตาอร่ามจริง
เคยแอบจกเศษเหรียญในเชี่ยนหมาก	ซื้อโน่นนี่ยามอยากเคยฝากหวัง
เคยแม่เขียนหลายหนแทบก้นพัง	ก่อนนั่งฟังเทศาน้ำตาพรู
ไปไหม...ไปบออุ้น ไปหนุนตัก	ฟังคำรักแม่พร่ำให้น้ำหู
ไปสบตาให้เห็นแววเอ็นดู	เถอะ กลับไปรับรู้คำคุณั้น
ไปนั่งมือเท้าคางอยู่กลางชาน	อ้าปากหวนฟังนิทานตำนานสวรรค์
ฟังเรื่องยาย เรื่องตา...เรื่องสารพัน	เรื่องกระต่ายบนดวงจันทร์แม่สรรมา
ไปไหม...ไปด้วยกันสักวันไหม	ไปให้แม่ดีใจลูกไปหา
แม่มักรักยังหวังดั่งดวงตา	ขอคำรดแม่ตอนลา...ยังน่ารัก

(ไปไหม: สุขุมพจน์ คำสุขุม)

๑. ใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร

ความรักอันบริสุทธิ์ของแม่ที่มีต่อลูก

๒. เมื่อฟังบทร้อยกรองนี้มีความรู้สึกอย่างไร

แนวคำตอบ

ซาบซึ้งในรสรักที่กวีแสดงให้เห็นถึงความรักที่แม่มีต่อลูก

๓. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องนี้

แนวคำตอบ

๑) ความรักของแม่ที่มอบให้กับลูกเป็นความรักที่แท้จริงและมีให้ตลอดกาล

๒) บ้านเป็นที่ที่เดิมก่าลังใจให้ยามที่เหนื่อยล้าหรือท้อแท้

๓) ควรให้ความรักความเอาใจใส่แม่

ใบงานที่ ๖ เรื่อง การใช้ภาษาที่เหมาะสมตามหลักการพูด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๒ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

คำชี้แจง ยกตัวอย่างคำสแลงหรือคำที่ใช้พูดตามยุคสมัย พร้อมทั้งอธิบายวิธีการใช้และยกตัวอย่างประโยคประกอบ

ที่	คำศัพท์	ความหมาย	ตัวอย่างประโยค
๑	แนวคำตอบ กวน โอ๊ย	ชวนให้หมั่นไส้	พี่ชายของฉันชอบเอาปัญหา กวน โอ๊ย มาถาม
๒	ขึ้นคาน	เป็นหญิง โสดที่มีอายุเกินวัย แต่งงาน	พี่สาวฉันอายุมากแล้วแต่ยังไม่มีแฟนเลย เดี่ยวได้ขึ้นคานแน่ ๆ
๓	จบเห่	หมดท่า, ยุติ, สิ้นแหลวหรือยุติลง กลางคัน	งานแข่งกีฬาที่กำลังดำเนินไปด้วยดี ฝนตกลงมาเลยจบเห่กัน
๔	ชิง	หลบฉาก, หลบ ไปอีกทางหนึ่ง	เพื่อนคนที่ชอบยืมเงินเดินมาทางนี้แล้ว เรารีบชิงกันก่อนเถอะ
๕	ซีเครียด	เอาจริงเอาจังมากจนเกิดอาการ เครียด	แม่ของฉันเป็นคนซีเครียดกับทุกเรื่อง
๖	ซื่อป้อ	โง่แบบซื่อ ๆ, ไม่ทันคน, โง่แบบ ทำสิ่งที่ไม่น่าจะทำ	เขาเป็นคนซื่อป้อมาก ใครบอกให้ทำอะไร ก็ทำตามทุกอย่าง
๗	แต่่ว	ชายที่มีจิตใจ รูปร่าง และกิริยา ทำทางค่อนไปทางผู้หญิง	คาราคันนี้ทำทางจะเป็นแต่่ว
๘	ไทยมุง	คนจำนวนมากที่ชอบล้อมดู เหตุการณ์ต่าง ๆ ใกล้เคียง ด้วยความอยากรู้อยากเห็น	พ่อบอกว่ามีรถบรรทุกชนกันที่ทางแยกข้างหน้า ไทยมุงเพียบ คงมีคนตายแน่ ๆ
๙	ป้อด	ไม่กล้า, ไม่สู้	ถ้าเธอจะจับดาวโรงเรียนก็อย่ามัวแต่ ป้อด เพราะคนอื่นจะแย่งไปก่อนแน่ ๆ
๑๐	ฟันธง	พูดให้ชัดเจน, ตัดสินด้วยความเชื่อมั่น	หมอตรวจการตรวจคีตรวจเค้นเมื่อคืน ฟันธงว่าปีนี้ชาวราศีกุมภ์จะ โชคดี

ใบงานที่ ๗ เรื่อง มารยาทในการพูด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง การพูดให้สัมฤทธิ์ผล

คำชี้แจง สมมุติโอกาสในการพูดคนละ ๑ โอกาส ร่างบทพูด แล้วสรุปเกี่ยวกับผู้พูดจากบทพูดที่ร่างลงในตารางที่กำหนดให้

โอกาส วันคล้ายวันเกิด

บทพูด

แนวคำตอบ

สวัสดิ์ค่ะท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน ดิฉันต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ให้เกียรติมาร่วมงานวันคล้ายวันเกิดของเพื่อนดิฉันในวันนี้ เราทั้งคู่สนิทกันมาตั้งแต่สมัยยังเป็นเด็ก ๆ แล้วคะ เธอเป็นคนที่อริยาสัคดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมากคนหนึ่ง เธอมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ เป็นที่พึ่งและที่ปรึกษาให้เพื่อน ๆ จนเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ๆ และคนรู้จักมักคุ้น โดยทั่วไป

ในโอกาสนี้ ดิฉันขออวยพรให้เพื่อนรักของดิฉันคนนี้ จงมีอายุยืนยาวมีความสุข มีความสุขความเจริญ อีกทั้งเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ราชการและงานส่วนตัวยิ่ง ๆ ขึ้นไป

หัวข้อ	มารยาทที่เหมาะสม	มารยาทที่ไม่เหมาะสม
๑. กิริยาท่าทาง	แนวคำตอบ ยืน, เดินอย่างสง่า อกผายไหล่ผึ่ง	แนวคำตอบ ไม่มั่นใจ
๒. การแต่งกาย	สุภาพเรียบร้อย	ไม่สุภาพเรียบร้อย
๓. การใช้คำพูด	พูดมีหางเสียง ไม่พูดคำหยาบ หรือพูดกำกวม	พูดคำหยาบคาย ใช้คำสแลง พูดกำกวม สองแง่สองง่าม
๔. กาลเทศะ	รักษาเวลา, ความสมควร	ไม่รักษาเวลา, ผูกขาดการพูด คนเดียว
๕. การยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้อื่น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปรับตัวให้ดีขึ้น	ไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีการโต้แย้ง

ใบงานที่ ๘ เรื่อง การรับสารด้วยการอ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. อ่านเก็บความรู้เรื่อง มั๊กกะลีผล แล้วสรุปว่าได้รับความรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่าน

มั๊กกะลีผล

หิมพานต์ เป็นชื่อป่าหาวแถบเหนือในประเทศอินเดียในปัจจุบัน แต่ป่าหิมพานต์ที่ปรากฏในงานวรรณกรรม เช่น เรื่องไตรภูมิพระร่วง หรือในงานจิตรกรรม เป็นดินแดนลึกลับมหัศจรรย์อยู่ห่างไกลจากเมืองมนุษย์ เป็นที่อยู่ของผู้ที่มีคุณวิเศษต่าง ๆ คือผู้มีอิทธิฤทธิ์หรือมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ มนุษย์ธรรมดาไม่สามารถไปถึงที่นั่นได้ ช่างโบราณของไทยจึงได้คิดประดิษฐ์ภาพทั้งสัตว์และต้นไม้ขึ้นสันนิษฐานว่าน่าจะได้นำความคิดมาจากวรรณกรรม ซึ่งภาพเขียนน่าจะมีลักษณะเชิงสมมุติถึงสมจริง

มั๊กกะลีผล เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ช่างคิดประดิษฐ์ขึ้น เพื่อใช้ประกอบภาพในงานจิตรกรรม ภาพต้นมั๊กกะลีผลจะเป็นต้นไม้ขนาดใหญ่แผ่กิ่งก้านสาขา เต็มไปด้วยใบ ดอก ผล ดึงดงาม ที่แปลกเป็นพิเศษคือเฉพาะผลที่มีรูปร่างอย่างมนุษย์เพศหญิง ที่เป็นเพศชายก็มีอยู่บ้าง ผลเหล่านี้จะห้อยอยู่ตามกิ่งก้านในอริยบทต่าง ๆ ปะปนกันไป ที่ยังเป็นผลดิบมีลักษณะกลมรี เมื่อเริ่มจะสุกจะมีเท้าโผล่ออกมาจากเปลือก คล้ายผลมะม่วงหิมพานต์ เมื่อเปลือกหลุดออกหมดแล้ว เนื้อจะอยู่ในท่าขดตัวกลมเหมือนเด็กทารกขดตัวอยู่ในนมตุ๊กของมารดา แล้วค่อย ๆ เหยียดแขนขาออก เมื่อผลแก่จัดจะมีลักษณะห้อยตัวยาว แขนขาเหยียดตรง ขั้วผลที่อยู่บนหัวมีกลีบเลี้ยงของผลปกคลุมคล้ายหมวก

ช่างนิยมเขียนองค์ประกอบโดยรอบต้นมั๊กกะลีผลเป็นภาพนกสิทธ์ วิทยากร คนธรรพ์ หรือ เทวดา อยู่ในท่าเร่ร่อนเหาะเหินมุงมายังต้นมั๊กกะลีผล เพื่อเก็บผลก่อนที่จะงอมเน่าเสียไป ในภาพจึงมีทั้งที่เก็บได้แล้วอุ้มเซยชมอยู่ อุ้มเหาะไปบ้าง เพิ่งมาถึงกำลังเก็บบ้าง บางทีก็เป็นภาพที่เข้าแย่งชิงต่อสู้กัน ชุลมุนอยู่ในอากาศ พวกที่เหาะไม่ได้อย่างฤษีที่ไพรจะเป็นภาพปีนป่ายอยู่ตามโคนต้นบ้าง ใช้ไม้สอยบ้าง มั๊กกะลีผลนี้บางทีก็เรียกว่า นารีผล คงเป็นเพราะส่วนใหญ่ผลที่ออกมามักเขียนเป็นมนุษย์ผู้หญิง

(จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๒ หน้า ๒๒)

ความรู้ที่ได้จากการอ่าน

แนวคำตอบ

มักกะลีผล เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งที่ช่างโบราณของไทยคิดประดิษฐ์ขึ้น โดยมีแนวคิดมาจากวรรณกรรม เพื่อใช้ประกอบภาพในงานจิตรกรรม ซึ่งภาพต้นมักกะลีผลจะเป็นต้นไม้ขนาดใหญ่ที่มีทั้งใบ ดอก และผล ที่มีรูปร่างอย่างมนุษย์เพศหญิงเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งจึงเรียกว่า นารีผล แต่เพศชายก็มีบ้าง โดยผลจะห้อยอยู่ตามกิ่งก้านในอริยาบถต่าง ๆ ผลดิบมีลักษณะกลมรี เมื่อเริ่มสุกจะมีเท้าโผล่ออกมาจากเปลือกและขอดูคล้ายทารก เมื่อแก่จัดจึงจะมีลักษณะห้อยตัวยาว แขนขาเหยียดตรง และมีขั้วบนหัวซึ่งมีกลีบเลี้ยงปกคลุมคล้ายหมวก ภาพมักกะลีผลที่ปรากฏในงานจิตรกรรมนั้น จะเป็นภาพนักสิทธิ์ วิทยากร คนธรรมดา หรือเทวดาริเริ่ม มาเก็บผลก่อนที่จะเน่าเสียไป จึงมีทั้งที่เก็บได้แล้วอุ้มเหยงมอยู่ อุ้มเหาะไป กำลังเก็บ หรือกำลังแย่งชิงต่อสู้กัน ขุลมุนอยู่ในอากาศ พวกที่เหาะไม่ได้อย่างฤๅษีไซโพรจะปีนป่ายอยู่ตาม โคนต้นไม้หรือใช้ไม้สอย

๒. อ่านข้อความแล้วตอบคำถามต่อไปนี้

แต่คนทั้งปวงบางทีอาจจะลืมเสียสนิทว่า ชนบทนั่นเองเปรียบเสมือนเปลือกของต้นไม้ และคนโดยมากนั้นเมื่อพูดถึงต้นไม้ก็มักจะยกย่องเอาเสียที่แก่นไม้มากกว่าเปลือก ยามจะตัดสินใจใครบางทีก็ยกอุปมาเอาว่าเป็นคนไม่มีแก่น มีแต่เปลือกคือหาสติปัญญาอะไรไม่ได้

ดูถูกเปลือกแต่ไปยกย่องแก่น

ต้นกล้วยนั้นมีแก่นหรือไม่ แต่ก็เลี้ยงชีวิตคนมาเสียไม่น้อยด้วยผลของมัน

ฉันใดก็ฉันนั้น ที่ชนบทนั่นเองหล่อเลี้ยงแก่นคือชาวเมืองหรือชาวกรุงอยู่ทุกวันนี้

แต่คนก็มาเฟ่งหนักเอาที่ในเมือง ชุมเทศส่วนใหญ่ลง ณ ที่นี้ จนเมืองนั่นเองกลายเป็นแหล่งของมลภาวะทั้งปวงไป

๑) สาระสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ชนบททำประโยชน์แก่เมืองมากมาย แต่กลับได้รับผลตอบแทนน้อย

๒) ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไรในการเขียนข้อความนี้

ต้องการเตือนสติ

๓) ผู้เขียนเปรียบชนบทกับสิ่งใด

เปลือกไม้

๔) “คนไม่มีแก่นมีแต่เปลือก” หมายความว่าอย่างไร

คนไม่มีสติปัญญา

๓. อ่านบทร้อยกรอง แล้วตอบคำถามต่อไปนี้

จะหามฉีครัน	รุจิลศกั้อาจหา
เพราะมีวิชค้ำ	และคณูกั้มั่งมี
ก็แต่จะหาซึ่ง	ภริยาและมิตรดี
ฉัตรพะยะมากมี	ก็บได้ประคองใจ
	(มัทนะพาธา: รัชกาลที่ ๖)

๑) บทร้อยกรองนี้ตีความด้านเนื้อหาได้อย่างไร

แนวคำตอบ จะหาสิ่งใดก็ได้หากมีเงิน แต่เงินไม่สามารถจะหามิตรและภรรยาที่ดีได้

๒) บทร้อยกรองนี้ตีความด้านน้ำเสียงได้อย่างไร

แนวคำตอบ เงินไม่ใช่ของมีค่าพอที่จะซื้อทุกสิ่งทุกอย่างได้

๔. อ่านบทความ “แสงส่องใจ” บนกระดาน แล้ววิเคราะห์บทความที่อ่านตามแนวคำถามต่อไปนี้

เมตตาเปรียบดั่งน้ำแข็ง ความโกรธนี้แก่นขุ่นเคืองทั้งหลายเปรียบดั่งน้ำเดือด น้ำเดือดจำนวนมาก น้ำแข็งที่จะไสล้งไปในน้ำเดือดเพื่อให้เป็นน้ำเย็น แม้จำนวนไม่เพียงพอ น้ำเดือดก็จะเป็นน้ำเย็นไม่ได้ น้ำแข็งก็จะละลายหมด น้ำเดือดอาจจะเพียงลดความร้อนลงเท่านั้น ถ้าน้ำแข็งมีจำนวนมากเพียงพอที่จะสามารถทำให้น้ำที่เดือดกลั่นกลายเป็นน้ำเย็นได้ เย็นเฉียบก็ได้ เป็นผลสำเร็จที่เกิดแต่น้ำแข็งที่เพียงพอ

น้ำแข็งจำนวนมากเพียงพอทำให้น้ำเดือดกลั่นกลายเป็นน้ำเย็นเฉียบไปฉับใด เมตตาที่เพียงพอ ย่อมทำให้ใจที่ฟุ้งฟ่านป่านน้ำเดือดกลายเป็นใจที่เยือกเย็นเช่นน้ำเย็นเฉียบได้ฉับนั้น ดังความร้อนแรง บ้าคลั่งของช่างานาพาคิริ ได้รับความเย็นหาที่เปรียบมิได้แห่งน้ำพระหฤทัยของพระพุทธองค์ก็สยบลงทันที เย็นสนิททันที หุดบ้าคลั่งทันที

(แสงส่องใจ ของ สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก)

๑) บทความนี้กล่าวถึงเรื่องใด

แนวคำตอบ

ความเมตตาและความโกรธ

๒) เพราะเหตุใดผู้เขียนจึงเปรียบเทียบความเมตตาเป็นน้ำแข็ง ความโกรธแก่นขุ่นเคืองเป็นน้ำเดือด

แนวคำตอบ

เพราะความโกรธสามารถระงับลงได้ถ้ามีความเมตตาที่เพียงพอ เช่นเดียวกับกับน้ำแข็งที่ถ้ามีมากพอ ก็จะสามารถทำให้น้ำเดือดกลายเป็นน้ำเย็นได้

๑) ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ

แนวคำตอบ

ต้องการให้เห็นความสำคัญของการมีเมตตาในจิตใจ เพื่อระงับความโกรธ ความไม่พอใจอันจะนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นผลตามมา

๔) “การเอาน้ำแข็งจำนวนไม่มากพอใส่ลงไปในน้ำเดือด น้ำเดือดจะไม่กลายเป็นน้ำเย็น แต่จะกลายเป็นน้ำร้อนเท่านั้น” นักเรียนมีความเข้าใจอย่างไร

แนวคำตอบ

เมื่อโกรธหรือมีปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เมื่อมีเมตตาในจิตใจน้อย ความคุมให้อุณหภูมิเย็นลงได้ไม่มากพอ ความโกรธในใจก็ยังคงอยู่ต่อไป เพียงแค่เบาลงนิดหน่อยเท่านั้น

๕) นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากเรื่องที่อ่าน

แนวคำตอบ

เมื่อเรากำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องต่าง ๆ เช่น ปัญหาที่เกิดแก่ตนเองเพียงผู้เดียว หรือมีผู้อื่นสร้างปัญหาให้ ซึ่งทำให้เราโกรธ เครียด ทำให้ใจร้อน คิดน้อย เราต้องพยายามคิดทบทวนให้ถี่ถึงสิ่งดี ๆ หรือหาส่วนที่ดีของสิ่งเหล่านั้นหรือบุคคลนั้นด้วยความใจเย็น ต้องมีเมตตาต่อบุคคลอื่นให้มาก ๆ เพื่อยุติปัญหาที่เกิดขึ้น อันจะส่งผลต่อตนเองและผู้อื่นในทางที่ดีต่อไป

๕. อ่านเรื่อง เชื้อโยอาหาร แล้วพูดคุยขยายความจากเรื่องที่อ่าน

เชื้อโยอาหาร คือคาร์โบไฮเดรตที่ร่างกายไม่สามารถย่อยได้ เชื้อโยอาหารพบได้ในพืชทุกชนิด เช่น ผัก ผลไม้ ธัญพืชต่าง ๆ เชื้อโยอาหารแบ่งออกได้เป็นชนิดที่ละลายน้ำและไม่ละลายน้ำ ซึ่งทำให้เชื้อโยอาหารมีผลต่อร่างกายแตกต่างกัน ปัจจุบันนักโภชนาการแนะนำให้เด็กและผู้ใหญ่รับประทานเชื้อโยอาหารอย่างน้อย ๒๐ กรัม จากอาหาร ไม่ใช่จากการรับประทานจากอาหารเสริม

เชื้อโยอาหารมีส่วนช่วยในการลดหรือป้องกันท้องผูก นอกจากนี้เชื้อโยอาหารยังมีผลดีต่อร่างกายอีก เช่น ช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดโรคหัวใจและเบาหวาน

เชื้อโยอาหารที่ไม่ละลายน้ำ เชื้อโยอาหารชนิดนี้จะทำให้อุจจาระมีปริมาณมากขึ้น จึงช่วยลดอาการท้องผูกได้ อาหารที่มีเชื้อโยประเภทนี้สูงได้แก่ รำข้าวสาลี (wheat bran) ผักต่าง ๆ

ส่วนเชื้อโยอาหารที่ละลายน้ำนั้นจะละลายน้ำและเกิดเป็นลักษณะคล้ายเจล ช่วยลดระดับคอเลสเตอรอลและระดับกลูโคสได้ อาหารที่มีเชื้อโยอาหารประเภทนี้สูง เช่น ข้าวโอ๊ต แอปเปิ้ล แครอต บาร์เลย์

(จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ หน้า ๒๒)

ใบงานที่ ๕ เรื่อง การส่งสารด้วยการอ่าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๖ เรื่องการรับและการส่งสารด้วยการอ่าน

คำชี้แจง เลือกรับปัจจัยการอ่านต่อไปนี้ให้สัมพันธ์กับพฤติกรรมที่กำหนดให้

ก การใช้เสียงอย่างมีประสิทธิภาพ

ค ความเข้าใจในเนื้อหาของบทอ่าน

ข ความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ

ง การทรงตัวและการใช้กิริยาอาการให้ถูกวิธี

ก ๑) ปรานีอ่านเสียงดังฟังชัดเจบดี ทำให้ผู้ฟังสนใจอยู่ตลอดเวลา

ข ๒) กอบบุญฝึกหัดอ่านคำที่ออกเสียงยากและชื่อ นามสกุล ของบุคคลต่าง ๆ

ค ๓) แพร่มลศึกษาความหมายของคำและสำนวนจนเข้าใจก่อนอ่านให้ผู้ฟังฟัง

ก ๔) เครื่องขยายเสียงในหอประชุมไม่ค่อยดี ทำให้ผู้ปกครองแถวหลัง ๆ ไม่ได้ยินที่ภาวิชอ่าน

ค ๕) ชาติชายเปิดพจนานุกรมเพื่อค้นหาความหมายของคำและคำอ่านที่ถูกต้อง

ก ๖) นภาพรมีเสียงเป็นเอกลักษณ์ที่ใคร ๆ ก็จำได้

ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง การใช้ห้องสมุด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๕ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาตนเอง

คำชี้แจง อ่านบทร้อยกรองที่กำหนดให้แล้วเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองว่าเห็นด้วยหรือไม่ ให้เหตุผลประกอบ และนอกจากห้องสมุดแล้ว แหล่งการเรียนรู้ใดบ้างที่นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้

ห้องเอ๋ยห้องสมุด	นำมนุษย์โอบยิบดินไพศาล
มีหนังสือเป็นมิตรจิตเบิกบาน	ก่อเกิดจินตนาการรื่นรมย์ใจ
ได้ท่องเที่ยวถิ่นไกลในพิภพ	ได้ประสบบุคคลพื้นสมัย
ได้รับทราบเหตุการณ์ที่ผ่านไป	เพียงนั่งในห้องสมุดสุดเพลินเอ๋ย

(ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

แนวคำตอบ

เห็นด้วย เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการค้นคว้าข้อมูล แต่เราจะได้รับความรู้จากห้องสมุดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการเข้าห้องสมุด หากเราเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อนำไปเป็นความรู้ นำไปใช้ในการเรียน หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ ในทางที่ดี ก็จะเกิดผลดีแก่ตัวเราอย่างแน่นอน เว้นเสียแต่ที่เราเข้าห้องสมุดเพื่อมาเล่น มาพูดคุยกับเพื่อน หรือมาเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ในทางที่ไม่ดี ย่อมไม่ส่งผลดีใด ๆ เช่นกัน เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้รวบรวมแต่ความรู้ประเภทหนังสือเป็นเล่มเท่านั้น แต่ยังมีสื่ออินเทอร์เน็ต เทปเสียง สไลด์ ภาพยนตร์ และห้องสมุดบางแห่งยังมีการจัดปาฐกถา นิทรรศการ หรือกิจกรรมอื่น ๆ ดังนั้น เราทุกคนจึงควรใช้ประโยชน์จากการเข้าห้องสมุดให้เป็น เพื่อผลดีแก่ตนเอง และห้องสมุดจะได้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ทำหน้าที่มอบความรู้ได้เต็มที่ ส่วนแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ นอกจากห้องสมุด เช่น วัด พิพิธภัณฑสถานต่าง ๆ ก็ถือว่าเป็นสถานที่ที่ให้ความรู้แก่ผู้ที่ศึกษาได้เป็นอย่างมาก

ใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างคำประพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์

๑.	รอนรอนสุริยไ้อ้ เรือยเรือยลับเมรุลง รอนรอนจิตจำนง เรือยเรือยเรือยคอยแก้ว	อัสดง คำแล้ว นุชพี เพียงแม่ คลับคล้ายเรือยเหลือว
๒.	แรมทางกลางเดือน หนึ่งไฉนีกดู หลายวันถันล่อง นามเวสาลี ผูกไมตรีจิต กับหมู่ชาวเมือง เล่าเรื่องเคื่องขุน จำเป็นมาใน เขาแสนสมเพช แห่งเอกอาจารย์ ภายนอกบอกลผล เห็นเหตุสมผล	ห่างเพือนหาผู้ เห็นใครไปมี เมืองหลวงธานี คุ่มเดาเข้าไป เชิงชิดชอบเชื่อง ฉันท้อฆณาสัย ว่าุ่นวายใจ ด้าวต่างแดนตน สังเกตอาการ ทำที่ทุกขัณฑ์ แน่แท้ทุกพล ให้พักอาศัย
๓.	<p>สองขัตติยาชยุรยาคร ยังเกษราชหอทัพ ขุนคชขัณฑ์ช้างเทียบ ทวยหาญเพียงแผ้ว คุมหิมาดาตาศ สระพราศพร้อมโดยขบวน องค้อศิครสองกษัตริย์ คอยนฤขัตร์พิชัย บัดเดียวไททฤษฎี พระศรีสารีริกบรมธาตุ ไช โองาสโศกิต ช่วงชวลิตปางผล สัมเกลี้ยงกลกุก่อง ฟ่องฟ้าฝ้ายทักษิณ ผินแวงดวงตรงทัพ นับคำรบสามครา เป็นทักษิณาวรรตเวียน ว่ายฉวัดเฉวียนอัมพร ผ่านไปอุครโดยด้าว พलगบพิตรโทท้าว ท่านตั้งสดุดี อยู่เนา</p>	

ใบงานที่ ๑๑ เรื่อง ฝึกท่องลงเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๐ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์

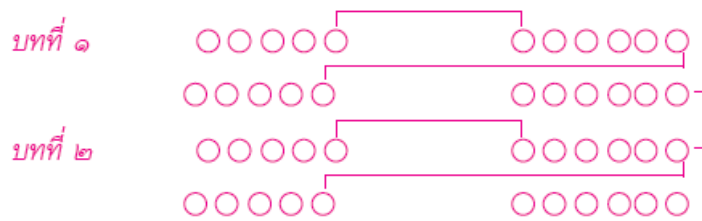
คำชี้แจง นักเรียนทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนตอบว่า บทร้อยกรองที่กำหนดให้เป็นบทร้อยกรองชนิดใด แล้วเขียนแผนผังแสดงรูปแบบ
ฉันทลักษณ์ประกอบ

- ๑) รอนรอนอ่อนอัสดง พระสุริยงเย็นขอแสง
 ช่วงดั่งน้ำครึ่งแดง แผ่เมฆเขาเงาเมรุธร

ชื่อบทประพันธ์ กาพย์ยานี ๑๑

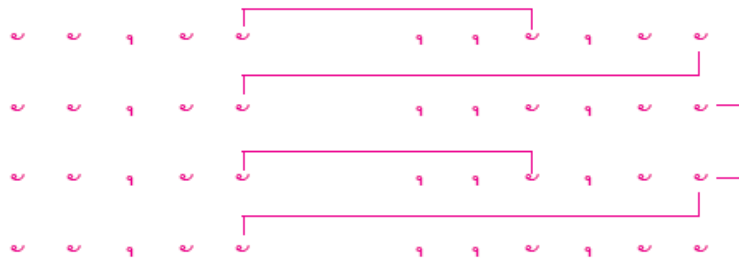
แผนผัง

- ๒) โตรกธารละหวนหิน ศิขรินชโลทร
 เพ็ญภาพสภาพออน นรเวควนาศัย

ชื่อบทประพันธ์ อินทรวีเชียรฉันท

แผนผัง

๒. เขียนเครื่องหมายวรรคตอนบทร้อยกรองต่อไปนี้ให้ถูกต้อง แล้วฝึกท่องจำจนคล่อง

- ๑) สามยอด/ตลอด/ระยะระยับ วะวะวับ/สลัปพรณ
 ช่อฟ้า/ตระการ/กลจะหยัน จะเยาะยั่ว/ทิมัมพร
 บราลี/พิลาส/สุภจรูญ นราศูล/ประกัสสร
 หางหงส์/ผจง/พิจิตรงอน ดุจกวัก/นภาลัย
- ๒) พลอยพล้า/เพ็ลือกกล้าท่า ในรณ
 บัคฺรราช/ฟาดแสงพล- พ่ายพ็อน
 พระเดช/พระแสงดล เผด็จคู่/เชิญแฮ
 ถนัด/พระอัสสาซ้อน ขาดด้าว/โดยขวา

ใบงานที่ ๑๒ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๑ เรื่อง การท่องจำคำประพันธ์

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

- เลือกคำประพันธ์ที่ชื่นชอบอย่างน้อย ๕ บท คัดลอกลงในกรอบที่กำหนดให้ พร้อมบอกที่มา และเหตุผลที่ชื่นชอบ

คำประพันธ์ที่ชอบ		
แนวคำตอบ	บัต้นั้น	คำแห่งหนุมน/ทหารใหญ่
	สวมสอด/กอดลูก/เข้าไว้	ลูปได้/ไปทั่ว/ทั้งอินทรี
	รับขวัญ/มพิศ/แล้วพิศพักตร์	คงจัก/ผูก/อุลิมศรี
	ซึ่งเจ้า/ต่อยุทธ์/บิดานี้	เพราะมิ/ได้รู้/จักกัน
	ถ้อยที่/ถ้อยรัก/ษาตัว	ช่วยกลัว/ข้า/จะอาสัญ
	อันซึ่ง/ฝิดพลัง/ทั้งนั้น	ไม่ถือ/โทษ/ทัณฑ์/แก่ลูกรัก
	พ่อจัก/อยู่/ซำก็/ไม่ได้	จะรีบ/ไป/ค้ำมอง/พระทรงจักร
	สังหาร/ไมยราพ/ขุนยักษ์	ซึ่งมัน/ไป/ลัก/พระองค์มา
	ตัวเจ้า/ก่ออยู่/เป็นสุขก่อน	อย่าอาวรณ์/สรว/โทมนัสสา
	อันทาง/บาดาล/นครา	แก้วตา/จงบอก/ให้พ่อไป
ที่มาของคำประพันธ์		
บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ ตอน สีก ไมยราพ พระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า-		
จุฬาโลกมหาราช		
เหตุผลที่ชอบ		
มีความไพเราะ และสอนให้เห็นถึงความรักของพ่อลูกและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เนื่องจาก		
คำประพันธ์มีความแสดงให้เห็นถึงความรักของพ่อที่มีต่อลูก แม้จะไม่ได้เลี้ยงดูมาแต่สายใยแห่งความ		
เป็นพ่อลูกแท้ ๆ ก็ไม่ได้หายไปไหน และแม้หนุมนกำลังคิดใจระคนเศร้าที่ได้พบลูก แต่ก็ไม่ได้ลืมหน้าที่		
ของคนที่จะต้องไปช่วยพระรามเลยแม้แต่น้อย		

๒. ทำเครื่องหมายแบ่งวรรคตอนในการอ่านลงในคำประพันธ์ แล้วฝึกอ่านออกเสียง โดยเว้นวรรคตอนให้ถูกต้องตามที่กำกับไว้

๓. จับคู่ฝึกอ่านออกเสียงทำนองเสนาะกับเพื่อนในกลุ่ม และผลัดกันอ่านให้เพื่อนฟังเพื่อประเมินตามแบบประเมินการอ่านบทร้อยกรอง

๔. ฝึกท่องจำคำประพันธ์จนคล่อง และท่องให้ครูฟังนอกเวลาเรียนเพื่อประเมินการท่องจำคำประพันธ์

ใบงานที่ ๑๓ เรื่อง เขียนใหม่ให้ชัดเจน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๒ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. ลำดับคำในประโยคหรือข้อความใหม่ เพื่อให้ได้ความหมายชัดเจนขึ้น

๑) โรงเรียนด้านยาเสพติด คือ โรงเรียนบ้านโนนสูง

โรงเรียนบ้านโนนสูง คือ โรงเรียนด้านยาเสพติด

๒) เราจะ ไปเลือกตั้งลงคะแนนเสียงพຽ່ງนี้

พຽ່ງนี้เราจะ ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

๓) เมื่ออาทิตย์ที่แล้วฉันกลับจากพิษณุโลก

ฉันกลับจากพิษณุโลกเมื่ออาทิตย์ที่แล้ว

๔) อยากให้คิดก่อนที่จะทำอะไรบ้าง

อยากให้เกิดบ้างก่อนที่จะทำอะไร

๒. เปลี่ยนคำหรือข้อความต่อไปนี้ให้กระชับและได้ใจความชัดเจนขึ้น

๑) ฉันผิเองที่มองข้ามหรือไม่รู้คุณค่าของดีที่มีอยู่ใกล้ตัวซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตน กลับไปแสวงหาสิ่งอื่นที่ดีกว่า ทำให้ต้องเสียใจจนวันนี้

ฉันผิเองที่ใกล้เกลือกินค่าง ทำให้ต้องเสียใจจนวันนี้

๒) ถึงเวลาที่ขายสินค้าแกต้องยอมสละแม่แต่ของจำเป็นที่ตนมีอยู่ เพื่อรักษาชื่อเสียงเอาไว้ละทีนี้

ถึงเวลาที่ขายสินค้าแกต้องขายผ้าเอาหน้ารอดละทีนี้

๓) อย่าทำให้เรื่องมันต้องขยายออกไปมากกว่าที่ตั้งใจไว้เลย เดี่ยวเราจะแก้ไม่ทัน

อย่าทำให้เรื่องมันบานปลายเลย เดี่ยวเราจะแก้ไม่ทัน

๔) คราวนี้เราคงจะไม่พูดหรือทำอะไรสิ่งหนึ่ง แล้วบังเอิญไปโดนเอาเจ้าตัวหรือผู้ที่ป็นเจ้าของเรื่องนั้น เข้าโดยเราไม่รู้ตัวเหมือนคราวที่แล้วนะ

คราวนี้เราคงจะไม่จุดได้คำต่อเหมือนคราวที่แล้วนะ

๕) เดือนแล้วไม่ฟัง อีกหน้อยก็ต้องเสียใจเพราะเข้าใจหรือต้องคิดหวังอย่างหนัก

เดือนแล้วไม่ฟัง อีกหน้อยก็ต้องน้ำตาเซ็ดหัวเข้า

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง การเขียนแสดงทรรศนะและโต้แย้ง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนแสดงทรรศนะเรื่อง การแต่งกายของนักเรียนเมื่ออยู่ในโรงเรียน

แนวคำตอบ

นักเรียนทุกคนควรให้ความสำคัญกับการแต่งกายให้ถูกต้องเรียบร้อยเมื่ออยู่ในโรงเรียน โดยแต่งตัวให้ถูกกฎระเบียบของโรงเรียน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย มองดูแล้วน่ารักเหมาะสมกับวัย นักเรียนมักจะนิยมสวมใส่หน้ากากอนามัยไปโรงเรียน ควรเลือกที่มีสีสุภาพ ไม่หวือหวา หรือการใช้หนังยางรัดผม โบว์ผูกผม กีบติดผม ของนักเรียนหญิง ก็ควรเลือกสีค่า สีขาว สีน้ำเงิน หรือใช้สีอื่น ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด และเมื่อถึงเวลาเลิกเรียน ในกรณีที่ยังอยู่บริเวณรอบ ๆ โรงเรียน ก็ไม่ควรละทิ้งความมีระเบียบนั้น นักเรียนทุกคนยังควรแต่งตัวให้เรียบร้อย อาจไม่ต้องเป็นระเบียบมากนัก แต่ก็ไม่ควรให้ดูแย่มากจนเกินไป เช่น นำชายเสื้อออกนอกกางเกง ใส่รองเท้าแตะที่มีสีสุภาพ แต่งหน้าประแป้งจนเกินวัย นักเรียนหลายคนอาจสงสัยว่าทำไมเลิกเรียนแล้วยังต้องแต่งตัวเรียบร้อย นั่นก็เพราะว่านอกโรงเรียนมีผู้คนมากมายที่มองดูอยู่ จึงต้องรักษาความเป็นระเบียบไว้เพื่อไม่ให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของโรงเรียน และตนเองยังได้รับคำชมอีกด้วย

๒. เขียนโต้แย้งข้อความต่อไปนี้

การละเล่นของเด็กไทยในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทำให้เด็กไทยในยุคหลังตกเป็นทาสของการเล่นเกมคอมพิวเตอร์มากที่สุดต่อจากยุคของการเล่นวิดีโอเกมและเกมกดที่ครองใจเด็กอยู่ช่วงหนึ่ง ทำให้เด็กไทยปัจจุบันไม่รู้จักรละเล่นแบบไทย ๆ เช่น หมากเก็บ มอญซ่อนผ้า โพงพาง เสือข้ามห้วย ดังเด ๑๗๑ ซึ่งนานวันก็จะเลือนหายไปจากสังคมไทย แม้ว่าจะมีกลุ่มต่าง ๆ ออกมารณรงค์เพื่อให้อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยก็ตาม แต่ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ผลิตเครื่องเล่นที่ทันสมัยออกมาทำลายความสามารถของเด็กอยู่เรื่อย ๆ นับวันจะทำให้การละเล่นแบบไทย ๆ เลือนรางหรืออาจหายไปจากจิตใจเด็กไทยได้เหมือนกัน

แนวคำตอบ

ในปัจจุบัน เกมคอมพิวเตอร์หรือเกมที่ต้องใช้อินเทอร์เน็ตในการเล่นเข้ามามีบทบาทในชีวิตของทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เหตุเพราะการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา จึงทำให้เราปฏิเสธเทคโนโลยีเหล่านี้ได้ยาก แต่ปัญหาทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ไข หากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์และทุก ๆ คนช่วยกันเพิ่มเติมที่ไม่ละเลย ร่วมปลูกฝังความรู้ หรือเข้ามามีบทบาทในการเล่นกับเด็ก ๆ โดยนำเสนอการเล่นแบบไทย ๆ ให้รู้จักร่วมศึกษา ร่วมคิด ร่วมเล่นไปกับพวกเขา การละเล่นแบบไทย ๆ ก็จะไม่เลือนหายไปจากคนไทยได้โดยง่าย

ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง การเขียนเชิญชวน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๖ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

ให้นักเรียนเขียนเชิญชวนให้ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติกเพื่อลดภาวะโลกร้อน

แนวคำตอบ

ปัจจุบันอากาศบนโลกร้อนมากขึ้น การช่วยกันลดโลกร้อนเป็นหน้าที่ของเราทุกคน อีกหนึ่งวิธีง่าย ๆ ที่ช่วยลดโลกร้อน คือ การใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก เนื่องจากสามารถซักล้างและนำกลับมาใช้ได้บ่อย ๆ ช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย ย่อยสลายได้ง่ายกว่าถุงพลาสติก และไม่ตกค้างจนเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังใช้สะดวกและสามารถออกแบบตกแต่งให้สวยงามเพื่อเป็นของที่ระลึกแต่ใช้งานได้จริง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อีกด้วย

ใบงานที่ ๑๖ เรื่อง การเขียนย่อความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒๘ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง เขียนย่อความจากเรื่องต่อไปนี้

ฉลามเสือดำ

ฉลามได้ชื่อว่าเป็นปลาที่มีรูปร่างสง่างามสมกับความเป็นเจ้าแห่งท้องทะเล และในบรรดาฉลามที่สวยงามนั้น ฉลามเสือดำ หรือ Leopard shark นับเป็นฉลามที่นักดำน้ำหลาย ๆ คนชื่นชอบ ฉลามเสือดำมีชื่อเรียกอีกหลายชื่อ เช่น บางคนเรียกฉลามกบ อาจเป็นเพราะสีสันและลวดลายอาจคล้ายกบ หรือบางคนเรียกฉลามม้าลาย (Zebra shark) เพราะในคอนเล็ก ๆ ขณะเป็นฉลามวัยอ่อนจะมีสีน้ำตาลดำคาดขาวคล้ายม้าลาย ฝรั่งเศสจึงเรียกฉลามม้าลายอีกชื่อหนึ่ง

ลักษณะนิสัยของฉลามเสือดำนั้นแสนจะสุภาพเรียบร้อย เป็นฉลามที่มีนิสัยรักสงบ ชอบนอนกบดานนิ่ง ๆ อยู่บนพื้นทราย ใช้เวลาส่วนใหญ่ในตอนกลางวัน ไปกับการนอนพรางตัวอยู่บนพื้นทราย และออกว่ายหากินในเวลากลางคืน ที่ว่ามันไม่ดุร้ายและไม่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ก็เพราะเจ้าฉลามชนิดนี้ไม่มีฟันที่มีลักษณะแหลมคม หรือเขี้ยวแหลม ๆ เหมือนฉลามนักล่าทั่ว ๆ ไป แต่มันจะมีฟันละเอียดเล็ก ๆ เป็นฝืนอยู่ในปาก ฟันเหล่านี้มีไว้ใช้จับและขบอาหารมากกว่าการกัดและฉีกเหยื่อ อาหารของเจ้าฉลามเสือดำจึงเป็นสัตว์ทะเลจำพวกกุ้งมังกร หอย ปลาหมึก ที่อยู่ตามพื้นทรายและแนวปะการังเป็นส่วนใหญ่

(คัดแปลงจาก อนุสาร อสท ฉบับเดือน กันยายน ๒๕๔๓ หน้า ๑๒๖)

แนวคำตอบ

ย่อบทความเรื่อง ฉลามเสือดำ จาก อนุสาร อสท ฉบับเดือน กันยายน ๒๕๔๓ ความว่า

ปลาฉลาม เป็นปลาที่มีรูปร่างสง่างาม ซึ่งปลาฉลามที่เป็นที่ชื่นชอบของนักดำน้ำหลาย ๆ คน คือ ปลาฉลาม เสือดำ (Leopard shark) แต่เนื่องจากมีสีและลวดลายคล้ายกบ และตัวที่วัยอ่อนจะมีสีน้ำตาลดำคาดขาว จึงเรียกชื่ออื่น ๆ ได้อีกว่า ฉลามกบ หรือ ฉลามม้าลาย ฉลามชนิดนี้มีนิสัยรักสงบ ไม่ดุร้าย ชอบนอนพรางตัวอยู่บนพื้นทราย หากินในเวลากลางคืน โดยฟันของมันจะมีลักษณะละเอียดเล็ก ๆ เป็นฝืนอยู่ในปาก ซึ่งเหมาะสำหรับใช้ขบอาหารมากกว่าใช้กัดหรือฉีก อาหารของฉลามเสือดำจึงเป็นสัตว์ทะเลจำพวก กุ้งมังกร หอย ปลาหมึกที่อยู่บนพื้นทรายและแนวปะการัง

ใบงานที่ ๑๗ เรื่อง การเขียนโฆษณา และการเขียนประชาสัมพันธ์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๐ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

- เขียนประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เป็นประเพณีเพื่อการท่องเที่ยวในท้องถิ่น เช่น ประเพณีแห่เทียนพรรษา จ.อุบลราชธานี

แนวคำตอบ

แห่เทียนประจำปี ชาวอุบลราชธานีชวนร่วมบุญ

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลบึงหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี จะเป็นเจ้าภาพจัดงานแห่เทียนพรรษาประจำปี ๒๕๕๕ เพื่อทำบุญสร้างกุศลร่วมกันในวันพุธที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยจะมีกิจกรรมประกวดขบวนแห่เทียนสวยงาม และทำบุญตักบาตร ซึ่งชุมชนที่สนใจสามารถรวมกลุ่มมาลงชื่อ หรือส่งตัวแทนมาลงชื่อได้ที่ อบต. บึงหวาย เวลา ๐๘.๐๐ น. เป็นต้นไป

ระยะเวลารับสมัครเข้าร่วมการประกวด ๑ มิถุนายน-๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๕

โดยผู้ที่สนใจทุกท่านสามารถเดินทางมาร่วมทำบุญวันอาสาฬหบูชาในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม และชมความสวยงามของขบวนแห่เทียนพรรษากันได้ในวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕

- เลือกผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นของตนเอง ๑ ชนิด มาเขียนโฆษณา

เครื่องปั้นดินเผา โดยเราชาวเกาะเกร็ด

แหล่งเครื่องปั้นดินเผาสวยงาม ต้องยกให้ เกาะเกร็ด หากคุณไม่เชื่อ ลองมาพิสูจน์ความสวยงามด้วยตัวของคุณเองได้ที่เกาะเกร็ด จ. นนทบุรี

ใครที่นึกถึงเกาะเกร็ด ก็จะต้องนึกถึงเครื่องปั้นดินเผาที่มีลวดลายสวยงาม ฝีมือการปั้นที่ประณีต เป็นเอกลักษณ์ เหมาะสำหรับซื้อหาไว้ตกแต่งบ้านของท่าน หรือเป็นของฝากสร้างความประทับใจแก่ผู้รับแล้วคุณจะไม่ผิดหวังกับ “เครื่องปั้นดินเผา ของชุมชนเกาะเกร็ด” ของเราค่ะ

ใบงานที่ ๑๘ เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๑ เรื่อง การส่งสารด้วยการเขียน

คำชี้แจง ทำกิจกรรมต่อไปนี้

๑. เขียนคำเอกโทษและโทโทษของคำที่กำหนดให้ พร้อมทั้งเขียนเพิ่มเติมให้ได้มากที่สุด

หน้า	<u>นำ</u>	หุ้ม	<u>ฮุ้ม</u>
เข้า	<u>ค่า, ฆ่า</u>	ชุ่ม	<u>ชู้ม</u>
ว่า	<u>หว่า</u>	คู่	ชู้
พอ	<u>ผ้อ</u>	ช่วย	<u>หิ้ว</u>
หญ้า	<u>ย่า</u>	<u>ไซ้</u>	ไฉ้
ท่า	<u>ถ้ำ</u>	ฟ้า	<u>ฟ่า</u>
ให้	<u>ไฮ้</u>	<u>ห้อย</u>	ค้อย
<u>ค่าย</u>	ซ้าย	พาย	<u>ฝ้าย</u>
<u>ท่อม</u>	ถ้าม	พี	<u>ผี</u>
ชู้	<u>ชู้</u>	<u>ห้ำ</u>	ฮ่า
<u>เฝ้า</u>	เท่า, เฒ่า	โค้น	<u>โค้น</u>
ไฉ้	<u>ไซ้</u>	ช่อ	<u>หื้อ</u>

๒. เติมคำเอกคำโทลงในโคลงสองสุภาพต่อไปนี้ให้ได้สัมผัสถูกต้อง

วันเวลา <u>สว่างแล้ว</u>	ยัง <u>บ่</u> ลือลลาด <u>แคล้ว</u>
<u>เพื่อนข้า</u> ผองเรา	เลขนาฯ
จากลำเนา <u>ถิ่นด้าว</u>	นา <u>เก่า</u> เคยปลูก <u>ข้าว</u>
<u>เล่นขี้</u> โคลนตม	สุขใจฯ

๓. เติมคำสัมผัสลงในโคลงสามสุภาพให้ถูกต้องได้ใจความ

ยังเขาวังพาก <u>เพียร</u>	ข้อ <u>เขียน</u> แลอ่านได้
ยี่ดกภูเกณท์คง <u>ไว้</u>	มุ่งเน้นวิชา
เดิบโต <u>หา</u> สิ้นทรัพย์	รอง <u>รับ</u> ชีวิตเจ้า
อย่าอยู่เฉยใน <u>เหยา</u>	รีบเร่งเร็วไว้เลขนา

๔. แต่งโคลงประเภทใดก็ได้ ๒ บท ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสามัคคี

สามัคคีเที่ยงแท้	คือพลัง
ใคร่บำเหน็จอันยิ่ง	หยุดได้
ร่วมแรงแข่งกับใจ	อาจต่อ เดิมได้
เดิมแต่งฝันนั้นไซ้	ยิ่งใกล้ ทุกที
ในแรงใจที่นี้	มอบให้
คนที่ใจรักษา	ต่อไว้
พลังแก่งวางใจ	อยู่คู่ ธานี
ทุกทีล้วนส่งให้	เกี่ยวไซ้ สามัคคี

๕. ชิดเส้นได้คำที่เป็นสัมผัสในของกลอนสุภาพต่อไปนี้

อันข้าไทได้พึ่งเขาจึงรัก แม้นถอยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา
 เขาหน้าหนีมิได้อยู่คู่ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปรมาณ

๖. แต่งกลอนสุภาพให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ จำนวน ๒ บท

ซื่อสัตย์คือคุณธรรมอันมีค่า	จงรักษาให้ติดเป็นนิสัย
อย่ากลับกลอกหลอกลวงต่อผู้ใด	ต้องจริงใจในคำพูดของตน
รับปากแล้วควรทำอย่างที่ว่า	เมื่อผิดกล้าชี้แจงแจ้งเหตุผล
ยอมรับการกระทำของตน	ย่อมส่งผลคนชื่นชมยินดี

ใบงานที่ ๑๕ เรื่อง สืบสานตำนานไทย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

คำชี้แจง เขียนเล่าตำนานพื้นบ้านที่นักเรียนอาศัยอยู่ตามคำบอกเล่าของผู้ปกครองหรือผู้รู้ในท้องถิ่น
พร้อมบอกสิ่งที่นักเรียนได้รับจากการศึกษาด้านานพื้นบ้านนี้

แนวคำตอบ

ตำนานเรื่อง พญาหง-พญาพาน

พญาหงเป็นเจ้าเมืองนครชัยศรี เมื่อพระมหาลีทรวงพระครรรค์ โหรได้ทำนายว่า จะได้พระโอรส
ที่เป็นผู้มีบุญ แต่จะเป็นผู้ฆ่าพระบิดา เมื่อพระกุมารประสูติ ได้ให้ข้าราชการพาเอาพานไปรองรับ
บังเอิญหน้าผากไปกระทบกับขอบพานทำให้เป็นแผล แล้วสั่งให้นำพระกุมาร ไปทิ้ง ยายหอม ไปพบ
จึงนำไปเลี้ยงและตั้งชื่อให้ว่า พาน เมื่อพาน โตขึ้น ยายหอมก็นำไปฝากเล่าเรียนที่วัด โศกยายหอม
สมภารเอ็นดูจึงฝากให้เข้ารับราชการกับเจ้าเมืองราชบุรี เจ้าเมืองโปรดปรานจึงรับเป็น โอรสบุญธรรม
ในสมัยนั้น เมืองราชบุรีขึ้นกับเมืองนครชัยศรี จึงคิดแข็งเมืองยกทัพ ไปตีเมืองนครชัยศรี พญาหง
กับพญาพานทำยุทธหัตถีกัน พญาพานฟันคอพญาหงตายในสนามรบ เมื่อเข้าเมือง ได้ก็ยี่ดราชสมบัติ
ตลอดจนพระมหาลีของพญาหงด้วย แต่ในขณะที่กำลังเข้าเมือง เทวดา ได้แปลงกายเป็นแมวม่มลูกอ่อน
ให้ลูกกินนมขวางประดูไว้แล้วร้องทักเสียก่อน พญาพานจึงอธิษฐานว่า ถ้ามลลเป็นแม่ของตน
ขอให้มึนน้ำนม ไหลซึมออกมา ก็เห็นน้ำนม ไหลออกมาจริง ๆ จึงรู้ว่า เป็นแม่ และ โกรธเค้นยายหอม
ที่ไม่บอกความจริง จึงสั่งให้ฆ่ายายหอม ต่อมาจึงสำนึกผิดที่ฆ่าบิดาพระและยายหอมผู้มีพระคุณ จึงได้
สร้างพระเจดีย์ขนาดใหญ่สูงชันนกเขาเห็น คือ องค์พระปฐมเจดีย์ เพื่อเป็นการล้างบาปให้กับตนเอง

สิ่งที่ได้รับจากการศึกษาด้านานนี้

ความศรัทธาในคุณบิดามารดาและผู้อุปการะต่าง ๆ ซึ่ให้เห็นบาปบุญคุณ โทษ โดยเฉพาะในส่วน
ที่กระทำกร ในสิ่งที่ไม่ดีต่อผู้มีพระคุณ

ใบงานที่ ๒๐ เรื่อง นิทานพื้นบ้าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓๓ เรื่อง ภูมิปัญญาทางภาษา

คำชี้แจง อ่านนิทานพื้นบ้านเรื่อง “กลองวิเศษ” แล้วแสดงความคิดเห็นตามแนวคำถาม

เรื่อง กลองวิเศษ

ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสองตัวเมียทำไร่อยู่ริมหมู่บ้าน สองตัวเมียนี้น่าจนมาก ไม่มีลูกที่คอยช่วยเหลือทำงาน สองคนพยายามช่วยกันทำมาหากินตั้งแต่ยังหนุ่มสาวจนแก่ก็ยังไม่ร่ำรวยสักที ทั้งสองคนพยายามสวดมนต์ อ้อนวอนให้เทวดาช่วยเหลือให้ร่ำรวยสักที แต่ก็ยังไม่ร่ำรวยเลย ซ้ำยัง จะยิ่งจนลงไปกว่าเก่า เพราะแก่แล้ว เร็วแรงก็ลดลง ทำงานหนักไม่ไหว อยู่มาวันหนึ่งเทวดาที่รักษาอยู่ในหมู่บ้านนั้นเกิดความสงสารสองคนตัวเมียนั้น ก็เลยจัดแจงแปลงกายมาเป็นคนเดินทาง และมาขอพักหลบแดดที่กระท่อมของตายาย ตายายมีความสงสารก็หาข้าวปลามาให้เทวดาแปลงกิน เทวดาจึงบอกว่า “นี่แน่ะตายาย ฉันชอบใจตาจริง ๆ ที่ให้อาหารฉันกิน ฉันเห็นว่า ตากับยายเป็นคนดี ฉันจะช่วยให้มีความสุข ตากับยายเอากลองนี้ไปเถอะ มันเป็นกลองวิเศษ ถ้าตาอยากจะได้ อยากร่ำรวย ก็จงบอกกับกลองนี้แล้วตีกลองขึ้น ก็จะได้สมใจ แต่ว่าจะตีได้เพียง ๓ ครั้งเท่านั้นนะ” แล้วเทวดาก็หายตัวไป ตายายดีใจมากเมื่อรู้ว่าเทวดามีความเมตตาสงสารนำกลองวิเศษมาให้ก็นั่งลงกราบไหว้ถึงคุณของเทวดา เสร็จแล้วตาก็พูดกับยายว่า “ยายเอ๊ย ทีนี้เราคงจะรวยแล้วนะ เราจะตีเอาอะไรดีล่ะ เอาบ้านหลังใหญ่ ๆ สักหลังดีไหม”

ยายจึงว่า “เอากลองมานี่ ให้ข้าตีก่อน ข้าจะตีให้สวยเป็นนางฟ้าเลย” แล้วก็แย่งกลองไปจากมือตา ตาก็เกิดโมโหขึ้นมาจึงแย่งกลองมาแล้วว่า “นี่ก็มือข้าตีมันอะไรกันล่ะ” พอตีมือไปตีถูกกลองเข้าดังตุ้ง ตามัวของตายายเลย มีมือและตีนเต็มไปหมด สองคนตัวเมียดกใจมากพูดพร้อม ๆ กันว่า “ขอให้มือตีนหายไปหมด” แล้วตีกลอง มือตีนก็หายไปหมด รวมทั้งมือตีนจริง ๆ ของตายายด้วย ตายายจึงต้องนึกเป็นครั้งสุดท้ายว่า “ขอให้มือตีนจริง ๆ ของข้า กลับคืนมา” พอตีครบ ๓ ครั้ง จึงนึกอะไรอีกไม่ได้ ต้องก้มหน้าเหิน้อยๆ ทำงานหาเลี้ยงชีวิตต่อไป ต่างคนต่างก็โทษกันว่าเป็นต้นเหตุทำให้ไม่ได้รับพรจากเทวดาจนกระทั่งตายจากกัน

(วาสนา เกตุภาค: คดีชาวบ้าน)

๑) นิทานเรื่องนี้เกี่ยวกับอะไร ต้องการจะสอนเรื่องใด

แนวคำตอบ

เกี่ยวกับเรื่องกรรมมีสติ สอนให้มีสติ ก่อนจะทำหรือทำอะไรต้องคิดให้ดี ไม่ใจเร็วด่วนได้ และไม่โลภมาก

๒) เพราะเหตุใดตายายจึงไม่ได้รับพรจากเทวดาตามที่ตั้งใจไว้

แนวคำตอบ

เพราะตาและยายมีความโลภ ทำให้ขาดสติยังคิด จึงกลายเป็นขอพรไปอย่างไม่ตั้งใจ

๓) เรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรแก่นักเรียน และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร

แนวคำตอบ

เมื่อจะทำหรือทำอะไรต้องคิดไตร่ตรองอย่างมีสติ ไม่โลภมากหรือประมาทในการใช้ชีวิต

๒. แบบบันทึกและแบบประเมินต่าง ๆ

เครื่องมือประเมินสมรรถนะทางภาษาไทยและภาระงานของนักเรียนโดยใช้มิติคุณภาพ (Rubrics)

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยแก้ว

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ทำงานถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ลีลา อารมณ์ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน							รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ท่วงทำนองถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ออกเสียงชัดเจนถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	ความคล่องแคล่วชัดเจน (๕ คะแนน)	น้ำเสียง ลีลา จังหวะ อารมณ์ (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)	ผ่าน		ไม่ผ่าน	
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการท่องำบทำร่อยกรอง

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- สฤล	รายการประเมิน							รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ทำงทำงถูกรู้ดองตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ออกเสียงข้ตเจนนูถูกรู้ดองตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	ท่องจำครบถ้วน (๕ คะแนน)	การแบ่งวรรคตอนในการอ่าน (๕ คะแนน)	การใช้น้เสียง ดีถล อารมณ้ความรู้สึก (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพในการอ่าน (๕ คะแนน)	ผ่าน		ไม่ผ่าน	
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร่อยละ ๖๐ ขึ้นไปถ่ือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังน้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการอ่านสรุปความ (จับใจความ วิเคราะห์ ตีความ)

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่ -	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะเรื่อง (๕ คะแนน)	จับประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (๕ คะแนน)	การเรียงลำดับเหตุการณ์/เนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	ความถูกต้องของเนื้อหา (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาถูกต้อง (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบ/ความถูกต้อง (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๑๐ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)	ความคิดสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่ -	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		องค์ประกอบ (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๕ คะแนน)	การใช้สำนวนโวหาร (๕ คะแนน)	อักขรวิธี (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

- ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้
ระดับ ๔ ดีมาก	คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน
ระดับ ๓ ดี	คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน
ระดับ ๒ พอใช้	คะแนน ๙-๑๕ คะแนน
ระดับ ๑ ควรปรับปรุง	คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนจดหมาย

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ชื่อ- สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการ ประเมิน	
		ความถูกต้องของรูปแบบ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับบุคคล และความนิยม (๕ คะแนน)	เนื้อหาของจดหมายตรงตาม จุดประสงค์ (๑๐ คะแนน)	สำนวน ไวยากรณ์ ความสละสลวย (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนบันทึก

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องตามรูปแบบ (๕ คะแนน)	การลำดับเนื้อความหรือเรื่องราว (๕ คะแนน)	การใช้ถ้อยคำภาษา (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนย่อความ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	ประเด็นสำคัญของเรื่อง (๕ คะแนน)	การใช้ถ้อยคำภาษา (๕ คะแนน)	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการกรอกแบบรายการ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๕ คะแนน)	ความสะอาด (๕ คะแนน)	ความถูกต้อง (๕ คะแนน)	ความครบถ้วน (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนรายงาน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบถูกต้อง (๕ คะแนน)	เนื้อหาสอดคล้องกับเรื่อง (๕ คะแนน)	การนำเสนอ การเรียงลำดับเนื้อเรื่อง (๕ คะแนน)	การใช้ภาษาและสถวถูกต้อง (๕ คะแนน)	การอ้างอิงถูกต้อง (๕ คะแนน)	รูปแบบครบถ้วน สะอาดสวยงาม (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนรายงานโครงการ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบถูกต้อง (๕ คะแนน)	ดำเนินงานตามขั้นตอน (๕ คะแนน)	หลักฐานสอดคล้องกับข้อมูล (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	มีความรับผิดชอบ (๕ คะแนน)	ความสะอาดเรียบร้อย (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการแต่งคำประพันธ์

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		รูปแบบบันทึกถ้อยคำ (๕ คะแนน)	การเลือกสรรถ้อยคำ (๓ คะแนน)	ความหมาย/เนื้อหา (๕ คะแนน)	ความไพเราะ (๓ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง/แผนภาพความคิด

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		การกำหนดหัวข้อ (๖ คะแนน)	ประเด็นสำคัญของเรื่อง (๖ คะแนน)	การลำดับความคิด (๖ คะแนน)	การใช้สำนวนภาษา (๖ คะแนน)	ความเป็นระเบียบเรียบร้อย (๖ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดในโอกาสต่าง ๆ

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		การเตรียมตัว (๕ คะแนน)	เนื้อหาสาระ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพ (๓ คะแนน)	มารยาท (๒ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดเล่าเรื่อง (เล่าเหตุการณ์ เล่านิทาน)

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่ -	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		เนื้อหาเรื่องที่เล่า (๕ คะแนน)	การลำดับใจความ (๕ คะแนน)	การใช้คำเสียง อารมณ์ (๕ คะแนน)	การใช้ภาษา (๕ คะแนน)	บุคลิกภาพ (๕ คะแนน)	มารยาทในการพูด (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการพูดแสดงความคิดเห็น

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (๓๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		พูดตรงตามวัตถุประสงค์ (๕ คะแนน)	พูดอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	ลำดับเนื้อหาเรื่องและความคิดเห็นได้ต่อเนื่อง (๕ คะแนน)	พูดเสียงดังชัดเจน น้ำเสียงนุ่มนวล (๕ คะแนน)	ใช้ภาษาสุภาพ (๕ คะแนน)	การเก็บน้ำ-สรุปเรื่อง (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๒๓-๓๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๖-๒๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๙-๑๕ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๘ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการฟังและการดู

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความกระตือรือร้นที่จะฟังหรือดู (๔ คะแนน)	ตั้งใจในการฟังหรือดู (๔ คะแนน)	แสดงความพอใจในการฟังหรือดู (๔ คะแนน)	ถาม-ตอบเรื่องที่ฟังหรือดู (๔ คะแนน)	ร่วมกิจกรรมการฟังหรือการดู (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		จับหนังสือหรือบทอ่านได้ถูกต้อง (๕ คะแนน)	วางระยะห่างจากสายตาได้เหมาะสม (๕ คะแนน)	อ่านในที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ (๕ คะแนน)	อ่านในท่าที่สบายผ่อนคลาย ไม่เกร็ง (๕ คะแนน)	มีสมาธิในการอ่าน (๕ คะแนน)	อ่านคำถูกต้องตามอักขรวิธี (๕ คะแนน)	เว้นวรรคตอนถูกต้อง (๕ คะแนน)	อ่านคล่องไม่ตะกุกตะกัก (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
	ทำทงในการนึ่งถูกต้ง	จับดินสอ ปากกาทูกวธิ	วางสนุดถูกต้ง	วางแขนถูกต้ง	เขียนพญชนะ สระ ตั๋วสะกดถูกต้ง	มิตวามเป็นระเบียบเรียบร้อย	เสร็จทันตามกำหนดเวลา	ตั้งใจ มิตวามพืดพืดในการเขียน	ผ่าน	ยังไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ลำดับ	ข้อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น (๕ คะแนน)	ไม่เล่นขณะท้อาน (๕ คะแนน)	ตั้งใจอ่าน (๕ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ (๕ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการอ่าน (๕ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการอ่าน (๕ คะแนน)	ปรับปรุงการอ่านตามคำแนะนำ (๕ คะแนน)	ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับกาอ่าน (๕ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้น ไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ- ลำดับ	ข้อ- ลำดับ	รายการประเมิน										ผลการ ประเมิน				
		เขียนให้อ่านง่าย สะอาด "ไม่ขีดฆ่า" (๔ คะแนน)	"ไม่ขีดเขียน" ในที่สาธารณะ (๔ คะแนน)	ใช้ภาษาเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล (๔ คะแนน)	"ไม่เขียนสื่อเขียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย (๔ คะแนน)	ตั้งใจเขียน (๔ คะแนน)	ใช้เวลาว่างในการเขียนหนังสือ (๔ คะแนน)	เข้าร่วมกิจกรรมในการเขียน (๔ คะแนน)	ยอมรับฟังคำแนะนำในการเขียน (๔ คะแนน)	ปรับปรุงการเขียนตามคำแนะนำ (๔ คะแนน)	ใฝ่หาความรู้เกี่ยวกับกาเขียน (๔ คะแนน)	รวมคะแนน (๔๐ คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน		
๑																
๒																
๓																
๔																
๕																
๖																
๗																
๘																
๙																
๑๐																
๑๑																
๑๒																
๑๓																
๑๔																
๑๕																

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๘๐ ขึ้น ไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการฟังและการดู

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน	
		ตั้งใจฟัง มองผู้พูดอย่างสนใจ	ไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น	ไม่นั่งงอเข่าอื่นชนมเท้า	ไม่พูดสอดแทรก	ซักถามในเวลาที่เหมาะสม	ขออนุญาตหรือเคารพผู้พูด	ปรบมือเมื่อชอบใจ	ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑											
๒											
๓											
๔											
๕											
๖											
๗											
๘											
๙											
๑๐											
๑๑											
๑๒											
๑๓											
๑๔											
๑๕											

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินมารยาทในการพูด

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน							ผลการประเมิน	
		มองผู้ฟังอย่างสนใจ	พูดให้ได้ยินอย่างทั่วถึง	พูดด้วยถ้อยคำสุภาพ ชัดเจน	ใช้ท่าทางประกอบการพูด	พูดด้วยน้ำเสียงที่น่าฟัง เหมาะสม	ขออนุญาตซักถามอย่างสุภาพ	ไม่พูดขัดจังหวะผู้อื่น	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑										
๒										
๓										
๔										
๕										
๖										
๗										
๘										
๙										
๑๐										
๑๑										
๑๒										
๑๓										
๑๔										
๑๕										

เกณฑ์การประเมิน

การผ่านการประเมินต้องผ่านทุกรายการ

ตัวอย่างแบบประเมินผลงานกลุ่ม

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ข้อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
	ความถูกต้องชัดเจน (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	วิธีการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่ -	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน				รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (๕ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๕ คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอ (๕ คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (๕ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน								ผลการประเมิน				
	ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การตอบคำถาม (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (๒ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ (๒ คะแนน)	พอใจกับความสำเร็จของงาน (๒ คะแนน)	รวมคะแนน (๑๖ คะแนน)	๔	๓	๒	๑
๑													
๒													
๓													
๔													
๕													
๖													
๗													
๘													
๙													
๑๐													

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๓-๑๖ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๐-๑๒ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๖-๘ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๕ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมรายบุคคล

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความสนใจ (๔ คะแนน)	การตอบคำถาม (๔ คะแนน)	การแสดงความคิดเห็น (๔ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๔ คะแนน)	ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานกลุ่ม

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่- ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน										ผลการประเมิน		
	ความสนใจในการทำงาน (๒ คะแนน)	การแบ่งหน้าที่ในงานที่ทำ (๒ คะแนน)	การรับฟังความคิดเห็น (๒ คะแนน)	การตัดสินใจร่วมกัน (๒ คะแนน)	บรรยากาศในการทำงาน (๒ คะแนน)	การให้ความช่วยเหลือ (๒ คะแนน)	การเคารพข้อตกลงของกลุ่ม (๒ คะแนน)	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (๒ คะแนน)	การปรับปรุงแก้ไขด้วยความเต็มใจ (๒ คะแนน)	ความพอใจกับความก้าวหน้าของงาน (๒ คะแนน)	รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑													
๒													
๓													
๔													
๕													
๖													
๗													
๘													
๙													
๑๐													

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

ตัวอย่างแบบประเมินการตรวจผลงาน

เรื่อง _____
 ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

พ.ด.	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (๒๐ คะแนน)	ผลการประเมิน	
		ความถูกต้อง (๔ คะแนน)	ลายมือสวยงามอ่านง่าย (๔ คะแนน)	ความสะอาด (๔ คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (๔ คะแนน)	ความรับผิดชอบ (๔ คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									
๖									
๗									
๘									
๙									
๑๐									

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปถือว่าผ่าน หรืออาจใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ ๔, ๓, ๒, ๑ ดังนี้

ระดับ ๔ ดีมาก คะแนน ๑๖-๒๐ คะแนน

ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑๒-๑๕ คะแนน

ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน ๘-๑๑ คะแนน

ระดับ ๑ ควรปรับปรุง คะแนน ๐-๗ คะแนน

เกณฑ์การประเมิน

รายการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			
	ระดับ ๔ ดีมาก	ระดับ ๓ ดี	ระดับ ๒ พอใช้	ระดับ ๑ ควรปรับปรุง
ความสำคัญของการจัดทำโครงการ	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ บางส่วน ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง	มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง
เนื้อหาของโครงการ	เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี	เนื้อหาเกือบทั้งหมด ถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่อง ไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาบางส่วน ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสาร บางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข	เนื้อหาส่วนใหญ่ ไม่ถูกต้อง แนวคิด และข้อมูลข่าวสาร ส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด
กระบวนการทำงาน	มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน	มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน	มีการวางแผน อย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม	มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ
การนำเสนอโครงการ	สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วน ขาดความสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด	สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงการไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไปในแต่ละรายการ จำนวน ๓ ใน ๔ รายการ

ตัวอย่าง
แบบประเมินโครงการ (ทั่วไป)

ชื่อโครงการ _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

ที่-	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	ผลการประเมิน	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑									
๒									
๓									
๔									
๕									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๕ ด้าน

๑. กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

- ๔ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก
 ๓ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี
 ๒ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้

๑ หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

๒. วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

- ๔ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม
 ๓ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม
 ๒ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้
 ๑ หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

๓. ลงมือปฏิบัติตามแผน

- ๔ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด
- ๓ หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่
- ๒ หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้
 ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน
- ๑ หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด
 แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

๔. สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

- ๔ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้อง และต่อเนื่อง
- ๓ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องแต่ขาด
 ความต่อเนื่อง
- ๒ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือน
 ให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง
- ๑ หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

๕. เขียนรายงานนำเสนอ

- ๔ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึง
 ขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน
- ๓ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึง
 ขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน
- ๒ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
 การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน
- ๑ หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน
 การวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ ๓ ขึ้นไป จำนวน ๓ ใน ๕ รายการ

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่าการปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามสภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริง สื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น การเขียนรายงาน บทความ การศึกษาค้นคว้า สิ่งประดิษฐ์ การทำโครงการ บันทึกการบรรยาย บันทึกการทดลอง บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินชิ้นงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อชิ้นงาน _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ เรื่อง _____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
๑. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมงาน	_____
๒. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	_____
๓. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้นควรปรับปรุงอย่างไร	_____
๔. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)	_____

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

ความเห็นของผู้ปกครอง

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ กลุ่มที่ _____
ภาคเรียนที่ _____ ชั้น _____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	๔	๓	๒	๑
๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
๒. แนวความคิดหลัก				
๓. การประเมินผล				
๔. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย ๔ ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
๑. โครงสร้างและองค์ประกอบ	
๔	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วน และจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
๓	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วน และส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
๒	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
๑	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญ และการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
๒. แนวความคิดหลัก	
๔	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
๓	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทย มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
๒	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้รับความรู้ภาษาไทยบ้าง มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
๑	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้ภาษาไทยน้อยมาก

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
๓. การประเมินผล	
๔	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปได้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
๓	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
๒	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
๑	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมาก และไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ
๔. การนำเสนอ	
๔	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๓	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลงานเป็นส่วนมาก
๒	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
๑	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
๔	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการ หรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
๓	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาด หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
๒	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
๑	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้